

Fylkesmannen i Nordland

Moloveien 10

8002 Bodø

Telefon: 75531500

Telefaks: 75520977

E-post: fmnopost@fylkesmannen.no

Hjemmeside: <http://www.fylkesmannen.no/nordland>**Nytt eDocument**

Prosessforløp		
Kommune Vågan	E-postadresse tommy.stensvik@vagan.kommune.no	
Dato for:		
Oppstartsvedtak 23.11.2015		
Felles utredning		
Start 11.02.2016	Ferdigstillelse 02.05.2016	Deltakere Moskenes, Flakstad og Vestvågøy
Start 01.02.2016	Ferdigstillelse 02.05.2016	Deltakere Lødingen
Start	Ferdigstillelse	Deltakere
Start	Ferdigstillelse	Deltakere
Start 0-alternativet 29.02.2016		
Ferdigstillelse av 0-alternativet 07.04.2016		
Nabopratt		
Start 11.01.2016	Slutt 20.06.2016	
Intensjonsavtaler		
Dato 27.04.2016	Avtaleparter Moskenes, Flakstad og Vestvågøy	
Dato 18.05.2016	Avtaleparter Lødingen	
Dato	Avtaleparter	
Dato	Avtaleparter	
Retningsvalg 02.05.2016		
Innbyggerinvolvering		
Start 23.03.2016	Slutt 04.03.2016	
Endelig vedtak 20.06.2016		

Beskrivelse
Resultat endelig vedtak

<p>KS- 067/16 Vedtak: Vågan kommune ønsker på nåværende tidspunkt ikke å slå seg sammen med andre kommuner. Lødingen og Vågan kommune viderefører by-/regionsprosjektet som er etablert mellom kommunene og i samarbeid med næringslivet i kommunene. Basert på den dialog som er ført mellom Lødingen og Vågan kommune i forbindelse med utredninger og intensjonsavtale om en ny «Aust-Lofoten» kommune fortsetter dialogen mellom kommunene med tanke på fremtidig behov for samarbeidsløsninger som følge av at kommunene skal tildeles nye oppgaver. Eksisterende samarbeidsløsninger som Vågan kommune har regionalt eller tosidig innenfor de ulike tjenesteområder videreføres med dagens samarbeidspartnere.</p>
<p>Kort beskrivelse av nabopratt Det har vært samtaler med Lofotkommunene: Moskenes, Flakstad og Vestvågøy. I tillegg har det vært samtaler med Lødingen. Hadsel ønsket ikke samtaler på nåværende tidspunkt.</p>
<p>Retningsvalg Vedtaket ble gjort 2 mai 2015 med videre samtaler med Lødingen.</p>
<p>Kort beskrivelse av innbyggerinvolvering Spørreundersøkelsen var et spørsmål om retningsvalg. Antall intervjuobjekter var 500. 47% var for kommunesammenslåing, 30% mot og 18% vet ikke. 56% for at Vågan slår seg sammen med Moskenes, Flakstad og Vestvågøy. 37% for at Vågan slår seg sammen med Hadsel og Lødingen.</p>
<p>Kommuner en ønsker å slå seg sammen med Lødingen var det alternativet Vågan ønsket å slå seg sammen med.</p>
<p>Prosesser det jobbes videre med Ingen øvrige prosesser pågår.</p>

Vedlegg	
<p>Vedleggslisten skal bestå av følgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Endelig vedtak med saksutredning -Felles utredninger -Utredning av 0 – alternativet der alenegang er valgt -Alle politiske vedtak som omhandler kommunereformen som er gjort i reformperioden -Eventuelle grensejusteringssaker eller andre spesielle saker/forhold -Innbyggerinvolvering – hvordan er det gjennomført, når er det gjennomført, og hva er resultatet? -Eventuelle intensjonsavtaler -Andre dokumenter kommunen vurderer som relevant for vedtaket. <p>Hvis flere elementene i vedleggslisten fremkommer i samme dokument, må det tydeliggjøres i oversendelsen hvor man finner dem.</p> <p>Eventuelle kommentarer til vedleggsliste</p>	
Beskrivelse	Vedlegg
Endelig vedtak	Endelig vedtak.pdf
Beskrivelse	Vedlegg
Felles utredning Lødingen Vågan	Fakta grunnlag Vågan Lødingen.pdf
Beskrivelse	Vedlegg
Felles utredning Moskenes, Flakstad, Vestvågøy og Vågan	Fakta grunnlag Moskenes, Flakstad, Vestvågøy og Vågan.pdf
Beskrivelse	Vedlegg
0 -alternativet	0-alternativet.pdf
Beskrivelse	Vedlegg
Innbyggerinvolvering	Innbyggerundersøkelse.pdf
Beskrivelse	Vedlegg
Intensjonsavtale Lødingen Vågan	Intensjonsavtale Lødingen Vågan.pdf
Beskrivelse	Vedlegg
Intensjonsdokument Moskenes, Flakstad, Vestvågøy, Vågan	Intensjonsdokument Moskenes, Flakstad, Vestvågøy og Vågan.pdf
Beskrivelse	Vedlegg
Statusdokument Hadsel	Statusdokument Hadsel.pdf

Vågan kommune

Fordeler og ulemper ved å fortsette som egen kommune

Anja Hjelseth, Sondre Groven og Per Kristian Roko Kallager

TF-notat nr. 11/2016

Kolofonside

Tittel:	Vågan kommune. Fordeler og ulemper ved å fortsette som egen kommune.
TF-notat nr:	11/2016
Forfatter(e):	Anja Hjelseth, Sondre Groven og Per Kristian Roko Kallager
Dato:	29.02.16
ISBN:	978-82-7401-939-3
ISSN:	1891-053X
Pris:	260,- (Kan lastes ned gratis fra www.telemarksforsking.no)
Framsidedfoto:	Istockfoto.no
Prosjekt:	Vågan kommune og kommunereformen. Utredning av 0-alternativet.
Prosjektnummer.:	20160200
Prosjektleder:	Anja Hjelseth
Oppdragsgiver(e):	Vågan kommune

Spørsmål om dette notatet kan rettes til: Telemarksforsking, Postboks 4, 3833 Bø i Telemark – tlf 35 06 15 00 – www.telemarksforsking.no

---

Forord

Telemarksforsking har fått i oppdrag fra Vågan kommune å vurdere hvorvidt Vågan, i lys av mål og forutsetninger for kommunereformen, kan bestå som egen kommune. Utredningen tar for seg områdene samfunnsutvikling, økonomi, tjenester og lokaldemokrati. I økonomikapittelet har vi spesielt belyst mulige konsekvenser av forslaget til nytt inntektssystem.

I utredningen av fordeler og ulemper ved at Vågan består som egen kommune, så har Anja Hjelseth vært prosjektleder, mens Per Kristian Roko Kallager og Sondre Groven har vært prosjektmedarbeidere.

Vår kontaktperson hos Vågan kommune har vært rådmann Tommy Steinvik. Vi vil benytte anledning til å takke for samarbeidet, og takke alle i kommune som har stilt opp på intervju, deltatt i spørreundersøkelse og bidratt med annen informasjon.

Utredningsarbeidet er gjennomført i perioden januar-februar 2016.

Bø, 29. februar 2016

Anja Hjelseth
Prosjektleder

Innholdsfortegnelse

- Innledning – side 5
- Samfunnsutvikling – side 12
  - Befolkningsutvikling – side 16
  - Næringsutvikling – side 20
  - Pendling og avstander – side 26
  - Samarbeid om samfunnsutvikling – side 31
  - Samlet vurdering samfunnsutvikling – side 36
- Økonomi – side 41
  - Inntekter og økonomiske nøkkeltall – side 44
  - Økonomiske virkemidler i kommunereformen – side 50
  - Forslag til nytt inntektssystem – side 54
  - Effektiviseringsmuligheter – side 61
  - Demografiske endringer – side 67
  - Samlet vurdering økonomi – side 71
- Tjenesteyting – side 77
  - Kompetanse og kapasitet – side 81
  - Interkommunalt tjenestesamarbeid – side 92
  - Valgfrihet – side 98
  - Framtidig tjenesteproduksjon – side 100
  - Samlet vurdering tjenesteyting – side 102
- Lokaldemokrati – side 108
  - Høy politisk deltagelse – side 113
  - Lokal politisk styring – side 116
  - Lokal identitet – side 120
  - Oppgavepotensial – side 122
  - Samlet vurdering lokaldemokrati – side 133
- Samlet vurdering «Vågan som egen kommune» – side 137
- Referanser – side 146
- Vedlegg – side 148

Innledning

Bakgrunn for utredningen

- Stortinget har gjennom kommunereformen gitt alle kommuner i landet en utredningsplikt for å vurdere framtidig kommunestruktur og eventuell endring for egen kommune. I denne forbindelse har Vågan kommune bedt Telemarksforsking vurdere 0-alternativet, altså å fortsette som egen kommune.
- Utredningen har tatt utgangspunkt i premissene for kommunereformen som regjeringens ekspertutvalg for kommunereformen og Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) har satt.
- Telemarksforsking har gjennomført en rekke 0-alternativanalyser etter samme metodikk som denne, det vil derfor være mulig for å Vågan å vurdere sitt resultat mot andre kommuner.

Om kommunereformen

- Kommunereformen skal legge til rette for at flere kommuner slår seg sammen. Færre og større kommuner skal gi bedre kapasitet til å ivareta og videreutvikle lovpålagte oppgaver, gi bedre muligheter til å utvikle bærekraftige og gode lokalsamfunn, samt ivareta viktige frivillige oppgaver. Som et generelt prinsipp skal reformen legge grunnlaget for at alle kommuner kan løse sine lovpålagte oppgaver selv.
- Regjeringen framhever følgende overordnede mål med kommunereformen:
  - Gode og likeverdige tjenester til innbyggerne
  - Helhetlig og samordnet samfunnsutvikling
  - Bærekraftig og økonomisk robuste kommuner
  - Styrket lokaldemokrati
- Kommunene har fått et utredningsansvar når det gjelder framtidig kommunestruktur.

Regjeringens ekspertutvalg

- Ekspertutvalget for kommunereformen ble nedsatt 3. januar 2014. Den første delrapporten ble levert 31. mars 2014, og inneholdt kriterier kommunene bør oppfylle for å ivareta dagens kommunale oppgaver. Andre delrapport kom 1. desember. Denne delrapporten tok for seg flere regionale og statlige oppgaver som utvalget med utgangspunkt i kriteriene fra delrapport 1 har vurdert om kan overføres til kommunene.
- Tabellen under viser samfunnsmessige hensyn og kriterier for de fire ulike rollene kommunen har som tjenesteyter, myndighetsutøver, samfunnsutvikler og demokratisk arena. Det er blant annet tatt utgangspunkt i disse kriteriene når vi har laget et vurderingssystem for utredning av kommunestruktur

Samfunnsmessige hensyn	Kriterier	Samfunnsmessige hensyn	Kriterier
TJENESTEYTING		SAMFUNNSUTVIKLING	
Kvalitet i tjenestene Effektiv bruk av samfunnets ressurser Likeverdighet	Tilstrekkelig kapasitet Relevant kompetanse Effektiv tjenesteproduksjon Økonomisk soliditet Valgfrihet Statlig rammestyring	Helhetlig ivaretagelse av areal- og transportinteresser tilpasset klima- og miljøhensyn Tilrettelegging for positiv utvikling i lokalsamfunnet og storsamfunnet	Funksjonelle samfunnsutviklingsområder Tilstrekkelig kapasitet Relevant kompetanse
MYNDIGHETSUTØVELSE		DEMOKRATISK ARENA	
Rettsikkerhet	Tilstrekkelig kapasitet Relevant kompetanse Tilstrekkelig distanse	Betydningsfulle oppgaver og rammestyring Lokal politisk styring Levende lokalt folkestyre Aktiv lokal politisk arena	Høy politisk deltakelse Lokal politisk styring Lokal identitet Bred oppgaveportefølje Statlig rammestyring

Ekspertutvalgets kriterier for god kommunestruktur

Metode og gjennomføring (1)

- Den 02.02.2016 gjennomførte Telemarksforskning intervju med administrative ledere og politikere i Vågan kommune for å belyse ulike problemstillinger knyttet til det å fortsette som egen kommune. Intervjuene tok for seg ulike problemstillinger knyttet til samfunnsutvikling, økonomi, tjenesteyting og lokaldemokrati dersom Vågan velger å fortsette som egen kommune.
- Som en del av utredningen har vi gjennomført en spørreundersøkelse rettet til administrative ledere, politikere og tillitsvalgte. Undersøkelsen ble sendt til 64 respondenter. Av disse er det 36 som har status som helt gjennomført, dvs. en svarprosent på 54 %. Undersøkelsen ble gjennomført vha. det elektroniske spørreverktøyet SurveyXact.
- Det må presiseres at spørreundersøkelsen ikke er en representativ undersøkelse, men er ment som en kartlegging blant ansatte og politikere som kjenner kommuneorganisasjonen godt. I svarene fra spørreundersøken er et svar med gjennomsnitt på over 3,5 vurdert som at respondentene er mer positive til påstanden, mens et svar med gjennomsnitt under 3,5 blir 3,5 vurdert som at respondentene er mer negative til påstanden. Skalaen går fra 1 til 6 der 1 er svært negativ og 6 er svært positiv.
- Vi har også innhentet informasjon og statistikk fra flere ulike kilder: Herunder KOSTRA, SSB og Telemarksforskings egne datasett.

Metode og gjennomføring (2) - kriteriesett for vurdering av null-alternativet

---

- For å belyse de overordnede målene i kommunereformen har vi i denne utredningen benyttet oss av et egenutviklet kriteriesett for vurdering av enkeltkommuner som vi tidligere har benyttet på tilsvarende utredninger i andre kommuner.
- Kriteriesettet baserer seg på Ekspertutvalgets kriterier for god kommunestruktur, og skal gi en vurdering av hvordan kommunen står seg mot gitte kriteriene. Områdene som vurderes er: Samfunnsutvikling, økonomi, tjenesteyting og lokaldemokrati.
- Det er mulig å oppnå en maksimal poengscore på 400 poeng, maksimalt 100 poeng på hvert delområde. De ulike kriteriene, med tilhørende terskel for poengscore, er nærmere beskrevet under vurderingen i hvert delkapittel. På neste side vises en fullstendig oversikt over hva som inngår i kriteriesystemet, og hvordan de ulike kriteriene er vektet.

Kriteriesett for vurdering av null-alternativet

Mål ved kommunereformen	Kriterium	Vekting	
Helhetlig og samordnet samfunnsutvikling	Befolkningsstørrelse	20	
	Tilstrekkelig kapasitet og relevant kompetanse	20	
	Funksjonelle samfunnsutviklingsområder	20	
	Styrket og samordnet samfunnsutvikling	10	
	Avstand til kommunesenter	20	
	Næringsstruktur	10	
Bærekraftige og økonomisk robuste kommuner	Netto driftsresultat	10	
	Disposisjonsfond	10	
	Korrigerede frie inntekter	20	
	Effektiviseringsgevinster administrasjon	20	
	Effektiviseringsgevinster tjenesteproduksjon	10	
	Forventet endring i demografikostnader	10	
	Effekter av nytt inntektssystem	20	
	Befolkningsgrunnlag	20	
Gode og likeverdige tjenester	Tilstrekkelig kapasitet og relevant kompetanse – store tjenesteområder	10	
	Tilstrekkelig kapasitet og relevant kompetanse – små/spesialiserte tjenesteområder	10	
	Interkommunalt samarbeid på store tjenesteområder	10	
	Interkommunalt samarbeid på små/spesialiserte tjenesteområder	10	
	Framtidig tjenesteproduksjon	10	
	Valgfrihet	10	
	Tilstrekkelig distanse	10	
	Interkommunalt samarbeid som alternativ til sammenslåing	10	
	Valgdeltagelse	10	
	Størrelse på kommunestyret	10	
Styrket lokaldemokrati	Politisk representasjon	10	
	Innbyggermedvirkning	10	
	Politisk styring – handlingsrom	10	
	Politisk styring – kompetanse i administrasjonen	10	
	Politisk styring – interkommunale samarbeid	10	
	Oppgavepotensial	20	
	Lokal identitet	10	
	Samlet		400

Samfunnsutvikling

Samfunnsutvikling i kommunene

- Kommunene har en sentral rolle når det gjelder å skape en helhetlig utvikling av lokalsamfunnet og gode levekår for innbyggerne. I analyser av kommunenes rolle som samfunnsutviklingsaktør er det vanlig å legge til grunn en vid definisjon av samfunnsutvikling, noe som innebærer innsats på en rekke områder. Dette kan være arbeid knyttet til:
  - Areal- og samfunnsplanlegging
  - Næringsarbeid
  - Kulturtiltak
  - Nettverksbygging
  - Samarbeid med andre kommuner, lokalt næringsliv, fylkeskommuner, frivillige organisasjoner også videre
- Et av målene i kommunereformen er en mer helhetlig og samordnet samfunnsutvikling. Regjeringen ønsker at kommunesektoren skal bli i bedre stand til å løse nasjonale utfordringer. Reformen skal bedre forutsetningene for en styrket og samordnet lokal og regional utvikling i alle deler av landet både når det gjelder arealbruk, samfunnssikkerhet- og beredskap, transport, næring, miljø og klima, og også den sosiale utviklingen i kommunen. Regjeringen ønsker at kommunegrensene i større grad tilpasses naturlige bo- og arbeidsmarkedsregioner.
- En annen del av målet er at regjeringen ønsker at kommunene i større grad enn i dag skal ha kompetanse og kapasitet til å drive med samfunnsutvikling. En handlekraftig kommune kan spille en stor rolle som samfunnsutvikler, både lokalt og regionalt. Dette er blant annet avhengig av kommunenes evne til å drive god og effektiv planlegging, og legge til rette for aktiv oppfølging av dette arbeidet. Dersom kommunen har kapasitet og kompetanse vil den også stå sterkere når det gjelder muligheter til å skaffe utviklingsmidler, trekke til seg nye virksomheter (både offentlige og private) og delta i samarbeids- og utviklingsprosjekter både nasjonalt og internasjonalt.
- En viktig målsetting for kommunene er å stimulere til næringsutvikling og økt sysselsetting. Dette er noe som også krever kompetanse, evne til nettverksbygging, gode planer og god infrastruktur. Dersom flere kommuner innenfor den samme bo-, arbeids- og serviceregionen driver næringsrettet arbeid på hver sin måte, er det fare for at kommunene ender opp med konkurrerende tiltak i stedet for tiltak som støtter og bygger opp om hverandre. Dersom forutsetningene ellers er til stede, kan en samlet næringspolitikk hjelpe til med å styrke grunnlaget for næringsutviklingen i hele regionen.

Regjeringens ekspertutvalg

- Ekspertutvalget har gitt kriterier som i sum skal ivareta kommunenes fire funksjoner som lokaldemokratisk arena, tjenesteyter, samfunnsutvikler og myndighetsutøver.
- Tabellen under viser hvilke samfunnsmessige hensyn og kriterier ekspertutvalget har lagt til grunn for kommunens rolle som samfunnsutvikler.

Kommunens rolle	Samfunnsmessige hensyn	Kriterier
Samfunnsutvikling	Helhetlig ivaretagelse av areal- og transportinteresser tilpasset klima- og miljøhensyn Tilrettelegging for positiv utvikling i lokalsamfunnet og storsamfunnet	<ul style="list-style-type: none"> • Funksjonelle samfunnsutviklingsområder • Tilstrekkelig kapasitet • Relevant kompetanse

- Som vist på forrige side er et av målene ved kommunereformen en mer helhetlig og samordnet samfunnsutvikling, og kommunegrenser som samsvarer bedre med bo- og arbeidsmarkedsregioner. I tillegg samsvarer også målet om bedre kapasitet og kompetanse i kommunene til samfunnsutvikling med kriteriene til ekspertutvalget.
- Vi har i våre vurderinger benyttet disse kriteriene for å vurdere mulighetene for å drive med samfunnsutvikling ved de ulike strukturalternativene.

Vurderingskriterier samfunnsutvikling

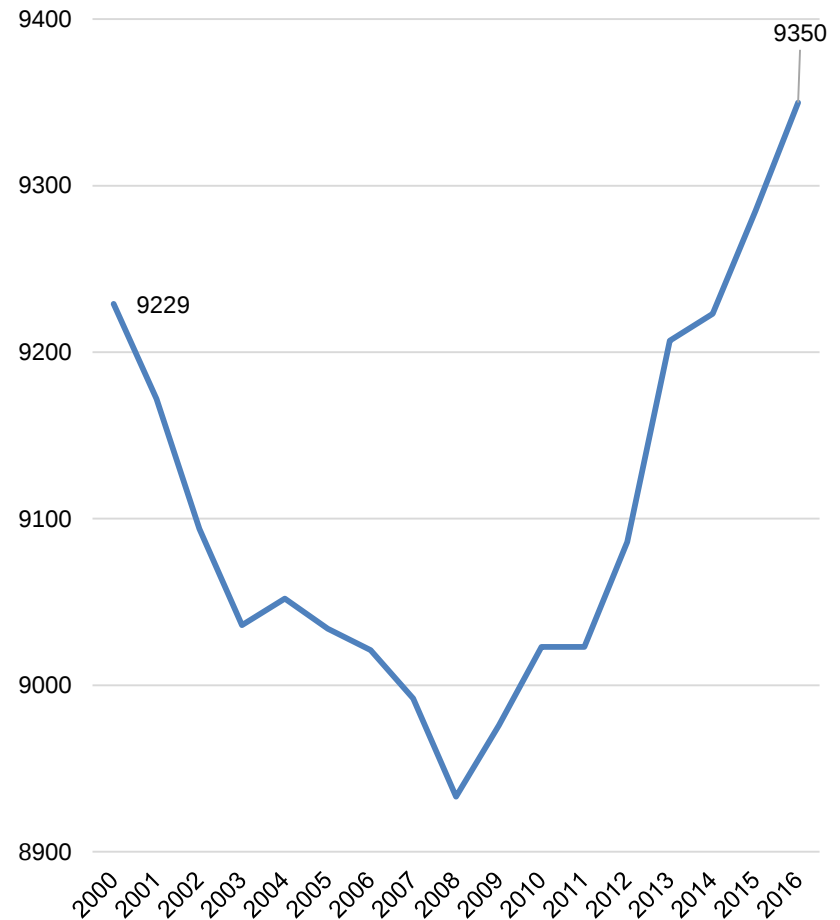
- Tabellen under viser kriteriene som er benyttet i vurderingen av samfunnsutvikling. En nærmere beskrivelse av kriteriene finnes under «samlet vurdering samfunnsutvikling».

Kriterier	Beskrivelse	Poengsum
Befolkningsstørrelse	Regjeringens ekspertutvalg har anbefalt en kommunestørrelse på 15 – 20 000 innbyggere for å ha tilstrekkelig kapasitet og relevant kompetanse til å ivareta rollen som samfunnsutvikler.	0-20
Tilstrekkelig kapasitet og relevant kompetanse	Vi har sett på alder på kommuneplanene, samt årsverk i kommunen knyttet til samfunns- og arealplanlegging.	0-20
Funksjonelle samfunnsutviklingsområder	Vi har sett på inndeling i bo- og arbeidsmarkedsregioner og pendlingsdata til nabokommune.	0-20
Styrket og samordnet samfunnsutvikling	Vi har sett om Vågan allerede i dag inngår i samarbeid som ivaretar målet om en styrket og samordnet samfunnsutvikling.	0-10
Avstand til kommunesenter	Vi har sett på interne avstander i kommunene.	0-20
Næringsstruktur	Vi har sett på næringsstrukturen i kommunen og vurdert om den er variert og om arbeidsplassene er i bransjer som har hatt vekst.	0-10

Befolkningsutvikling

Befolkningsutvikling

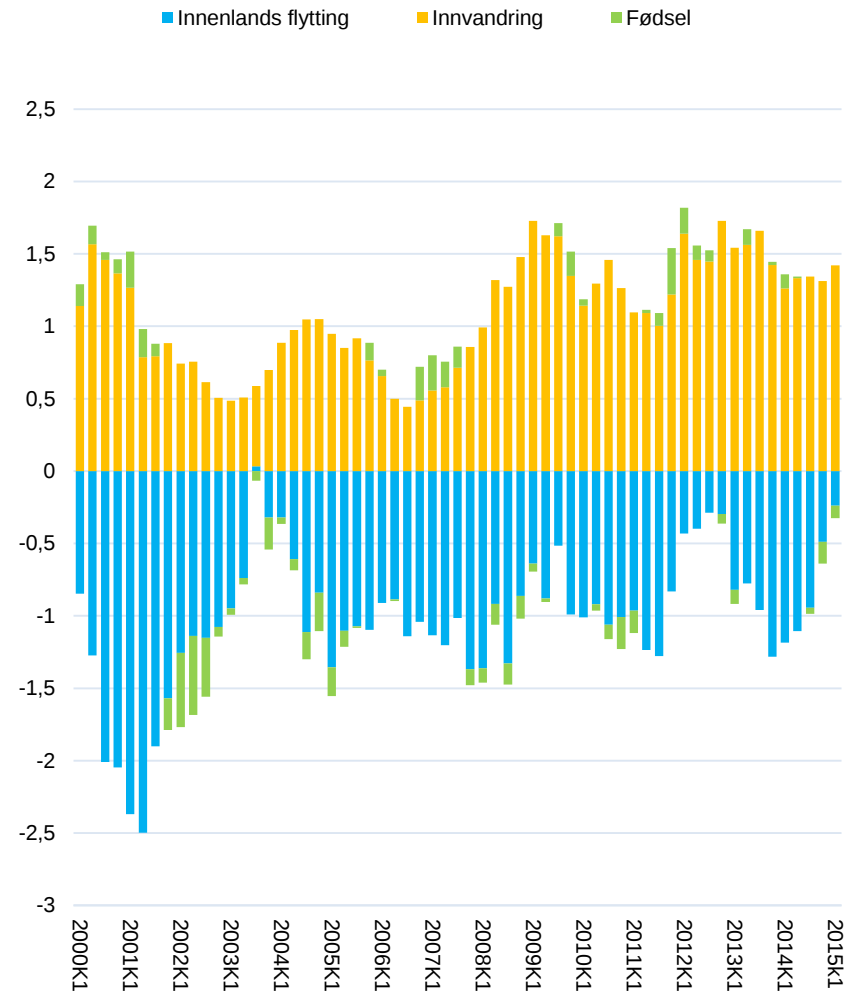
- Figuren viser befolkningsutviklingen i Vågan kommune fra 2000 til 2015. Vågan har per 01.01.16 et innbyggertall på 9 350.
- Figuren viser at det har vært nedgang i folketallet fra 2000 frem til 2008. Etter 2008 har det vært en positiv utvikling i antallet innbyggere i kommunen.

Utvikling i folkemengde fra 2000 til 2016, pr. 1.1 hvert år.
Kilde: SSB

Befolkningsutvikling dekomponert

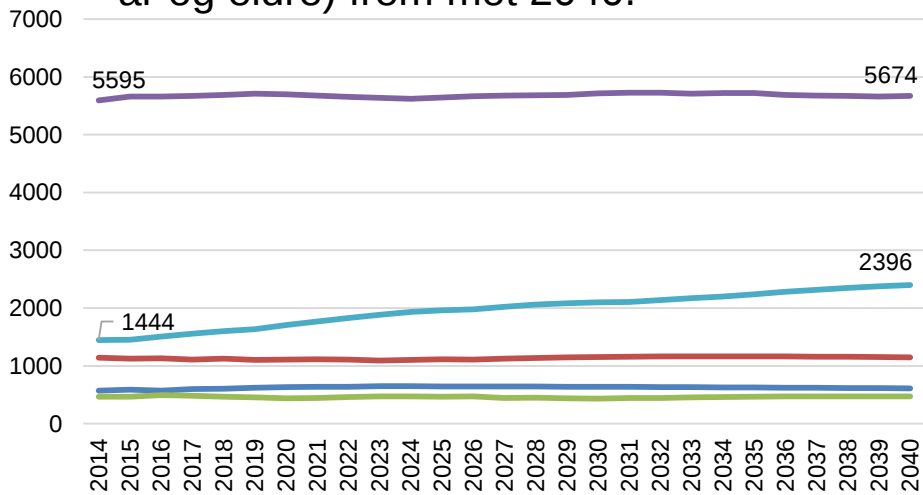
- Figuren til høyre viser årlig kvartalsvis befolkningsutvikling dekomponert i innenlands nettoflytting, netto innvandring og fødselsbalanse. Hver stolpe viser den årlige endringen, og dette er målt hvert kvartal. Det er derfor overlappende perioder.
- Det er en helt tydelig trend at innenlands flytting er negativ for hele perioden. Innvandring er derimot utelukkende positiv for hele perioden. Det varierer litt om det er fødselsoverskudd eller ikke, men i de senere årene har det vært fødselsunderskudd. Samlet sett er det innvandring som har bidratt til den positive befolkningsutviklingen i Vågan kommune.

Kvartalsvis prosentvis befolkningsutvikling dekomponert i innenlands nettoflytting, netto innvandring og fødselsbalanse. 2000-2015. Kilde: SSB/Telemarksforsking

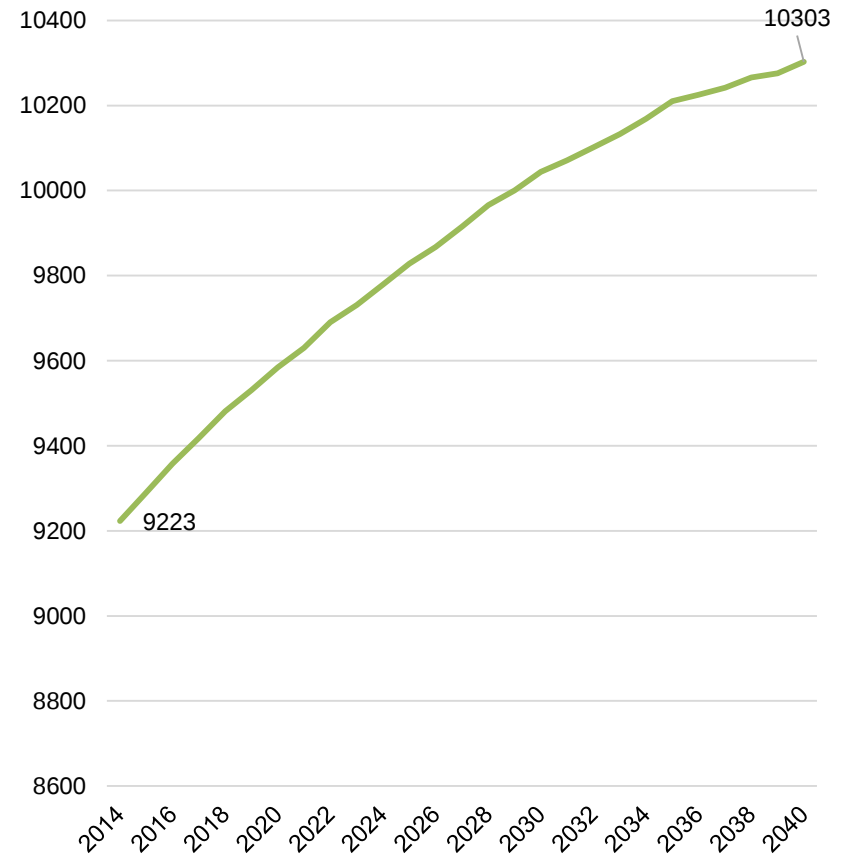
Fremskrevet befolkningsutvikling

- Figuren til høyre viser fremskrevet befolkningsutvikling (startår 2014) ved SSBs 4M alternativ. Som figuren viser forventes det en vekst i folketallet frem mot 2040 i Vågan kommune.
- Figuren under viser fremskrevet befolkningsutvikling fordelt på ulike aldersgrupper. Det forventes en særlig vekst i den eldste aldersgruppen (67 år og eldre) frem mot 2040.

— 0-5 år — 6-15 år — 16-19 år — 20-66 år — 67 år eller eldre
Framskrevet befolkningsvekst fra 2014 til 2040 – SSBs middelframskrivning (MMMM). Kilde: SSB

Fremskrevet befolkningsutvikling (4M)

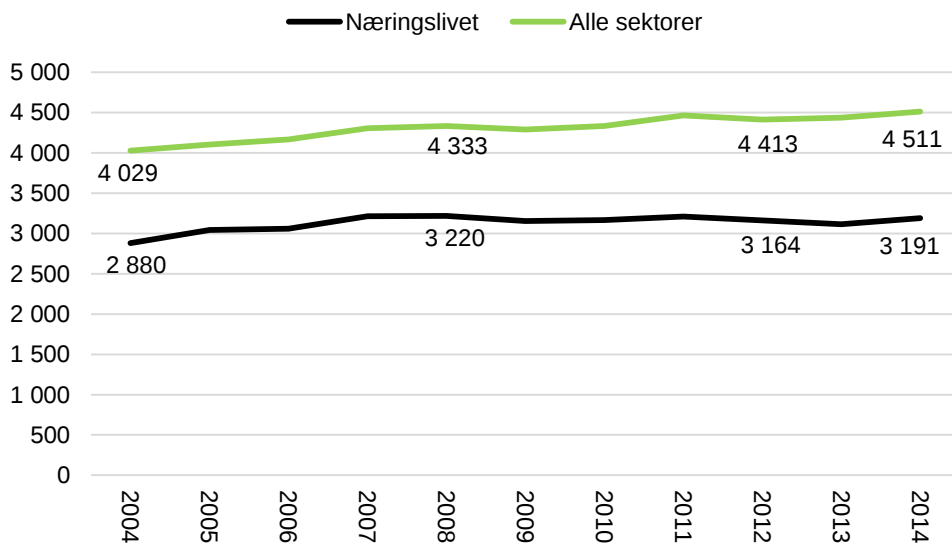

Framskrevet befolkningsvekst fra 2014 til 2040 – SSBs middelframskrivning (MMMM). Kilde: SSB

Næringsutvikling

Arbeidsplassutvikling i Vågan kommune

- Figuren til venstre viser utviklingen i antallet arbeidsplasser i Vågan kommune fra 2004 frem til 2014. Som vi kan se har det vært en positiv vekst i antallet arbeidsplasser i hele perioden. Samlet sett har alle sektorer økt med 482 arbeidsplasser i hele perioden, mens veksten i næringslivet har økt med 311 arbeidsplasser. Figuren til høyre viser fordelingen av offentlige og private arbeidsplasser i Vågan. Som figuren viser er det en vesentlig flere av arbeidsplassene i privat sektor.
- Samlet sett finner vi en positiv trend i arbeidsplassutviklingen i Vågan kommune. det har vært vekst i både private og offentlige arbeidsplasser.

Arbeidsplassutvikling i alle sektorer og i næringslivet i Vågan. 2004-2014.
Kilde: SSB

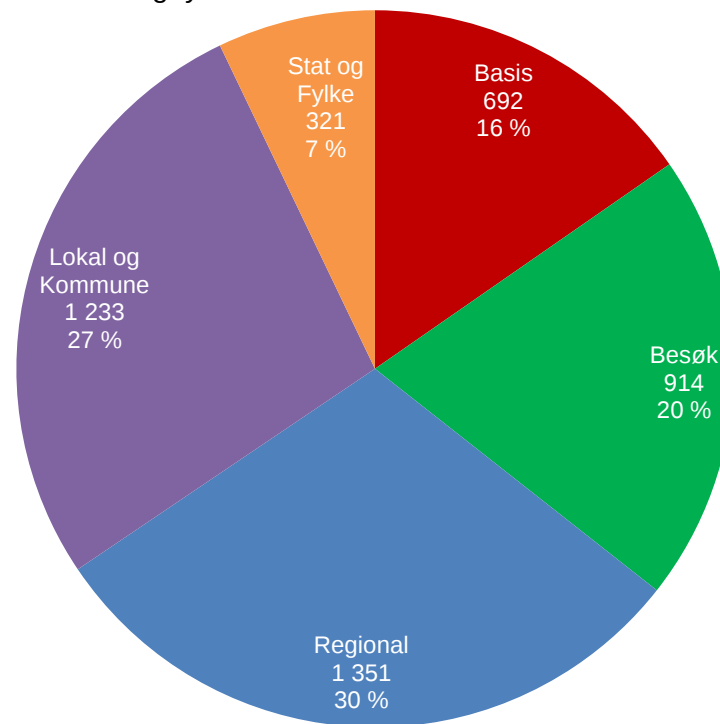
Antall arbeidsplasser i offentlig og privat sektor i Vågan. 2004-2014.
Kilde: Telemarksforsking/SSB

Arbeidsplasser fordelt på sektorer

Videre er det interessant å se på hvordan arbeidsplassene i kommunen er fordelt mellom ulike sektorer. Arbeidsplassene er fordelt etter:

- Fylke og stat
- Lokal og kommune
  - *Lokale næringer* er næringsliv som leverer tjenester til den lokale befolkningen, og som i stor grad substituerer tjenester fra offentlig sektor. Dette er tjenester som barnehager, skoler, primærhelsetjenester og renovasjon.
- Basisnæringer
  - *Basisnæringer* er næringsliv som konkurrerer på et nasjonalt eller internasjonalt marked. Basisnæringene produserer varer eller tjenester på et sted, som selges og konsumeres hovedsakelig utenfor stedet der produksjonen foregår. Primærnæringer som landbruk, gruver og industri, tilhører basisnæringene. Samtidig er det en del tjenesteproduksjon som også defineres som basisnæringer. Dette er tjenester som IT, telekom og teknologiske tjenester.
- Besøksnæringer
  - *Besøksnæringer* er næringsliv som kjennetegnes av at kunden må være personlig til stede. Besøksnæringene inkluderer all turisme, men også butikkhandel og en del personlige tjenester.
- Regionale næringer
  - De *regionale* næringene består av bransjer som både har annet næringsliv, offentlige institusjoner og befolkningen som kunder, og som hovedsakelig retter seg mot et regionalt marked. Det er bransjer som bygg og anlegg, transport og forretningsmessig tjenesteyting. Vi finner ofte en konsentrasjon av de regionale næringene i byer og sentra.

Kakediagrammet under viser hvordan de 4 511 arbeidsplassene i Vågan er fordelt på ulike sektorer i 2014. Regionale næringer er den største, deretter følger lokal og kommune og besøk. Deretter kommer basisnæringene og til slutt stat og fylke.

Arbeidsplasser fordelt på ulike sektorer i Vågan . Absolutte tall og prosent i 2014. Kilde: Telemarksforsking

Private arbeidsplasser fordelt på næring se på denne

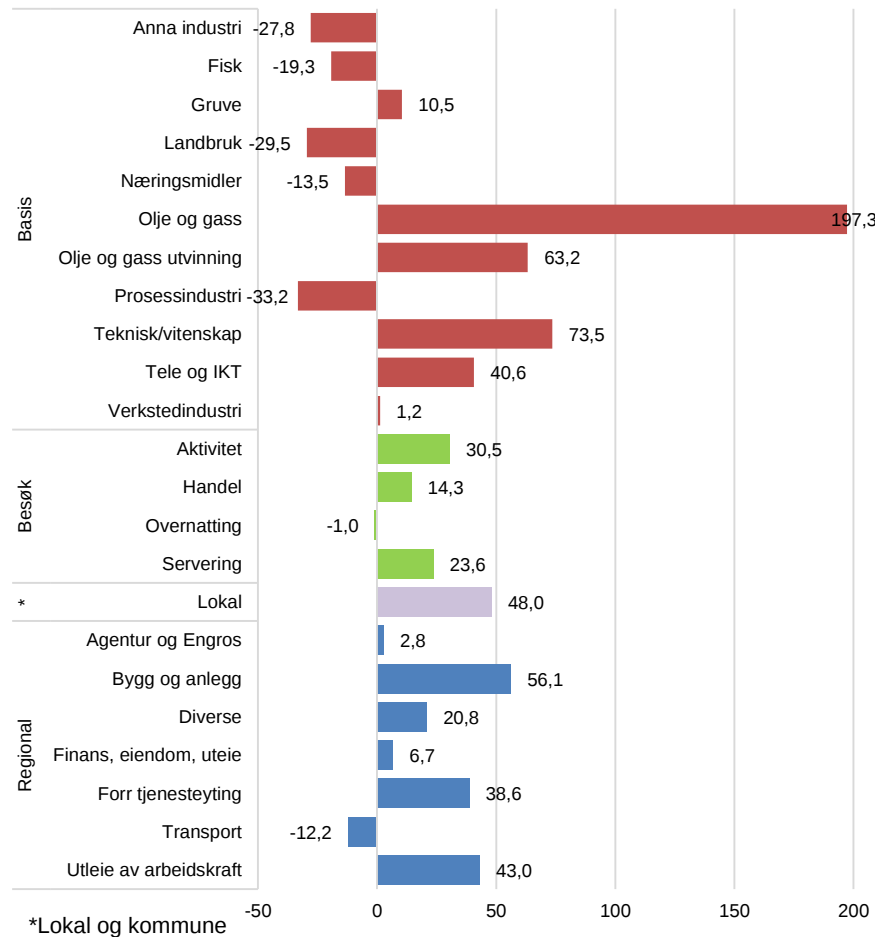
- Tabellen til høyre viser fordelingen av de 3 191 private arbeidsplasser i Vågan kommune fordelt på ulike typer næringer og bransjer.
- Innen basisnæringene er næringsmidler den bransjen som sysselsetter flest. Deretter følger fisk/havbruk og verkstedindustri.
- Innenfor besøksnæringene er handel den største næringen, etterfulgt av overnatting.
- Innenfor de regionale næringene er det bygg og anlegg som sysselsetter flest.

Næring	Bransje	Antall arbeidsplasser Vågan
Basis	Anna industri	48
	Næringsmidler	215
	Verkstedindustri	166
	Fisk/havbruk	177
	Landbruk	43
	Teknisk/vitenskap	34
	Tele og IKT	9
Besøk	Aktivitet	87
	Handel	530
	Overnatting	226
	Servering	71
Lokal	Lokal	234
Regional	Agentur og Engros	119
	Bygg og anlegg	472
	Diverse	223
	Finans, eiendom, uteie	104
	Forr tjenesteyting	195
	Finans, eiendom, utleie	206
	Utleie av arbeidskraft	32
Totalsum		3 191

Antall arbeidsplasser i de ulike bransjene som inngår under de ulike næringstypene i privat sektor i 2014 i Vågan. Kilde: Telemarksforsking

Lokaliseringskvotient - forklaring

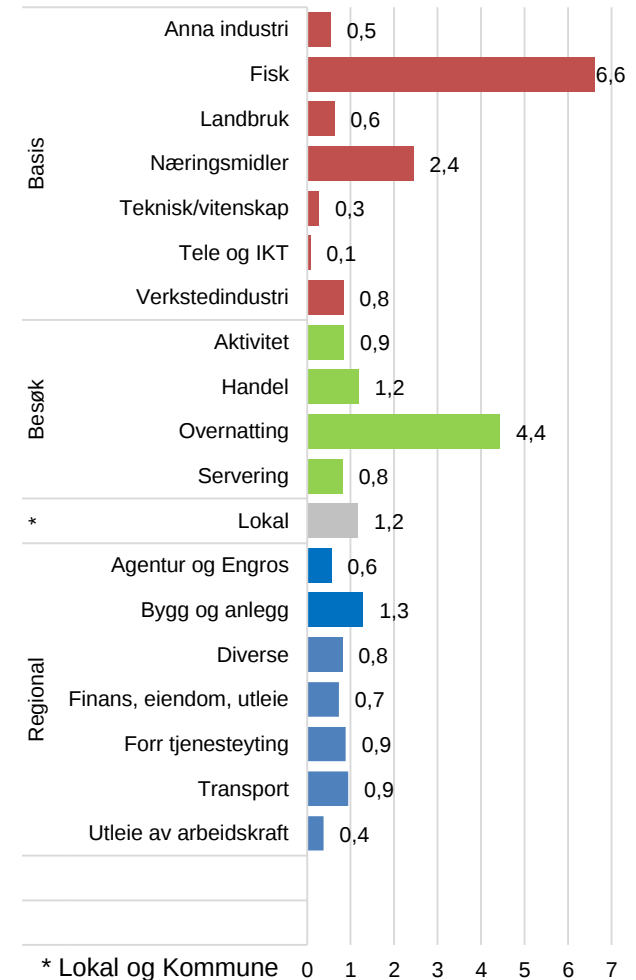
- Lokaliseringskvotienter sier noe om hvor store bransjene er i kommunen/på stedet relativt til resten av landet. Antall arbeidsplasser i bransjen er delt på totalt antall sysselsatte i kommunen. Denne andelen er delt på tilsvarende andel for landet. Når tallet er 1, er andelen den samme som for Norge. Det betyr at dersom andelen er lavere enn 1, er det en lavere andel som jobber i den bransjen sammenlignet med landet, og omvendt dersom tallet er høyere enn 1. Dersom tallet er for eksempel 2, er det dobbelt så mange som jobber i bransjen i den aktuelle kommunen enn landsgjennomsnittet.
- Figuren til høyre viser Norges vekst på landsbasis fra 2001 til 2014. Det gir et bilde av hvilke bransjer som er i vekst, og hvilke som er i nedgang.
- Bransjene som har hatt størst vekst siden 2001, er olje og gass, olje- og gassutvinning, teknisk/vitenskap, lokale næringer, bygg og anlegg, forretningsmessig tjenesteyting og utleie av arbeidsplass.
- Det har vært størst nedgang i anna industri, fisk, landbruk, næringsmidler, prosessindustri og transport.
- Lokaliseringskvotienten på neste side viser arbeidsplasser i Vågan i 2014 relativt til landsgjennomsnittet i 2014.

Arbeidsplassvekst i de ulike bransjene i Norge i perioden 2001 - 2014. I prosent.

Lokaliseringskvotient – Vågan

- Innenfor basisnæringene er fisk/havbruk og næringsmidler som er relativt større enn på landsbasis. Dette er bransjer som har vært i nedgang på landsbasis siden 2001.
- Innenfor besøksnæringene er overnatting og handel relativt større. Handelsbransjen har vært i oppgang på landsbasis. Vi så på forrige side at antall arbeidsplasser er større innenfor handel, men siden handel er en bransje som sysselsetter flere enn overnatting på landsbasis gir dette utslag i relativt flere jobber innenfor overnatting en handel sammenlignet med landssnittet.
- I de regionale næringene skiller bygg og anlegg seg ut som en del større, mens de andre bransjene er ellers noe mindre representert sammenliknet med landsgjennomsnittet.
- Samlet sett ser vi at det er flere ulike bransjetyper representert i Vågan kommune, mange av disse er i mindre grad representert enn på landssnittet.

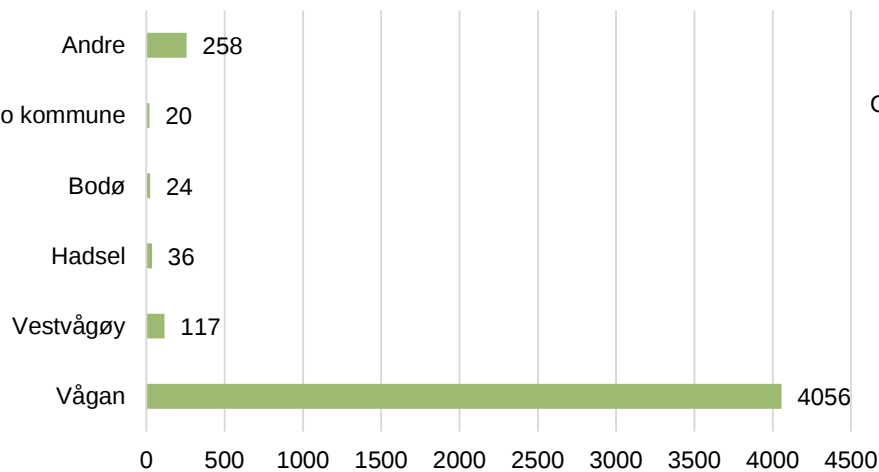
Lokaliseringskvotient for Vågan , 2014.

Pendling og interne avstander

Innpendling

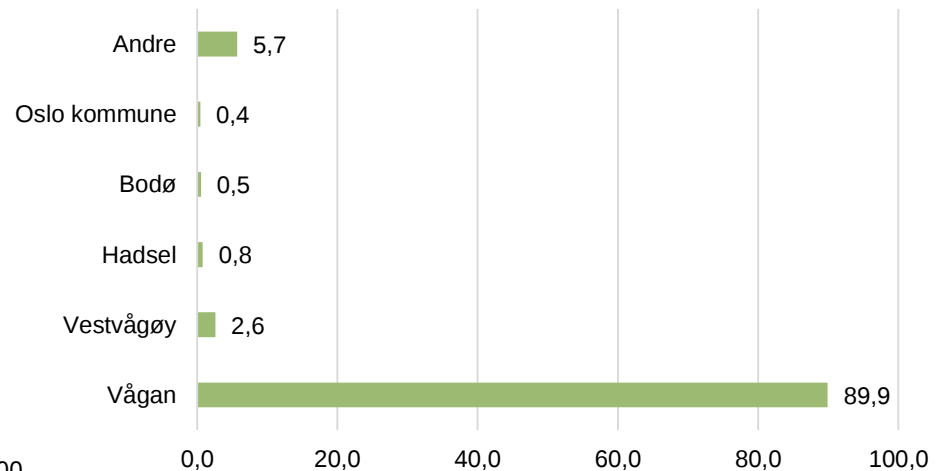
- Figurene nedenfor viser innpendling i absolutte tall og i prosent av arbeidsplassene i Vågan kommune. Som vi ser av figuren er det en høy andel, 89,9 prosent, som både har bosted og arbeidssted i Vågan kommune. Av de som pendler inn til kommunen kommer det flest fra Vestvågøy. Deretter følger Hadsel.

Absolutte tall

Innpendling til Vågan kommune i absolutte tall. 2014.
Kilde: SSB

Prosent

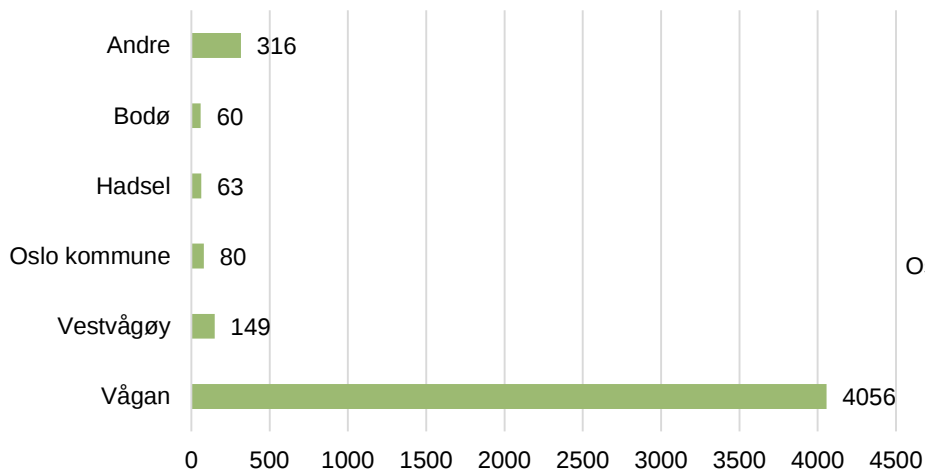

Innpendling til Vågan kommune i prosent. 2014.
Kilde: SSB

Utpendling

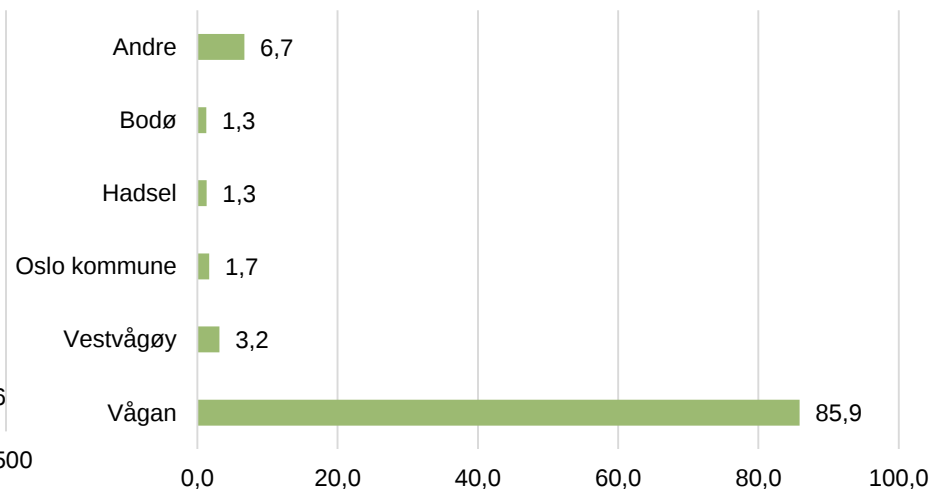
- Figurene under viser utpendlingen fra Vågan kommune i absolutte tall og i prosent av de som er sysselsatt i kommunen. Som vi så på forrige side er det 4 056 som både bor og jobber i Vågan. Det tilsvarer 85,9 prosent av de som er sysselsatt i kommunen. Det er ellers mest utpendling til Vestvågøy, tilsvarende 3,2 prosent, eller 149 personer. Det er slik sett relativt lite utpendling fra Vågan kommune.
- I NIBRs kartlegging av bo- og arbeidsmarkedsregioner er Vågan definert som en egen bo- og arbeidsmarkedsregion (NIBR 2013).

Absolutte tall

Utpendling fra Vågan kommune i absolutte tall. 2014.
Kilde: SSB.no

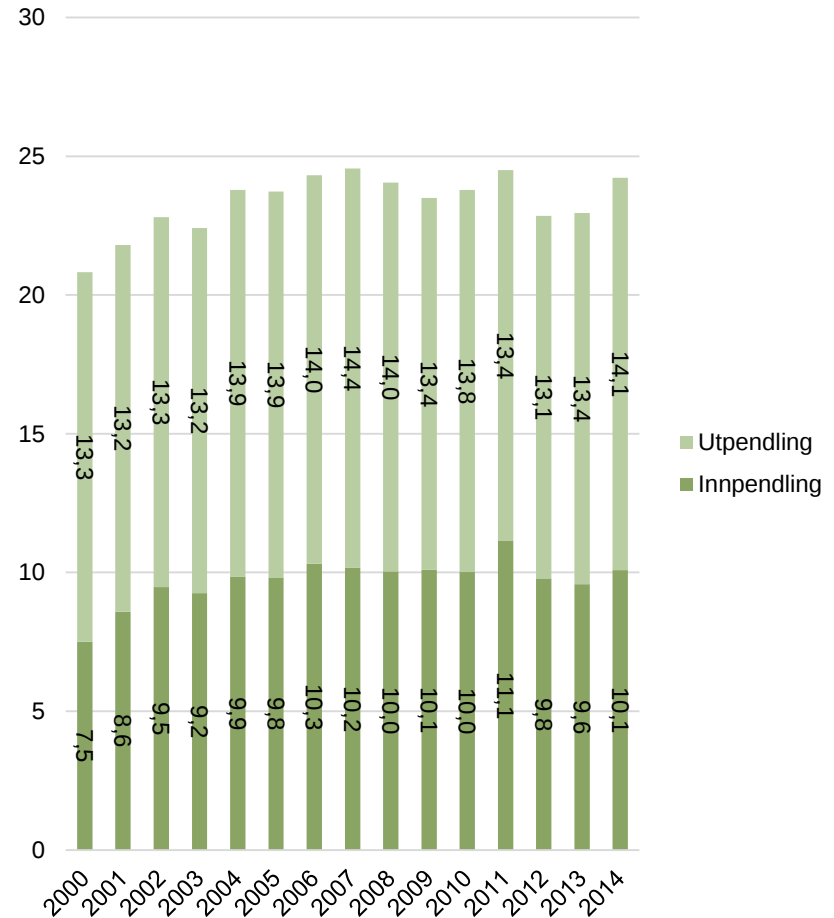
Prosent

Utpendling fra Vågan kommune i prosent. 2014.
Kilde: SSB.no

Arbeidsmarkedsintegrasjon

- I figuren til høyre ser vi arbeidsmarkedsintegrasjonen i Vågan i de enkelte år fra 2000 til 2014. Det er summen av andelen av den sysselsatte befolkningen som pendler ut og andelen av arbeidsplassene på stedet som det pendles inn til.
- Som figuren viser er det noen flere som pendler ut av Vågan enn det pendles inn til arbeidsplassene i kommunen. Isolert sett er det relativt lite inn- og utpendling, og dermed arbeidsmarkedsintegrasjon.

Pendling til og fra Vågan kommune i prosent.
Kilde: SSB

Interne reiseavstander i Vågan kommune

- KOSTRA (2014) oppgir en gjennomsnittlig reisetid for innbyggerne til kommunesenteret Svolvær på 8,9 minutter. Slik sett fremstår avstandene internt i kommunen som relativt korte.
- Andelen av innbyggerne som bodde i tettbygde strøk var 72,9 prosent i 2014.

	Svolvær	Kabelvåg	Henningsvær	Skrova
Svolvær		6	22	38
Kabelvåg	6		18	42
Henningsvær	22	18		58
Skrova	38	42	58	

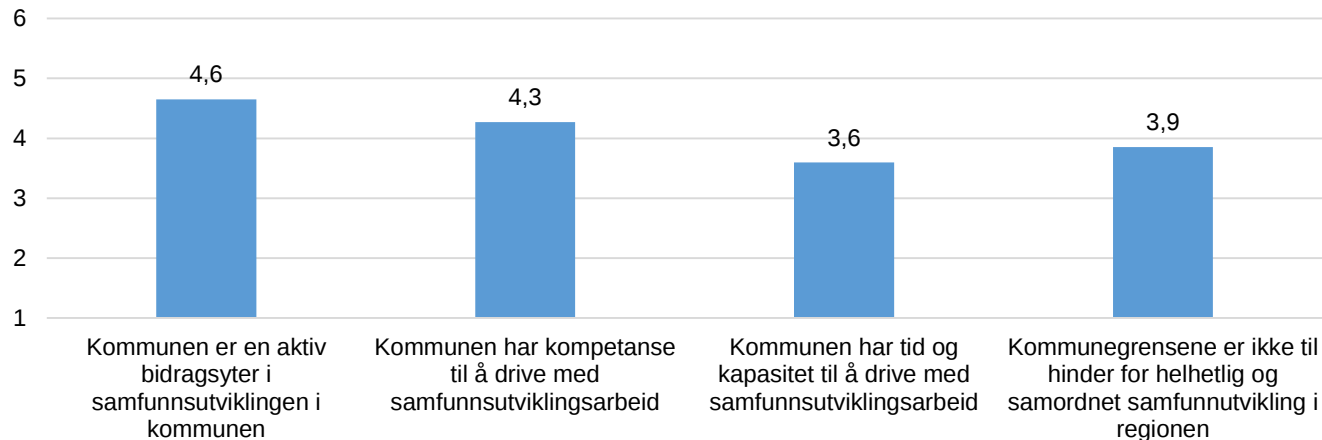
Reiseavstander innad i kommunen målt i antall minutter. Ventetid på ferje fra Skrova er ikke inkludert.
Kilde: Gulesider

Samfunnsutvikling i kommunen

Samfunnsutvikling – svar fra spørreundersøkelsen

- I spørreundersøkelsen ba vi respondentene om å gi en vurderingen av flere påstander vedrørende arbeidet med samfunnsutvikling i kommunen. Svarene er gjengitt i figuren nedenfor.
- Som figuren viser er respondentene enige i at kommunen er en aktiv bidragsyter i samfunnsutviklingen i kommunen. Videre er respondentene enige i at kommunen har kompetanse til å drive med samfunnsutviklingsarbeid, mens de er nøytrale til om kommunen har kapasitet og tid til slikt arbeid. Kommunegrensene blir ikke vurdert som en hindring for helhetlig og samordnet samfunnsutvikling i regionen.

Gjennomsnitt. På en skala fra 1 til 6, der 1= svært uenig, 6=svært enig.

Lokal og regional utvikling

- Regjeringen mener kommunereformen skal bidra til styrket og samordnet lokal og regional utvikling i alle deler av landet knyttet til:
  - Arealbruk/planlegging
  - Samfunnssikkerhet- og beredskap
  - Transport
  - Næring
  - Miljø og klima
- Som vi ser av tabellen har Vågan en del samarbeid innenfor de fem områdene med andre kommuner/aktører. Det er særlig samarbeid innenfor næring.

Område	Samarbeid
Arealbruk/planlegging	- Kystsoneplan
Samfunnssikkerhet og beredskap	- LoVe IUA (Lofoten- og Vesterålens Interkommunale Utvalg mot akuttforurensning). - Brannsamarbeid
Transport	- Lofotvei AS - Vågan Havnevesen KF - Samarbeid E10
Næring	- Destination Lofoten AS - Lofotstand AS - Lofotvekst AS - Lofotmat AS - Iks Lofotkraft
Miljø og klima	- Lofoten friluftsråd

Tilstrekkelig kapasitet og relevant kompetanse

Resultat fra NIVI Rapport 2014:1 Kartlegging av plankapasitet og plankompetanse i kommunene, sier noe om landets kommuner sin kapasitet og kompetanse til å ivareta planlegging etter krav i plan- og bygningsloven.

Kapasitet er definert som «kommunenes evne til å ivareta alle oppgaver og den saksmengden kommunene står overfor». 61 % av kommunene har 0,5 årsverk eller mindre til samfunnsplanlegging, og 32 % av kommunene har 0,5 årsverk eller mindre arealplanlegging. Et fagmiljø kan per definisjon minimum bestå av 2 personer, og det betyr at kun 28 % av kommunene har fagmiljø til å ivareta arealplanlegging og kun 6 % av kommunene har fagmiljø til å ivareta samfunnsplanlegging. Jo mindre kommunestørrelsene er, jo høyere er opplevelsen av manglende kapasitet på planområdet.

Kompetanse er definert som «tilgang til personale med nødvendig formalkompetanse og/eller realkompetanse innenfor planlegging». 82 % av kommunene mener de i stor grad har nødvendig fagkompetanse til å ivareta oppgavene innenfor arealplanlegging og 68 % av kommunene mener de i stor grad har nødvendig fagkompetanse til å ivareta oppgavene innenfor samfunnsplanlegging. Utdanningsbakgrunnen blant samfunns- og arealplanleggere i kommunene er variert, og et fellestrekk synes å være utfordringer i rekruttering av sivilingeniører, arkitekter og arealplanleggere.

Det ser ut til at landets kommuner gjennomgående har bedre kompetanse enn kapasitet. Men i små fagmiljø, eller der fagmiljø ikke eksisterer, kan det være svært utfordrende å opprettholde og utvikle fagkompetanse.

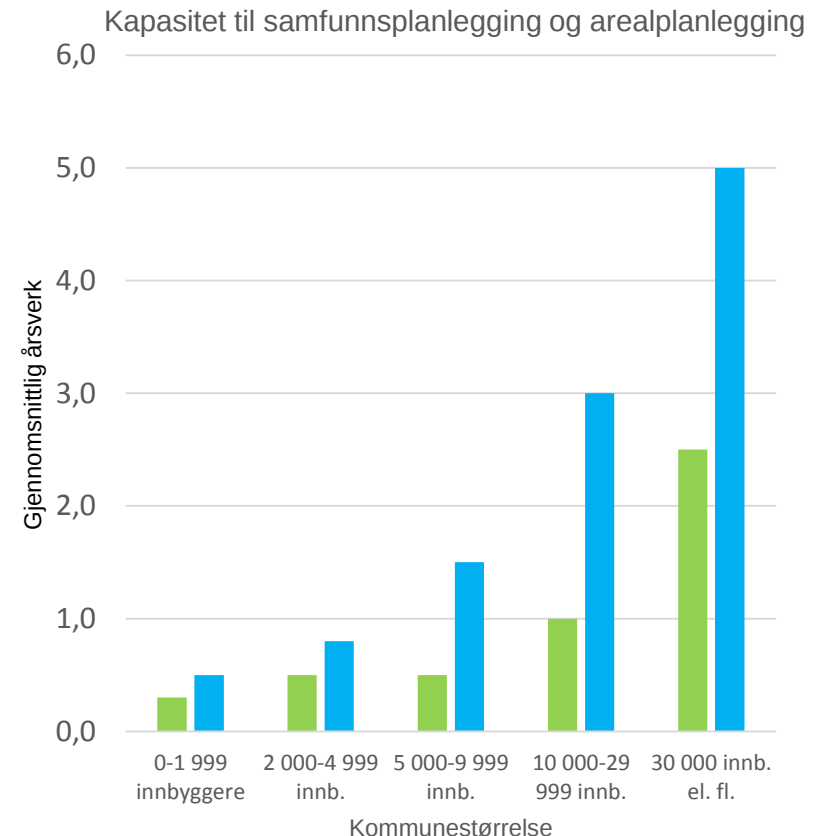

Diagram basert på tabell 3.2 NIVI Rapport 2014:1

Kapasitet og kompetanse i Vågan kommune

- På forrige side så vi at på landsbasis oppgir kommuner på størrelse med Vågan (5 000 til 9 999 innbyggere) at de i snitt har ca. 1,5 årsverk til arealplanlegging og 0,5 årsverk til samfunnsplanlegging. Vi har fått opplyst fra Vågan kommune at kommunen har ett årsverk til samfunnsplanlegging (samt rådmann) og tre årsverk til arealplanlegging. Det er altså bedre kapasitet enn i gjennomsnittskommunen på den størrelsen.
- Plan og bygningsloven setter rammene for samfunns- og arealplanleggingen i kommunene. Kommunen skal ha en samlet kommuneplan som omfatter samfunnsdel og arealdel (§ 11-1). *Kommuneplanens samfunnsdel* tar stilling til langsiktige utfordringer, mål og strategier for kommunen som samfunn og som organisasjon og bør beskrive og vurdere alternative utviklingsstrategier. Handlingsdelen angir hvordan planen skal følges opp de fire påfølgende år eller mer, og revideres årlig. *Kommuneplanens arealdel* er en overordnet plan som viser sammenhengen mellom framtidig samfunnsutvikling og bruk av arealene i kommunen. Ifølge Vågan kommunes nettsider og KOSTRA (2014) er arealdelen vedtatt i 2008 og mens samfunnsdelen ble vedtatt i 2003. Kommuneplanen er dermed relativt gammel.
- Basert på intervjuene blir kapasiteten og kompetansen til å drive med samfunnsutviklingsarbeid beskrevet som god. Kommunen opplever selv at de legger godt til rette for næringsutvikling.

Samlet vurdering samfunnsutvikling

Vurderingssystem samfunnsutvikling (1)

- For å gjøre rapporten mer leservennlig, og for å skille de ulike kriteriene fra hverandre, har vi brukt tre ulike smileys for å vurdere de ulike kriteriene og gi en samlet vurdering. Disse er 😊, 😐 og 😞.
- Innenfor hvert kriterium har vi laget et poengsystem for vurdering. Det er vist i tabellen under og på neste side.
- Samlet er det mulig å oppnå 100 poeng. Terskelen for å oppnå de ulike smileyene er følgende: 0 - 33 poeng gir rød smiley, fra 34 – 66 poeng gir gul smiley og over 67 poeng gir grønn smiley.

Vurderingskriterium	Grense	Poeng	Smiley
Befolkningsgrunnlag	Under 5 000 innbyggere	0	😞
	5 000 – 14 999 innbyggere	10	😐
	Over 15 000 innbyggere	20	😊
Tilstrekkelig kapasitet og relevant kompetanse	Kommunen kan forvente dårligere kapasitet og kompetanse i framtiden	0	😞
	Kommunen kan forvente omtrent samme kapasitet og kompetanse i framtiden	10	😐
	Kommunen kan forvente bedre kapasitet og kompetanse i framtiden	20	😊

Vurderingssystem samfunnsutvikling (2)

Vurderingskriterium	Grense	Poeng	Smiley
Funksjonelle samfunnsutviklingsområder	Tilhører et annet bo- og arbeidsmarkedsområde, og har over 25 prosent utpendling/innpendling til en eller flere andre kommuner	0	
	Eget BA-områder/tilhører et annet BA-område, men har under 25 prosent utpendling/innpendling til en eller flere andre kommuner.	10	
	Eget bo- og arbeidsmarkedsområde.	20	
Styrket og samordnet samfunnsutvikling	Kommunen har i dag lite samarbeid på de fem områdene arealbruk/planlegging, samfunnssikkerhet og beredskap, transport, næring og miljø og klima.	0	
	Kommunen har i dag noe samarbeid på de fem områdene arealbruk/planlegging, samfunnssikkerhet og beredskap, transport, næring og miljø og klima.	5	
	Kommunen har i dag mye samarbeid på de fem områdene arealbruk/planlegging, samfunnssikkerhet og beredskap, transport, næring og miljø og klima.	10	
Avstand til kommunesenter	Gjennomsnittlig reisetid i kommunen er over 60 minutter.	0	
	Gjennomsnittlig reisetid i kommunen er mellom 45 og 60 minutter.	10	
	Gjennomsnittlig reisetid i kommunen er over 45 minutter.	20	
Næringsstruktur	Kommunen har en lite variert næringsstruktur, og overvekt av arbeidsplasser i nedgangsbransjer.	0	
	Kommunen har en variert næringsstruktur, men en del arbeidsplasser i nedgangsbransjer.	5	
	Kommunen har en variert næringsstruktur med arbeidsplasser i både basis-, besøk- og regionale næringer, og en overvekt av arbeidsplasser i vekstbransjer.	10	

Vurdering samfunnsutvikling

– Vågan som egen kommune

Vurderingskriterium	Vurdering	Poengscore	Smiley
Befolkningsgrunnlag	Vågan kommune har et befolkningsgrunnlag på 9 319 (1.1.15)	10/20	
Tilstrekkelig kapasitet og relevant kompetanse	Kapasiteten og kompetansen blir i dag beskrevet som god, både gjennom spørreundersøkelsen og i intervjuene. Med vekst i folketallet kan det forventes at kapasiteten og kompetansen vil være som i dag	20/20	
Funksjonelle samfunnsutviklingsområder	Vågan er definert som en egen BA-region og har under 25 prosent inn/utpending fra andre kommuner	20/20	
Helhetlig og samordnet samfunnsutvikling	Vågan har noe samarbeid med andre aktører innenfor de fem områdene. Det er flest samarbeid innenfor kategorien næring.	5/10	
Avstand til kommunesenter	Avstandene innad i kommunen er innenfor akseptabel pendlingsavstand.	20/20	
Næringsstruktur	Næringsstrukturen i Vågan bærer preg av å være variert, men en del av bransjene som er større enn på landsbasis har vært i nedgang. Samtidig har det vært en vekst i antallet arbeidsplasser	5/10	
Samlet vurdering samfunnsutvikling	Samlet får «Vågan som egen kommune» en score på 80 av 100 poeng på samfunnsutvikling.	80/100	

Oppsummering samfunnsutvikling

- Vågan kommune har i dag noe under 10 000 innbyggere. Det forventes vekst i folketallet frem mot 2040. Framskrivningene fra SSB tilsier at veksten vil være størst i de eldste aldersgruppene (67+).
- Samlet sett finner vi en positiv utvikling i antallet arbeidsplasser i kommunen.
- I spørreundersøkelsen stilte vi spørsmål som omhandlet samfunnsutvikling. Her fremkommer det at det er kompetanse, til å drive samfunnsutvikling, mens respondentene er nøytrale til om det er tid og kapasitet nok i kommuneorganisasjonen.
- Det har vært vekst i antallet arbeidsplasser i Vågan i de senere år. Næringsstrukturen bærer imidlertid preg av å være noe lite variert, og har flere bransjer som har hatt nedgang i arbeidsplasser på landsbasis.

Økonomi

Mål ved reformen og ekspertutvalget

- Et av målene ved kommunereformen er bærekraftige og økonomisk robuste kommuner. Regjeringen peker på at større kommuner vil ha større ressursgrunnlag og kan også ha en mer variert befolknings- og næringssammensetning. Det gjør kommunene mer robuste ovenfor uforutsette hendelser og utviklingstrekk. Bærekraftige og økonomisk robuste kommuner vil legge til rette for en mer effektiv ressursbruk innenfor begrensede økonomiske rammer (kommunereform.no).
- Ekspertutvalget har gitt kriterier som i sum skal ivareta kommunenes fire funksjoner som lokaldemokratisk arena, tjenesteyter, samfunnsutvikler og myndighetsutøver. Ekspertutvalget hadde altså ikke økonomi som et eget område, men det er to kriterier under tjenesteyting som er relevant for økonomi, og som vi også ser på i denne delen av rapporten:
  - Økonomisk soliditet
  - Effektiv tjenesteproduksjon

Vurderingskriterier økonomi

- Tabellen under viser kriteriene som er benyttet i vurderingen av økonomi.
  - Vi har sett på inntektsnivået til kommunene, og også gjort en vurdering av effektene av nytt inntektssystem.
  - Vi har sett på effektiviseringsgevinster innenfor administrasjon og tjenesteområdene i dagens kommune etter samme metodikk som vi bruker i utredningen av kommunesammenslåinger.
  - For å vurdere økonomisk soliditet har vi i tillegg til å se på netto driftsresultat også tatt med nivå på disposisjonsfond.
  - En nærmere beskrivelse av kriteriene finner du under samlet vurdering økonomi.

Kriterier	Beskrivelse	Poengsum
Netto driftsresultat	Vi har sett på kommunens driftsresultat i % av brutto driftsinntekter.	0-10
Disposisjonsfond	Vi har sett på nivå på disponibelt disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter.	0-10
Korrigerte frie inntekter	Vi har sett på dagens inntektsnivå målt ved korrigerte frie inntekter.	0-20
Nytt inntektssystem	Vi har sett på isolerte effekter ut fra høringen om forslag til nytt inntektssystem.	0-20
Effektiviseringsgevinster på administrasjon	Vi har sett på potensial for effektivisering på administrasjon vurdert mot kommuner på samme størrelse i samme fylke.	0-20
Effektiviseringsgevinster på tjenesteproduksjon	Vi har med utgangspunkt i utgiftsbehovet til kommunen sett på om det er rom for effektiviseringsgevinster på tjenesteområdene.	0-10
Forventet endring i demografikostnader	Vi har sett på om forventet endring i befolknings-sammensetningen vil gi endringer i demografikostnader.	0-10

Inntekter og økonomiske nøkkeltall

Korrigerede frie inntekter – en indikator som viser kommunens reelle inntektsnivå

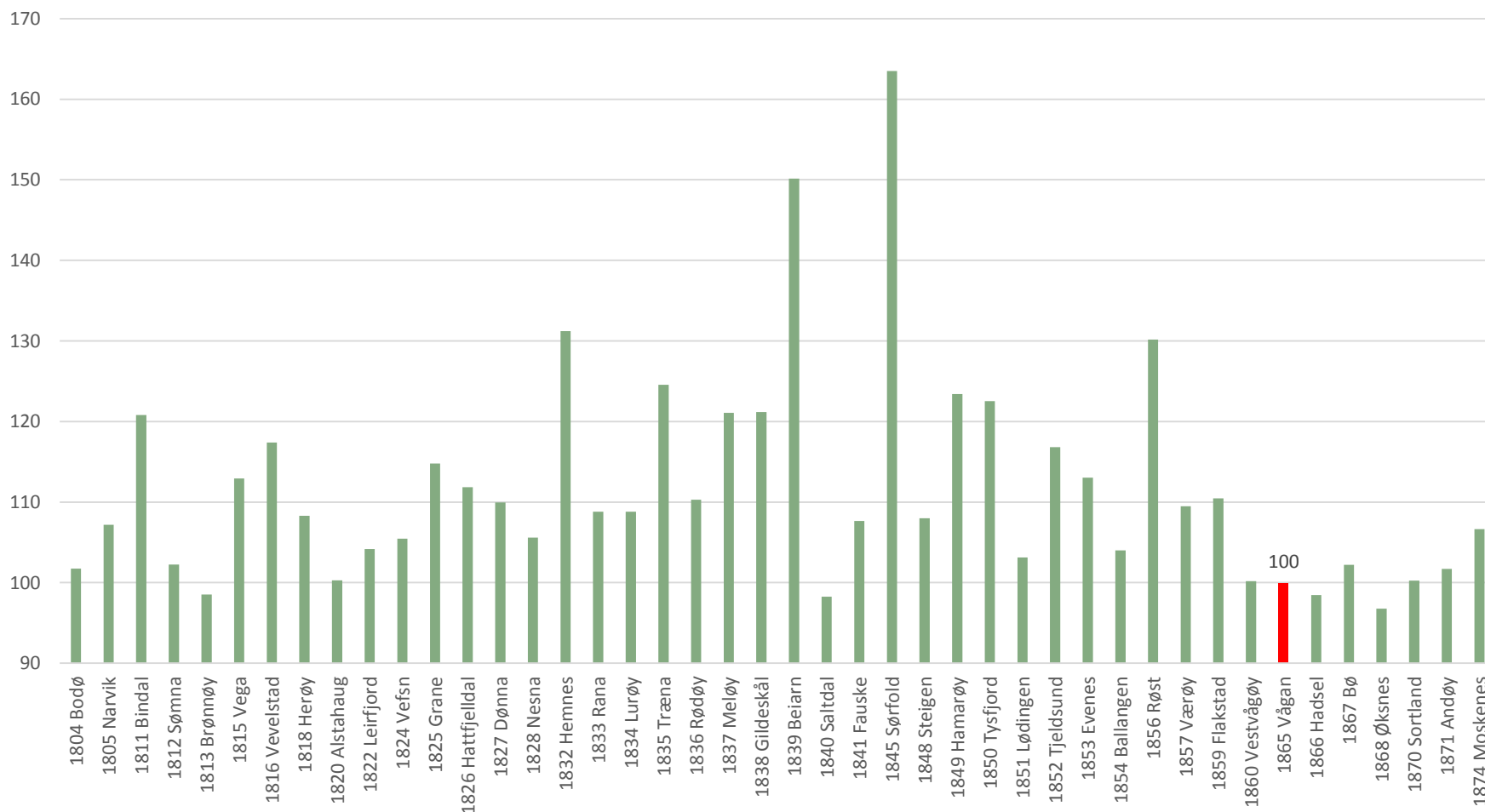
- Korrigerede frie inntekter viser nivået på de frie inntektene (rammetilskudd og skatt) korrigeret for variasjon i utgiftsbehov (ifølge kriteriene i inntektssystemet).
- Tabellen under viser korrigerede frie inntekter for Vågan og fire andre sammenlignbare «gruppe-11 kommuner» i Nordland som helhet og landssnittet. Nivået (i prosent av landsgjennomsnittet) er vist både med og uten eiendomsskatt og konsesjonskraftinntekter.
  - I KOSTRA (SSBs statistikk over kommunal tjenesteproduksjon og økonomi) er kommunene delt inn i ulike kommunegrupper etter folkemengde og økonomiske rammebetingelser (bundne kostnader og frie inntekter). Hensikten er å gjøre det mulig å sammenligne «like kommuner». Vågan er plassert i kommunegruppe 11. Dette er kommuner med middels bundne kostnader per innbygger og middels frie disponible inntekter.
  - Vågan kommune lå på landsgjennomsnittlig nivå for utgiftskorrigerede frie inntekter (inkl. eiendomsskatt og konsesjonskraftinntekter) i 2014. Kommunen må slik sett sies å være en middelinntektskommune. Kommunens inntektsnivå er i sin tur styrende for det tjenestenivået kommunen kan levere til innbyggerne.

Frie inntekter i 2014 korrigeret for variasjoner i utgiftsbehov. Tabellen viser pst. av landsgjennomsnittet av inntekt per innbygger. Landsgjennomsnittet = 100. Kilde: Kommuneproposisjonen 2016.

	Korrigerede frie inntekter ekskl. E-skatt og konsesjonskraftinnt.	Korrigerede frie inntekter inkl. E-skatt og konsesjonskraftinnt.
Vågan	100	100
Vestvågøy	101	100
Hadsel	100	98
Sortland	101	100
Andøy	102	102
Nordland	102	106
Hele landet	100	100

Korrigerede frie inntekter – en indikator som viser kommunens reelle inntektsnivå

Korrigerede frie inntekter (inkl. eiendomsskatt og konsesjonskraftinntekter) 2014

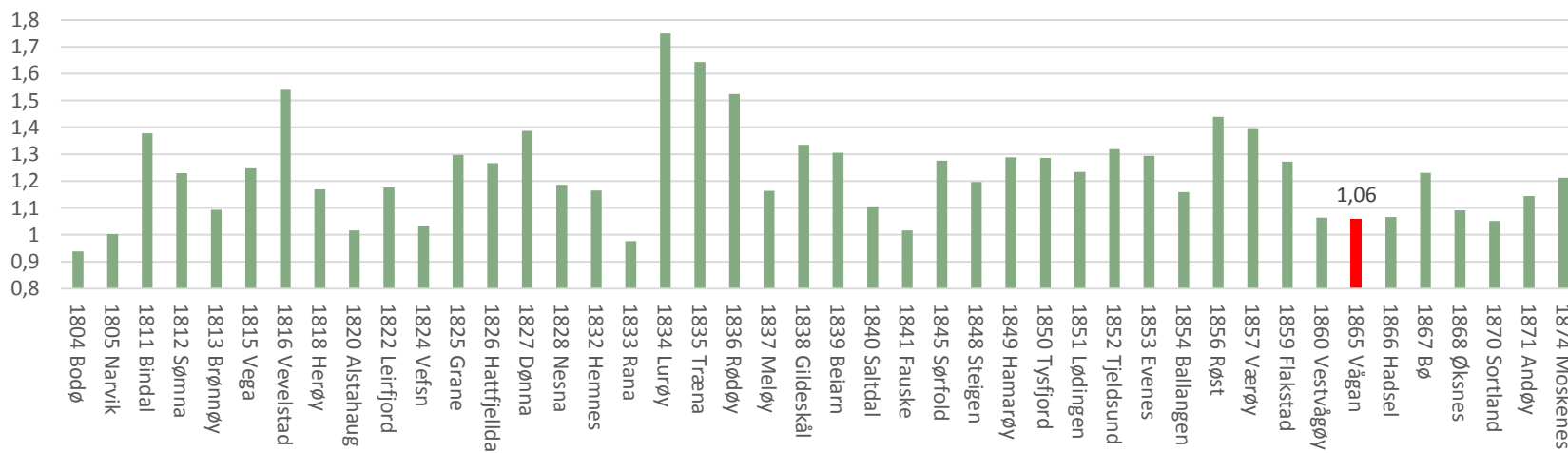

Beregnet utgiftsbehov

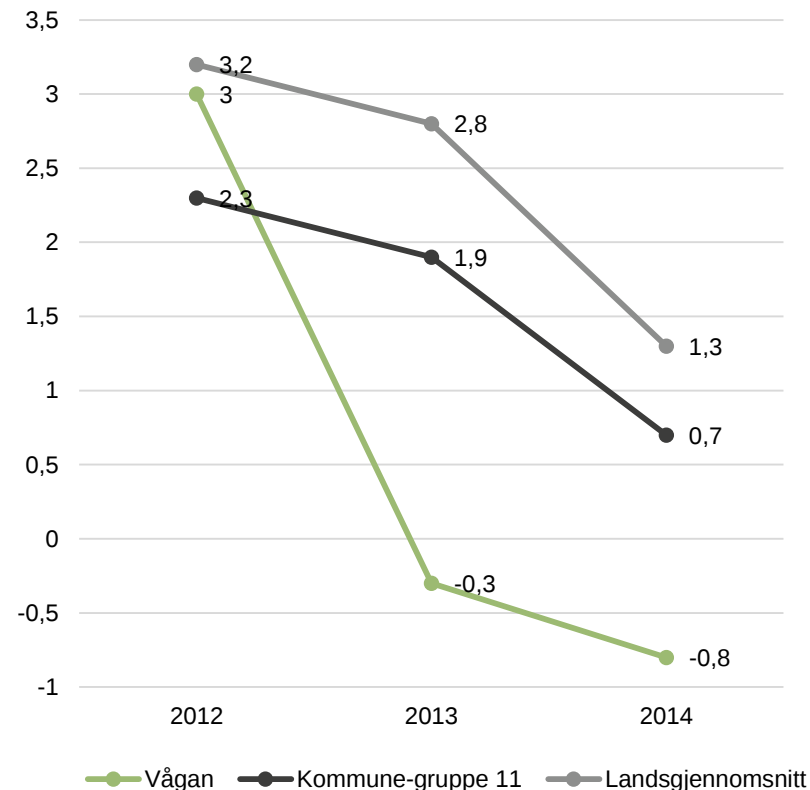
- Indeks for beregnet utgiftsbehov viser hvor «tung» eller «lett» en kommune er å drive, sammenlignet med det som er gjennomsnittet for alle landets kommuner. Dette vil blant annet avhenge av alderssammensetning, avstander osv.
- I 2014 fikk Vågan beregnet et høyere utgiftsbehov enn landsgjennomsnittet, dvs. en indeks over 1,0. Vågan er altså samlet sett omtrent 6 prosent mer kostnadskrevenende å drive enn en kommune på landsgjennomsnittet.

Behovsindeks 2014

Netto driftsresultat – en hovedindikator for økonomisk balanse

- Netto driftsresultat blir blant annet brukt av Det tekniske beregningsutvalg for kommunal økonomi (TBU) som en hovedindikator for økonomisk balanse i kommunesektoren. Netto driftsresultat er et mål på hvor mye kommunene sitter igjen med av driftsinntekter etter at driftsutgifter og netto renter og avdrag er betalt. Målt i prosent av driftsinntektene uttrykker netto driftsresultat således hvor stor andel av de tilgjengelige driftsinntektene kommunene kan disponere til avsetninger og egenfinansiering av investeringer.
- TBU har tidligere gjort beregninger som indikerer at netto driftsresultatet over tid bør ligge på om lag 3 prosent av driftsinntektene for at kommuner og fylkeskommuner skal sitte igjen med tilstrekkelige midler til avsetninger og investeringer. Fra og med 2014 skal momskompensasjon knyttet til investeringer føres i investeringsregnskapet, ikke i driftsregnskapet som tidligere. TBU anbefaler derfor at nivået på netto driftsresultat for kommunesektoren som helhet bør nedjusteres til 2 prosent av inntektene. For kommunene isolert sett er nivået 1,75 prosent. Som det framgår av figuren, hadde Vågan kommune i 2014 et netto driftsresultat på -0,8 prosent. Netto driftsresultat var også negativt i 2013.

Netto driftsresultat i prosent av sum driftsinntekter 2012-2014.
Kilde: KOSTRA (konsern).

Sentrale finansielle nøkkeltall

- Tabellen under viser andre sentrale finansielle nøkkeltall for Vågan kommune hentet fra KOSTRA.
- Det er klare sammenhenger mellom de ulike nøkkeltallene. Dersom kommunen klarer å forholde seg til et gitt mål på netto driftsresultat, vil dette gi muligheter for å nå målet om en økonomisk buffer i form av et gitt nivå på disposisjonsfondet. Nivået på finansutgifter og lånebelastning (netto lånegjeld) er også tett knyttet sammen. Dersom kommunen klarer å holde nede nivået på lånegjelden, vil også rente og avdragsbelastningen (finansutgifter) bli lavere.
- Nivået på disposisjonsfondet kan si noe om hvilken økonomisk «buffer» kommunen har ved uforutsette hendelser, eller som egenfinansiering av investeringer. Vågan hadde et disposisjonsfond på 0,2 prosent i 2014. Til sammenligning var nivået for landsgjennomsnittet 6,3 prosent.
- Netto lånegjeld er et uttrykk for kommunens gjeldsbelastning, soliditet og finansieringsstruktur. Jo lavere tall, jo bedre er det for kommunens økonomi. Gjeldsgraden til Vågan (netto lånegjeld) var noe lavere enn både landsgjennomsnittet og sammenlignbare kommuner. Vågan hadde imidlertid noe høyere finansutgifter (her målt som netto renter og avdrag) enn kommuner i samme KOSTRA-gruppe.

Sentrale finansielle nøkkeltall. I prosent av sum driftsinntekter. Kilde: KOSTRA (konsern)

	Vågan kommune			Kostra-gruppe 11	Landsgjennomsnittet
	2012	2013	2014	2014	2014
Brutto driftsresultat	2,5	1,3	-1,3	0,6	0,5
Netto driftsresultat	3	-0,3	-0,8	0,7	1,3
Finansutgifter			4,5	4,0	3,6
Netto lånegjeld	52,9	79,6	51,6	78,4	74,0
Disposisjonsfond	0,3	0,3	0,2	3,6	6,3

Økonomiske virkemidler i kommunereformen

Økonomiske virkemidler kommunereformen

- Regjeringen vil benytte positive økonomiske virkemidler som kan stimulere til kommunesammenslåing i reformperioden.
  - Departementet vil dekke nødvendige engangskostnader ved sammenslåingen etter en standardisert modell basert på antall innbyggere og antall kommuner som inngår i sammenslåing.
  - Kommuner som slår seg sammen vil kunne få reformstøtte for å lette overgangen til en ny kommune.
  - For å stimulere til frivillige kommunesammenslåinger, er det innført et særskilt inndelingstilskudd som en del av inntektssystemet. Denne ordningen skal sikre at kommuner ikke får reduserte rammeoverføringer som følge av en sammenslåing. Inndelingstilskuddet *kompenserer* for bortfall av basistilskuddet (basistillegget) og en eventuell nedgang i regionalpolitiske tilskudd. Inndelingstilskuddet varer over en 20-årsperiode, der det etter de 15 første årene skjer en gradvis nedtrapping. Etter 20 år er så rammetilskuddet nede på det nivået som skal gjelde på lang sikt.
- Virkemidlene gjøres gjeldende for kommuner som slår seg sammen i reformperioden, det vil si sammenslåinger der det er fattet nasjonale vedtak innen 01.01.2018. Det betyr at dersom en kommune velger å stå alene, velger man samtidig å si nei til de økonomiske virkemidlene i kommunereformen. Dersom en går inn for sammenslåing på et senere tidspunkt, kan de økonomiske rammebetingelsene være endret.
- I forbindelse med behandlingen av statsbudsjettet for 2016, så har også et flertall i kommunal- og forvaltningskomiteen bestående av FrP, H, V og KrF innstilt på at det skal settes av 50 millioner til samferdselsprosjekter i kommuner som slår seg sammen. Kommuner som slår seg sammen skal kunne søke støtte til toppfinansiering av veier, kollektivtransport og bredbåndsutbygging. De varsler også at beløpet kan bli økt i revidert nasjonalbudsjett i mai 2016.* Kommunal- og forvaltningskomiteens budsjettansvarsområder behandles i Stortinget 12. desember 2015. Flertallet er også innstilt på å be regjeringen om å vurdere nærmere om veksttilskuddet skal kompenseres i inndelingstilskuddet for vekstkommuner som slår seg sammen med kommuner som ikke vokser.

*<http://kommunal-rapport.no/kommunestruktur/2015/12/vil-sette-fart-pa-reforminnspurten>

Direkte støtte til kommunesammenslåing

Engangskostnader ved kommunesammenslåing, i 1000 kr. Kilde: KMD

Antall kommuner og innbyggere i sammenslåingen	0 – 19 999 innbyggere	20 – 49 999 innbyggere	50 – 99 999 innbyggerne	Over 100 000 innbyggere
2 kommuner	20 000	25 000	30 000	35 000
3 kommuner	30 000	35 000	40 000	45 000
4 kommuner	40 000	45 000	50 000	55 000
5 eller flere kommuner	50 000	55 000	60 000	65 000

Reformstøtte til sammenslåtte kommuner, i 1000 kr. Kilde: KMD

Antall innbyggere i sammenslåingen	Reformstøtte
0 – 14 999 innbyggere	5 000
15 – 29 999 innbyggere	20 000
30 – 49 999 innbyggere	25 000
Over 50 000 innbyggere	30 000

Inndelingstilskudd

- Dagens inndelingstilskudd videreføres, det vil si at en ny sammenslått kommune får beholde tilskudd som om den fortsatt var to (eller flere) kommuner i 15 år etter sammenslåingen, før inndelingstilskuddet trappes ned over fem år. Etter reformperioden vil ordningen bli strammet inn. Hvordan omfanget og innretningen på ordningen skal være, herunder perioden for inndelingstilskuddet, vil bli vurdert.
- Grunnlaget for beregning av inndelingstilskudd har til nå vært inntektssystemet som gjelder på det tidspunktet kommunene faktisk slår seg sammen. I kommunereformen er det lagt opp til sammenslåinger i årene 2018 til 2020. Regjeringen har varslet endringer i inntektssystemet med virkning fra 2017, noe som kan føre til at størrelsen på inndelingstilskuddet blir endret i perioden fra kommunen vedtar at de ønsker å slå seg sammen, til de faktisk blir slått sammen. For å ha sikre rammebetingelser i kommunereformen, legger regjeringen opp til at alle sammenslåingene blir behandlet likt. Regjeringen har derfor bestemt at inndelingstilskuddet for kommuner som slår seg sammen i kommunereformen, skal ta utgangspunkt i inntektssystemet slik det er i 2016. Dette er verdt å merke seg. Basistilskudd, småkommunetilskudd og distriktstilskudd Nord-Norge kan alle få redusert vektlegging og verdi over inntektssystemet fom. 2017. Likevel er det altså i så fall de høyere verdiene fra 2016 som kommer til å inngå i utmålingen av inndelingstilskuddet.

Forslag til nytt inntektssystem

Høringsforslag nytt inntektssystem

- Regjeringen har sendt ut et høringsforslag til nytt inntektssystem for kommunene med frist 1. mars 2015. Høringsforslaget og innspillene vil danne grunnlag for et helhetlig forslag til nytt inntektssystem i kommuneproposisjonen for 2017.
- I høringsnotatet redegjøres det for konkrete forslag til endringer i kostnadsnøkkelen, og det gis en omtale av endret innretning på de regionalpolitiske tilskuddene. I tillegg drøftes forholdet mellom kommunenes skatteinntekter og inntektssystemet, uten at det i notatet foreslås konkrete endringer. Regjeringen har derimot tidligere varslet at det fra 2017 skal innføres en form for selskapskatt for kommunene.
- Som varslet er dagens kompensasjon for smådriftsulempen i kommunal tjenesteproduksjon særlig vurdert i denne gjennomgangen av inntektssystemet. Departementet foreslår å innføre en modell der det skilles mellom frivillige og ufrivillige smådriftsulempen i kommunal tjenesteproduksjon og administrasjon, gjennom et kriterium som sier noe om reiseavstander (gjennomsnittlig reiseavstand for å nå 5000 innb., kalt strukturkriteriet). Konkret foreslås det å innføre et gradert basistillegg på bakgrunn av utslag på strukturkriteriet.
- Når det gjelder de regionalpolitiske tilskuddene, ønsker Regjeringen å knytte disse tettere opp til den øvrige distriktpolitikken, forenkle tilskuddsstrukturen og gjøre tilskuddene mer nøytrale i forhold til kommunesammenslåing. Regjeringen foreslår å slå sammen Nord-Norge-/Namdals-tilskuddet, småkommunetilskuddet og distriktstilskudd Sør-Norge til to tilskudd, ett for kommuner i Nord-Norge og ett for kommuner i Sør-Norge. Alle kommuner i Nord-Norge vil fortsatt få et særskilt Nord-Norgetilskudd. Småkommunetilskuddet videreføres innenfor de to nye tilskuddene, som et eget småkommunetillegg, men satsene på tillegget differensieres etter graden av distriktsutfordringer (målt ved distriktsindeksen). I tillegg foreslås det at en høyere andel av tilskuddene fordeles per innbygger.

Samlet omfordeling strukturkriteriet

- Kompensasjon for smådriftsulemper gis i dag gjennom basiskriteriet i utgiftsutjevningen. I 2016 utgjør dette beløpet om lag 13,2 mill kr per kommune. Regjeringen foreslår at basistillegget skal graderes etter verdi på strukturkriteriet, dvs. gjennomsnittlig reiseavstand i den enkelte kommune for å nå 5 000 innbyggere (uavhengig av kommunegrenser). Dette vil medføre at kommuner i relativt tettbygde og sentrale strøk vil kunne få redusert basistilskudd, mens kommuner i mer spredtbygde områder i større grad vil skjermes. Modellen er utviklet å differensiere basiskriteriet mellom kommuner med frivillige og ufrivillige smådriftsulemper.
- I høringsforslaget foreslår regjeringen at kommuner over en viss grenseverdi får beholde hele dagens basistilskudd. Tre scenarier skisseres i høringsforslaget: 25,4 kilometer, 16,5 kilometer eller 13,3 kilometer reiseavstand for å nå 5.000 innbyggere. Jo lavere den øvre grenseverdien settes, jo flere kommuner vil beholde full verdi på basiskriteriet.
- Kommunesektorens samlede inntekter vil ikke bli berørt av dette forslaget, fordi reduksjonen i basistilskudd vil bli beholdt i det samlede inntektssystemet. Frigjorte penger tilbakeføres med et likt beløp per innbygger til alle kommuner.
  - Ved grenseverdi lik 13,3 km, 16,5 km og 25,4 km tilbakeføres hhv. 333 kr, 396 kr og 538 kr per innb.
- På grunn av relativt kort reiseavstand, og derav en frivillig smådriftsulempe, forventes det at det vil være en reduksjon på basiskriteriet for Vågan kommune.

Samlet omfordeling som følge av strukturkriteriet. 1 000 kr. (verdien av et fullt basistilskudd er satt til 14,229 mill. kr)

Kommune	Innbyggere per 1.1.15	Gjennomsnittlig reiseavstand for å nå 5000 innb. (km)	Samlet omfordeling strukturkriteriet (1000 kr)		
			Grenseverdi lik 13,3 km	Grenseverdi lik 16,5 km	Grenseverdi lik 25,4 km
Vågan	9 285	9,4	-119	-266	-429

Samlet omfordeling ny kostnadsnøkkel og strukturkriterium

- Det skjer både endring i sektornøkklene og endring i vekting mellom sektorene.
  - Når det gjelder sektornøkklene er det ett nytt kriterium (aleneboende 30-66 år) og to faller bort (urbanitetskriteriet og Norskfødte 6-15 år med innvandrerforeldre).
- Vågan får beregnet en effekt av ny oppdatert kostnadsnøkkel på ca. -4,2 mill kr (hvorav endring i kriterieverdier og vekting av kriteriene gir et bidrag på -4,5 mill. kr, mens endring i sektorandel gir et bidrag på 0,3 mill. kr.)
- Samlet utslag som følge av ny kostnadsnøkkel og innføring av et strukturkriterium blir dermed ca. -6,7 mill kr dersom grensen for strukturkriteriet settes til 16,5 km.

Samlet utslag ny kostnadsnøkkel og strukturkriterium. 1000 kr.

	Utslag ny kostnadsnøkkel	Utslag strukturkriterium (grense 16,5 km)	Samlet utslag ny nøkkel og strukturkriterium
Vågan	- 4 277	- 2 466	-6 743

Regionalpolitiske tilskudd

- For å bidra til mer rettferdig fordeling og for å gjøre de regionalpolitiske tilskuddene mer nøytrale i forhold til kommunesammenslutninger foreslås det at en noe høyere andel av tilskuddene fordeles per kommune og mindre per innbygger. Småkommunetilskuddet-/tillegget er foreslått knyttet tettere opp til distriktpolitikken, ved at satsene på tillegget differensieres i forhold til distriktsindeksen. Veksttilskuddet blir foreslått videreført i sin nåværende innretning.
  - I dag får alle kommuner i Nord-Norge et Nord-Norge-tilskudd med et fast beløp per innbygger (1 689 kr per innbygger i Nordland og Namdalen i 2016). Kommuner med færre enn 3200 innbyggere, får i tillegg et småkommunekommunetilskudd med et fast beløp per kommune (ca. 5,5 mill kr i 2016).
- I høringsforslaget slås det fast at Nord-Norge- og Namdalstilskuddet videreføres, og slås sammen med småkommunetilskuddet for disse kommunene til et nytt Nord-Norgetilskudd. Satsene for tilskuddene vil derimot bli lagt frem i kommuneproposisjonen for 2017, slik at det blir vanskelig å gi et anslag på verdien for det foreslåtte Nord-Norgetilskuddet for den enkelte kommune.
- Vågan mottar i 2016 Nord-Norgetilskudd på om lag 15,6 mill kr.

Skatteelementer

- Kommunens skatteinntekter omfatter i dag skatt på inntekt og formue fra personlige skatteyttere, naturressursskatt fra kraftselskaper, eiendomsskatt og andre produksjonsskatter, dvs. konsesjonsavgift som betales til kommuner som er berørt av vannkraftutbygging eller regulering. Kommunenes inntekter fra personskatt og naturressursskatt inngår i inntektsutjevningen mellom kommunene. Gjennom skatteutjevningen ble det i 2014 omfordelt 7,6 milliarder.
- Innretningen av skatteelementene i inntektssystemet vil være en vurdering av balansen mellom hensynet til lokal forankring av inntektene og hensynet til likeverdige tjenester. Siden 2011 har det vært et mål at skatteinntektenes andel av kommunesektorens samlede inntekter skal være på 40 prosent. I utgangspunktet er det satsen for kommunalt skattøre på personskatten som brukes til å regulere ønsket skatteandel.
- I høringen skriver regjeringen ikke noe konkret om endringer i skatteandelen og skatteutjevning. Det vises imidlertid til en allerede varslet endring om selskapsskatt, som regjeringen beskrev i kommuneproposisjonen for 2016.
- Vågan hadde i 2014 en skatteinntektsandel på 75,9 prosent av landsgjennomsnittet, og er slik sett vurdert å ha et skattenivå under landsgjennomsnittet. Inntektsutjevningen kan tenkes utformet på flere måter, blant annet endring i utjevningsgraden. En eventuell lavere skatteutjevningsgrad vil gi negativt utslag for skattesvake kommuner og positivt utslag for skattesterke kommuner. Økning i skatteandel og redusert utjevning vil gi tilsvarende fordelingsvirkning.

Konsekvenser for Vågan

- Vågan synes å få en reduksjon på basiskriteriet på grunn av relativt kort reiseavstand og dermed en frivillig smådriftsulempe. Dette utgjør omtrent -2,5 mill. kr. Som følge av ny (oppdatert) kostnadsnøkkel beregnes en effekt for Vågan på om lag -4,2 mill kr.
- Illustrasjonsberegningene viser dermed et samlet utslag av ny kostnadsnøkkel og innføring av et strukturkriterium for Vågan på rundt -6,7 mill kr eller -726 kr per innbygger.
- Vågan kommune mottar Nord-Norge tilskudd. Dette tilsvarer om lag 15,6 mill. kr for kommunen i dag. I høringsforslaget foreslås Nord-Norge tilskuddet videreført. Endelig innretning av tilskuddet vil først bli gjort kjent i kommuneproposisjonen for 2017. I og med at det ikke er fremmet forslag til nye tilskuddssatser har det ikke vært mulig å lage virkningstabeller ned på kommunenivå av endring knyttet til regionalpolitiske tilskudd.
- Det er ellers verdt å nevne at det som følge av de foreslåtte endringene også oppstår andre omfordelingseffekter, samt at inntektsgarantiordningen (INGAR) og eventuelle andre tapskompensasjonsordninger også vil dempe eventuelle negative utslag for den enkelte kommune.
  - Inntektsgarantiordningen (INGAR) sikrer at ingen kommune opplever en brå nedgang i rammetilskuddet, ved at nedgangen fra et år til et annet ikke kan bli "dårligere" enn 300 kroner per innbygger sammenlignet med beregnet vekst for per innbygger for hele landet.

Effektiviseringsmuligheter

Effektiviseringsmuligheter som egen kommune

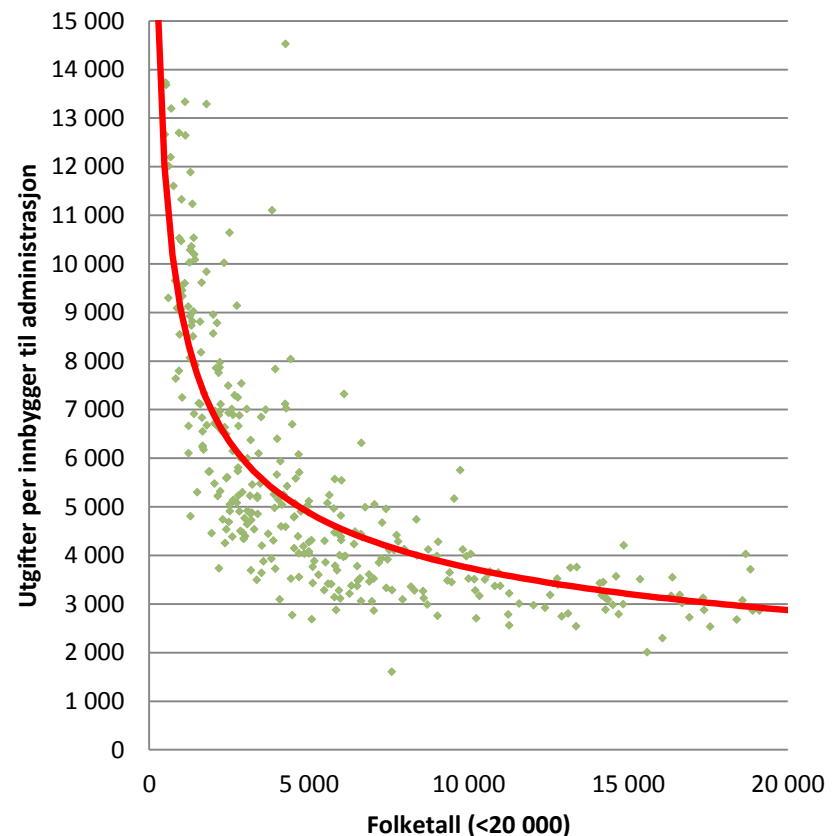

- I utredning av kommunesammenslåing, blir sammenslåingsalternativene «premiert» for mulighetene for effektiviseringsgevinster på administrasjon og tjenesteområdene. Det henger sammen med behovet for effektivisering siden det langsiktige inntektsnivået, med dagens inntektssystem for kommunene, sannsynligvis vil være lavere 15-20 år etter sammenslåingen når inndelingstilskuddet trappes ned. Denne antagelsen er gitt dagens inntektssystem.
- Når vi vurderer kommuner alene er det ikke like hensiktsmessig å bruke den samme vurderingen, men heller snu om og gi høy score dersom kommunen driver effektivt og godt i dag. Vi har derfor snudd vurderingen her sammenlignet med vurdering av alternativene.
- Vi har forståelse for et synspunkt om at det vil være positivt om en kommune har «noe å gå» på dersom den blir stående alene, og ved at det kommer endringer i inntektssystemet.

Effektiviseringsgevinster på administrasjon

- Figuren til høyre viser sammenhengen mellom folketall og utgifter per innbygger til administrasjon. De minste kommunene har klart høyere utgifter pr. innbygger.
- Vår definisjon av «administrasjonsutgifter» i denne analysen er netto driftsutgifter på følgende KOSTRA-funksjoner:
  - 100 Politisk styring
  - 110 Kontroll og revisjon
  - 120 Administrasjon
  - 121 Forvaltningsutgifter i eiendomsforvaltningen
  - 130 Administrasjonslokaler.

Sammenhengen mellom administrasjonsutgifter og innbyggertall 2014.
Kilde: KOSTRA

Effektiviseringsmuligheter administrasjon

- Tabellen til høyre viser administrasjonsutgifter per innbygger og i hele 1000-kroner for Vågan og to sammenlignbare kommuner mht. innbyggertall i Nordland. Tabellen viser at Vågan har lavere utgifter til administrasjon enn både Fauske og Hadsel.
- Vi har også sammenlignet mot gjennomsnittet for KOSTRA-gruppen, og Vågan har lavere utgifter enn sammenlignbare kommuner.
- I våre vurderinger framstår det slik sett at Vågan ikke har et effektiviseringspotensiale på administrasjon.

Netto driftsutgifter i kr per innbygger og mulig effektiviseringspotensiale på administrasjon 2014. Kilde: KOSTRA (konsern)/beregninger ved Telemarksforsking

	Innbyggere (1.1 2015)	Netto driftsutgifter per innbygger	Netto driftsutgifter i 1000 kr
Vågan	9 285	4108	38 142
Fauske	9 622	5371	-
Hadsel	8 057	5385	-
KOSTRA- gruppe 11	-	4457	-
Effektiviseringsgevinst tilsvarende:			
Fauske			-11 727
Hadsel			-11 857
KOSTRA- gruppe 11			-3 240

Tjenesteområdene - status

- Mange kommuner har et effektiviseringspotensial – uavhengig av diskusjonen rundt kommunesammenslåing. Vi har sett på potensialet for effektivisering på tjenesteområdene i Vågan kommune, uten at det må sees som noen fasit. Det er viktig å understreke at dette er en overordnet analyse, og i mange kommuner er det ikke realistisk, eller ønskelig å ta ut hele gevinsten som beregnes.
- Tabellen til høyre viser netto driftsutgifter i kroner per innbygger i målgruppen innenfor ulike områder i 2014-tall. Målgruppen betyr innbyggere som tjenesten i hovedsak er rettet inn mot.
- Tabellen viser tall for Vågan, sammenlignbare kommuner i KOSTRA-gruppe 11 og landssnittet.
- Vågan har høyere kostnader enn landssnittet på tjenesteområdene grunnskole, pleie og omsorg, kommunehelse, samferdsel, sosialtjeneste og brann/ulykkesvern. Kirke og kultur er omtrent på landssnittet, mens barnehage, barnevern og fysisk planlegging ligger under.

Netto driftsutgifter i kr per innbygger (i målgruppen) på utvalgte tjenesteområder 2014. Kilde: KOSTRA (konsern)

	Vågan	Kostragruppe 11	Hele landet
Barnehage (1-5 år)	127 087	126 661	129 446
Grunnskole (6-15 år)	110 956	109 159	100 988
Barnevern (0-17 år)	3 998	8 081	8 014
Sosialtjeneste (20-66 år)	5 984	2 943	3 504
Pleie og omsorg (67 år +)	115 999	115 156	114 684
Kommunehelse	3 203	2 588	2 285
Brann/ulykkesvern	976	859	731
Fysisk planlegging	347	597	617
Samferdsel	2 492	1 151	733
Kirke	540	639	539
Kultur	2 019	1 866	2 009

Effektiviseringsmuligheter tjenesteområdene

- Tabellen til høyre illustrerer et effektiviseringspotensiale for Vågan dersom utgiftene per innbygger legges på det som er dagens nivå for landsgjennomsnittet. I vurderingen av det samlede utgiftsnivået for alle tjenesteområdene har vi også tatt høyde for kommunenes samlede utgiftsbehov – for på den måten å gi et mer fullstendig bilde av om kommunen ligger høyere eller lavere på samlet ressursbruk enn hva samlet utgiftsutjevningen over inntektssystemet skulle tilsi.
- Dersom netto driftsutgifter for de aktuelle tjenesteområdene blir harmonisert ned til nivå for gjennomsnittskommunen, ser vi at Vågan har et merforbruk på ca. 30,4 mill. kr.
- Etter justering for et samlet beregnet utgiftsbehov tilsvarende ca. 6 prosent over landsgjennomsnittet i 2014, nedjusteres effektiviseringspotensialet til ca. 28,6 mill kr. Målt i prosent av brutto driftsinntekter utgjør dette om lag 3,95 prosent.

Effektiviseringspotensial i mill. kr på ulike tjenesteområder sammenlignet med landsgjennomsnittet i 2014 i Vågan kommune. Behovsjustert. Kilde: KOSTRA (konsern)/beregninger ved Telemarksforsking.

	Vågan
Barnehage	-1,1
Grunnskole	11,2
Barnevern	-7,8
Sosialtjeneste	1,4
Pleie og omsorg	1,9
Kommunehelse	8,5
Brann/ulykkesvern	2,3
Fysisk planlegging	-2,5
Samferdsel	16,3
Kirke	0,0
Kultur	0,1
Sum	30,4
Behovsjustering (-)	1,8
Sum etter justering	28,6

Demografiske endringer

Demografi og kommuneøkonomi

- Kommunene har ansvaret for blant annet barnehage, grunnskole og pleie- og omsorgstjenester. Dette er tjenester som i hovedsak er rettet mot bestemte aldersgrupper av befolkningen, og hvor utgiftene i stor grad påvirkes av den demografiske utviklingen.
- Innbyggertallsutvikling og alderssammensetning har stor betydning for nivået på de statlige rammeoverføringene. Meningen er at rammetilskuddet skal reflektere at de ulike aldersgruppene ikke koster kommunekassa det samme. Yrkesaktive menneske klarer seg i hovedsak selv, mens de yngste skal ha barnehage og skoleplass. De eldste gir kostnader på helse- og omsorgstjenestene.
- Samtidig er det ikke sikkert at en kommune får reduserte kostnader i tjenestetilbudet på grunn av demografiske endringer. For eksempel vil to færre elever i en skoleklasse gi mindre inntekter, men like fullt behov for å opprettholde skoleklassen. Kommunen vil da oppleve at det blir mindre penger til rådighet.

Framtidige demografikostnader Vågan kommune

- Tabellen øverst til høyre viser alderssammensetningen i Vågan kommune sammenlignet med landsgjennomsnittet. Generelt har Vågan en eldre befolkning enn landsgjennomsnittet. I Vågan er 15,8 prosent av befolkningen over 67 år. Til sammenligning er gjennomsnittet for fylket og landet hhv. 16,4 prosent og 14,0 prosent.
- I forbindelse med konsultasjonsmøtene mellom staten og kommunesektoren om kommende års statsbudsjett legger teknisk beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi (TBU) fram beregninger om hvordan den demografiske utviklingen antas å påvirke kommunesektorens utgifter. Anslagene er basert på uendret standard, dekningsgrad og effektivitet i tjenesteytingen, og er et uttrykk for hva det vil koste kommunesektoren å bygge ut tjenestetilbudet for å holde tritt med befolkningsutviklingen.
- Med utgangspunkt i TBUs beregningsopplegg knyttet til den demografiske utviklingen, har vi beregnet framtidige «demografikostnader» for Vågan fra 2016 – 2040 knyttet til ulike aldersgrupper. Dette ser vi i figuren nede til høyre.
- Det er forventet reduserte kostnader knyttet til aldersgruppene mellom 16-18, ellers forventes det en økning i kostnadene for øvrige aldersgrupper.
- Samlet er det beregnet merutgifter som følge av demografi på rundt 130 mill. kr i perioden 2016-2040. Dette utgjør 18,0 % av dagens brutto driftsinntekter.

Prosentandel av befolkningen i ulike aldersgrupper per 01.01.2015. Kilde: SSB

	0-5 år	6-15 år	16-66 år	67-79 år	80-89 år	90 år og eldre	0-66 år	67 år og eldre
Vågan	6,0	12,1	66,1	10,7	3,9	1,1	84,2	15,8
Nordland	6,5	11,8	65,3	11,4	4,0	1,0	83,6	16,4
Hele landet	7,2	12,0	66,7	9,7	3,4	0,8	86,0	14,0

Forventet endring i demografikostnader i Vågan fra 2016 - 2040. I mill 2015-kr
Kilde: TBU/beregninger ved Telemarksforsking

	0-5 år	6-15 år	16-18 år	19-66 år	67-79 år	80-89 år	90 år og eldre	Sum	Sum ekskl. 16-18
Vågan	3,8	3,6	-1,3	0,1	24,0	62,5	36,4	129,2	130,4

Samlet vurdering økonomi

Vurderingssystem økonomi (1)

- For å gjøre rapporten mer leservennlig, og for å skille de ulike kriteriene fra hverandre, har vi brukt tre ulike smileys til å vurdere de ulike kriteriene og gi en samlet vurdering. Disse er , og .
- Innenfor hvert kriterium har vi laget et poengsystem for vurdering. Det er vist i tabellen under og på neste side.
- Samlet er det mulig å oppnå 100 poeng. Terskelen for å oppnå de ulike smileyene er følgende: 0 - 33 poeng gir rød smiley, fra 34 – 66 poeng gir gul smiley og over 67 poeng gir grønn smiley.

Vurderingskriterium	Grense	Poeng	Smiley
Netto driftsresultat	Negativt netto driftsresultat	0	
	Fra 0 – 1,75 prosent av brutto driftsinntekter	5	
	Over 1,75 prosent av brutto driftsinntekter	10	
Disposisjonsfond	Disposisjonsfond på under 2,5 prosent av brutto driftsinntekter	0	
	Disposisjonsfond på 2,6 – 7,5 prosent av brutto driftsinntekter	5	
	Disposisjonsfond på over 7,5 prosent av brutto driftsinntekter	10	
Frie inntekter	Korrigerte frie inntekter 96 eller lavere	0	
	Korrigerte frie inntekter 97 til 103	10	
	Korrigerte frie inntekter 104 eller høyere	20	

Vurderingssystem økonomi (2)

Vurderingskriterium	Grense	Poeng	Smiley
Nytt inntektssystem - basistillegg	Stor reduksjon	0	
	Middels reduksjon	5	
	Uendret	10	
Nytt inntektssystem - regionaltilskudd	Stor reduksjon	0	
	Middels reduksjon	5	
	Uendret (eller bedre)	10	
Effektiviseringsgevinster på administrasjon – i prosent av brutto driftsinntekter	Effektiviseringsgevinst høyere enn 1 prosent av brutto driftsinntekter	0	
	Effektiviseringsgevinst tilsvarende 0,1 – 0,99 prosent av brutto driftsinntekter	10	
	Ingen effektiviseringsgevinst	20	
Effektiviseringsgevinster på tjenesteproduksjon – i prosent av brutto driftsinntekter	Effektiviseringsgevinst høyere enn 3 prosent av brutto driftsinntekter	0	
	Effektiviseringsgevinst tilsvarende 0,1 – 2,99 prosent av brutto driftsinntekter	5	
	Ingen effektiviseringsgevinst	10	
Endring i demografikostnader 2016-2040	Nedgang i demografikostnader	0	
	Økning i demografikostnader på mellom 0,1 og 14,9 prosent av brutto driftsinntekter	5	
	Økning i demografikostnader på over 15 prosent av brutto driftsinntekter	10	

Vurdering økonomi – Vågan som egen kommune

Vurderingskriterium	Vurdering	Poengscore	Smiley
Netto driftsresultat	Vågan hadde i 2014 et negativt netto driftsresultat	0/10	
Disposisjonsfond	Vågan hadde i 2014 et disposisjonsfond 0,3 % av brutto driftsinntekter.	0/10	
Frie inntekter	Vågan hadde i 2014 korrigerede frie inntekter (inkl. e-skatt og konsesjonskraftinnt.) på 100 prosent av landssnittet.	10/20	
Nytt inntektssystem – basistillegg	Vågan ser ut til å få en reduksjon av basistilleggetsom følge av lav verdi på strukturkriteriet, og derav en frivillig smådriftsulempe	0/10	
Nytt inntektssystem – regionaltilskudd	Vågan vil fortsatt være kvalifisert for Nord-Norgetilskudd. Endelig innretning er ikke avklart.	10/10	
Effektiviseringsgevinster administrasjon	Beregningene viser at Vågan ikke synes å noe effektiviseringspotensiale på administrasjon.	20/20	
Effektiviseringsgevinster tjenesteproduksjon	Vi finner et effektiviseringspotensiale på tjenesteområdene på 3,95 % av brutto driftsinntekter.	0/10	
Forventet endring i demografikostnader 2016-2040	Vågan får beregnet økte demografikostnader tilsvarende 18 prosent av brutto driftsinntekter	10/10	
Samlet vurdering økonomi	Samlet får «Vågan som fortsatt egen kommune» en score på 50 av 100 poeng på økonomi.	50/100	

Oppsummering – Økonomi (1)

- Vågan kommune hadde korrigererte frie inntekter (inkl. eiendomsskatt og konsesjonskraftinntekter) på 100 prosent av landsgjennomsnittet i 2014. Kommunen må slik sett sies å være en middelinntektskommune
- Netto driftsresultat blir blant annet brukt av Det tekniske beregningsutvalg for kommunal økonomi (TBU) som en hovedindikator for økonomisk balanse i kommunesektoren. TBU anbefaler derfor et nivå på netto driftsresultat for primærkommunene på 1,75 prosent. Vågan hadde et netto driftsresultat på -0,8 prosent i 2014.
- Vågan hadde et disposisjonsfond på 0,3 prosent i 2014. Til sammenligning var nivået for landsgjennomsnittet 6,3 prosent.
- Gjeldsgraden til Vågan (netto lånegjeld) var en del lavere enn landsgjennomsnittet og sammenlignbare kommuner i 2014. Kommunen hadde imidlertid høyere finansutgifter (her målt som netto renter og avdrag) enn kommuner i samme KOSTRA-gruppe.

Oppsummering – Økonomi (2)

- Vi finner at Vågan ser ut til å drive administrasjonen effektivt, og vi finner ikke effektiviseringspotensial. Dersom netto driftsutgifter for tjenestekområdene blir harmonisert ned til nivå for gjennomsnittskommunen hensyntatt Vågans utgiftsbehov, finner vi et effektiviseringspotensiale på ca. 3,95 % av dagens brutto driftsinntekter.
- Med utgangspunkt i TBUs beregningsopplegg knyttet til den demografiske utviklingen, har vi beregnet framtidige «demografikostnader» for Vågan fra 2016 – 2030 knyttet til ulike aldersgrupper. Samlet er det beregnet merutgifter som følge av demografi på rundt 130 mill kr i perioden 2016-2040. Dette utgjør 18,0 % av dagens brutto driftsinntekter.

Oppsummering – Økonomi (3)

- I vurderingen av konsekvenser av nytt inntektssystem har vi sett på effekten ved innføring av et nytt strukturkriterium og ny oppdatert kostnadsnøkkel. Vågan synes generelt å få en reduksjon som følge av lav verdi på strukturkriteriet, og dermed en frivillig smådriftsulempe.
- Illustrasjonsberegningene viser dermed et samlet negativt utslag av ny kostnadsnøkkel og innføring av et strukturkriterium for Vågan tilsvarende om lag -6,7 mill kr (med grenseverdi 16,4 km)
- Vågan kommune mottar i dag Nord-Norgetilskudd. I og med at det ikke er fremmet forslag til nye tilskuddssatser har det ikke vært mulig å lage virkningstabeller ned på kommunenivå av endring knyttet til regionalpolitiske tilskudd.
- Det er ellers verdt å nevne at det som følge av de foreslåtte endringene også oppstår andre omfordelingseffekter, samt at inntektsgarantiordningen (INGAR) og eventuelle andre tapskompensasjonsordninger også vil dempe eventuelle negative utslag for den enkelte kommune.

Tjenester

Kommunale tjenester

- Kommunene har ansvar for å levere et bredt spekter av velferdstjenester til innbyggerne. Tjenestene er ulike i karakter og omfang. De største tjenesteområdene er skole, barnehage og helse og omsorg.
- Tabellen under viser en oversikt over store tjenesteområder i kommunene, og spesialiserte/små tjenesteområder. Denne oversikten er hentet fra rapport 1 fra regjeringens ekspertutvalg for kommunereformen.

Store tjenesteområder	Spesialiserte/små tjenesteområder
Fastlegeordningen	Spesialundervisning
Sykehjem og hjemmetjenester	Pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT)
Helsestasjon	Barnevern
Grunnskole	Brann- og eksplosjonsvern
Skolefritidsordninger	Renovasjon
Barnehage	Rusarbeid og psykisk helsearbeid
Sosiale tjenester	Kulturskole
	Krisesenter
	Sivilt beredskap
	Bibliotek
	Vei, vann og avløp

Eksempel på store og små/spesialiserte tjenesteområder. Kilde: Ekspertutvalget

Mål i kommunereformen og regjeringens ekspertutvalg

- Et av målene i kommunereformen er gode og likeverdige tjenester til innbyggerne. Regjeringen mener at større kommuner med bedre kapasitet og kompetanse vil legge til rette for dette, og at større fagmiljø vil gi mer stabile arbeidsmiljø, bredde i kompetansen og en bredere tiltaksportefølje, særlig i små og spesialiserte tjenester.
- Ekspertutvalget har gitt kriterier som i sum skal ivareta kommunenes fire funksjoner som lokaldemokratisk arena, tjenesteyter, samfunnsutvikler og myndighetsutøver.
- Tabellen under viser hvilke samfunnsmessige hensyn og kriterier ekspertutvalget har lagt til grunn for kommunenes rolle som tjenesteyter og myndighetsutøver.

Kommunens rolle	Samfunnsmessige hensyn	Kriterier
Tjenesteyting	Kvalitet i tjenestene Effektiv bruk av samfunnets ressurser Likeverdighet	Tilstrekkelig kapasitet Relevant kompetanse Effektiv tjenesteproduksjon Økonomisk soliditet Valgfrihet
Myndighetsutøvelse	Rettsikkerhet	Tilstrekkelig kapasitet Relevant kompetanse Tilstrekkelig distanse

Vurderingskriterier tjenesteyting

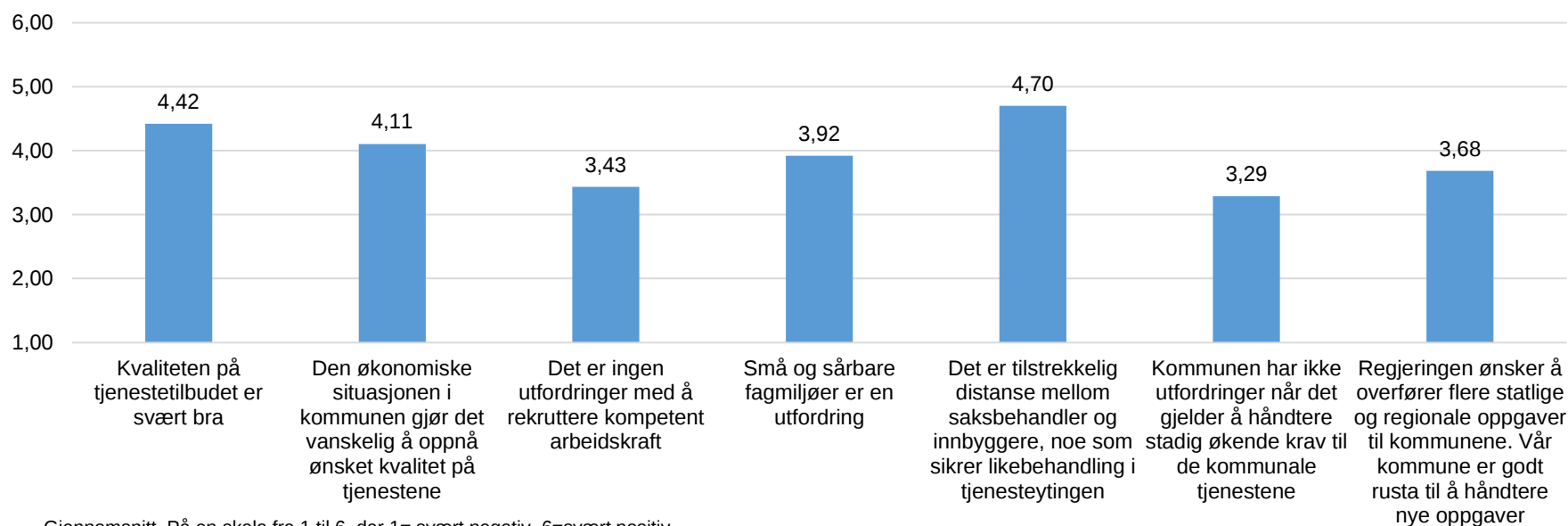
- Tabellen under viser kriteriene som er benyttet i vurderingen av tjenesteyting. En nærmere beskrivelse av kriteriene finnes under samlet vurdering tjenesteyting.

Kriterier	Beskrivelse	Poengsum
Tilstrekkelig kapasitet og relevant kompetanse	Vurderingen av tilstrekkelig kapasitet og relevant kompetanse er tredelt. Vi har sett på kommunenes befolkningsgrunnlag, tilstrekkelig kapasitet og relevant kompetanse på de store og de små/spesialiserte tjenesteområdene, samt behovet for interkommunalt samarbeid på de store og de små/spesialiserte tjenestene. Vi har også sett på respondentenes vurdering av om kommunen er rustet til å ta på seg nye oppgaver.	0-50
Valgfrihet	Vi har sett på valgfriheten innbyggerne i Vågan har til utvalgte kommunale tjenester.	0-10
Framtidig tjenesteproduksjon	Vi har sett på årsverksbehov innenfor de store tjenesteområdene barnehage, grunnskole og pleie og omsorg.	0-10
Tilstrekkelig distanse	I spørreundersøkelsen ble respondentene bedt om å vurdere om det er tilstrekkelig distanse mellom saksbehandlere og innbyggere slik at det sikrer likebehandling i tjenesteytingen.	0-10
Interkommunalt samarbeid som alternativ til sammenslåing	I spørreundersøkelsen ble respondentene bedt om å vurdere om økt interkommunalt samarbeid er langt å forstrekke framfor en kommunesammenslåing. Vi har sett på respondentens svar på dette spørsmålet.	0-10

Kompetanse og kapasitet

Oppfattelsen av tjenestetilbudet i kommunen

- I spørreundersøkelsen stilte vi spørsmål om oppfattelsen av kommunale tjenester. Svarene er samlet i figuren under.
- Som vi ser av figuren blir kvaliteten på tjenestetilbudet vurdert som god, samtidig som kommunens økonomiske situasjon går det vanskelig å oppnå ønsket kvalitet i tjenestene.
- Om rekruttering er en utfordring blir vurdert som forholdsvis nøytralt, mens små og sårbare fagmiljø i noen grad er en utfordring. Distansen mellom saksbehandler og innbygger blir vurdert som tilstrekkelig. Videre er respondentene noe enige i at det ikke er utfordringer med å håndtere økende krav, og at kommunen står relativt godt rustet til å håndtere nye oppgaver.

Gjennomsnitt. På en skala fra 1 til 6, der 1= svært negativ, 6=svært positiv.

Åpne svar tjenester

- I spørreundersøkelsen ble respondentene også bedt om å svare på to åpne spørsmål om tjenester:
  - Er det noen tjenesteområder som er krevende for kommunen å håndtere i dag?
Her nevnes særlig:
    - Flyktingetjenesten, herunder integrering
    - Overordnet planarbeid
    - Vedlikehold av kommunale bygg
    - Desentralisert skolestruktur
    - Pleie og omsorg: herunder rekruttering og rus/psykiatritilbud
  - Er du noen utfordringer for kommunen fremover?
    - Høyere andel eldre
    - Spesialiserte helsetilbud
    - Rekruttering generelt
    - Økonomi generelt – konsekvenser av nytt inntektssystem
    - Overføring av nye oppgaver

Nøkkeltall barnehage

- Tabellen til høyre viser ulike nøkkeltall for barnehager i Vågan kommune. Vågan har 19 barnehager, hvorav 8 er kommunale og 11 er private.
- Det er totalt 177 ansatte i barnehager. Flesteparten av disse er ansatt i de private barnehagene.
- Det er en mindre andel av de ansatte som har barnehagelærerutdanning enn på landsbasis, samtidig er det en større andel som har annen pedagogisk utdanning.
- Det er også mindre andel styrere og pedagogiske ledere med godkjent barnehagelærerutdanning, enn på landsbasis. Det er derimot en større andel som har annen pedagogisk utdanning.
- Det er større leke- og oppholdsareal per barn i barnehagen i Vågan enn på landsbasis. Dette tyder på god kapasitet.
- Det er en mindre andel barn i alderen 1-5 som har barnehageplass enn landsgjennomsnittet. Det drar i motsatt retning når det gjelder kapasitet.
- Vågan kommune har dermed en noe lavere kompetanse innen barnehagesektoren enn på landsbasis, men kapasiteten er omtrent på landssnittet

Måleindikatorer	Vågan	Landet
Antall ansatte	177	-
- Herav private barnehager	114	-
- Andel med barnehagelærerutdanning (både kommunalt og privat) Prosent	26,8	34,6
- Andel annen pedagogisk utdanning. Prosent	8,5	4,7
Antall styrere i barnehagene	18	-
- Herav private barnehager	10	-
Antall pedagogiske ledere i barnehager	33	-
- Herav private barnehager	20	-
Andel styrere og pedagogiske ledere med godkjent barnehagelærerutdanning (prosent)	82,4	90
Andel styrere med annen pedagogisk utdanning (prosent)	33,3	6,1
Leke- og oppholdsareal per barn i barnehage (kvadratmeter)	5,9	5,6
Andel barn 1-5 år med barnehageplass (prosent)	85,9	90,2

Kilde: Kostra 2014

Nøkkeltall grunnskole og SFO

- Tabellen til høyre viser ulike nøkkeltall for grunnskole og SFO i Vågan kommune.
- Det er 149 lærere i grunnskolen. Under intervjuene kom det frem at kommunen i det siste har hatt problemer med å ansette kvalifiserte lærere.
- Utdanningsnivået på lærerne er relativt likt som landsgjennomsnittet.
- Kommunen har noe større andel av lærere over 50 og 60 år.
- Det er færre elever per skole, samt mindre gruppestørrelse i Vågan. Dette skyldes hovedsakelig den spredde skolestrukturen.
- Kommunen har i snitt noe flere grunnskolepoeng enn på landsbasis, men en noe mindre andel med direkte overgang fra ungdomsskole til videregående.
- Det er en mindre andel av innbyggerne 6-9 år som er i kommunal eller privat SFO.
- Kommunen har en desentralisert skolestruktur, og god kapasitet innen grunnskole. Når det gjelder kompetanse er Vågan relativt likt med landssnittet.

Måleindikatorer	Vågan	Landet
Antall lærere grunnskole	149	-
- Andel med universitets/høyskoleutdanning med pedagogisk utdanning (prosent)	87,2	87,2
- Andel med universitets/høyskoleutdanning uten pedagogisk utdanning (prosent)	5,4	6,0
- Andel med videregående utdanning eller lavere	7,4	6,8
- Andel 50 år og eldre (prosent)	38,3	31,9
- Andel 60 år og eldre (prosent)	13,4	12,1
Elever per kommunale skole (gjennomsnitt)	107,0	224,0
Gjennomsnittlig gruppestørrelse 1.-10. trinn	11,3	13,8
Gjennomsnittlige grunnskolepoeng	41	40,4
Andel elever med direkte overgang fra grunnskole til videregående (prosent)	95,0	98,0
Andel innbyggere 6-9 år i kommunal og privat SFO (prosent)	48,9	62,3

Kilde: Kostra 2014

Nøkkeltall helse og sosial

- Det er 8 fastlegeavtaler i kommunen. Ved intervjuene kom det fram at antall fastleger i kommunen trolig vil økes.
- Kommunen har per dags dato en bedre legedekning enn landsgjennomsnittet. Det er derimot liten reservekapasitet hos legene.
- Kommunen har 7,2 årsverk i alt til forebygging. 5,9 av disse årsverkene går til helsesøsterfunksjonen.
- Vågan har en bedre dekning av fysioterapiårsverk enn landsnittet.
- Kommunen har 3 årsverk i sosialtjenesten, noe som medfører en dårligere dekning enn på landsbasis. Kompetansen på de ansatte er imidlertid god.
- Videre har kommunen 1. årsverk til gjeldsrådgivning.
- Kommunen har en vesentlig større andel av sosialhjelpsmottakere som mottar støtte i 6 måneder eller mer, sammenlignet med landsgjennomsnittet.
- Under intervjuene kom det frem at rekrutteringen av sykesøstre og helsefagsarbeidere er vanskelig. Kommunen har satt i gang tiltak for å endre dette.
- Det er også en større andel i målgruppen 20-66 år som mottar sosialstønad enn landsnittet.
- Samlet sett har Vågan god kapasitet og kompetanse innen helseområdet. Sosialtjenesten har derimot noe lavere kapasitet.

Måleindikatorer	Vågan	Landet
Antall fastlegeavtaler	8	-
Legeårsverk per 10 000 innbyggere	11,6	10,3
Reservekapasitet fastlege	101	105
Årsverk i alt til forebygging, helsestasjons- og skolehelsetjeneste (inkl. lege- og fysioterapiårsverk)	7,2	-
- Herav årsverk til jordmor	0	-
- Herav årsverk av helsesøster	5,9	-
Fysioterapiårsverk per 10 000 innbyggere	9,8	8,9
Årsverk i sosialtjenesten	3	-
- Herav sosionomer eller barnevernspedagog	3	-
- Årsverk i sosialtjenester pr. 1 000 innbygger	0,32	1,17
Årsverk til gjeldsrådgivning	1	-
Sosialhjelpsmottakere	329	-
Andelen sosialhjelpsmottakere i alderen 20-66 år, av innbyggere 20-66 år. Prosent.	5,5	4
Andel sosialhjelpsmottakere med stønad i 6 måneder eller mer. Prosent.	87	35

Kilde: Kostra 2014

Nøkkeltall pleie og omsorg - kapasitet

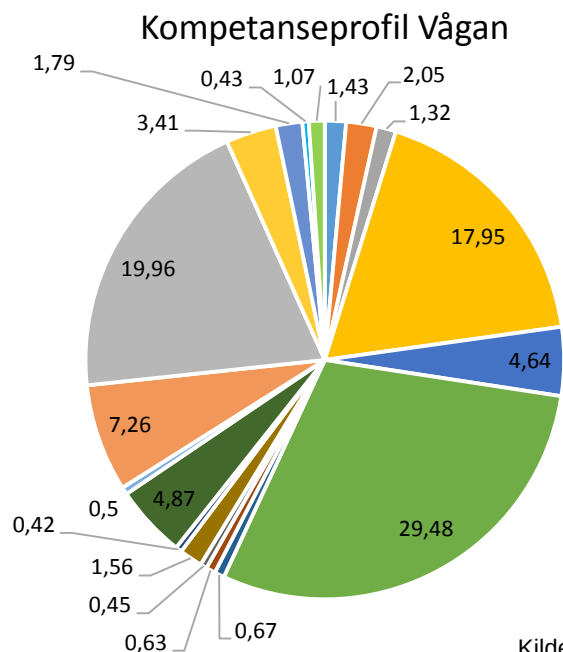
- Kommunen har totalt 505 mottakere av pleie- og omsorgstjenester. 405 av disse sett mot landssnittet er mottakere av hjemmetjenester.
- Kommunen har flere mottakere av hjemmetjenester i alle aldersgrupper.
- Kommunen har 103 beboere i bolig til pleie- og omsorgsformål. Andel beboere 80 år og over er vesentlig større enn på landsbasis.
- Kommunen har en større andel av innbyggerne 80 år og over som er beboere på institusjon.
- Det er 97 kommunale sykehjemsplasser.
- Kommunen har en større andel plasser avsatt til tidsbegrenset opphold og for personer med demens, men mindre andel til rehabilitering og i enerom.
- Kapasiteten innen pleie og omsorg ser ut til å være god. Det er flere mottakere av hjemmetjenester i alle aldersgrupper og større andel beboere i bolig m/heldøgns bemanning sammenlignet med landsgjennomsnittet. Det tyder på at behovet er stort.

Måleindikatorer	Vågan	Landet
Mottakere av pleie- og omsorgstjenester, samlet	505	-
Mottakere av hjemmetjenester	405	-
- Mottakere av hjemmetjenester, pr. 1000 innb. 0-66 år	21	19
- Mottakere av hjemmetjenester, pr. 1000 innb. 67-79 år	79	69
- Mottakere av hjemmetjenester, pr. 1000 innb. 80 år og over år	335	331
Beboere i bolig til pleie- og omsorgsformål	103	-
- Andel beboere i bolig til pleie- og omsorgsformål 80 år og over (prosent)	58,3	39,5
- Andel beboere i bolig m/heldøgns bemanning (prosent)	101	50,4
Beboere i institusjon	102	-
- Plasser i institusjon i prosent av mottakere av pleie- og omsorgstjenester	19,8	18,3
- Andel innbyggere 80 år og over som er beboere på institusjon (prosent)	16,3	13,7
Kommunale sykehjemsplasser	97	-
- Andel plasser avsatt til tidsbegrenset opphold (prosent)	24,7	18,7
- Andel plasser avsatt til rehabilitering/habilitering (prosent)	0	7,4
- Andel plasser i skjermet enhet for personer med demens (prosent)	40,2	23,8
Andel plasser i enerom i pleie – og omsorgsinstitusjoner (prosent)	83,5	95

Kilde: Kostra 2014

Nøkkeltall pleie og omsorg - kompetanse

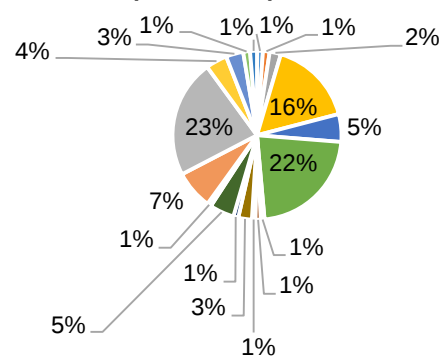
- Det er totalt 316,94 årsverk i pleie og omsorg i Vågan kommune. Av disse har 76,76 relevant fagutdanning. Andel årsverk i brukerrettede tjenester med fagutdanning er 79 prosent i Vågan. Tilsvarende andel mot brukerrettede tjenester på landsbasis er på 75 prosent. Her skiller dermed kommunen seg ut med større kompetanse enn landssnittet. Kakediagrammet under til venstre viser hvordan stillingene innenfor pleie og omsorg i Vågan kommune er fordelt på ulike faggrupper.

Kilde: Kostra 2014

- Figuren nedenfor viser tilsvarende kompetanseprofil for landet. Ved sammenligning har Vågan en større andel hjelpepleiere, og noe større andel «andre sykepleiere», men færre pleiemedhjelpere. Det er relativt like andeler når det gjelder helsefagarbeidere og vernepleiere m.fl. Det kom frem i intervjuene at kommunen har rekrutteringsproblemer med sykesøstre og helsefagarbeidere.

Kompetanseprofil landet

- Psykriatrisk sykepleier
- Sykepleier med annen spes.
- Vernepleier
- Ergoterapeut
- Barnevernspedagog
- Aktivitør
- Barne- og ungdomsarbeider
- Pleiemedhjelper/assistent
- Servicefunksjoner
- Administrativt personell
- Geriatrisk sykepleier
- Andre sykepleiere
- Hjelpepleier
- Sosionom
- Miljøterapeut og pedagog
- Omsorgsarbeider
- Helsefagarbeider
- Annet pleiepersonell
- Uspesifiserte årsverk

Nøkkeltall små/spesialiserte tjenester – barn og unge

- Tabellen til høyre viser nøkkeltall for Vågan og landet når det gjelder barn og unge.
- Det er totalt 104 elever i kommunen som mottar spesialundervisning. Dette er en større andel enn landsgjennomsnittet. Det er også en større andel av de totale lærertimene som går til spesialundervisning.
- Det er 9,5 stillinger i barnevernet, hvorav samtlige har fagutdanning.
- Flere av undersøkelsene i Vågan har en behandlingstid på innen 3 måneder sammenlignet med landsgjennomsnittet.
- Det er 4 årsverk i kulturskolen.
- Det er en større andel av barn i alderen 6-15 år som benytter kulturskolen, enn på landsbasis. Det er ingen på venteliste for kulturskolen i kommunen.

Måleindikatorer	Vågan	Landet
Antall elever med spesialundervisning	104	-
Andel elever med spesialundervisning (prosent)	9,3	8,3
Andel timer spesialundervisning av antall lærertimer totalt (prosent)	20,5	17,3
Antall stillinger barnevern	9,5	-
- Herav stillinger med fagutdanning (prosent)	100	91
Andel undersøkelse med behandlingstid innen 3 måneder (prosent)	82	79
Antall årsverk i kulturskolen	4	-
Antall elever fra kommunen i musikk- og kulturskole	234	-
- Andel elever i kulturskolen av barn i alderen 6-15 år (prosent)	18	14,1
- Andel elever i grunnskolealder som står på venteliste (prosent)	0	-

Kilde: Kostra 2014

Nøkkeltall små/spesialiserte tjenester - teknisk

- Tabellen til høyre viser nøkkeltall for Vågan og landet innen teknisk sektor.
- Det er flere årsverk til brann og ulykkesvern i kommunen, enn på landsbasis. Det er også en bedre dekning av feierårsverk.
- Det er 4 kommunale vannverk i kommunen. Samtlige har beredskapsplan. Videre er 74,4 prosent av befolkningen tilknyttet den kommunale vannforsyningen.
- 96,7 prosent av befolkningen er tilknyttet kommunale avløpstjenester. Dette er flere enn på landsbasis. Samtlige av innbyggerne i kommunen er tilknyttet anlegg der rensekrav er oppfylt.

Måleindikatorer	Vågan	Landet
Renovasjon – antall årsinnbyggere	9 396	-
Renovasjon – antall hytteabonnenter	452	-
Antall årsverk til brann og ulykkesvern (forebygging og beredskap)	6,98	-
Årsverk til brann og ulykkesvern per 1000 innbyggere	0,75	0,72
- Herav feier	0,32	0,13
Antall bygningsbranner	Ikke Rapportert	-
- Antall bygningsbranner pr. 1000 innbyggere	Ikke Rapportert	0,7
Andel av kommunale vannverk som har beredskapsplan	100	89,2
Andel av befolkningen som er tilknyttet kommunal vannforsyning	74,4	-
Andel av befolkningen som er tilknyttet kommunale avløpstjenester	96,7	84,3
Andel innbyggere tilknyttet anlegg der rensekrav er oppfylt	100	26,9

Kilde: Kostra 2014

Nøkkeltall små/spesialiserte tjenester – helse og bibliotek

- Tabellen til høyre viser en oversikt over nøkkeltall innen helse og bibliotek for Vågan og landet.
- Innen helse og pleie og omsorg er det totalt 4,54 årsverk av psykiatriske sykepleiere. Der er dermed bedre dekning enn på landsbasis.
- Per 10 000 innbygger er det flere årsverk til rehabilitering i Vågan, enn på landsbasis.
- Det er rett over 2 årsverk av ergoterapeuter i kommunen. Dette gir en dårligere dekning enn landsgjennomsnittet.
- Det er 2,5 årsverk i folkebiblioteket i Vågan. Videre er det færre utlån av alle medier per innbygger.

Måleindikatorer	Vågan	Landet
Årsverk i sosialtjenesten, tilbud til personer med rusproblemer	Ikke Rapportert	-
Årsverk av psykiatriske sykepleiere (helse + pleie og omsorg)	4,54	-
Årsverk av psykiatriske sykepleiere per 10 000 innbyggere	4,9	4,2
- Herav årsverk pleie og omsorg	0,0	-
Årsverk til rehabilitering samlet	11,6	-
- Årsverk til rehabilitering per 10 000 innbyggere	12,5	11,5
Årsverk av ergoterapeuter (helse + pleie og omsorg)	2,11	-
- Årsverk av ergoterapeuter per 10 000 innbyggere	2,3	3,6
Krisesenter – plasser for menn	1	-
Krisesenter – plasser for kvinner	15	-
Årsverk i folkebibliotek	2,5	-
Utlån alle medier fra folkebibliotek per innbygger	3,1	4,5

Kilde: Kostra 2014

Interkommunalt tjenestesamarbeid

Interkommunalt samarbeid

- I 2010 ble det gjennomført en omfattende kartlegging av de interkommunale samarbeidene i Nordland. Denne ble senere oppdatert i 2014 (NIVI 2010 og 2014).
- Ved kartleggingen kom det frem at Vågan inngår i til sammen 19 formelle interkommunale samarbeidsordninger. Disse ordningene er fordelt på tre nivåer:
  - Lokale og bilaterale ordninger: 0
  - Ordninger på regionnivå: 13
  - Ordninger på høyere geografisk nivå: 6
- Det er i hovedsak 4 ulike former for interkommunale samarbeid:
  - **AS**, der kommunene eier sine respektive eierandeler i selskapet.
  - **Interkommunale selskap (IKS)** fungerer stort sett på samme måten som et AS, men er hjemlet i et annet lovverk enn aksjeloven.
  - **Interkommunalt samarbeid etter kommunelovens §27**, hvor samarbeidet har et felles styre.
  - **Vertskommunesamarbeid hjemlet i kommunelovens §28**, der én kommune er vert i form av blant annet arbeidsgiveransvar for samarbeidstiltaket. Her avgir de andre kommunene myndighet til vertskommunen, samtidig som de kjøper tjenester fra vertskommunen.

Samarbeid på store tjenesteområder

- Tabellen til høyre viser de ulike store kommunale tjenesteområder, og hvilke av disse Vågan har samarbeid på (markert med kryss).
- Vi ser av tabellen at Vågan ikke inngår i noen samarbeid på disse tjenesteområdene.

Kommunale tjenester	Vågan
Fastlegeordningen/legevakt/øyeblikkelig hjelp	-
Sykehjem og hjemmetjenester	-
Helsestasjon inkl. jordmor	-
Grunnskole	-
Skolefritidsordninger	-
Barnehage	-
Sosiale tjenester	-

Oversikt over hvilke store kommunale tjenesteområder Vågan har interkommunalt samarbeid om. Kilde: NIVI 2014 og kommunens nettsider

Samarbeid på små/spesialiserte tjenester

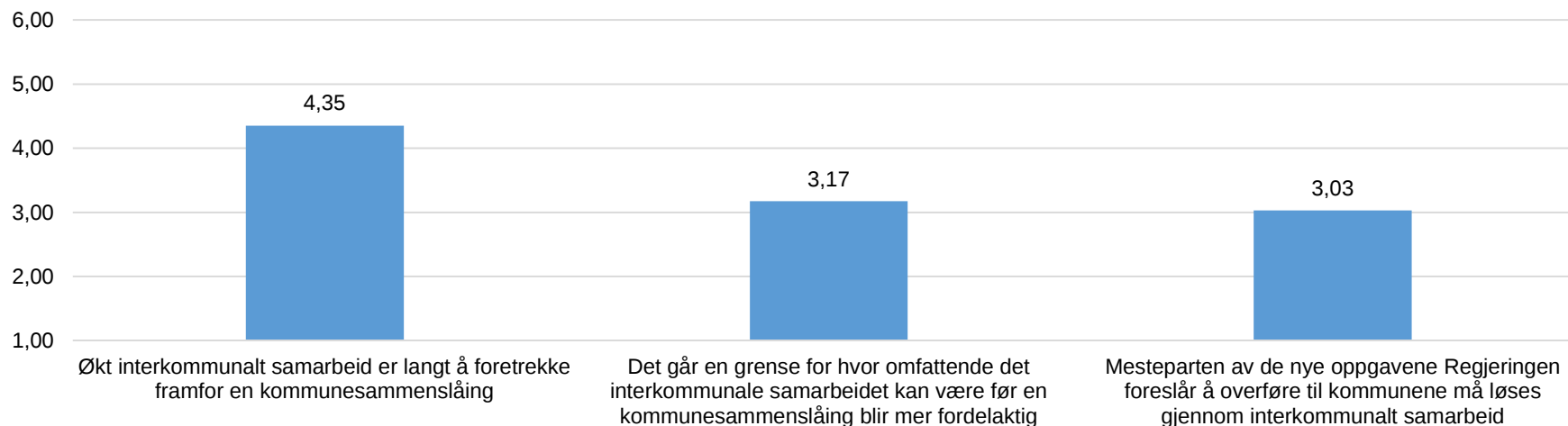
- Tabellen til høyre viser Vågan sine interkommunale samarbeid innen de små/spesialiserte tjenestene. Samarbeid er markert med kryss.
- Som det kommer frem har kommunen interkommunale samarbeid innen tre områder:
  - Kommunen inngår i et samarbeid angående PPT med Vestvågøy, Moskenes og Flakstad.
  - Kommunen er med i renovasjonssamarbeidet LAS. Her inngår Vestvågøy, Flakstad og Moskenes.
  - Vågan er tilknyttet et felles krisesenter i Vesterålen. Vertskommunen er Sortland.
- Andre tjenestesamarbeid som Vågan inngår i, men som ikke er en del av tabellene er, IKT, regional kompetanseutvikling, revisjon, kart og oppmåling.

Kommunale tjenester	Vågan
Spesialundervisning	-
Pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT)	x
Barnevern	-
Brann- og eksplosjonsvern	-
Renovasjon	x
Rusarbeid og psykisk helsearbeid	-
Kulturskole	-
Krisesenter	x
Sivilt beredskap	-
Bibliotek	-
Vei, vann og avløp	-

Oversikt over hvilke små/spesialiserte kommunale tjenesteområder Vågan har interkommunalt samarbeid om. Kilde: NIVI 2010 og 2014

Interkommunalt samarbeid – svar fra spørreundersøkelsen

- Figuren under viser svarene fra spørreundersøkelsen som omhandlet interkommunalt samarbeid. De resterende spørsmålene vedrørende interkommunale samarbeid er å finne i kapitlet om lokaldemokrati.
- I den første søylen gir respondentene et tydelig svar på at et økt interkommunalt samarbeid er å foretrekke fremfor en kommunesammenslåing. Videre er respondentene noe negative til at det går en grense for hvor omfattende de interkommunale samarbeidene kan være før en sammenslåing er å foretrekke. Til slutt viser søylen til høyre at respondentene ikke føler at de nye oppgavene til kommunene må løses med interkommunale samarbeid.

Gjennomsnitt. På en skala fra 1 til 6, der 1= svært negativ, 6=svært positiv.

Åpne svar interkommunalt samarbeid

- I spørreundersøkelsen ble respondentene bedt om å vurdere hvilke områder det kan være aktuelt å samarbeide om dersom kommunene skal inngå i flere interkommunale samarbeid. Følgende konkrete områder ble nevnt (antall respondenter som nevnte område er tatt med i parentes):
  - Tekniske tjenester (3)
  - Næringsutvikling(2)
  - Hjemmetjenesten(2)
  - IKT (2)
  - Brann
  - Barnevern
  - Miljø og natur
  - Infrastruktur
  - Kultur
  - Innkjøp
  - Beredskap
  - Annet innen helse

Valgfrihet

Valgfrihet i Vågan kommune

- Valgfrihet er et av de mer krevende kriteriene fra ekspertutvalget å vurdere, og det kan være flere måter å definere dette på. Ekspertutvalget trekker fram eksempler som mulighet til å velge fast hjemmehjelp, og til å kunne velge mellom barnehager som vektlegger ulike typer tilbud. Utvalget legger til grunn at større kommuner vil kunne tilby mer variasjon i tilbudet.
- Vi har sett på tilbud innenfor de store tjenesteområdene:
  - Barnehage. Det er 19 barnehager i kommunen. Av disse er det 8 offentlige og 11 private. Det er noe variasjon i pedagogisk tilbud.
  - Til sammen er det 10 grunnskoler i Vågan. Kommunen har en desentralisert skolestruktur.
  - Pleie og omsorg. Kommunen har både omsorgsboliger, avdeling for demente og plasser til korttidsopphold.
  - Til sammen er det stor valgfrihet i kommunen.

Barnehage

Antall barnehager i kommunen	Hvorav offentlige	Hvorav private	Åpen barnehage	Friluftsbarnhage/gårdsbarnehage	Familiebarnehage	Montessori pedagogikk	Kristen formålsparagraf
19	8	11	-	X	X	-	-

Grunnskole

Antall skoler	Skoler
10 kommunale grunnskoler	- Digermulen skole - Gimsøy skole - Henningsvær skole - Kabelvåg barneskole - Kabelvåg ungdomsskole - Laukvik skole - Laupstad skole - Skrova skole - Svolvær skole - Strauman oppvekstsenter

Pleie og omsorg

Omsorgsboliger	Bofellesskap rus/psykiatri	Avdeling for demente	Korttidsopphold og rehabilitering
X	-	X	X

X= tjenester kommunen har. Kilde: SSB og kommunens nettsider

Fremtidig tjenesteproduksjon

Behov for framtidige årsverk

- Hvordan tjenesteproduksjonen i kommunene vil se ut i framtiden vil avhenge av endringer i befolknings sammensetning, økonomi, eventuell oppgaveoverføring fra stat og region til kommunene, og teknologiutvikling. Regjeringen la fram stortingsmeldingen om nye oppgaver til større kommuner 20. mars 2015. Denne er nærmere omtalt under neste delkapittel om lokaldemokrati.
- Tabellene under viser antall årsverk per 1000 innbyggere i yrkesaktiv alder (20-66 år) i barnehage, grunnskole og pleie- og omsorg i 2014. På bakgrunn av tjenestenivå i 2014 og anslag på befolkningsutviklingen vises et estimert behovet for antall årsverk per 1000 innbyggere i yrkesaktiv alder (20-66 år) i 2020 og 2040. I beregningene er det tatt utgangspunkt i samme dekningsgrad og standard på tjenestene som i 2014. Tjenstedataene er hentet fra nykommune.no, og framskrivningene er basert på SSB sitt mellomalternativ. Ved å se på behovet per 1000 innbyggere i alderen 20 – 66 år korrigerer man for forandringer som skyldes endringer i størrelsen på befolkningen.
- Dette er framskrivninger knyttet til de store, eksisterende tjenestene. Dersom kommunen får endringer i oppgaver, eller nye oppgaver, vil dette behovet måtte justeres.
- Innen barnehagesektoren vil nivået være omtrent det samme i 2040 som det er i 2014. Det er forventet en liten økning frem mot 2020, for at det så er en liten nedgang frem mot 2040.
- Grunnskolesektoren er det i tilsvarende grad forventet lite endringer både frem mot 2020 og 2040. Totalt er det en forventet økning på 0,4 årsverk frem til 2040.
- Innen pleie og omsorg er det imidlertid forventet store forandringer. Frem mot 2020 er det forventet en viss økning i antall årsverk, men frem mot 2040 er det en tydelig vekst tilsvarende 32,1 årsverk . Dette skyldes i hovedsak den økte befolkningsveksten blant de eldste aldersgruppene i kommunen. Eldrebølgen er forventet å slå ut over hele landet, og det vil derfor være et økt behov for årsverk innen pleie og omsorg.

Barnehage

	2014	2020	2040
Vågan	23,1	25,3	24,7

Grunnskole

	2014	2020	2040
Vågan	22,2	21,8	22,6

Pleie og omsorg

	2014	2020	2040
Vågan	56,0	58,1	88,1

Kilde: Nykommune.no

Samlet vurdering tjenesteyting

Vurderingssystem tjenester (1)

- For å gjøre rapporten mer leservennlig, og for å skille de ulike alternativene fra hverandre, har vi brukt tre ulike smileys til å vurdere de ulike kriteriene og til å gi en samlet vurdering. Disse er , og .
- Innenfor hvert kriterium har vi laget et poengsystem for vurdering av ulike strukturalternativ. Det er vist i tabellen under og på de neste sidene.
- Vurderingssystemet er i utgangspunktet laget for å vurdere sammenslåing av to eller flere kommuner. Siden vi nå vurderer én kommune har vi derfor tilpasset kriteriene noe. I stedet for endringer ved en eventuell sammenslåing, har vi tatt utgangspunkt i kommunen i dag for å vurdere de ulike kriteriene.
- Samlet er det mulig å oppnå 100 poeng. Terskelen for å oppnå de ulike smileyene er følgende: 0 - 33 poeng gir rød smiley, fra 34 – 66 poeng gir gul smiley og over 67 poeng gir grønn smiley.

Vurderingskriterium	Grense	Poeng	Smiley
Befolkningsgrunnlag	Under 5 000 innbyggere	0	
	5 000 – 14 999 innbyggere	10	
	Over 15 000 innbyggere	20	
Tilstrekkelig kapasitet og relevant kompetanse – store tjenesteområder	Indikatorene tyder på at kommunen har lite kapasitet og relevant kompetanse på de store tjenesteområdene.	0	
	Indikatorene tyder på at kommunen har noe kapasitet og relevant kompetanse på de store tjenesteområdene.	5	
	Indikatorene tyder på at kommunen har god kapasitet og relevant kompetanse på de store tjenesteområdene.	10	

Vurderingssystem tjenester (2)

Vurderingskriterium	Grense	Poeng	Smiley
Tilstrekkelig kapasitet og relevant kompetanse – små/spesialiserte tjenesteområder	Indikatorene tyder på at kommunen har lite kapasitet og relevant kompetanse på de små/spesialiserte tjenesteområdene.	0	
	Indikatorene tyder på at kommunen har noe kapasitet og relevant kompetanse på de små/spesialiserte tjenesteområdene.	5	
	Indikatorene tyder på at kommunen har god kapasitet og relevant kompetanse på de store tjenesteområdene.	10	
Interkommunalt samarbeid – store tjenesteområder	Kommunen har i stor grad tjenestesamarbeid på store tjenesteområder.	0	
	Kommunen har i noe grad tjenestesamarbeid på store tjenesteområder.	5	
	Kommunen har i liten grad tjenestesamarbeid på store tjenesteområder.	10	
Interkommunalt samarbeid – små/spesialiserte tjenesteområder	Kommunen har i stor grad tjenestesamarbeid på små/spesialiserte tjenesteområder.	0	
	Kommunen har i noe grad tjenestesamarbeid på små/spesialiserte tjenesteområder.	5	
	Kommunen har i liten grad tjenestesamarbeid på små/spesialiserte tjenesteområder.	10	

Vurderingssystem tjenester (3)

Vurderingskriterium	Grense	Poeng	Smiley
Framtidig tjenesteproduksjon	Kommunale årsverk per 1000 innbyggere vil gå ned/endre seg lite i barnehage og grunnskole i 2040.	0	
	Kommunale årsverk per 1000 innbyggere vil øke noe på barnehage og grunnskole i 2040.	5	
	Kommunale årsverk per 1000 innbyggere vil øke endel i barnehage og grunnskole i 2040.	10	
Valgfrihet	Kommunen har i liten grad valgfrihet for innbyggerne, for eksempel har man bare en skole, en barnehage også videre.	0	
	Kommunen har noen grad av valgfrihet for innbyggerne. Det er flere skoler, barnehager, samt ulike typer tilbud.	5	
	Kommunen har stor grad av valgfrihet for innbyggerne. Det er flere enheter innenfor de ulike fagområdene, og innbyggerne kan velge mellom ulike typer tilbud.	10	
Tilstrekkelig distanse	Respondentene i spørreundersøkelsen er negative til at det er tilstrekkelig distanse mellom saksbehandler og innbyggere.	0	
	Respondentene i spørreundersøkelsen er omtrent nøytrale til at det er tilstrekkelig distanse mellom saksbehandler og innbyggere.	5	
	Respondentene i spørreundersøkelsen er positive til at det er tilstrekkelig distanse mellom saksbehandler og innbyggere.	10	
Interkommunalt samarbeid som alternativ til sammenslåing	Respondentene i spørreundersøkelsen er negative til at interkommunalt samarbeid er å foretrekke framfor kommunesammenslåing.	0	
	Respondentene i spørreundersøkelsen er verken spesielt negative eller spesielt positive til at interkommunalt samarbeid er å foretrekke framfor kommunesammenslåing.	5	
	Respondentene i spørreundersøkelsen er positive til at interkommunalt samarbeid er å foretrekke framfor kommunesammenslåing.	10	

Vurdering tjenester – Vågan som egen kommune

Vurderingskriterium	Vurdering	Poengscore	Smiley
Befolkningsgrunnlag	Vågan har underkant av 10 000 innbyggere.	10/20	
Kompetanse og kapasitet store tjenesteområder	Kommunen har god kapasitet og kompetanse innen pleie og omsorg og grunnskole. Kapasiteten innen barnehagen er også god, men kompetansen er noe lavere enn landssnittet	10/10	
Kompetanse og kapasitet små/spesialiserte tjenesteområder	Kompetansen innen de små/spesialiserte tjenestene er god og kapasiteten ser ut til å være god på flere områder.	10/10	
Interkommunalt tjenestesamarbeid - store tjenesteområder	Kommunen inngår ikke i noen interkommunale samarbeid på de store tjenesteområdene.	10/10	
Interkommunalt tjenestesamarbeid - små/spesialiserte tjenesteområder	Vågan har i noen grad interkommunalt samarbeid på små tjenesteområder	5/10	
Framtidig tjenesteproduksjon	Kommunale årsverk per 1 000 innbyggere endre seg liten både innen barnehage og grunnskole frem mot 2040.	0/10	
Tilstrekkelig distanse	Distansen på tjenesteområdet vurderes som tilstrekkelig av respondentene i spørreundersøkelsen.	10/10	
Valgfrihet	I Vågan er det god valgfrihet for innbyggerne med både barnehager og skoler. Det er også en viss variasjon i pedagogiske tilbud innen barnehagesektoren. Kommunen har flere tilbud innen pleie og omsorg.	10/10	
Interkommunalt samarbeid som alternativ til kommunesammenslåing	Respondentene er positive til at økt interkommunalt samarbeid er å foretrekke framfor kommunesammenslåing.	10/10	
Samlet vurdering tjenesteyting	Samlet får «Vågan som egne kommune» en poengscore på 75 av 100 poeng på tjenesteyting.	75/100	

Oppsummering tjenester

- Kommunen inngår totalt sett i få interkommunale samarbeid. Dette tyder på at Vågan har kapasiteten og kompetansen til å løse disse oppgavene selv.
- I spørreundersøkelsen kom det frem at respondentene er godt fornøyd med tjenestetilbudet i kommunen, samtidig som at den økonomiske situasjonen gjør det krevende å oppnå ønsket kvalitet på tjenestene. Videre vurderer respondentene som avstanden mellom innbygger og ansatt som tilstrekkelig.
- Kommunale årsverk per 1 000 innbyggere endre seg liten både innen barnehage og grunnskole frem mot 2040.
- I Vågan er det god valgfrihet for innbyggerne med både barnehager og skoler. Det er også en viss variasjon i pedagogiske tilbud innen barnehagesektoren. Kommunen har flere tilbud innen pleie og omsorg.

Lokaldemokrati

Kort om lokaldemokrati

- Det er viktig at kommunestrukturen er slik at hensynet til demokrati og deltagelse blir ivaretatt. Et levende lokaldemokrati er grunnmuren i folkestyret og er nødvendig for tilliten og legitimiteten til det nasjonale folkestyret. Kriterier som kan legges til grunn for å karakterisere hva som er et godt lokaldemokrati, er blant annet følgende forhold:
  - Nærhet mellom de som styrer og de som blir styrt.
  - Innbyggerne og deres engasjement og deltagelse, både gjennom valg og gjennom pågående prosesser knyttet til aktuelle politiske saker, som for eksempel kommuneplanarbeid, skolestrukturendringer osv.
  - Politisk handlefrihet; det vil si at lokalpolitikere har verktøy i sin verktøykasse til reelt å kunne foreta prioriteringer og lede samfunnsutviklingen.
- I det senere har vi sett flere forhold som kan være en utfordring mot lokaldemokrati, blant annet økt fremvekst av interkommunalt samarbeid og økt statlig styring.

Et av målene ved kommunereformen – styrket lokaldemokrati

- Regjeringen har som mål at kommunereformen skal styrke lokaldemokratiet. De ønsker å gjøre dette ved følgende forhold:
  - Større kommuner vil legge grunnlaget for å kunne overføre flere oppgaver og slik styrke kommunene som viktige lokaldemokratiske organer for sine innbyggere. Se mer om forslaget til oppgavemelding senere i rapporten.
  - Større kommuner med bredt ansvarsområde vil gi grunnlag for større styringskapasitet og gjennomføringskraft. Kommunal administrasjon med tilstrekkelig kompetanse og kapasitet kan utarbeide gode beslutningsgrunnlag til de folkevalgte og bedre politisk styring, og øke mulighetene for å utnytte det lokalpolitiske handlingsrommet.
  - Kommunene løser sine oppgaver selv og foretar helhetlige prioriteringer. Mindre behov for interkommunale samarbeid, enklere forvaltning for innbyggere og politikere.
  - Færre og større kommuner med god kapasitet og kompetanse vil kunne gjennomføre en velferdspolitik i henhold til nasjonale mål, og behovet for statlig detaljstyring vil reduseres. Kommunene vil dermed få større frihet til å prioritere og tilpasse velferdstilbud til innbyggernes behov.

Regjeringens ekspertutvalg

- Ekspertutvalget har gitt kriterier som i sum skal ivareta kommunenes fire funksjoner som lokaldemokratisk arena, tjenesteyter, samfunnsutvikler og myndighetsutøver.
- Tabellen under viser hvilke samfunnsmessige hensyn og kriterier ekspertutvalget har lagt til grunn for kommunens rolle som lokaldemokratisk arena.

Kommunens rolle	Samfunnsmessige hensyn	Kriterier
Demokratisk arena	Betydningsfulle oppgaver og rammestyring Lokal politisk styring Levende lokalt folkestyre Aktiv lokal politisk arena	Høy politisk deltakelse Lokal politisk styring Lokal identitet Bred oppgaveportefølje Statlig rammestyring

- De tre første kriteriene er rettet mot kommunene, mens bred oppgaveportefølje og statlig rammestyring er rettet mot staten.

Vurderingskriterier lokaldemokrati

- Tabellen under viser kriteriene som er benyttet i vurderingen av lokaldemokrati. En nærmere beskrivelse av kriteriene finnes under samlet vurdering lokaldemokrati.

Kriterier	Beskrivelse	Poengsum
Høy politisk deltagelse	Vi har sett på kommunens valgdeltagelse, størrelse på kommunestyret, politisk representasjon og kommunens tilrettelegging for innbyggermedvirkning.	0-40
Lokal politisk styring	Vi har sett på kompetanse og kapasitet, opplevd politisk handlingsrom, samt omfanget av styring av interkommunale samarbeid. Vi har også sett på potensialet til om kommunen kan påta seg flere oppgaver i lys av den vedtatte oppgavemeldingen.	0-50
Lokal identitet	Ut fra innbyggerne i Vågan sin integrasjon med andre kommuner gjennom arbeidsmarkedet har vi gitt en vurdering av lokal identitet.	0-10

Høy politisk deltagelse

Bakgrunn

- I tabellene til høyre viser en oversikt over valgdeltagelsen, antall kommunestyrerepresentanter og partirepresentasjon i Vågan kommune.
- Valgdeltagelsen i kommunen har i samtlige kommunevalg vært lavere enn på landsbasis. Ved valget i 2015 var valgdeltagelsen over 5 prosentpoeng lavere enn landsgjennomsnittet.
- Kommunen hadde 35 kommunestyrerepresentanter frem til og med 2011. Ved valget i 2015 ble dette nedjustert til 29 representanter. Med et innbyggertall på rett under 10 000 er Vågan lovpålagt et minimum på 19 representanter. Med dagens 29 representanter har kommunen 52,6 prosent flere medlemmer enn lovpålagt.
- Kommunen har 7 partier i kommunestyret. Disse er: Høyre, Arbeiderpartiet, Rødt, Senterpartiet, Venstre, Fremskrittspartiet og Sosialistisk venstreparti.

Valgdeltagelse

	1995	1999	2003	2007	2011	2015
Vågan	53,5	52,3	49,7	59,5	58,4	54,6
Landet	62,8	60,4	59,0	61,2	64,2	60,0

Valgdeltagelsen ved lokalvalgene i 1995-2011, i prosent. Kilde: SSB og valgresultat.no

Antall kommunestyrerepresentanter

	1995	1999	2003	2007	2011	2015
Vågan	35	35	35	35	35	29

Antall valgte representanter til kommunestyret 1991-2011. Kilde: SSB

Partirepresentasjon

H	Ap	R	SP	V	FrP	SV
9	8	3	3	3	2	1

Partier og mandater i kommunestyret etter lokalvalget i 2015. Kilde: valgresultat.no

---

Innbyggermedvirkning

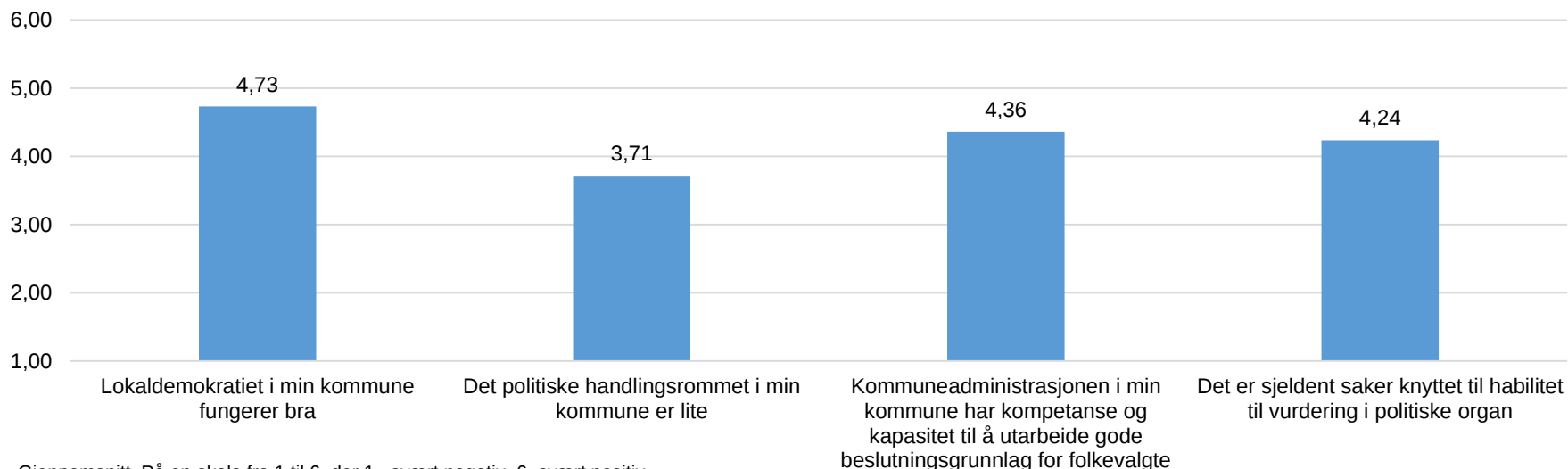

- Vågan kommune har følgende faste, rådgivende organer:
  - Kommunalt råd for funksjonshemmede.
  - Eldrerådet
  - Ungdomsrådet
  - Kontaktutvalg/råd for innvandrere er under etablering.
- Kommunen har link til innbyggerinitiativ nettsiden minsak.no. Innbyggerne benytter seg ikke av denne ordningen.
- Kommunen har et næringsforum for næringslivet, samt flere frivillige organisasjoner
- Kommunen har flere enn de lovpålagte organene, samt velforeninger og et stort antall frivillige lag og organisasjoner.

Lokal politisk styring

Resultater fra spørreundersøkelsen

- I spørreundersøkelsen ble respondentene bedt om å gi en vurdering av ulike forhold ved lokaldemokratiet. Lokaldemokratiet blir vurdert til å fungere godt. Videre mener respondentene at det politiske handlingsrommet i kommunen er noe lite. Administrasjonen blir vurdert til å ha kapasitet og kompetanse til å utarbeide gode beslutningsgrunnlag, og det forekommer sjeldent saker knyttet til habilitet i kommunen.

Gjennomsnitt. På en skala fra 1 til 6, der 1= svært negativ, 6=svært positiv.

Åpne svar lokaldemokrati

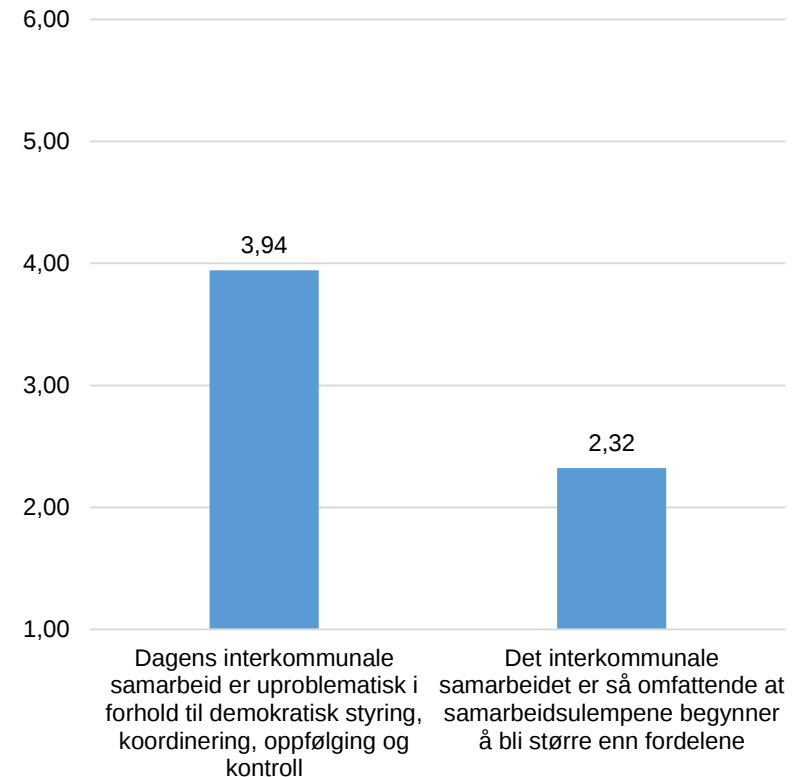

- I spørreundersøkelsen ble respondentene også bedt om å svare på et åpent spørsmål om lokaldemokrati:
  - Hva er den enkeltfaktoren som i størst grad begrenser det lokale selvstyret?
- Det er flere av respondentene som påpeker økonomien som den største begrensningen for det lokale selvstyret i kommunen. Flere trekker frem at de økonomiske rammene setter begrensninger på alt fra antall ansatte, mulige prioriteringer og kvaliteten på tjenestene.
- Andre faktorer som påpekes er statlige og fylkeskommunale begrensninger, mangel på kompetanse både administrativt og politisk, samt for mange små politiske partier.

Styring av interkommunale samarbeid

- Mange kommuner har et omfattende interkommunalt samarbeid som kan gi et demokratisk underskudd dersom for mye makt og myndighet blir delegert til styrer, råd, andre kommuner og så videre. Hvordan dette oppleves vil blant annet avhenge om kommunene har en eierskapsstrategi og hvordan rapporteringen til politiske organ er.
- Vi har i spørreundersøkelsen bedt respondentene vurdere hvordan de opplever styringen av de interkommunale samarbeidene, samt om samarbeidet er så omfattende at samarbeidsulempene begynner å bli større enn fordelene.
- Søylene er basert på gjennomsnittssvarene fra alle respondentene og viser at dagens interkommunale samarbeid er uproblematisk med tanke på demokratisk styring og koordinering. Videre mener ikke respondentene at ulempene ved samarbeidene er større enn fordelene.

Svar fra spørreundersøkelsen på påstandene «det interkommunalt samarbeidet er så omfattende at samarbeidsulempene begynner å bli større enn fordelene» og «dagens interkommunalt samarbeid er uproblematisk i forhold til demokratisk styring, koordinering, oppfølging og kontroll» på en skala fra 1-6, der 1 er helt uenig og 6 er helt enig. Gjennomsnitt.

Lokal identitet

Lokal identitet

- Regjeringens ekspertutvalg for kommunereformen har pekt på at lokal identitet kan vurderes ut fra to forhold; hvor stor identitet en har til egen kommune og hvor stor identitet en har til nabokommunen(e). Jo større identitet til nabokommunen, jo lettere vil det være å bygge fellesskap i en sammenslått kommune. I en vurdering av 0-alternativet vil derfor tilhørighet til egen kommune vurderes som positivt.
- Det har ikke vært gjennomført en innbyggerundersøkelse i Vågan som kunne gitt svar på innbyggernes tilhørighet til egen kommune, nabokommunen(e), fylket eller regionen. Gjennom intervjuene kom det imidlertid frem at innbyggeridentiteten i Vågan er sterk. Innbyggerne har først og fremst en sterk identitet mot eget bosted, men også til kommunen. Det kom også frem at det er en viss identitet knyttet mot Lofoten som region.

Oppgavepotensial

Nye oppgaver til større kommuner

- Fredag 20. mars la Regjeringen fram stortingsmeldingen om nye oppgaver til større kommuner.
- Stortingsmeldingen inneholder:
  - Redegjørelse for prosesser som er satt i gang, og som berører ansvarsdelingen mellom forvaltningsnivåene. Følger ikke nødvendigvis kommunereformens tidsløp.
  - Forslag til overføring av oppgaver til kommunene i forbindelse med kommunereformen.
  - Tiltak for å redusere statlig styring.
- Stortingsmeldingen ble vedtatt i Stortinget i juni 2015.
  - Se endringer/presiseringer på side 129-130.
- De neste sidene viser hvilke oppgaver som vurderes overført til kommunene.

Førende prinsipper for oppgavefordelingen

- Det er lagt noen førende prinsipper for oppgavemeldingen som det er verdt å merke seg.
  1. Rammestyring av kommunesektoren
    - Ved overføring av nye oppgaver til større kommuner vil rammestyring, både økonomisk og juridisk, ligge til grunn.
  2. Generalistkommunen skal være hovedmodellen for kommunesektoren
    - Det legges ikke opp til et system med oppgavedifferensiering avhengig av flere ulike innbyggerstørrelser, men de største kommunene kan overta noen flere oppgaver, se seinere i rapporten.
    - Regjeringen varslet allerede i kommuneproposisjonen 2015 at de vil utrede en generell hjemmel som gir adgang til å pålegge interkommunalt samarbeid som en løsning der hvor geografiske avstander gjør at kommuner ikke kan slå seg sammen. Utredningen vil også vurdere om det på forhånd kan angis særskilte tjenesteområder som vil kunne være aktuelle for pålagte samarbeid. Forslag til Stortinget våren 2017.
  3. Individuelle rettigheter skal ligge fast
  4. Pengene skal følge oppgaven

Oppgaver som behandles i eget løp

- Det er flere pågående prosesser som kan føre til overføring av oppgaver til kommunene. Disse følger ikke nødvendigvis samme løp som kommunereformen. Prosessene er:
  1. Oppgave- og finansieringsansvaret i barnevernet
  2. Utredning av familieverntjenesten med sikte på overføring av ansvaret til kommunene
  3. Oppgaver på politiområdet
  4. Ansvarsfordelingen mellom forvaltningsnivåene for det offentlige vegnettet
  5. Stortingsmelding om primærhelsetjenesten
  6. Opptrappingsplaner for henholdsvis rusfeltet og rehabiliteringsfeltet
  7. Finansieringsansvaret for pasienttransport
  8. Reformarbeidet knyttet til pleiepenger, hjelpestønad og omsorgslønn
  9. Forenkling av utmarksforvaltningen
  10. Utviklingsavtaler på planområdet
  11. Forenkling av plandelen i plan- og bygningsloven
  12. Konesesjonsbehandling av mikro-, mini- og småkraftverk
  13. Endringer i lov om motorferdsel i utmark og vassdrag
  14. Vannscooterregelverket

Nye oppgaver - velferd

Oppgave	Nærmere om oppgaven
Tannhelse	Allmenntannhelsetjenesten, spesialisthelsetjenesten og fylkeskommunens ansvar etter tannhelsetjenesteloven overføres til kommunene.
Rehabilitering	Større kommuner kan få større ansvar for rehabiliteringstjenester som i dag ivaretas av spesialisthelsetjenesten. Hvilke oppgaver skal utredes nærmere samt i hvilken form en slik ansvarsendring skal skje.
Basishjelpemidler	Basishjelpemidler utredes overført til kommunene. Det må defineres nærmere hvor grensen skal gå, samt utfordringer med lager og logistikk. Mer avanserte hjelpemidler vil fortsatt være et statlig ansvar.
Forsøk DPS (distriktpsykiatrisk senter)	Opprette en forsøksordning med overføring av driftsansvar for DPS til kommuner som har tilstrekkelig kapasitet og kompetanse. Formålet med forsøksordningen vil være å undersøke om et kommunalt ansvar for tjenesten kan bidra til et bedre og mer helhetlig tilbud til brukerne.
Boligtilskudd	Tilskudd til etablering, og den personrettede delen av tilskudd til tilpasning innlemmes i rammetilskuddet til kommunene. I dag ligger denne oppgaven til Husbanken, og kommunene må søke midler her.
Varig tilrettelagt arbeid	Varig tilrettelagt arbeid (VTA) og enkeltplasseringer i ordinære virksomheter (VTO) kan overføres til kommunene – dette er tilbud om sysselsetting til personer som har små utsikter til ordinært arbeid.

Nye oppgaver – lokal utvikling

Oppgave	Nærmere om oppgaven
Tilskudd frivillighetssentraler	Ansvar for å gi tilskudd til frivillighetssentraler overføres til kommunene. Det er en forutsetning at kommunene overtar tilskuddsansvaret for de sentralene som ikke er kommunalt drevne også. Flertallet på Stortinget ber om at midlene øremerkes og økes i en opptrappingsperiode for å styrke frivillighetssentralene.
Lokal nærings- og samfunnsutvikling	I denne omgang foreslås det ikke noen konkrete oppgaver som skal overføres. KMD viser til en rekke utredninger og evalueringer som er satt i gang av lokalt nærings- og samfunnsutviklingsarbeid. Når disse utredningene og et sammenstilt kunnskapsgrunnlag foreligger, vil det utgjøre et grunnlag for å vurdere om det er behov for å klargjøre og styrke kommunens rolle knyttet til lokal nærings- og samfunnsutvikling. Regjeringen vil følge opp dette spørsmålet i proposisjonen om nye oppgaver til større kommuner, som planlegges fremmet for Stortinget vårsesjonen 2017.
Tilskudd nærings- og miljøtiltak i skogbruk	Forvaltningen av tilskudd til veibygging og til drift med taubane kan overføres fra fylkesmannen til kommunen. Forutsetter større kommuner, kan bidra til et fagmiljø på skog i kommunene.
Tilskudd beite, jordbruk, verdensarv	<ul style="list-style-type: none"> - Forvaltningen av utvalgte kulturlandskap i jordbruket kan overføres fra fylkesmannen til kommunene. Må avvete gjennomgang av miljøvirkemidlene som skal behandles i forbindelse med jordbruksoppgjøret i 2015. - Forvaltningen av tilskudd til verdensarvområdene kan overføres fra fylkesmannen til kommunene. Må avvete gjennomgang av miljøvirkemidlene som skal behandles i forbindelse med jordbruksoppgjøret i 2015. - Tilskudd til tiltak i beiteområder kan overføres til kommunene. Det kan være behov for samarbeid over kommunegrenser og fylkesgrenser for å sikre rasjonelle driftsopplegg. Må avvete gjennomgang av miljøvirkemidlene som skal behandles i forbindelse med jordbruksoppgjøret i 2015.
Enkeltutslipps-tillatelser, forurensningslov	Kommunene får myndighet til å gi utslippstillatelse etter forurensningsloven § 11 når det gjelder grønnsaksvaskerier, og myndighet til å behandle saker vedrørende støy fra motorsportbaner, skytebaner og vindmøller kan overføres til større kommuner.
Naturforvaltning	<ul style="list-style-type: none"> - For mindre verneområder som ligger i naturlig tilknytning til verneområder som i dag forvaltes av nasjonalpark-/verneområdestyrene, har styrene fått tilbud om å overta ansvaret også for disse områdene. For kommunene eller styret som ikke ønsker denne myndigheten, kan myndigheten fortsatt ligge hos fylkesmannen. - Fylkeskommunens myndighet etter innlandsfiskeforskriften § 2 tredje ledd kan overføres til større kommuner. - Fylkeskommunens myndighet til å fastsette utvidet jakttid for enkelte fremmede/introduserte arter etter § 2 i forskrift om jakt- og fangsttider, og hvor det i liten grad er nødvendig å ta hensyn til regional utbredelse, kan overføres til større kommuner.

Nye oppgaver - andre

Oppgave	Nærmere om oppgaven
Vigselsrett for borgerlige vielser	Prøvingen av ekteskapsvilkår gjøres av skatteetaten. Derfor er det ikke noe i veien for at kommunene kan overta domstolenes vigselsmyndighet, betinger trolig heller ikke større kommuner enn det vi har i dag.
Notarialforretninger	Bekreftede underskrifter på dokumenter og bekrefte rett kopi
Godkjenning svømmeanlegg	Idrettsfunksjonell forhåndsgodkjenning av svømmehaller overføres til kommunene. De fleste anleggstyper kan da godkjennes i kommunene med unntak av kunstianlegg utendørs og innendørs, og anlegg som har fått status som nasjonalanlegg.

Behandling av meldingen i Stortinget

- I behandlingen av meldingen i juni gikk i stor grad flertallet inn for Regjeringens forslag. Det ble derimot gjort noen endringer/presiseringer på noen oppgaver/områder:
  - Stortinget mener at ansvaret for arbeids- og utdanningsreiser fremdeles skal være et statlig ansvar (NAV). Regjeringen hadde foreslått å overføre dette til kommunene.
  - Flertallet på Stortinget støtter at de største kommunene kan overta videregående skoler, men at dette skal skje gjennom søknad og forsøksordninger i første omgang.
  - Ansvaret for kollektivtrafikk kan overføres til større kommuner med de vilkår som er skissert i meldingen, og det forutsettes at det inngås samarbeid/partnerskap for å sikre et helhetlig tilbud i regionen.
  - Tilskudd til frivillighetssentralene overføres til kommunene, men gjennom et øremerket tilskudd.
  - Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag til hvordan den kommunale og den statlige delen av NAV-tjenesten kan samordnes bedre.
  - Stortinget mener det må vurderes økt kommunalt selvstyre innenfor skiltpolitikken som i dag ligger til Statens vegvesen. Stortinget mener også det må vurderes økt kommunalt selvstyre innenfor fastsetting av skrivemåte og navn innenfor adresse- og skiltprosjekt.
  - Stortinget mener kommunenes mulighet for å utvide selvkostområdet innenfor vann, avløp og renovasjon gjennom et mer helhetlig miljøgebyr bør utredes. Selvkostprinsippet skal fortsatt ligge til grunn.
  - Stortinget ber regjeringen vurdere å øke det kommunale ansvaret for finansiering av skoleskyss for grunnskoleelever.

Oppgaver til det regionale, folkevalgte nivået

- Stortinget har tidligere vedtatt at det også etter kommunereformen skal være tre folkevalgte nivåer, og regjeringen legger opp til å invitere fylkeskommunene med i prosessen rundt kommunereformen. Fylkeskommunene skal fatte vedtak høsten 2016, og forslag om nytt regionalt folkevalgt nivå skal inkluderes i proposisjon om kommunereformen våren 2017.
- Stortinget ber om at oppgavene til et nytt folkevalgt nivå skal gjennomgås og forslag legges frem for Stortinget i en stortingsmelding våren 2016.
- Flertallet på Stortinget peker på at følgende oppgaver kan vurderes overført til det regionale folkevalgte nivået:
  - Vurdering av fylkesveien etter forvaltningsreformen i 2010. Større veger med sterke næringsinteresser kan vurderes overført til staten som en del av denne vurderingen.
  - Landbruksoppgaver som ikke er naturlig å legge til kommunene.
  - Klima- og miljøoppgaver det ikke er naturlig å legge til kommunene.
  - Styrking av de regionale forskingsfondene.
  - Fordeling av relevante prosjektmidler.
  - Oppgaver på integreringsområde som i dag ligger hos IMDI og som bør flyttes nærmere innbyggerne.
  - Ny ansvarsfordeling og finansiering mellom stat, regioner og kommuner på kultur- og kulturminneområdet, herunder en vurdering av riksantikvarens rolle og ansvar.
  - Vurdere å avvikle sentral godkjenning av regional planstrategi og overlate bestemmelsen til det regionale selvstyret.

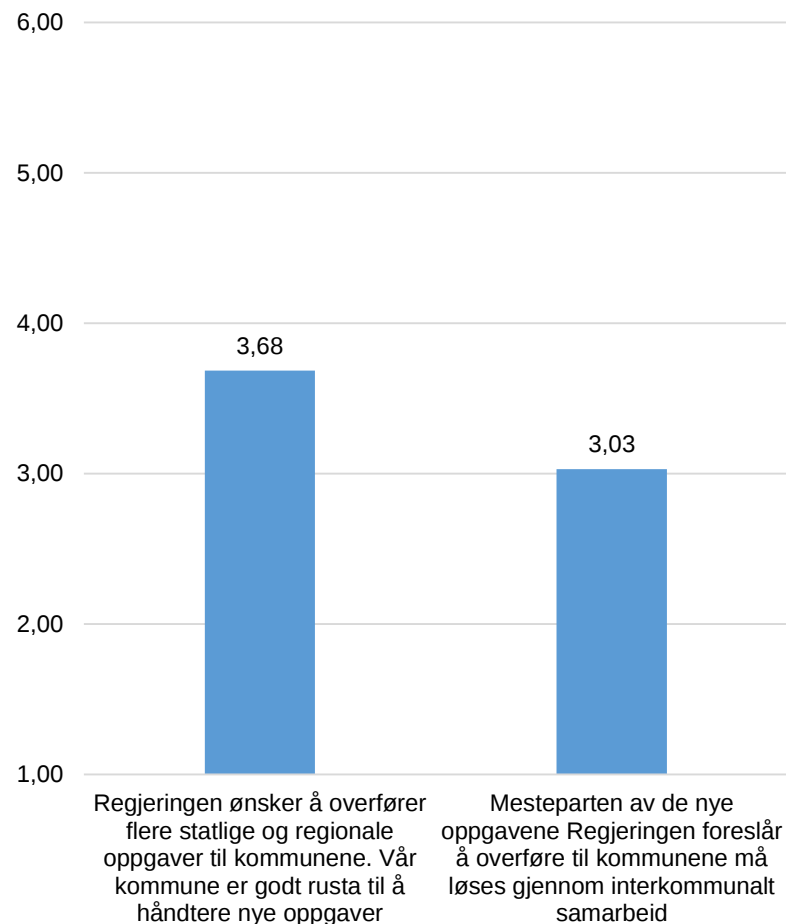
Kommunestørrelse og oppgaver

- Det er ikke angitt minimumskrav til kommunenes innbyggertall for at oppgavene skal overføres, men i vurderingen av flere av oppgavene pekes det på ekspertutvalgets tilråding om at kommunene bør ha en minimumsstørrelse på 15 000 – 20 000 innbyggere.
- Regjeringen vil fremme forslag om en generell hjemmel for pålagt interkommunalt samarbeid. Formålet med en slik hjemmel vil ifølge regjeringen være å sikre innbyggerne et faglig forsvarlig tilbud, og den aktuelle kommunens fagkompetanse vil være sentral for vurderingen av når det vil kunne være aktuelt å anvende bestemmelsen. Den framtidige kommunestrukturen og omfanget av nye oppgaver til kommunene vil kunne avgjøre omfanget av slike pålagte samarbeid.

Nye oppgaver og interkommunalt samarbeid

- Nye oppgaver kan være utfordrende for kommunene å håndtere. Spesielt gjelder dette oppgavene på helseområder som krever spesialisert kompetanse og et visst befolkningsgrunnlag. Den største utfordringen vil være å bygge et bredt fagmiljø når rammeoverføringene er tilpasset befolkningsgrunnlaget.
- Som figuren viser er respondentene relativt nøytrale til om kommunen er godt rustet for nye oppgaver. Samtidig er respondentene negative til om flesteparten av de nye oppgavene må løses gjennom interkommunale samarbeid.
- Vågan er av en størrelse som gjør at de vil kunne håndtere noen av de nye oppgavene som er foreslått overført til kommunene. Det vil imidlertid ikke være aktuelt å overføre oppgaver knyttet til kollektivtrafikk og videregående opplæring, og vår vurdering er at samarbeid vil være nødvendig blant annet til spesialiserte helseoppgaver som psykiatri.

Gjennomsnitt. På en skala fra 1 til 6, der 1= svært negativ, 6=svært positiv.

Samlet vurdering lokaldemokrati

Vurderingssystem lokaldemokrati (1)

- For å gjøre rapporten mer leservennlig, og for å skille de ulike alternativene fra hverandre, har vi brukt tre ulike smileys til å vurdere de ulike kriteriene og til å gi en samlet vurdering. Disse er , og .
- Innenfor hvert kriterium har vi laget et poengsystem for vurdering av ulike strukturalternativ. Det er vist i tabellen under og på de neste sidene.
- Samlet er det mulig å oppnå 100 poeng. Terskelen for å oppnå de ulike smileyene er følgende: 0 - 33 poeng gir rød smiley, fra 34 – 66 poeng gir gul smiley og over 67 poeng gir grønn smiley.

Vurderingskriterium	Grense	Poeng	Smiley
Valgdeltagelse	Valgdeltagelse er en del lavere enn landsgjennomsnittet ved sist valg	0	
	Valgdeltagelsen er omtrent landsgjennomsnittet ved sist valg	5	
	Valgdeltagelse er en del høyere enn landsgjennomsnittet ved sist valg	10	
Størrelse på kommunestyret	Kommunen har minimumsløsningen når det gjelder antall kommunestyrerepresentanter	0	
	Kommunen har mellom 0 – 50 prosent høyere representasjon enn minimumsløsningen	5	
	Kommunen har over 50 prosent høyere representasjon enn minimumsløsningen	10	
Politisk representasjon	Kommunen har 2 eller færre partier som er representert i kommunestyret	0	
	Kommunen har 3-5 partier som er representert i kommunestyret	5	
	Kommunen har 6 eller flere partier som er representert i kommunestyret	10	
Innbyggermedvirkning	Kommunen har kun lovpålagte medvirkningsorgan for innbyggerne	0	
	Kommunen har noen flere medvirkningsorgan enn de lovpålagte	5	
	Kommunen har de fleste medvirkningsorganene som ekspertutvalget peker på	10	

Vurderingssystem lokaldemokrati (2)

Vurderingskriterium	Grense	Poeng	Smiley
Politisk styring – handlingsrom	Respondentene i spørreundersøkelsen er negative til at politikerne har politisk handlingsrom.	0	
	Respondentene i spørreundersøkelsen er verken spesielt negative eller spesielt positive til at politikerne har politisk handlingsrom.	5	
	Respondentene i spørreundersøkelsen er positive til at politikerne har politisk handlingsrom.	10	
Politisk styring – kompetanse og kapasitet	Respondentene i spørreundersøkelsen er negative til at administrasjonen har kompetanse og kapasitet til å utarbeide gode beslutningsgrunnlag for de folkevalgte.	0	
	Respondentene i spørreundersøkelsen er verken spesielt negative eller spesielt positive til at administrasjonen har kompetanse og kapasitet til å utarbeide gode beslutningsgrunnlag for de folkevalgte.	5	
	Respondentene i spørreundersøkelsen er positive til at administrasjonen har kompetanse og kapasitet til å utarbeide gode beslutningsgrunnlag for de folkevalgte.	10	
Politisk styring - interkommunale samarbeid	Det interkommunale samarbeidet opplever i stor grad for omfattende og vanskelig å styre.	0	
	Det interkommunale samarbeidet oppleves i noe grad for omfattende og vanskelig å styre.	5	
	Det interkommunale samarbeidet oppleves i liten grad for omfattende og vanskelig å styre.	10	
Oppgavepotensial	Kommunen vil i liten grad være rustet til å påta seg nye oppgaver.	0	
	Kommunen vil i noe grad være rustet til å påta seg nye oppgaver.	10	
	Kommunen vil i stor grad være rustet til å påta seg nye oppgaver.	20	
Lokal identitet	Innbyggerne har større tilhørighet til nabokommunen(e), enn til egen kommune.	0	
	Innbyggerne har sterk tilhørighet til egen kommune, men også til nabokommunene.	5	
	Innbyggerne har en sterk tilhørighet til egen kommune.	10	

Vurdering lokaldemokrati – Vågan som egen kommune

Vurderingskriterium	Vurdering	Poengscore	Smiley
Valgdeltagelse	Valgdeltagelsen i Vågan har vært lavere enn landsgjennomsnittet ved samtlige kommunevalg siden 1995.	0/10	
Størrelse på kommunestyret	Vågan har 29 representanter i kommunestyret. Det er 52,6% mer enn en minimumsløsning på 19 representanter.	10/10	
Politisk representasjon	Vågan har 7 partier representert i kommunestyret.	10/10	
Innbyggermedvirkning	Vågan har flere medvirkningsorganer enn de lovpålagte og innbyggerne har god anledning til å engasjere seg.	10/10	
Kapasitet og kompetanse	Respondentene i spørreundersøkelsen er positive til at administrasjonen har kompetanse og kapasitet til å utarbeide gode beslutningsgrunnlag for de folkevalgte.	10/10	
Politisk handlingsrom	Respondentene i spørreundersøkelsen er verken spesielt negative eller spesielt positive til at politikerne har politisk handlingsrom.	5/10	
Interkommunalt samarbeid	Det interkommunale samarbeidet oppleves i liten grad for omfattende, og som relativt uproblematisk å styre.	10/10	
Oppgavepotensial	Vågan har i dag et relativt beskjedent antall interkommunale samarbeid, men respondentene er relativt nøytrale til om kommunen er godt rustet til å ta på seg nye oppgaver. Samtidig er respondentene negative til at de fleste oppgavene må løses gjennom interkommunale samarbeid. Med tanke på Vågans størrelse vurderer vi det slik at kommunen vil kunne løse noen av de skisserte oppgavene selv.	10/20	
Lokal identitet	Innbyggerne har sterk tilhørighet til egen kommune og egne bosteder i kommunen.	10/10	
Samlet vurdering lokaldemokrati	Samlet får «Vågan som egen kommune» får en score på 75 av 100 poeng på lokaldemokrati.	75/100	

Samlet vurdering «Vågan som egen kommune»

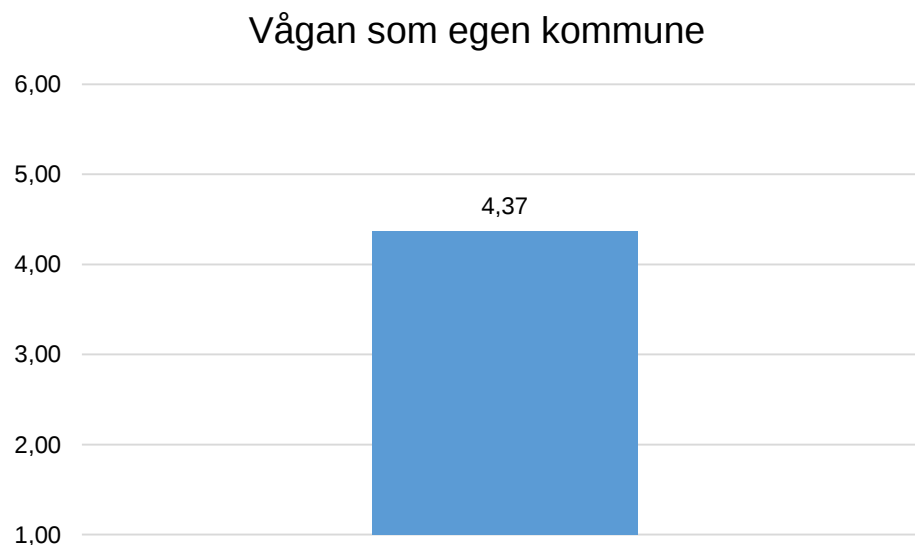
Oppsummering poengscore – Vågan som egen kommune

Samfunnsutvikling	Økonomi	Tjenester	Lokaldemokrati	Samlet
80/100	50/100	75/100	75/100	280/400
				70%

Samlet sett oppnår Vågan som egen kommune en poengscore på 280 av 400 mulige poeng. Det tilsvarer en måloppnåelse på 70 prosent. Utslagene og scoren på samfunnsutvikling er svært gode. Deretter følger lokaldemokrati, tjenester og økonomi. På de neste sidene gir vi en oppsummering av hvordan respondentene i spørreundersøkelsen stiller seg til å fortsette som egen kommune. I tillegg presenterer vi fordeler og ulemper ved å fortsette som egen kommune på de fire delområdene samfunnsutvikling, økonomi, tjenester og lokaldemokrati. Deretter vil vi gi en samlet vurdering av «Vågan som egen kommune».

Vågan som fortsatt egen kommune – Vågan fra spørreundersøkelsen

- I spørreundersøkelsen stille vi spørsmålet «Hvordan stiller du deg til at Vågan består som fortsatt egen kommune», på en skala fra 1-6, der 1 er svært negativ og 6 er svært positiv
- Samlet sett får Vågan som egen kommune en gjennomsnittlig score på 4,37. Det vil si at respondentene er positive til å fortsette som egen kommune.

Åpne svar fra respondentene – Vågan som egne kommune

Hvorfor er du positiv til Vågan som egen kommune?

- Kommunen er stor nok til å håndtere tjenesteproduksjonen ovenfor befolkningen.
- På grunn av lokaldemokratiet og viktigheten av dets nærhet til befolkningen
- Avstandene blir for store til andre kommuner.
- Kommunen har god økonomi, god kompetanse og er stor nok i dag.
- Vi utfører i det store og hele oppgavene godt slik det er nå.
- Vi har engasjerte politikere med god lokalkunnskap.

Hvorfor er du negativ til Vågan som egen kommune?

- Vi er for små og har for mange konflikter med nabokommunene.
- Vi klarer ikke å løse lovpålagte oppgaver.
- Det er mange oppgaver som går på tvers av kommunegrensene som flyktningarbeid, klimaendringer og naturvern. Vi ville være tjent med at disse løftes ut av de avgrensede kommunen.

Oppsummering samfunnsutvikling

Fordeler

- Kommunen har i dag noe samarbeid på områder innenfor samfunnsutvikling med andre aktører. Det meste av samarbeidet er innenfor næring
- Respondentene mener kommunen har kapasitet og kompetanse til å arbeide med samfunnsutvikling
- Vågan er definert som en egen bo- og arbeidsmarkedsregion. Det er en høy andel av den sysselsatte befolkningen som har arbeidssted og bosted i Vågan kommune. Det er også relativt lite inn/utpendling til/fra kommunen
- Vågan er noe under ekspertutvalgets tilrådning med tanke på innbyggertall. Basert på SSBs framskrivninger forventes det at kommunen vil passere 10 000 innbyggere i 2029
- Det har samlet sett vært en positiv utvikling i antallet arbeidsplasser i Vågan,

Ulemper

- Næringsstrukturen i Vågan bærer preg av å ha en del bransjer som har vært i nedgang dersom vi sammenlikner kommunen med landssnittet.

Oppsummering økonomi

Fordeler

- Vi finner at Vågan ikke synes å ha noe effektiviseringspotensial på administrasjon.
- Vågan vil fortsatt være kvalifisert for Nord-Norgetilskudd. Endelig innretning er ikke avklart.

Ulemper

- Vågan synes å få en reduksjon på basistillegget som følge av innføringen av strukturkriteriet. Illustrasjonsberegningene viser et samlet utslag av ny kostnadsnøkkel og innføring av et strukturkriterium for Vågan på rundt -6,7 mill kr eller -726 kr per innbygger.
- Negativt netto driftsresultat i 2014
- Lite disposisjonsfond
- Effektiviseringspotensial på tjenesteområdene dersom

Oppsummering tjenester

Fordeler

- Distansen på tjenesteområdet vurderes som tilstrekkelig av respondentene i spørreundersøkelsen.
- I Vågan er det god valgfrihet for innbyggerne med både barnehager og skoler. Det er også en viss variasjon i pedagogiske tilbud innen barnehagesektoren. Kommunen har flere tilbud innen pleie og omsorg.
- Respondentene er positive til at økt interkommunalt samarbeid er å foretrekke framfor kommunesammenslåing.
- Videre er respondentene generelt fornøyd med kvaliteten på tjenestetilbudene.
- Det er god kapasitet og kompetanse innen de store tjenesteområdene.

Ulemper

- Respondentene fra spørreundersøkelsen påpeker at små og sårbare fagmiljøer er en utfordring. Dette kommer også frem ved å se på Kostra-tallene for de små/spesialiserte tjenestene.
- Kommunale årsverk per 1 000 innbyggere endre seg liten både innen barnehage og grunnskole frem mot 2040.

Oppsummering lokaldemokrati

Fordeler

- Vågan har 29 representanter i kommunestyret. Det er 52,6% mer enn en minimumsløsning på 19 representanter.
- Kommunen har 7 partier representert i kommunestyret.
- I spørreundersøkelsen kom det frem at respondentene er fornøyd med lokaldemokratiet i kommunen.
- Respondentene var også fornøyd med kvaliteten og kompetansen administrasjonen har til å lage gode beslutningsgrunnlag.
- Vågan har flere medvirkningsorganer enn de lovpålagte og innbyggerne har god anledning til å engasjere seg.

Ulemper

- Valgdeltagelsen i Vågan har vært lavere enn landsgjennomsnittet ved samtlige kommunevalg siden 1995.
- Etter vår vurdering vil samarbeid være nødvendig blant annet til spesialiserte helseoppgaver som psykiatri, dersom kommunene får tilført nye oppgaver.

Samlet vurdering – Vågan som egen kommune

- **Samfunnsutvikling:** Det forventes vekst i folketallet i Vågan basert på SSBs prognoser. Det vil være en særlig vekst i de eldste aldersgruppene, altså de over 67 år. Kommunen har i dag god kompetanse på samfunnsutviklingsarbeid, og blir i spørreundersøkelsen vurdert som en aktiv bidragsyter med samfunnsutviklingen i kommunen. Det har vært vekst i antallet arbeidsplasser, noe som er positivt. Næringsstrukturen i kommunen er derimot noe lite variert, og det er en del bransjer representert i Vågan som er bransjer som på landsbasis har vært i nedgang. Vågan er en egen bo- og arbeidsmarkedsregion, og over 80 prosent av de sysselsatte arbeider i egen kommune.
- **Økonomi:** Vågan synes få en nedgang på basiskriteriet som følge av innføringen av lav verdi på strukturkriteriet, og derav en frivillig smådriftsulempe. Vågan hadde i 2014 negativt netto driftsresultat, samtidig som kommunen har et beskjedent disposisjonsfond som «buffer». Vi finner at Vågan driver administrasjon effektivt i dag, sammenliknet med kommuner av lik størrelse i samme fylke. Det er derimot et effektiviseringspotensial dersom utgiftene til Vågan blir harmonisert ned på nivå med gjennomsnittskommunen.
- **Tjenester:** Respondentene i spørreundersøkelsen er godt fornøyd med tjenestene i kommunen. Videre har kommunen få interkommunale samarbeid. Dette tyder på at Vågan har kapasitet og kompetanse til å løse oppgavene på egenhånd. Kommunen har også flere skoler og barnehager med en viss variasjon i pedagogiske tilbud i barnehagesektoren. Vågan har også et godt tilbud innen pleie- og omsorgstjenesten. Kompetansen og kapasiteten innen de store tjenestene er også jevnt over god, men med noe lavere kompetanse innen barnehage, sammenliknet med landsgjennomsnittet.
- **Lokaldemokrati:** Kommunen har hatt en lav valgdeltagelse, men har 7 partier representert i kommunestyret, samt flere kommunestyrerepresentanter enn lovpålagt. Videre har kommunen lagt god til rette for innbyggerne ved å ha flere medvirkningsorganer, næringsforum og flere frivillige organisasjoner. Innbyggerne i kommunen har en sterk identitet mot sine bo-områder, samt kommunen generelt. På generell basis er respondentene fornøyd med lokaldemokratiet i egen kommune.

Referanser

Referanser

- Kommunal- og moderniseringsdepartementet. 2014. Kriterier for god kommunestruktur – delrapport fra ekspertutvalget for kommunereformen. Mars 2014.
- Kommunal- og moderniseringsdepartementet. 2014. Kriteriet for god kommunestruktur – sluttrapport fra ekspertutvalget for kommunereformen. Desember 2014.
- Gundersen, F., Juvkam, D. 2013 Inndelinger i senterstruktur, sentralitet og BA-regioner. NIBR Rapport 2013:1
- Langset, M., og Vinsand, G. 2010 Status for interkommunalt samarbeid i Nordland. NIVI Rapport 2010:2
- Langset, M., og Vinsand, G. 2014 Revidert status for interkommunalt samarbeid i Nordland. NIVI Rapport 2014:2
- Langset, M., og Vinsand, G. 2014. kartlegging av plankapasitet og plankompetanse i kommunene. NIVI Rapport 2014:1.
- Leknes, E., Gjertsen, A., Holmen, A.K.T., Lindeløv, B., Aars, J., Sletnes, I. og Røiseland, A. 2013. Interkommunalt samarbeid – konsekvenser, muligheter og utfordringer. IRIS-rapport 2013/008.
- Meld.St.14 (2014.2015) Kommunereformen – nye oppgaver til større kommuner
- Vågan kommunes nettsider: www.vagan.kommune.no

Vedlegg

Vedlegg 1 – Nytt inntektssystem

Dokumentasjon

Strukturkriteriet – effekter for Vågan kommune

Dokumentasjon. Effektberegninger strukturkriteriet. 1000 kr

Kommune	Reiseavstand (km)	Endring kroner per innb struktur 25,4 km	Endring kroner per innb struktur 16,5 km	Endring kroner per innb struktur 13,2 km	Endring 1000 kroner struktur 25,4 km	Endring 1000 kroner struktur 16,5 km	Endring 1000 kroner struktur 13,3 km
1865 Vågan	9,4	-429	-266	-119	-3 984	-2 466	-1 109

- I høringsforslaget foreslår regjeringen at kommuner over en viss grenseverdi får beholde hele dagens basistilskudd. Tre scenarier skisseres i høringsforslaget: 25,4 kilometer, 16,5 kilometer eller 13,3 kilometer reiseavstand for å nå 5.000 innbyggere. Jo lavere den øvre grenseverdien settes, jo flere kommuner vil beholde full verdi på basiskriteriet.
- Kommunesektorens samlede inntekter vil ikke bli berørt av dette, fordi reduksjonen i basistilskudd vil bli beholdt i det samlede inntektssystemet. Frigjorte penger tilbakeføres med et likt beløp per innbygger til alle kommuner.
  - 13,3 km: 1,7 mrd. = 333 kr per innb.
  - 16,5 km: 2,0 mrd. = 396 kr per innb.
  - 25,4 km: 2,8 mrd. = 538 kr per innb.

Endring kostnadsnøkkel

- Høringsnotatets forslag til nye kostnadsnøkler er hovedsakelig en ren oppdatering av dagens kostnadsnøkler. Det skjer både endring i sektornøkklene og endring i vektning mellom sektorene. Når det gjelder sektornøkklene er det ett nytt kriterium (aleneboende 30-66 år) og to faller bort (urbanitetskriteriet og Norskfødte 6-15 år med innvandrerforeldre).

Tabellen under oppsummerer foreslåtte endringer på de ulike sektorområdene:

Sektorområde	Endringer
Grunnskole	Kriteriet norskfødte 6-15 år med innvandrerforeldre (ekskl Skandinavia) tas ut.
Pleie og omsorg	Ingen endringer i kriterier. Innbyggere 0-66 år vektet opp, mens innbyggere 90 år og over og psykisk utviklingshemmede 16 år og over vektet ned. Nedvektingen av psykisk utviklingshemmede vil ventelig redusere innslagspunktet i toppfinansieringsordningen for ressurskrevende tjenester.
Barnehage	Ingen endring i kriterier. Men det er også skissert en alternativ modell der den viktigste forskjellen er at utdanningskriteriet erstattes med antall heltidsansatte 20-44 år. Den alternative modellen har noe lavere forklaringskraft, men vurderes også som et godt alternativ.
Kommunehelse	Det legges større vekt på kriteriet innbyggere 67 år og over samtidig som kriteriet for dødelighet tas ut.
Barnevern	Ingen endringer i kriterier. Større vekt på kriteriet barn 0-15 år med enslig forsørger og personer med lav inntekt, mens innbyggere 0-22 år får mindre vekt.
Sosialhjelp	Urbanitetskriteriet erstattes med kriteriet aleneboende 30-66 år. Dette gjør også at vektningen mellom kriteriene endres.
Landbruk	Kriteriet areal dyrket mark går ut. Kriteriet antall jordbruksbedrifter vektet betydelig opp.
Administrasjon	Ingen endring i kriterier.

Ny kostnadsnøkkel – effekter for Vågan kommune

Dokumentasjon samlet utslag ny kostnadsnøkkel (utenom strukturkriteriet). 1000 kr.

		1865 Vågan
Samlet endring		-4 277
Endringer i kriterieverdier og vekting av kriteriene		-4 532
Herav:	Pleie og omsorg	-4 146
	Grunnskole	-1 485
	Barnehage	-1 650
	Administrasjon, miljøvern og landbruk	-44
	Sosialtjeneste	2 950
	Kommunehelsetjenester	-206
	Barnevern	49
Endringer i de ulike tjenestenes andel av samlede utgifter		255
Herav:	Pleie og omsorg	1 344
	Grunnskole	-843
	Barnehage	-399
	Administrasjon, miljøvern og landbruk	-115
	Sosialtjeneste	-95
	Kommunehelsetjenester	325
	Barnevern	39

Vågan kommune er samlet sett anslått å få en reduksjon på -4,2 mill. kr som følge av ny oppdatert kostnadsnøkkel. Tabellen viser at endring i kriterieverdier og vekting av kriteriene gir et bidrag på -4,5 mill. kr, mens endring i sektorandel gir et bidrag på 0,3 mill. kr.

SAKSGANG

Utvalg/Styre	Møtedato	Saksnr
Arbeidsmiljøutvalg	08.06.2016	014/16
Partssammensatt utvalg	13.06.2016	012/16
Formannskap	13.06.2016	055/16
Kommunestyret	20.06.2016	067/16

Kommunereformen 2016

Vedlegg:

Dok.dato	Tittel	Dok.ID
07.06.2016	Vågan(korr) - endelig utgave pr. 4 april 2016	1354629
07.06.2016	Utredningsrapport Lødingen - Fokus dokument	1354630
07.06.2016	Intensjonsavtale Vågan - Lødingen signert	1354631
07.06.2016	Rapport_Vågan kommune_innbyggerundersøkelse_feb-mars2016	1354632
07.06.2016	Utredning Flakstad Moskenes Vestvågøy og Vågan (L)(37564)	1354644
07.06.2016	Intensjonsdokument - G - 27 4 2016	1354645
07.06.2016	Status kommunereform Hadsel	1354647

Rådmannens innstilling:

Vågan kommune ønsker på nåværende tidspunkt ikke å slå seg sammen med andre kommuner.

Lødingen og Vågan kommune viderefører by-/regionsprosjektet som er etablert mellom kommunene og i samarbeid med næringslivet i kommunene. Basert på den dialog som er ført mellom Lødingen og Vågan kommune i forbindelse med utredninger og intensjonsavtale om en ny «Aust-Lofoten» kommune fortsetter dialogen mellom kommunene med tanke på fremtidig behov for samarbeidsløsninger som følge av at kommunene skal tildeles nye oppgaver.

Eksisterende samarbeidsløsninger som Vågan kommune har regionalt eller tosidig innenfor de ulike tjenesteområder videreføres med dagens samarbeidspartnere.

08.06.2016 Arbeidsmiljøutvalg

Rådmannens innstilling enstemmig vedtatt

AMU- 014/16 Vedtak:

Vågan kommune ønsker på nåværende tidspunkt ikke å slå seg sammen med andre

kommuner.

Lødingen og Vågan kommune viderefører by-/regionsprosjektet som er etablert mellom kommunene og i samarbeid med næringslivet i kommunene. Basert på den dialog som er ført mellom Lødingen og Vågan kommune i forbindelse med utredninger og intensjonsavtale om en ny «Aust-Lofoten» kommune fortsetter dialogen mellom kommunene med tanke på fremtidig behov for samarbeidsløsninger som følge av at kommunene skal tildeles nye oppgaver.

Eksisterende samarbeidsløsninger som Vågan kommune har regionalt eller tosidig innenfor de ulike tjenesteområder videreføres med dagens samarbeidspartnere.

13.06.2016 Partssammensatt utvalg

Børge Larsen(H) fremmet følgende endringsforslag:

Vågan kommune ønsker å slå seg sammen med Lødingen kommune. Skulle ikke Lødingen kommune ønske dette kan Lødingen og Vågan kommune videreføre .....OSV.

Votering:

Rådmannens innstilling vedtatt mot 3 stemmer. 2H, 1Sp

PSU- 012/16 Vedtak:

Vågan kommune ønsker på nåværende tidspunkt ikke å slå seg sammen med andre kommuner.

Lødingen og Vågan kommune viderefører by-/regionsprosjektet som er etablert mellom kommunene og i samarbeid med næringslivet i kommunene. Basert på den dialog som er ført mellom Lødingen og Vågan kommune i forbindelse med utredninger og intensjonsavtale om en ny «Aust-Lofoten» kommune fortsetter dialogen mellom kommunene med tanke på fremtidig behov for samarbeidsløsninger som følge av at kommunene skal tildeles nye oppgaver.

Eksisterende samarbeidsløsninger som Vågan kommune har regionalt eller tosidig innenfor de ulike tjenesteområder videreføres med dagens samarbeidspartnere.

13.06.2016 Formannskap

Børge Larsen(H) fremmet følgende endringsforslag:

Vågan kommune ønsker å slå seg sammen med Lødingen kommune. Skulle ikke Lødingen kommune ønske dette kan Lødingen og Vågan kommune videreføre .....OSV.

Votering:

Innstilling fra PSU ble satt opp mot forslag fra Børge Larsen.

Innstilling fra PSU vedtatt mot 3 stemmer. 2H, 1Sp

FS- 055/16 Vedtak:

Vågan kommune ønsker på nåværende tidspunkt ikke å slå seg sammen med andre kommuner.

Lødingen og Vågan kommune viderefører by-/regionsprosjektet som er etablert mellom kommunene og i samarbeid med næringslivet i kommunene. Basert på den dialog som er ført mellom Lødingen og Vågan kommune i forbindelse med utredninger og intensjonsavtale om en ny «Aust-Lofoten» kommune fortsetter dialogen mellom kommunene med tanke på fremtidig behov for samarbeidsløsninger som følge av at kommunene skal tildeles nye oppgaver.

Eksisterende samarbeidsløsninger som Vågan kommune har regionalt eller tosidig innenfor de ulike tjenesteområder videreføres med dagens samarbeidspartnere.

20.06.2016 Kommunestyret

Børge Larsen foreslår på vegne av Høyre: Vågan kommune ønsker å slå seg sammen med Lødingen kommune. Skulle ikke Lødingen kommune ønske dette kan Lødingen og Vågan kommune videreføre by-/regionsprosjektet som er etablert mellom kommunene og i samarbeid med næringslivet i kommunene. Basert på den dialog som er ført mellom Lødingen og Vågan kommune i forbindelse med utredninger og intensjonsavtale om en ny «Aust-Lofoten» kommune fortsetter dialogen mellom kommunene med tanke på fremtidig behov for samarbeidsløsninger som følge av at kommunene skal tildeles nye oppgaver.

Anja Johansen, Frank Johnsen, Elizabeth Åsjord Sire, Espen Thorvaldsen, Lena A Hamnes, Harald Hansen, Børge Larsen redegjorde for sine syn.

Forslaget fra Høyre ble satt opp mot formannskapets innstilling

Innstillingen vedtatt mot 11 stemmer (9 Høyre og 2 Frp).

KS- 067/16 Vedtak:

Vågan kommune ønsker på nåværende tidspunkt ikke å slå seg sammen med andre kommuner.

Lødingen og Vågan kommune viderefører by-/regionsprosjektet som er etablert mellom kommunene og i samarbeid med næringslivet i kommunene. Basert på den dialog som er ført mellom Lødingen og Vågan kommune i forbindelse med utredninger og intensjonsavtale om en ny «Aust-Lofoten» kommune fortsetter dialogen mellom kommunene med tanke på fremtidig behov for samarbeidsløsninger som følge av at kommunene skal tildeles nye oppgaver.

Eksisterende samarbeidsløsninger som Vågan kommune har regionalt eller tosidig innenfor de ulike tjenesteområder videreføres med dagens samarbeidspartnere.

Saksopplysninger:

Bakgrunn og problemstilling

Stortinget har gjennom kommunereformen gitt alle kommuner i landet en utredningsplikt for å vurdere fremtidig kommunestruktur og eventuell endring for egen kommune.

Saken har vært til behandling i kommunestyret flere ganger. I møtet 2 mai 2016 fattet man følgende vedtak:

KS- 044/16 Vedtak:

1. Vurdert ut fra de kriteriene som er satt for god kommunestruktur, og det kunnskapsgrunnlaget vi har i dag, vil Vågan kunne gå videre som egen kommune. Et slikt alternativ gir midlertid mindre utviklingskraft for både kommunen og regionen enn en større kostellasjon.
2. Vågan kommune tar derfor initiativ overfor Lødingen kommune med sikte på å inngå intensjonsavtale om kommunesammenslåing.
3. Vågan kommune tiltrer ikke forhandlingene med Vestvågøy kommune, Flakstad kommune, Moskenes kommune og Værøy Kommune.
4. Det velges et forhandlingsutvalg bestående av:
  - Ordfører med vara Bent Eriksen(H)
  - Varaordfører med vara Gaute Wahl(V)
  - 2 politikere: Gunnar Aarstein med vara Odd-Arne Sandberg og Lena Hamnes med vara Hugo Bjørnstad.Rådmann/stab
Hovedtillitsvalgt, Fagforbundet og Utdanningsforbundet
Rådmann/stab utgjør kommunens sekretariat.
Politikerne i utvalget har stemmerett, ordfører har dobbelstemme og leder utvalget med varaordfører som nestleder.
5. Forhandlingsutvalget skal utarbeide et internt strategidokument for forhandlingene.
6. Forhandlingsutvalget gis mandat til å fremforhandle og til å inngå intesjonsavtale.
7. Det gjøres endelig vedtak om kommunestruktur og eventuell. kommunesammenslutning i kommunestyret i juni 2016.

FS- 035/16 Vedtak:

1. Vurdert ut fra de kriteriene som er satt for god kommunestruktur, og det kunnskapsgrunnlaget vi har i dag, vil Vågan kunne gå videre som egen kommune. Et slikt alternativ gir midlertid mindre utviklingskraft for både kommunen og regionen enn en større kostellasjon.
2. Vågan kommune tar derfor initiativ overfor Lødingen kommune med sikte på å inngå intensjonsavtale om kommunesammenslåing.
3. Vågan kommune tiltrer forhandlingene med Vestvågøy kommune, Flakstad kommune og Moskenes kommune med sikte på å inngå intensjonsavtale om kommunesammenslåing.
4. Det velges et forhandlingsutvalg bestående av:
  - Ordfører
  - Varaordfører
  - 2 politikereRådmann/stab
Hovedtillitsvalgt, Fagforbundet og Utdanningsforbundet

Rådmann/stab utgjør kommunens sekretariat.

5. Forhandlingsutvalget skal utarbeide et internt strategidokument for forhandlingene.
6. Forhandlingsutvalget gis mandat til å fremforhandle og til å inngå intesjonsavtale.
7. Det gjøres endelig vedtak om kommunestruktur og eventuell kommunesammenslutning i kommunestyret i juni 2016.
8. Rådmannen bes utrede muligheten for å gjennomføre folkeavstemming til Kommunestyret 2. mai.

KS- 111/15 Vedtak:

1. Det utredes en mulig sammenslåing med våre nabokommuner i Vest-Lofoten, og en sammenslåing med Lødingen og Hadsel Kommune i øst
2. Utredningen skal kort drøfte fordeler og ulemper med en Lofoten og Vesterålen kommune
3. I utredningen utredes alternativet med å bestå som egen kommune
4. Det nedsettes en utredningsgruppe bestående av strategisk ledelse, som ledes av rådmannen
5. Formannskapet er styringsgruppe for utredningen

Beskrivelse:

Vågan ha deltatt i utredningen med sikte på å inngå intensjonsavtale med Vestvågøy kommune, Flakstad kommune og Moskenes kommune. Det videre arbeidet avsluttet, ref. KS- 044/16

I tillegg har Vågan siden januar 2016 vært involvert i utredningsarbeid om fremtidig kommunesammenslåing med Lødingen. Dette utredningsarbeidet ble avsluttet i april 2016 og endte med at vi inngikk en intensjonsavtale om kommunesammenslåing signert av ordførerne.

Hadsel kommune har vært invitert inn i et utredningssamarbeid med Lødingen og Vågan, men de vurderer at det ikke er hensiktsmessig på det nåværende tidspunkt. Hadsel vurderer at en eventuell kommunesammenslåing med Vågan forutsetter tunell under Hadsselfjorden, noe som ikke er ferdig utredet ennå. Rådmannen forstår det videre slik at prosessen forøvrig i Vesterålen står i bero, og på dette grunnlag ikke har vært hensiktsmessig å se nærmere på dette alternativet nå.

Vågan vurderer at det i forbindelse med kommunereformen er naturlig å ta opp temaer om grensejusteringer med Hadsel kommune, om de nåværende grensene er hensiktsmessige i forhold til effektiv tjenesteproduksjon.

Hadsel kommunes areal omfatter deler av Austvågøya, og kommunikasjon mellom innbyggerne på Austvågøya som tilhører Hadsel, er avhengig av ferge (eller kjøre Lofast) for å komme inn til kommunesenteret. En følge av avstandene er at flere av Hadsels innbyggere på «vår» side av Hadsselfjorden etterspør tjenester fra Vågan kommune fordi disse er lettere tilgjengelig for dem. Dette gjelder spesielt på helse- og omsorgssiden. I 2015 var det for eksempel 152 gjestepasienter hos fastlegene i Vågan med bostedsadresse i Hadsel kommune. I tillegg har vi tilfeller av at eldre søker om sykehjemsplass og andre helse- og omsorgstjenester. Melder flytting fra Hadsel til Vågan for å utløse rettigheter til tjenester i Vågan.

Vågan kommune har bedt om en særskilt vurdering av 0-alternivet, det vil si Vågan som fortsatt skal være egen kommune. Telemarksforsking har hatt ansvaret for denne utredningen.

Regjeringen har satt fire mål for kommunereformen:

1. **Gode og likeverdige tjenester til innbyggerne**
2. **Helhetlig og samordnet samfunnsutvikling**
3. **Bærekraftige og økonomisk robuste kommuner**
4. **Styrke lokaldemokratiet og gi større kommuner flere oppgaver**

Videre har regjerings ekspertutvalg anbefalt 10 kriterier som angir, hva som skal til for at en kommune på en god måte skal kunne ivareta sine fire roller som tjenesteyter, myndighetsutøver, samfunnsutvikler og demokratisk arena, og oppgaveløsningen knyttet til disse. Kriteriene er;

1. Tilstrekkelig kapasitet
2. Relevant kompetanse
3. Tilstrekkelig distanse
4. Effektiv tjenesteproduksjon
5. Økonomisk soliditet
6. Valgfrihet
7. Funksjonelle samfunnsutviklingsområder
8. Høy politisk deltakelse
9. Lokal politisk styring
10. Lokal identitet

Regjeringen foreslår i Stortingsmelding nr 14 at følgende 30 nye oppgaver kan bli tillagt kommunene:

Innen velferd:

- Tannhelse
- Rehabilitering
- Forsøk DPS
- Hjelpemidler
- Boligtilskudd
- Varig tilrettelagt arbeid
- Arbeids- og utdanningsreiser
- Finansieringsansvar pasienttransport
- Statlig barnevern
- Familievern

Innen lokal utvikling:

- Forenkling av utmarksforvaltning
- Lokal nærings- og samfunnsutvikling
- Motorferdsel i utmark
- Forenklinger innen plan- og bygningsloven: Revisjon av forskrift om konsekvensutredninger og utviklingsavtaler på planområdet
- Vannscooter
- Tilskudd til nærings- og miljøtiltak skogbruk
- Tilskudd til tiltak i beiteområder
- Tilskudd til kulturlandskap jordbruk
- Tilskudd til verdensarvområdene
- Konesjonsbehandling småkraftverk
- Myndighet til enkelte utslippstillatelser, forurensningsloven
- Naturforvaltning: små verneområder, økt ansvar etter innlandsfiskeforskriften og jakt- og fangsttider for enkelte fremmede arter
- Tilskudd til frivilligsentralene

Andre oppgaver:

- Vigselsrett for borgerlige vielser
- Notarialforretninger
- Godkjenning svømmeanlegg
- Sivile politioppgaver

Til de største kommunene:

- Videregående skoler
- Kollektivoppgaver

Vågan avholdt innbyggerundersøkelse i mars 2016. Undersøkelsen ga et signal om retning(vest/øst). Rådmannen legger til grunn at det har vært foretatt grundige analyser i de forannevnte prosesser og vil kun trekke ut hovedkonklusjoner og hovedtrekk fra de rapporter og andre dokumenter som er laget.

Vurdering:

0-alternativet

Rådmannen legger til grunn at i dagens situasjon løser Vågan kommune de fleste av de lovpålagte oppgavene på en god og tilfredstillende måte. Den analysen som Telemarkforskning har gjort bygger på de mål og forutsetninger som er gjort for kommunereformen og hvordan Vågan kommune vil klare seg og bestå som egen kommune i et fremtidig perspektiv på 20-40 år. Utredningen tar for seg områdene samfunnsutvikling, økonomi, tjenester og lokaldemokrati.

Telemarkforskning har gjort en vurdering av fordeler og ulemper dersom Vågan velger å bestå som egen kommune. De har gjort en vurdering i forhold til nytt inntektssystem for Vågan kommune:

«I vurderingen av konsekvenser av nytt inntektssystem har vi sett på effekten ved innføring av et nytt strukturkriterium og ny oppdatert kostnadsnøkkel. Vågan synes generelt å få en reduksjon som følge av lav verdi på strukturkriteriet, og dermed en frivillig smådriftsulempe. Illustrasjonsberegningene viser dermed et samlet negativt utslag av ny kostnadsnøkkel og innføring av et strukturkriterium for Vågan tilsvarende om lag -6,7 mill. kr (med grenseverdi 16,4 km)

Vågan kommune mottar i dag Nord-Norgetilskudd. I og med at det ikke er fremmet forslag til nye tilskuddssatser har det ikke vært mulig å lage virkningstabeller ned på kommunenivå av endring knyttet til regionalpolitiske tilskudd.

Det er ellers verdt å nevne at det som følge av de forslåtte endringene også oppstår andre omfordelingseffekter, samt at inntektsgarantiordningen (INGAR) og eventuelle andre tapskompensasjonsordninger også vil dempe eventuelle negative utslag for den enkelte kommune.»

«Med utgangspunkt i Teknisk Beregnings Utvalg (TBU) sitt beregningsopplegg knyttet til den demografiske utviklingen, har vi beregnet framtidige «demografikostnader» for Vågan fra 2016 – 2030 knyttet til ulike aldersgrupper. Samlet er det beregnet merutgifter som følge av demografi på rundt 130 mill. kr i perioden 2016-2040, se side 69 i rapport fra Telemarkforskning om 0-alternativet. Dette utgjør ca. 18,0 % av dagens brutto driftsinntekter».

Samlet økonomisk utfordring i et fremtidig perspektiv er til sammen ca. 140 mill. kroner som følge av demografiske utfordringer og nytt inntektssystem.

Endringer i inntektssystemet

Alle kommuner får nå beholde halve basistilskuddet på 13,3 millioner per. kommune, mens den andre halvparten graderes etter et avstandskriterium. I det nye inntektssystemet vil kommuner som har så store avstander at de er «ufrivillige små» fortsatt få fullt basistilskudd. Kommuner i mer tettbygd strøk, som velger å forbli små, vil få redusert basistilskuddet. Nye illustrasjonsberegninger (anslag) viser et samlet negativt utslag av ny kostnadsnøkkel og innføring av et strukturkriterium for Vågan tilsvarende om lag -3,1 mill. kr.

Vågan: styrker, svakheter og utfordringer – utdrag fra Telemarkforskning

Samfunnsutvikling: Det forventes vekst i folketallet i Vågan basert på SSBs prognoser. Det

vil være en særlig vekst i de eldste aldersgruppene, altså de over 67 år. Kommunen har i dag god kompetanse på samfunnsutviklingsarbeid, og blir i spørreundersøkelsen vurdert som en aktiv bidragsyter med samfunnsutviklingen i kommunen. Det har vært vekst i antall arbeidsplasser, noe som er positivt. Næringsstrukturen i kommunen er derimot noe lite variert, og det er en del bransjer representert i Vågan som er bransjer som på landsbasis har vært i nedgang. Vågan er en egen bo- og arbeidsmarkedsregion, og over 80 prosent av de sysselsatte arbeider i egen kommune.

Økonomi: Vågan synes få en nedgang på basiskriteriet som følge av innføringen av lav verdi på strukturkriteriet, og derav en frivillig smådriftsulempe. Vågan hadde i 2014 negativt netto driftsresultat, samtidig som kommunen har et beskjedent disposisjonsfond som «buffer». Vi finner at Vågan driver administrasjon effektivt i dag, sammenliknet med kommuner av lik størrelse i samme fylke. Det er derimot et effektiviseringspotensial dersom utgiftene til Vågan blir harmonisert ned på nivå med gjennomsnittskommunen.

Tjenester: Respondentene i spørreundersøkelsen er godt fornøyd med tjenestene i kommunen. Videre har kommunen få interkommunale samarbeid. Dette tyder på at Vågan har kapasitet og kompetanse til å løse oppgavene på egenhånd. Kommunen har også flere skoler og barnehager med en viss variasjon i pedagogiske tilbud i barnehagesektoren. Vågan har også et godt tilbud innen pleie- og omsorgstjenesten. Kompetansen og kapasiteten innen de store tjenestene er også jevnt over god, men med noe lavere kompetanse innen barnehage, sammenliknet med landsgjennomsnittet.

Lokaldemokrati: Kommunen har hatt en lav valgdeltagelse, men har 7 partier representert i kommunestyret, samt flere kommunestyrerepresentanter enn lovpålagt. Videre har kommunen lagt god til rette for innbyggerne ved å ha flere medvirkningsorganer, næringsforum og flere frivillige organisasjoner. Innbyggerne i kommunen har en sterk identitet mot sine bo-områder, samt kommunen generelt. På generell basis er respondentene fornøyd med lokaldemokratiet i egen kommune.

Telemarksforskning har gjort en vurdering av fordeler og ulemper ved at Vågan fortsetter som egen kommune. Samlet sett oppnår Vågan som egen kommune en poengscore på 280 av 400 mulige poeng, det tilsvarer en måloppnåelse på 70 prosent. Utslagene og scoren på samfunnsutvikling er svært gode, deretter følger lokaldemokrati, tjenester og økonomi.

Lødingen alternativet – «Aust-Lofoten kommune»

Det er fremforhandlet en intensjonsavtale mellom Lødingen og Vågan. Avtalen fastslår at man skal ha kommunedalutvalg i Lødingen samt at den inneholder en prinsippkisse for de ekstramidler og de midler man beholder dersom man vedtar sammenslåing av de to kommunene før 30.06.2016. En etablering av en ny «Aust-Lofoten» kommune vil gi Lødingen tilgang til «Lofoten» begrepet. Dette vil kunne ha en positiv effekt for kommunene, særlig for den reiselivsbaserte delen av næringslivet. Ved etablering av en ny kommune med kommunesenteret i Svolvær vil avstanden til Lødingen kommunesenter bli på ca 105 km. Etablerer Vågan og Lødingen en kommune sammen vil dette bli en nyskaping med stort land- og sjøareal.

Folkeavstemning i Lødingen 30.05.2016

Under folkeavstemningen i Lødingen stemte 72,3% av velgerne i Lødingen kommune nei til kommunesammenslåing. Samtidig stemte 47,6% av velgerne for Vågan, dvs «Aust-Lofoten» alternativet og 23,9% for Harstad på andreplass dersom det skulle bli kommunesammenslåing. Valgdeltagelsen var 55,3% og man kan derfor si at resultatene er representative.

Samlet vurdering

Sett ut i fra de utredninger som er foretatt så er det fra et rent administrativt synspunkt klart at kommunen i fremtiden vil få store utfordringer med å løse de oppgaver kommunen har ansvaret for i dag med den demografiske utvikling vi kan forvente å få. Videre er det innenfor flere fagfelt utfordringer med å løse oppgaver på en tilfredstillende måte. Med bakgrunn i

dette er det rådmannens oppfatning at arbeidet med kommunesammenslåing burde gjennomføres nå og innenfor den prosessen som er lagt opp til av sentrale myndigheter.

Det hersker imidlertid på det nåværende tidspunkt mange uklarheter i hva som blir en fremtidig kommunens nye oppgaver ut over den listen som er presentert i oppgavemeldingen. Rådmannen vil bemerke at det er beklagelig at sentrale myndigheter ikke definerte disse i starten av kommunereformprosjektet. Politiske og administrative aktører i kommunen hadde da hatt noe konkret å forholde seg til som man kunne drøftet løsningsalternativer sammen med aktuelle samarbeids/sammenslåingspartnere. I dag finner rådmannen at det er så stor usikkerhet knyttet til hva som kommer av nye oppgaver, at dette taler for at man er avventende med å trekke konklusjon på hva som er riktig samarbeidsløsning/modell for fremtiden.

Konklusjon

Rådmannens anbefaling og innstilling skal være faglig begrunnet og tar utgangspunkt i de utredninger og konklusjoner som gjøres der. Det flertall for at Lødingen kommune skal fortsette som egen kommune taler derfor for at man inntar en avventende holdning til spørsmålet om sammenslåing. Samtidig med at man på det nåværende tidspunkt beslutter at man ikke skal slå seg sammen er det hensiktsmessig å gå i en videre dialog med Lødingen kommune om å videreutvikle samarbeidet med dem. Man har allerede det pågående by/regionsprosjektet og i tillegg har den prosessen som har vært rundt utredning og forhandlinger vedrørende kommunereform avdekket en del mulighetsområder som kan utvikles til begge parters felles beste. Rådmannen mener at det er viktig at by/regionsprosjektet med Lødingen kommune og næringlivet i de to kommunene videreføres i den form som det pågår. Videre vil det være naturlig at når sentrale myndigheter har besluttet hvilke nye oppgaver som skal tilflytte kommunene i fremtiden, så kan man raskt ta opp diskusjonen med Lødingen for eventuelt finne felles løsninger for å ta hånd om disse oppgaver.

Tommy Stensvik
Rådmann

Tommy Stensvik
rådmann

Flakstad

Moskenes

Vestvågøy

Vågan

Foreløpig rapport Status- og faktagrunnlag

Flakstad- Moskenes-Vestvågøy- Vågan

Arbeidstittel «Lofoten kommune»

Korrigert 29.04.16

Innhold

1.	Faktaopplysninger om Kommunereformen	5
1.1.	Oppbygging av rapporten.....	5
1.2.	Kommuneproposisjonen 2015	5
1.3.	Regjeringens mål for kommunereformen.....	5
1.4.	Regjeringens kriterier for god kommunestruktur	6
1.5.	Nye oppgaver til kommunene	7
2.	Kommuneutredning – Lofoten kommune.....	8
2.1.	Utredninger i Flakstad, Moskenes, Vestvågøy og Vågan	8
2.2.	Grensejusteringer	9
3.	Økonomisk konsekvenser ved kommunereformen – Lofoten kommune	9
3.1.	Engangsstøtte	9
3.2.	Reformstøtte	9
3.3.	Inndelingstilskudd	10
3.4.	Nytt inntektssystem	11
3.5.	Konsekvenser av nytt inntektssystem	12
4.	Utredning.....	13
4.1.	Prinsipper for sammenslåingsprosessen.....	14
4.2.	Mål for den nye kommunen.....	14
5.	Kartlegging og analyse demografiske og sosioøkonomiske forhold	15
5.1.	Befolkningsutvikling	15
5.2.	Framskrivninger	15
5.3.	Framskrivninger - Aldersgrupper.....	16
5.4.	Innbyggere 20-66 år i forhold til eldre innbyggere	17
5.5.	Befolkningssammensetning	19
5.6.	Privat og offentlig sysselsetting.....	19
5.7.	Næringssammensetting	20
5.8.	Sårbarhetsindikator:.....	21
5.9.	Arbeidspendling.....	21
6.	Areal og bosettingsmønster	22
6.1.	Areal	22
6.2.	Bosettingsmønster i kommunene	22
6.3.	Avstand, kommunikasjon og senterfunksjoner.....	22
7.	Økonomisk status i kommunene.....	23
7.1.	Kommunenes inntekter.....	23
7.2.	Økonomisk soliditet – netto driftsresultat	23
7.3.	Lånegjeld	25
7.4.	Disposisjonsfond.....	27

7.5.	Premieavvik	28
7.6.	Pensjonsforpliktelser.....	29
7.7.	Eiendomsskatt	29
7.8.	Fremtidig investeringsbehov	30
8.	Status - Pleie og omsorgstjenestene	31
8.1.	Netto driftsutgifter pleie og omsorg i prosent av kommunens totale netto driftsutgifter... 31	
8.2.	Pleie og omsorg - Prioritet, produktivitet kvalitet, dekningsgrad og kvalitet	32
8.3.	Netto driftsutgifter pr. innbygger i kroner, pleie- og omsorgstjenesten.....	33
8.4.	Netto driftsutgifter, pleie og omsorg pr. innbygger 67 år og over.....	33
8.5.	Netto driftsutgifter pleie og omsorg pr. innbygger 80 år og over.....	34
8.6.	Tjenester til hjemmeboende - andel av netto driftsutgifter til pleie og omsorg	35
8.8.	Korrigerte brutto driftsutg pr. mottaker av hjemmetjenester.....	35
8.9.	Korrigerte brutto driftsutgifter, institusjon, pr. kommunal plass	36
8.10.	Estimert framtidige tjenestebehov i årsverk.....	37
9.	Status - Kommnehelse.....	38
9.1.	Prioritet, produktivitet kvalitet, dekningsgrad og kvalitet	38
9.2.	Netto driftsutg til forebygging, helsestasjons- og skolehelsetj.	38
9.3.	Netto driftsutgifter til forebyggende arbeid, helse pr. innbygger	39
9.4.	Dekningsgrad - Legeårsverk kommunehelsetjenesten	39
9.5.	Dekningsgrad - Fysioterapiårsverk	40
9.6.	Kvalitet - Gjennomsnittlig listelengde	41
10.	Status - Barnehage	42
10.1.	Netto driftsutgifter barnehagesektoren.....	42
10.2.	Prioritet, produktivitet kvalitet, dekningsgrad og kvalitet	43
10.3.	Kommunale barnehager.....	43
10.4.	Private barnehager	44
11.	Status - Grunnskole	45
11.1.	Netto driftsutgifter grunnskolesektor - netto driftsutgifter.....	45
11.2.	Nøkkeltall grunnskole:.....	46
11.3.	Prioritet - Netto driftsutgifter grunnskolesektor.....	47
11.4.	Prioritet - Netto driftsutgifter til skolefritidstilbud	48
11.5.	Produktivitet - Driftsutgifter til undervisningsmateriell.....	49
11.6.	Estimert framtidig tjenestebehov i årsverk - grunnskole.....	49
12.	Status - Sosialtjenesten	50
12.1.	Nøkkeltall sosialtjenesten:	50
12.2.	Prioritet - Netto driftsutg. til sosialtjenesten	50
12.3.	Prioritet - Netto driftsutg. til tilbud til pers. med rusproblemer.....	51
12.4.	Netto driftsutgifter til sosialtjenesten pr. innbygger 20-66 år	52

12.5.	Andelen sosialhjelpsmottakere i forhold til innbyggere	52
12.6.	Produktivitet - Brutto driftsutgifter til introduksjonsordningen	53
13.	Status - Samferdsel.....	54

1. Faktaopplysninger om Kommunereformen

1.1. Oppbygging av rapporten

Rapporten beskriver hovedtrekkene i Kommunereformen samt faktaopplysninger om den enkelte kommune, herunder økonomi, befolkning og befolkningsframskriving og status på tjenestoområdene.

Det er ikke gjort vurderinger i forhold til måloppnåelse og robusthet i en eventuell ny kommunebestående av Flakstad, Moskenes, Vestvågøy og Vågan sett i forhold til Kommunereformens målsettinger. Dette vil bli inngående vurdert dersom det settes ned et politisk forhandlingsutvalg som skal arbeide videre med en kommunesammenslåing.

Av hensyn til leservennlighet gis her en kort oversikt over oppbygging av rapporten:

Kapittel 1:	Faktaopplysninger om Kommunereformen
Kapittel 2:	Kommuneutredning – Lofoten kommune
Kapittel 3:	Økonomiske konsekvenser av Kommunereformen for Lofoten kommune
Kapittel 4:	Utredninger
Kapittel 5:	Kartlegging og analyse av demografiske og sosioøkonomiske forhold i kommunene
Kapittel 6:	Areal og bosettingsmønster
Kapittel 7:	Økonomisk status i kommunene
Kapittel 8:	Status pleie og omsorg
Kapittel 9:	Status kommunehelse
Kapittel 10:	Status barnehage
Kapittel 11:	Status grunnskole
Kapittel 12:	Status sosiale tjenester
Kapittel 13:	Status samferdsel

1.2. Kommuneproposisjonen 2015

Regjeringen Solberg la 14. mai 2014 frem Prop. 95 S (2013-2014) Kommuneproposisjonen 2015. Regjeringen ønsker å flytte makt og ansvar til større og mer robuste kommuner. Målet er et lokaldemokrati som kan ivareta velferd og sikre verdiskaping og trivsel. Regjeringen er opptatt av at kommunene må ha kraft til å møte de utfordringene som venter. Det er utfordringer knyttet til demografi, velferd og kompetanse og evne til å utvikle gode og attraktive lokalsamfunn.

Et første steg i prosessen med å utrede mulige sammenslåinger vil være å skaffe en oversikt over hvor kommunen selv står og å kartlegge styrker, svakheter og de viktigste utfordringene som kommunen står ovenfor i et 30 til 40 års perspektiv.

Regjeringen har pålagt alle kommuner i Norge en utredningsplikt.

1.3. Regjeringens mål for kommunereformen

Regjeringen har 4 overordnede mål for kommunereformen:

1. Gode og likeverdige tjenester til innbyggerne

Større kommuner med bedre kapasitet og kompetanse vil legge til rette for gode og likeverdige tjenester over hele landet. Større fagmiljø vil gi mer stabile arbeidsmiljø, bredde i kompetansen og en bredere tiltaksportefølje, særlig i små og spesialiserte tjenester.

2. Helhetlig og samordnet samfunnsutvikling

Kommunesektoren skal bli bedre i stand til å løse nasjonale utfordringer. Reformen skal bedre forutsetningene for en styrket og samordnet lokal og regional utvikling i alle deler av landet både når det gjelder arealbruk, samfunnssikkerhet- og beredskap, transport, næring, miljø og klima, og også den sosiale utviklingen i kommunen. Det er ønskelig at kommunegrensene i større grad tilpasses naturlige bo- og arbeidsmarkedsregioner.

3. Bærekraftige og økonomisk robuste kommuner

Større kommuner vil ha større ressursgrunnlag og kan også ha en mer variert befolknings- og nærings sammensetning. Det gjør kommunene mer robuste overfor uforutsette hendelser og utviklingstrekk. Bærekraftige og økonomisk robuste kommuner vil legge til rette for en mer effektiv ressursbruk innenfor begrensede økonomiske rammer.

4. Styrke lokaldemokratiet og gi større kommuner flere oppgaver

Større og mer robuste kommuner kan få flere oppgaver. Dette vil gi økt makt og myndighet til kommunene, og dermed økt lokalt selvstyre. Større kommuner vil også redusere behovet for interkommunale løsninger. Færre og større kommuner som gjennomfører en velferdspolitik i henhold til nasjonale mål, vil redusere behovet for statlig detaljstyring. Kommunene vil slik få større frihet til å prioritere og tilpasse velferdstilbudet til innbyggernes behov.

Ved behandlingen av kommunereformen 18. juni 2014 sluttet Stortinget seg til Regjeringens mål. Stortingsflertallet har understreket at det er et utredningsansvar for alle kommuner. Dette er å forstå slik at alle kommuner skal gå gjennom prosessen med å diskutere og vurdere sammenslåing, samt gjøre vedtak innen våren 2016, i tråd med det tidsløp som er skissert i kommuneproposisjonen.

1.4. Regjeringens kriterier for god kommunestruktur

Regjeringens ekspertutvalg har anbefalt ti kriterier for god kommunestruktur som er rettet mot kommunene, og to kriterier som er rettet mot staten. Kriteriene angir hva som skal til for at en kommune på en god måte skal kunne ivareta sine fire roller som tjenesteyter, myndighetsutøver, samfunnsutvikler og demokratisk arena, og oppgaveløsningen knyttet til disse. Kriteriene ivaretar samfunnsmessige hensyn som strekker seg ut over den enkelte kommunegrense, og er anbefalt som grunnlag for å vurdere kommunenes oppgaveløsning i dag og for å vurdere en framtidig kommunestruktur.

Kriterier rettet mot kommunene er som følger:

1. Tilstrekkelig kapasitet
2. Relevant kompetanse
3. Tilstrekkelig distanse
4. Effektiv tjenesteproduksjon
5. Økonomisk soliditet
6. Valgfrihet
7. Funksjonelle samfunnsutviklingsområder
8. Høy politisk deltakelse
9. Lokal politisk styring
10. Lokal identitet

Med bakgrunn i disse kriteriene kom utvalget med tre anbefalinger for en god kommunestruktur:

- For det første sier utvalget at kommunene bør ha minst 15 000 – 20 000 innbyggere for å sikre en god oppgaveløsning. Dette er blant annet begrunnet med at kommunene skal løse mer spesialiserte oppgaver med mindre bruk av interkommunalt samarbeid. Den største

utfordringa knyttet til dette er avstander og demokrati. Mange kommuner med lavt innbyggertall, har store arealer.

- Kommunestrukturen bør i større grad nærme seg funksjonelle samfunnsutviklingsområder
- Staten bør redusere detaljstyringen og ordninger for politisk deltakelse bør videreutvikles for å sikre gode og slagkraftige demokratiske arenaer

1.5. Nye oppgaver til kommunene

Regjeringen vil overføre oppgaver til kommunene på en rekke områder i forbindelse med kommunereformen. Større og mer robuste kommuner legges til grunn som en forutsetning for overføring av oppgavene. Generalistkommunesystemet skal fortsatt være hovedmodellen for kommunesektoren, og nye oppgaver skal som hovedregel overføres til alle kommuner. Det vil likevel kunne være gevinster å hente på å gi enkelte oppgaver kun til de største kommunene. Dette vil kunne gi et mer helhetlig tjenestetilbud for innbyggerne i disse kommunene ved at oppgaver som nå er splittet av forvaltningsmessige skiller kan ses i sammenheng på lokalt nivå.

Ekspertutvalget for kommunereformen ble satt ned i januar 2014 og har foreslått prinsipper og kriterier for en ny nasjonal kommuneinndeling. Utvalget er satt sammen av erfarne forskere og praktikere, som til sammen representerer en allsidig og god kompetanse på hele kommunesektoren.

Ekspertutvalget har levert sin sluttrapport til regjeringen i desember 2014. Rapporten inneholder en vurdering om kommunene skal få enda flere oppgaver, og i hvilke type oppgaver. Dette er nå lagt fram i Stortingsmelding 14 (2014-15) våren 2015.

Regjeringen legger til rette for at kommuner som slår seg sammen skal få flere og større oppgaver. Regjeringen foreslår 30 nye oppgaver til kommunene i meldingen som ble lagt fram 20.3.15.

Regjeringen foreslår å overføre ansvaret for følgende oppgaver til kommunene:

Innen velferd:

- Tannhelse
- Rehabilitering
- Forsøk DPS
- Hjelpemidler
- Boligtilskudd
- Varig tilrettelagt arbeid
- Arbeids- og utdanningsreiser
- Finansieringsansvar pasienttransport
- Statlig barnevern
- Familievern

Innen lokal utvikling:

- Forenkling av utmarksforvaltning
- Lokal nærings- og samfunnsutvikling
- Motorferdsel i utmark
- Forenklinger innen plan- og bygningsloven: Revisjon av forskrift om konsekvensutredninger og utviklingsavtaler på planområdet
- Vannscooter
- Tilskudd til nærings- og miljøtiltak skogbruk
- Tilskudd til tiltak i beiteområder
- Tilskudd til kulturlandskap jordbruk

- Tilskudd til verdensarvområdene
- Konesjonsbehandling småkraftverk
- Myndighet til enkelte utslippstillatelser, forurensningsloven
- Naturforvaltning: små verneområder, økt ansvar etter innlandsfiskeforskriften og jakt- og fangsttider for enkelte fremmede arter
- Tilskudd til frivilligsentralene

Andre oppgaver:

- Vigselsrett for borgerlige vielser
- Notarialforretninger
- Godkjenning svømmeanlegg
- Sivile politioppgaver

Til de største kommunene:

- Videregående skoler
- Kollektivoppgaver

2. Kommuneutredning – Lofoten kommune

2.1. Utredninger i Flakstad, Moskenes, Vestvågøy og Vågan

Flakstad, Moskenes og Vestvågøy har på et relativt tidlig stadium startet en utredning i forhold til sammenslåing av de tre kommunene. Det er utarbeidet faktagrunnlag og det er framforhandlet et intensjonsdokument som skal framlegges for forhandlingsutvalget.

Vågan er invitert inn i samarbeidet, og har de siste månedene deltatt på noen møter.

Samtidig har Vågan i tråd med politiske vedtak utredet hvor vidt det kan være hensiktsmessig med sammenslåing mot øst med Lødingen og Hadsel. Hadsel kommune har vært invitert inn i et utredningssamarbeid med Lødingen og Vågan, men de vurderer at det ikke er hensiktsmessig på det nåværende tidspunkt. Hadsel vurderer at en eventuell kommunesammenslåing med Vågan forutsetter tunell under Hadsselfjorden, noe som ikke er ferdig utredet ennå.

Vågan:

Kommunestyret i Vågan har fattet følgende vedtak:

KS- 111/15 Vedtak:

1. Det utredes en mulig sammenslåing med våre nabokommuner i Vest-Lofoten, og en sammenslåing med Lødingen og Hadsel Kommune i øst
2. Utredningen skal kort drøfte fordeler og ulemper med en Lofoten og Vesterålen kommune
3. I utredningen utredes alternativet med å bestå som egen kommune
4. Det nedsettes en utredningsgruppe bestående av strategisk ledelse, som ledes av rådmannen
5. Formannskapet er styringsgruppe for utredningen

Hadsel kommune har vært invitert inn i et utredningssamarbeid med Lødingen og Vågan, men de vurderer at det ikke er hensiktsmessig på det nåværende tidspunkt. Hadsel vurderer at en eventuell kommunesammenslåing med Vågan forutsetter tunell under Hadsselfjorden, noe som ikke er ferdig utredet ennå.

2.2. Grensejusteringer

Vågan vurderer at det i forbindelse med kommunereformen er naturlig å ta opp temaer om grensejusteringer med Hadsel kommune, om de nåværende grensene er hensiktsmessige i forhold til effektiv tjenesteproduksjon.

Hadsel kommunes areal omfatter deler av Austvågøya, og kommunikasjon mellom innbyggerne på Austvågøya som tilhører Hadsel, er avhengig av ferge (eller kjøre Lofast) for å komme inn til kommunesenteret. En følge av avstandene er at flere av Hadsels innbyggere på «vår» side av Hadselfjorden etterspør tjenester fra Vågan kommune fordi disse er lettere tilgjengelig for dem. Dette gjelder spesielt på helse- og omsorgssiden. I 2015 var det det for eksempel 152 gjestepasienter hos fastlegene i Vågan med bostedsadresse i Hadsel kommune.

3. Økonomisk konsekvenser ved kommunereformen – Lofoten kommune

3.1. Engangsstøtte

Med en omfattende kommunereform vil departementet gjøre dekningen av engangskostnader ved en sammenslåing mer forutsigbar for kommunene, og unngå mange og tidkrevende søknadsprosesser. Departementet legger opp til at alle kommuner som slår seg sammen i reformperioden får dekket engangskostnader ved sammenslåingen etter en standardisert modell. Tallene er hentet fra kommuneproposisjonen 2016.

Det gis engangsstøtte til kommuner som velger å slå seg sammen etter antall kommuner og innbyggere.

Antall kommuner og innbyggere i sammenslåingen	0-19 999 Innbyggere	20-49 999 innbyggere	20-99 999 innbyggere	Over 100 000 innbyggere
2 kommuner	20 000 000	25 000 000	30 000 000	35 000 000
3 kommuner	30 000 000	35 000 000	40 000 000	45 000 000
4 kommuner	40 000 000	45 000 000	50 000 000	55 000 000
5 eller flere kommuner	50 000 000	55 000 000	60 000 000	65 000 000

Flakstad, Moskenes, Vestvågøy Vågan vil ved en kommunesammenslåing få Kr 45 000 000 i engangsstøtte.

3.2. Reformstøtte

Kommuner som fatter nasjonale vedtak om sammenslåing i reformperioden vil kunne få reformstøtte fra staten. Utbetalingen blir gitt uten ytterligere søknad fra kommunene, og utbetales på tidspunktet for sammenslåingen. Reformstøtten vil bli tildelt etter en standardisert modell.

Antall innbyggere i sammenslåingen	Reformstøtte
0-14 999 innbyggere	5 mill.
15 000- 29 999 innbyggere	20 mill.
30 000- 49 999 innbyggere	25 mill.
Over 50 000 innbyggere	30 mill.

Flakstad, Moskenes, Vestvågøy og Vågan vil ved en kommunesammenslåing få Kr 20 000 000 i reformstøtte.

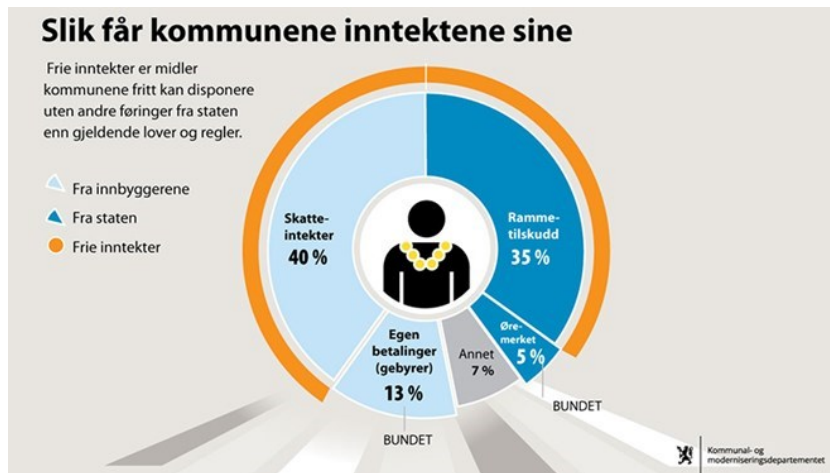
3.3. Inndelingstilskudd

Inndelingstilskuddet sikrer at kommuner som slår seg sammen til en ny kommune i reformperioden beholder tilskudd som om den fortsatt er to (eller flere) kommuner i 15 år etter sammenslåingen. Deretter trappes inndelingstilskuddet ned over 5 år.

Inndelingstilskudd	
(Basert på innbyggertall per 1.01.14).	
1859	Flakstad 1 368
1860	Vestvågøy 10 997
1865	Vågan 9 223
1874	Moskenes 1 108
Beregning knyttet til inndelingstilskudd	1000 kr
Tap av basistilskudd (del av kostnadsutj)	-38 511
Tap småkommunetilskudd	-10 950
Tap/gevinst distriktstilskudd Sør-Norge	0
Tap/gevinst tilskudd Nord-Norge/Namdalen	999
Kompensasjon ved inndelingstilskudd	48 462
Netto utslag etter inndelingstilskudd	0

Flakstad, Moskenes, Vestvågøy og Vågan vil ved en kommunesammenslåing få Kr 48 462 000 i inndelingstilskudd.

3.4. Nytt inntektssystem

Regjeringen har varslet endringer i inntektssystemet for kommunene, saken har vært ute på høring og det forventes at det kommer nærmere avklaringer i forbindelse med at kommuneproposisjonen for 2017 legges fram i mai.

Fra høringsnotatet:

«Regjeringen vil at prinsippene om økonomisk rammestyring fortsatt skal ligge til grunn for den statlige styringen av kommunesektoren. Staten styrer kommunene gjennom inntektene, ikke gjennom detaljstyring av utgiftene. Rammefinansiering er viktig for lokaldemokratiet, og fremmer effektivitet ved at det gir kommunene handlingsrom til å prioritere ressursbruken i tråd med lokale forhold og behov. Det er et mål for denne regjeringen at innbyggere over hele landet skal ha et likeverdig tjenestetilbud. Utgiftsutjevningen i inntektssystemet bidrar til dette, og omfordeler rammetilskudd mellom kommunene etter deres varierende utgiftsbehov. Den demografiske utviklingen og endringer i tjenestebehov krever jevnlig revidering av kostnadsnøkklene, slik at utjevningen på best mulig måte gjenspeiler de reelle forskjellene i utgiftsbehov mellom kommunene. Forslaget til ny kostnadsnøkkel, som regjeringen legger fram i dette høringsnotatet, er basert på en faglig oppdatering av kostnadsnøkkel fra 2011, og reflekterer de senere års endringer i befolkningssammensetning og utgiftsbehov. Fra og med 2016, med virkning i budsjettet for 2017, tilbakeføres en del av selskapsskatten til kommunene gjennom en ny inntekt basert på vekst i lønnssum i privat sektor slik at verdier tilbakeføres til lokalsamfunnet. Endelig modell for dette vil bli presentert i kommuneproposisjonen for 2017».

Regjeringen foreslår å fortsatt gi kompensasjon for utgifter til tjenester som skyldes lange avstander og spredt bosetting, for eksempel til grunnskole og hjemmetjeneste. Kommuner som er ufrivillig små vil fortsatt få fullt basistilskudd, som i hovedsak dekker administrasjon. Dersom det er kort avstand til nabokommunen, er kommunen frivillig liten. Slike kommuner vil få et lavere basistilskudd.

I forslaget til nytt inntektssystem foreslår regjeringen å videreføre, men målrette de regionalpolitiske tilskuddene. Regjeringen vil slå sammen de regionalpolitiske tilskuddene til ett distriktstilskudd for Sør-Norge og ett distriktstilskudd for Nord-Norge/Namdalen.

Småkommunetilskuddet blir videreført, men vil bli mer målrettet mot kommuner som har reelle distriktspolitiske utfordringer. I tillegg ønsker regjeringen at en større del av tilskuddene skal gis per innbygger, og noe mindre per kommune (Regjeringen).

3.5. Konsekvenser av nytt inntektssystem

Forslaget til nye kostnadsnøkler i nytt inntektssystem er hovedsakelig en ren oppdatering av de kostnadsnøklerne som gjelder i dag. Høringsforslaget presenterer videre et opplegg for å skille mellom frivillige og ufrivillige smådriftsulemper, gjennom bruk av et strukturkriterium for fastsettelse av basistilskudd. Det måler reiseavstand for den enkelte innbygger for å møte 5 000 innbyggere (måles med utgangspunkt i grunnkretsens befolkningsmessige sentrum). Gjennomsnittet for alle kommunens innbyggere blir kommunens verdi. Strukturkriteriet benyttes til å gradere kommunens basistilskudd.

Mens alle kommuner i dag får et fullt basistilskudd, 13,2 mill. kroner i 2016, ville bruken av et strukturkriterium medført at kommunen ville fått mellom 0 og 13,2 mill. kroner i basistilskudd.

Kommunesektorens samlede inntekter vil ikke bli berørt av forslaget, fordi reduksjonen i basistilskudd vil bli beholdt i det samlede inntektssystemet, men gir omfordelingsvirkninger mellom kommunene (KS).

Kommune	Gjennomsnittlig reiseavstand for å nå 5000 innbyggere	Netto omfordeling av basis ved strukturkriteriet Grenseverdi lik 25,4 km		Netto omfordeling av basis ved strukturkriteriet Grenseverdi lik 16,5 km		Netto omfordeling av basis ved strukturkriteriet Grenseverdi lik 13,3 km	
		1000 kr	Kr pr. innbygger	1000 kr	Kr pr. innbygger	1000 kr	Kr pr. innbygger
	Km						
1859 Flakstad	21,8	-1 311	-966	-538	396	452	333
1860 Vestvågøy	7,4	-4 118	-370	-3 474	-312	-2 654	-238
1865 Vågan	9,4	-3 984	-429	-2 466	-266	-1 109	-119
1874 Moskenes	43,8	575	538	424	396	356	333

Ny kostnadsnøkkel og strukturkriterium:

Kommune	Utslag ny kostnadsnøkkel		Revidert kostnadsnøkkel. Bruk av strukturkriteriet ved beregning av basis (25,3 km)		Samlet ny kostnadsnøkkel og strukturkriterium	
	1000 kr	Kr. Pr. Innbygger	1000 kr	Kr pr. Innbygger	1000 kr	Kr pr. Innbygger
1859 Flakstad	-93	-69	-1 311	-966	-1 405	-1 035
1860 Vestvågøy	-2 887	-259	-4 118	-370	-7005	-628
1865 Vågan	-4 277	-259	-3984	-429	-8 261	-887
1874 Moskenes	2 311	2 145	575	538	2 886	2 683

Beregningen er basert på bruk av strukturkriteriet på 25,3 km for beregning av basistilskudd. Beregningen for omfordeling av basistilskudd vil variere dersom man bruker grenseverdi på henholdsvis 16,5 km eller 13,3 km.

Flakstad, Vestvågøy og Vågan vil etter KS beregninger (strukturkriteriet på 25,3 km) tape henholdsvis 1 405 mill. kroner, 7 005 mill. kroner og 8 261 mill. kroner etter disse beregningene. Moskenes derimot vil få økt overføringene med 2 886 mill. kroner.

Vågan kommune:

Telemarksforsking har gjort en vurdering av fordeler og ulemper dersom Vågan velger å bestå som egen kommune. De har gjort en vurdering i forhold til nytt inntektssystem for Vågan kommune:

«I vurderingen av konsekvenser av nytt inntektssystem har vi sett på effekten ved innføring av et nytt strukturkriterium og ny oppdatert kostnadsnøkkel. Vågan synes generelt å få en reduksjon som følge av lav verdi på strukturkriteriet, og dermed en frivillig smådriftsulempe.

Illustrasjonsberegningene viser dermed et samlet negativt utslag av ny kostnadsnøkkel og innføring av et strukturkriterium for Vågan tilsvarende om lag -6,7 mill. kr (med grenseverdi 16,4 km) Vågan kommune mottar i dag Nord-Norgetilskudd. I og med at det ikke er fremmet forslag til nye tilskuddssatser har det ikke vært mulig å lage virkningstabeller ned på kommunenivå av endring knyttet til regionalpolitiske tilskudd.

Det er ellers verdt å nevne at det som følge av de forslåtte endringene også oppstår andre omfordelingseffekter, samt at inntektsgarantiordningen (INGAR) og eventuelle andre tapskompensasjonsordninger også vil dempe eventuelle negative utslag for den enkelte kommune.»

4. Utredning

Formålet med faktagrunnlaget er å gi en oversikt over hvor kommunene i fastlands-Lofoten står i dag og i et langsiktig perspektiv når det gjelder demografisk utvikling og økonomisk status.

Regjeringen ønsker å flytte makt og ansvar til større og mer robuste kommuner. Målet er et lokaldemokrati som kan ivareta velferd og sikre verdiskaping og trivsel. Regjeringen er opptatt av at kommunene må ha kraft til å møte de utfordringene som venter. Det er utfordringer knyttet til demografi, velferd og kompetanse og evne til å utvikle gode og attraktive lokalsamfunn.

4.1. Prinsipper for sammenslåingsprosessen

Hovedprinsippet ved en eventuell kommunesammenslåing mellom kommunene i Lofoten:

- Kommunene er ulike, men likeverdige.

En ny kommune skal bygges med utgangspunkt i:

- Befolkningens og arbeidslivets behov, og på basis av de gamle kommunenes fortrinn og sterke sider.
- Utvikling av lokaldemokratiet skal gis høy prioritet i den nye kommunen.
- I arbeidet med organisering av ledelsesfunksjoner og administrative funksjoner for øvrig skal bygging av struktur, systemer og organisasjonskultur vektlegges.
- Teknologiske løsninger (kommunikasjon) og nye løsninger innenfor tjenesteproduksjon (for eksempel velferdsteknologi)

4.2. Mål for den nye kommunen

Mål for den nye kommunen er:

1. Et sterkt lokaldemokrati
2. Et godt og tilgjengelig tjenestetilbud
3. Effektiv ressursbruk som frigjør ressurser til tjenesteyting
4. Samordnet samfunnsplanlegging/samfunnsutvikling

Med dette forstås:

Et sterkt lokaldemokrati

- Økt lokalpolitisk innflytelse over spørsmål av betydning for kommunen og innbyggerne, f.eks. ved lokal- eller bygdedelsutvalg.
- Økt lokalpolitisk innflytelse over spørsmål av betydning for kommunen og innbyggerne ved at kommunen overtar oppgaver fra overordnet forvaltningsorgan.
- Høy politisk deltakelse med et aktivt lokaldemokrati og tydelige medvirkningsorganer

Et godt og tilgjengelig tjenestetilbud

- Gode og brukerorienterte kommunale tjenester med tilstrekkelig kapasitet.
- Tjenestetilbud som helse og omsorg, barnehage og skole skal være geografisk nær der folk bor
- En administrasjon med kapasitet og kompetanse til å yte service til innbyggerne
- Relevant kompetanse med sterke fagmiljøer, god ledelse samt god internkontroll
- Tilstrekkelig distanse for å skape objektivitet mellom saksbehandlere og innbyggere
- Gjøre hverdagen enklere for innbyggerne
- Den nye kommunen skal være bedre i stand til å påta seg nye oppgaver

Effektiv ressursbruk og frigjøring av ressurser til tjenesteyting

- Større kostnadseffektivitet i den kommunale oppgaveoppaveløsningen/tjenesteproduksjonen
- Overføring av ressurser (økonomisk og personalmessig) fra administrasjon til direkte tjenesteproduksjon

Mer samordnet samfunnsplanlegging

- En mer helhetlig areal- og transportplanlegging slik at natur- og miljøressursene i hele området kan forvaltes på en bærekraftig måte
- En helhetlig og bærekraftig kommunal tilrettelegging for en offensiv næringsutvikling basert på videreutvikling eksisterende næringsliv og etablering av ny næringsvirksomhet:

- Mer attraktiv for næringsetablering
  - Tilrettelegge for vekst og bosetting
  - Satse på attraksjonsutvikling og turisme
- Styrket regional konkurransekraft
  - Tilstrekkelige beredskapsplaner og beredskapsløsninger

5. Kartlegging og analyse demografiske og sosioøkonomiske forhold

5.1. Befolkningsutvikling

En ny kommune bestående av Flakstad, Moskenes, Vestvågøy og Vågan vil samlet ha 22 853 innbyggere basert på 2015 tall.

Kommune	1972	1980	2000	2015
Samlet	-	24 504	22 906	22 853
Flakstad	-	1 960	1 575	1 358
Moskenes	-	1 667	1 352	1 070
Vestvågøy	11 113	11 111	10 750	11 140
Vågan	9 601	9 766	9 229	9 285

Kilde: Ny kommune

5.2. Framskrivninger

Befolkningsframskrivingene fram mot 2020 viser at innbyggertallet går noe ned i Flakstad (- 34), mens det øker i Moskenes (+64), Vestvågøy (+303) og Vågan (+299).

En eventuell ny kommune bestående av Flakstad, Moskenes, Vestvågøy og Vågan vil etter SSBs framskrivninger, i 2020 ha totalt 23 484 innbyggere (middel vekst).

I 2040 vil innbyggertallet etter SSBs framskrivninger være på 25 260, innbyggertallet går noe ned i Flakstad og Moskenes, men øker i Vestvågøy og Vågan (middels vekst)

2020

Kommune	Lavt	Middels	Høyt
Samlet	22 982	23 484	24 038
Flakstad	1 295	1 324	1 357
Moskenes	1 104	1 133	1 158
Vestvågøy	11 200	11 443	11 716
Vågan	9 383	9 584	9 807

2040

Kommune	Lavt	Middels	Høyt
Samlet	22 710	25 260	29 278
Flakstad	1 112	1 232	1 435
Moskenes	1 023	1 125	1 299
Vestvågøy	11 305	12 600	14 622
Vågan	9 270	10 303	11 922

5.3. Framskrivninger - Aldersgrupper

Framskrevet utvikling for 6 ulike aldersgrupper i en ny kommune bestående av Flakstad, Moskenes, Vestvågøy og Vågan, framskrivningene er basert på SSBs mellomalternativ.

Endringene fordeler seg på aldersgruppene på følgende måte fra 2015 til 2040:

- 0-5 år	+ 75
- 6-15 år	+ 152
- 16-19 år	- 104
- 20-66 år	+ 231
- 67-79 år	+ 1034
- 80 år/eldre	+ 1019

De demografiske utviklingen vil bli en stor utfordring for den nye kommunen. Fra 2020 til 2040 er det en økning i de eldste aldersgruppene på til sammen over 2 000 innbyggere, noe som vil kreve omstillingstiltak for å møte utfordringene.

Telemarksforskning har beregnet at de demografiske kostnadene i perioden for Vågan alene vil utgjøre ca. 130 mill. kroner. Ut fra befolkningsframskrivningene må det antas at Vestvågøy har tilsvarende omstillingsbehov da de har relativt lik utvikling som Vågan. Flakstad og Moskenes har også økninger i perioden for samme aldersgrupper.

Anslagsvis omstillingsbehov (grovt anslag) på bakgrunn av demografis utvikling fram mot 2040. Det er ved beregningen brukt en økning på ca. 18 % av brutto driftsinntekter for de store kommunene og ca. 13 % for de små kommunene. Anslagene tar utgangspunkt i Teknisk beregningsutvalg (TBU) sine beregninger i 2016 til 20140.

Vågan:	ca. 130 mill.
Vestvågøy:	ca. 146 mill.
Flakstad:	ca. 16 mill.
Moskenes	ca. 13 mill.
Sum anslagsvis omstillingsbehov:	ca. 305 mill.

Ut i fra 0-alternativet for Vågan kommune (Telemarksforskning: Tall fra 2014) er det lagt inn et effektiviseringspotensial innenfor pleie- og omsorg (1,9 mill.), grunnskole (11,2 mill.), sosialtjenesten (1,4 mill), kommunehelse (8 mill.), brann/ulykkesvern (2,3 mill.) og samferdsel (16,3 mill.). Til sammen er det et effektiviseringspotensialet på ca. 28 mill. kroner, beløpet er korrigert for områder der kommunen drifter billigere enn landsgjennomsnittet (barnevern, barnehage, fysisk planlegging, administrative tjenester).

2015

Kommune	0 - 5 år	6 - 15 år	16 - 19 år	20 - 66 år	67 - 79 år	80 år og eldre
Samlet	1486	2762	1307	13538	2555	1205
Flakstad	74	150	89	760	195	90
Moskenes	49	98	60	615	163	85
Vestvågøy	804	1388	685	6499	1199	565
Vågan	559	1126	473	5664	998	465

2020

Kommune	0 - 5 år	6 - 15 år	16 - 19 år	20 - 66 år	67 - 79 år	80 år og eldre
Samlet	1569	2741	1121	13807	3013	1233
Flakstad	81	127	66	756	187	107
Moskenes	60	95	44	687	160	87
Vestvågøy	797	1409	572	6664	1423	578
Vågan	631	1110	439	5700	1243	461

2040

Kommune	0 - 5 år	6 - 15 år	16 - 19 år	20 - 66 år	67 - 79 år	80 år og eldre
Samlet	1561	2914	1203	13769	3589	2224
Flakstad	73	145	62	614	202	136
Moskenes	51	98	40	656	170	110
Vestvågøy	826	1523	627	6825	1763	1036
Vågan	611	1148	474	5674	1454	942

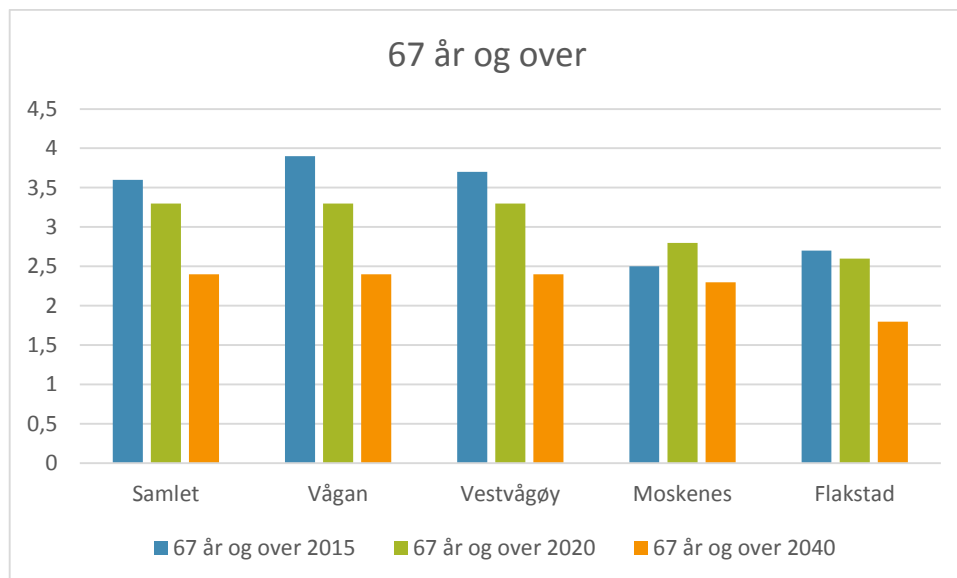
Kilde: Ny kommune

5.4. Innbyggere 20-66 år i forhold til eldre innbyggere

Tabellene nedenfor viser antall personer i arbeidsfør alder i forhold til to ulike grupper av eldre i 2015, 2020 og 2040.

Arbeidsfør alder er 20- 66 år mens de eldre aldersgruppene er 67 år og over, og 80 år og over. En reduksjon i forholdstallet mellom de to aldersgruppene betyr at det er færre innbyggere i yrkesaktiv alder per innbygger i den eldre aldersgruppen, yrkesaktive er de som blant annet bidrar til å finansiere opprettholdelse av velferdstilbudet til befolkningen.

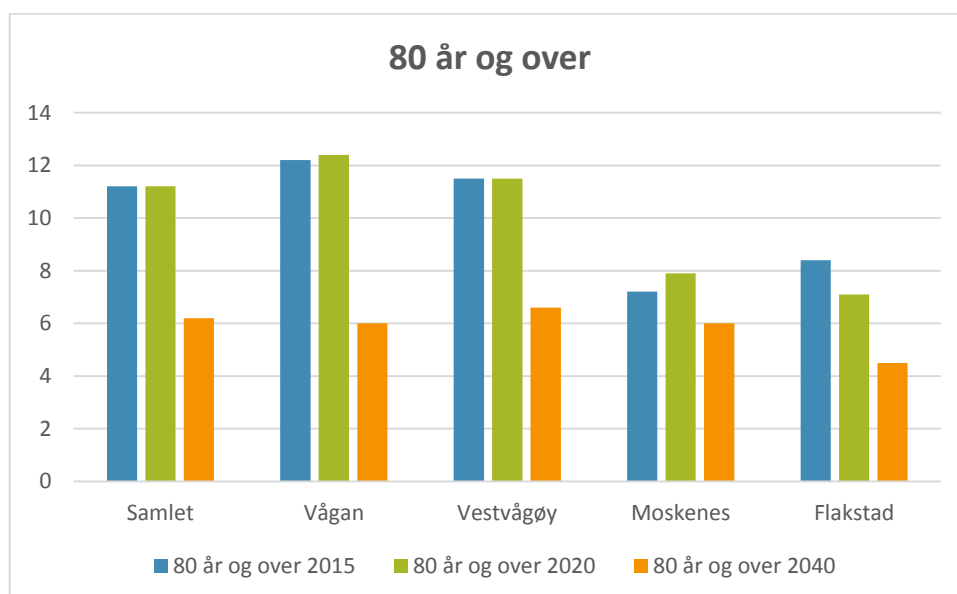
67 år og over			
Kommune	2015	2020	2040
Samlet	3,6	3,3	2,4
Flakstad	2,7	2,6	1,8
Moskenes	2,5	2,8	2,3
Vestvågøy	3,7	3,3	2,4
Vågan	3,9	3,3	2,4

Kilde Ny kommune

80 år og over			
Kommune	2015	2020	2040
Samlet	11,2	11,2	6,2
Flakstad	8,4	7,1	4,5
Moskenes	7,2	7,9	6
Vestvågøy	11,5	11,5	6,6
Vågan	12,2	12,4	6

Kilde: Ny kommune

Kilde: Ny kommune

5.5. Befolkningssammensetning

Kommunenes inntekter (rammeoverføringer) er i stor grad avhengig av befolkningsstørrelse og befolkningssammensetning og framtidig befolkningsstruktur vil dermed påvirke kommuneøkonomien. I dagens inntektssystem er det kun deler av distriktstilskuddet, samt småkommunetilskuddet og skjønnskommunetilskuddet som er befolkningsuavhengig.

Befolkningsstrukturen er en stor framtidig utfordring for alle kommunen fram mot 2040. Antall yrkesaktive pr. innbygger over 67 og over vil i en ny kommune være 2,4 i 2040, til sammenligning var den 3,6 i 2015. For aldersgruppen 80 år og over vil den i 2040 være 6,2 mot 11,2 i 2015.

Prognosene viser at den yrkesaktive befolkningen i en ny sammenslått kommune øker med 231 innbyggere fra 2015 til 2040. Den svake økningen i antall yrkesaktive er imidlertid ikke stor nok til å demme opp for den økende eldregruppen. Den yrkesaktive befolkning mellom 20 – 66 år er den alderskategorien kommunene trenger for å fylle barnehager med barn og skoler med elever, samt hender for å ta seg av økt tjenestefomfang i helse og omsorgstjenestene.

Det er en stor utfordring for kommunene å møte denne utviklingen. Det er i utgangspunktet to ting som skaper innflytting til et sted – stedlig attraktivitet og arbeidsplasser. Målet bør derfor være befolkningsvekst og økt innflytting gjennom regional stedsutvikling og tilrettelegging for næringslivet.

5.6. Privat og offentlig sysselsetting

Figuren viser andel sysselsatte i offentlig og privat sektor i kommunene i 2010, 2012 og 2014.

Kilde: SSB.

2010

Kommune	Offentlig	Privat
Samlet	31 %	69 %
Flakstad	32 %	68 %
Moskenes	28 %	72 %
Vestvågøy	35 %	65 %
Vågan	27 %	73 %

2012

Kommune	Offentlig	Privat
Samlet	31 %	69 %
Flakstad	32 %	68 %
Moskenes	28 %	72 %
Vestvågøy	35 %	65 %
Vågan	27 %	73 %

2014

Kommune	Offentlig	Privat
Samlet	31 %	69 %
Flakstad	32 %	68 %
Moskenes	28 %	72 %
Vestvågøy	35 %	65 %
Vågan	27 %	73 %

5.7. Næringssammensetting

Disse tallene viser næringssammensetningen fordelt på primær, sekundær og tertiær næring i kommunene i 2014. Tall fra SSB.

Primærnæringer er:

Næringer som særlig fremstiller råvarer: jordbruk, skogbruk, fiske og fangst.

Sekundærnæringer er:

Betegnelse på industri og andre råvarebearbeidende næringer.

Tertiærnæringer er:

Service næringer, tjenesteytende næringer, de næringer som særlig driver tjenesteytende virksomhet og som ikke produserer varer.

Kommune	Primærnæring	Sekundærnæring	Tertiærnæring
Samlet	9	21	70
Flakstad	30	15	56
Moskenes	24	25	50
Vestvågøy	8	21	71
Vågan	5	22	73

Vågan har hatt sterk nedgang innenfor fiske, havbruk og næringsmiddelindustri. Samtidig har antall ansatte i handel, overnatting, bygg og anlegg og forretningsmessig tjenesteyting økt sterkt. Vågan har dermed fått en annen næringsstruktur i 2013 enn i 2000.

Vågen er en typisk besøkskommune, ved at besøksnæringene er ganske store i forhold til befolkningen. Besøksnæringene i Vågen har vokst seg fra stor til større, og hatt en vekst som er mye større enn hva befolkningsveksten tilsier siden 2000.

Vågen har dermed vært en attraktiv besøkskommune. Den beste utviklingen i besøksnæringene i Vågen skjedde imidlertid mellom 2005 og 2011. I de siste tre årene har besøksnæringene i Vågan hatt mindre vekstkraft.

5.8. Sårbarhetsindikator:

Denne indeksen sier noe om hvor sårbart næringslivet i kommunen er. En kommunes næringsmessige sårbarhet er i denne sammenheng målt ved å kombinere tre indikatorer – hjørnesteinsfaktor, bransjespesialisering og arbeidsmarkedsintegrasjon. En høyere verdi tilsvarer større sårbarhet. Denne sårbarhetsindeksen er utviklet av Telemarksforskning og viser sårbarheten til kommunene i Norge basert på 2011-tall

Kommune	Sårbarhetsindikator
Flakstad	33
Moskenes	40,1
Vestvågøy	11,1
Vågan	7,6

Kilde: Ny kommune

5.9. Arbeidspendling

Tabellene nedenfor viser utpendling og innpendling i Lødingen og Vågan.

Innpendling: Denne tabellen viser i første kolonne fra venstre totalt antall sysselsatte i kommunen, kolonne 2 viser antall personer som er bosatt og arbeider i kommunen (samme som kolonne 2 i utpendlingstabellen). De neste fem kolonnene viser de kommunene hvor flest pendler fra, og siste kolonne er summen av de som pendler fra andre kommuner. Summen av kolonne 2 til 8 gir totalt antall sysselsatte i kommunen noe som tilsvarer kolonne 1.

De fem neste kolonnene viser de kommunene hvor flest pendler til, og den siste kolonnen viser summen av antall pendlerne til andre kommuner.

Data er hentet fra SSBs pendlingstall for 2014.

Innpendling

Innpendling								
Kommune	Arbeidstakere	Pendler ikke	1.	2.	3.	4.	5.	Andre
Samlet	10 955	10 310	Hadsel: 76	Tromsø: 51	Bodø: 43	Oslo: 39	Trondheim: 25	411
Flakstad	574	443	Vestvågøy: 71	Vågan: 18	Moskenes: 13	Ringsaker: 5	Båtsfjord: 4	20
Moskenes	471	423	Vestvågøy: 18	Bodø: 5	Flakstad: 4	Vågan: 4	Sund: 3	14
Vestvågøy	5 400	4 813	Vågan: 149	Flakstad: 104	Moskenes: 46	Hadsel: 38	Tromsø: 35	215
Vågan	4 510	4 056	Vestvågøy: 117	Hadsel: 36	Bodø: 24	Oslo: 20	Moskenes: 17	240

Utpendling: Denne tabellen viser i første kolonne fra venstre totalt antall arbeidstakere bosatt i kommunen. Kolonne to fra venstre viser antall arbeidstakere som arbeider i kommunen og er bosatt i kommunen (hvor mange av de fra kolonne 1 som jobber i samme kommune som de er bosatt i)

Utpendling

Utpendling:								
Kommune	Arbeidstakere	Pendler ikke	1.	2.	3.	4.	5.	Andre
Samlet	11 408	10 310	Bodø: 159	Oslo: 147	Tromsø: 101	Hadsel: 84	Trondheim: 75	532
Flakstad	631	443	Vestvågøy: 104	Vågan: 14	Bodø: 11	Oslo: 6	Trondheim: 6	47
Moskenes	536	423	Vestvågøy: 46	Vågan: 17	Flakstad: 13	Bodø: 9	Oslo: 4	24
Vestvågøy	5 517	4 813	Vågan: 117	Bodø: 79	Flakstad: 71	Oslo: 57	Tromsø: 51	329
Vågan	4 724	4 056	Vestvågøy: 149	Oslo: 80	Hadsel: 63	Bodø: 60	Tromsø: 46	270

Vågan:

I Vågan er det 4 056 som bor og jobber i kommune, det tilsvarer 85,9 % av de som er sysselsatt i kommunen. Det er til sammen 668 som pendler ut av kommunen, i hovedsak til Vestvågøy, Oslo og Hadsel. Det er til sammen 454 personer som pendler inn til kommunen, i hovedsak fra Vestvågøy og Hadsel.

Vågan kommune er definert som en egen bo- og arbeidsmarkedsregion (NIBR 2013).

6. Areal og bosettingsmønster

6.1. Areal

Flakstad har et landareal på 178,93 km² (fastland og øyer, ikke havareal), Moskenes på 118,61 km², Vestvågøy på 424,63 km² og kommune Vågan på 479,13 km².

En eventuelt ny sammenslått kommune vil dermed få et landareal på til sammen 1 201,3 km².

6.2. Bosettingsmønster i kommunene

Tabellen nedenfor viser hvordan bosettingsmønsteret er i kommunene.

KOSTRA					
Kommune	Tettbygde strøk	Spredtbygde strøk	Ukjent	I alt	Andel bosatte i tettbygde strøk
Flakstad	208	1 144	6	1 358	15,3
Vestvågøy	6 834	4 282	24	11 140	61,3
Vågan	6 770	2 483	32	9 285	72,9 %
Moskenes	742	323	5	1 070	69,3

Kilde: SSB: 1.01.16

6.3. Avstand, kommunikasjon og senterfunksjoner

I intensjonsavtalen som er utarbeidet mellom Flakstad, Moskenes og Vestvågøy er det lagt til grunn at kommunesenteret i en ny sammenslått kommune vil være Leknes.

Reisetid til kommunesenteret i minutter under forutsetning av at Leknes blir kommunesenter i en ny kommune bestående av Flakstad, Moskenes, Vestvågøy og Vågan (Kilde: Gule sider).

	Leknes		Unstad		Napp		Ramberg		Sørvågen		Laukvik		Digermulen		Svolvær	
	Min.	Km	Tid	Km	Tid	Km	Tid	Km	Tid	Km	Tid	Km	Tid	Km	Tid	Km
Leknes			19	20,3	11	11,6	24	28,9	50	61,9	90	102,8	117	140,5	57	68,2
Unstad	19	20,3			27	28,2	40	45,5	66	78,5	90	100,9	117	138,6	57	66,2
Napp	11	11,6	27	28,2			14	17,4	40	50,4	97	110,5	124	148,2	64	75,8
Ramberg	24	28,9	40	45,5	14	17,4			27	17,4	110	127,7	137	165,5	77	93,1
Sørvågen	50	61,9	66	78,5	40	50,4	27	33,4			136	160,8	163	198,5	103	126,2
Laukvik	90	102,8	90	100,9	97	110,5	110	127,7	136	160,8			72	76,3	37	35,6
Digermulen	117	140,5	117	138,6	124	148,2	137	165,5	163	198,5	72	76,3			64	73,4
Svolvær	57	68,2	57	66,2	64	75,8	77	93,1	103	126,2	37	35,6	64	73,4		

7. Økonomisk status i kommunene

7.1. Kommunenes inntekter

Driftsinntektene er summen av skatteinntekter, rammetilskudd, øremerkede tilskudd til løpende drift og gebyrer/salgs- og leieinntekter. Tallene vises i 1000 kroner.

Tallene er fra KOSTRA 2014

Kommune	Per innbygger	Sum for kommunen
Samlet	77	1 767 260
Flakstad	91	123 903
Moskenes	97	103 325
Vestvågøy	73	815 838
Vågan	78	724 194

Kilde: Ny kommune

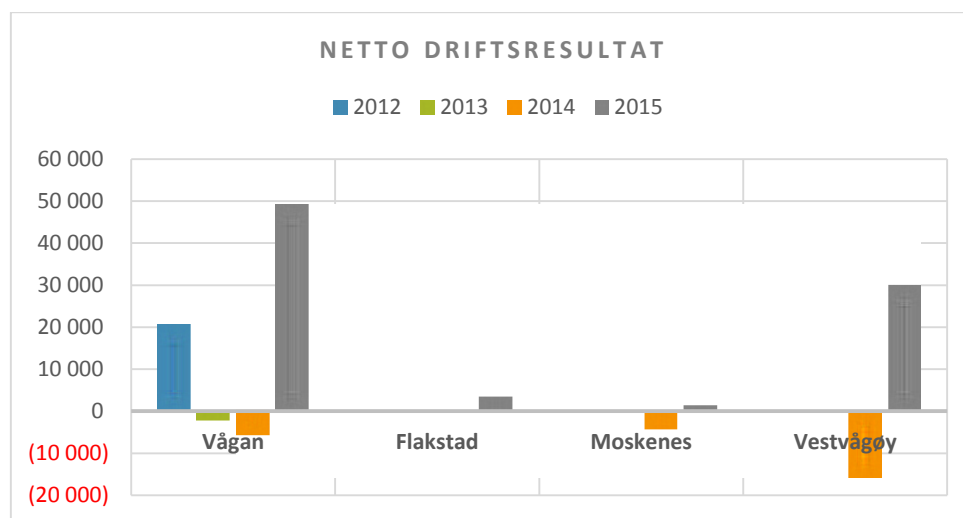
7.2. Økonomisk soliditet – netto driftsresultat

Netto driftsresultat er hovedindikatoren for den økonomiske balansen i kommuner og fylkeskommuner. Netto driftsresultat viser årets driftsoverskudd etter at renter og avdrag er betalt, og er et uttrykk for hva kommuner har til disposisjon til avsetninger og investeringer. Ifølge Det tekniske beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi (TBU) bør netto driftsresultat for kommunesektoren under ett og over tid utgjøre om lag 1,75 pst. av inntektene. Netto lånegjeld er langsiktig gjeld fratrukket utlån og ubrukte lånemidler, i prosent av brutto driftsinntektene for samme kommune.

Tabellen nedenfor viser nettodriftsresultat for 2014 for kommunene samt hva det samlede driftsresultatet og netto lånegjeld hadde vært dersom disse var en kommune.

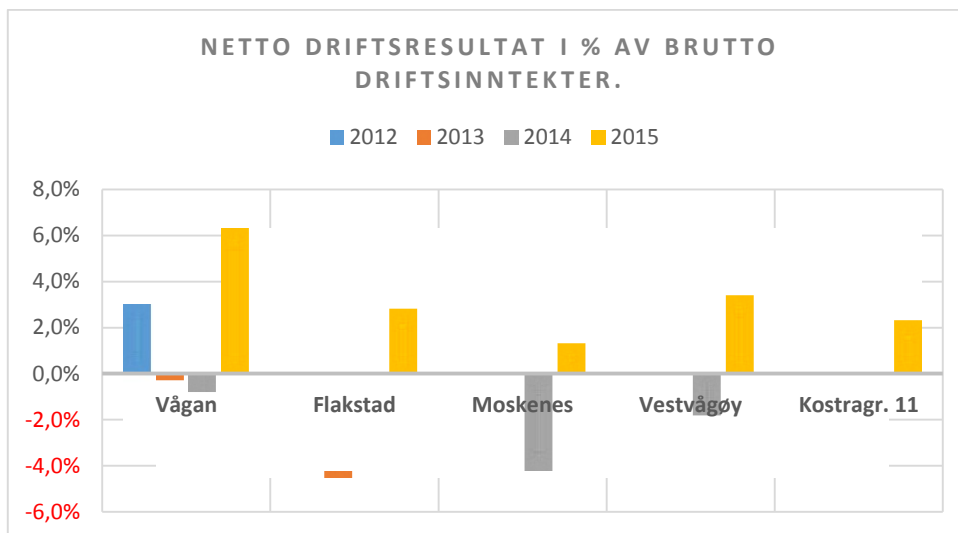
Tabell og figuren nedenfor viser netto driftsresultat for Flakstad, Moskenes, Vestvågøy og Vågan for perioden 2012-2015.

Netto driftsresultat. (Konserntall) – per 31.12.2015 – foreløpige tall for 2015				
	2012	2013	2014	2015
Vågan	20 532	-2 121	-5 695	49 187
Flakstad	-3 939	-5 560	821	3 504
Moskenes	2 452	-3 196	-4 381	1 413
Vestvågøy	16 022	861	-15 749	30 075

Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter er beregnet ved å dividere netto driftsresultat på brutto driftsinntekter. Driftsinntektene er summen av skatteinntekter, rammetilskudd, øremerkede tilskudd til løpende drift og gebyrer/salgs- og leieinntekter.

Netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter. (Konserntall)				
<i>Per 31.12.2015 – foreløpige tall for 2015</i>				
	2012	2013	2014	2015
Vågan	3,0%	-0,3%	-0,8%	6,3%
Flakstad	-3,2%	-4,5%	0,7%	2,8%
Moskenes	2,3%	-3,1%	-4,2%	1,3%
Vestvågøy	1,9%	0,1%	-1,8%	3,4%
Kostragr. 11	2,3%	1,9%	0,8%	2,3%

7.3. Lånegjeld

I KOSTRA er netto lånegjeld definert som langsiktig gjeld eksklusive pensjonsforpliktelser. I tillegg gjøres det fradrag for totale utlån og ubrukte lånemidler. I totale utlån inngår formidlingslån og ansvarlige lån (utlån av egne midler). Indikatoren inkluderer også selvfinansierende lån i VAR-sektoren (vann, avløp og renovasjon) og lånegjeld knyttet til rentekompensasjonsordninger. I kommunenes budsjett og økonomiplan er det satt opp bruk av lånemidler, og det skiller ikke mellom tidligere opptatt, men ubrukte lånemidler og nytt låneopptak.

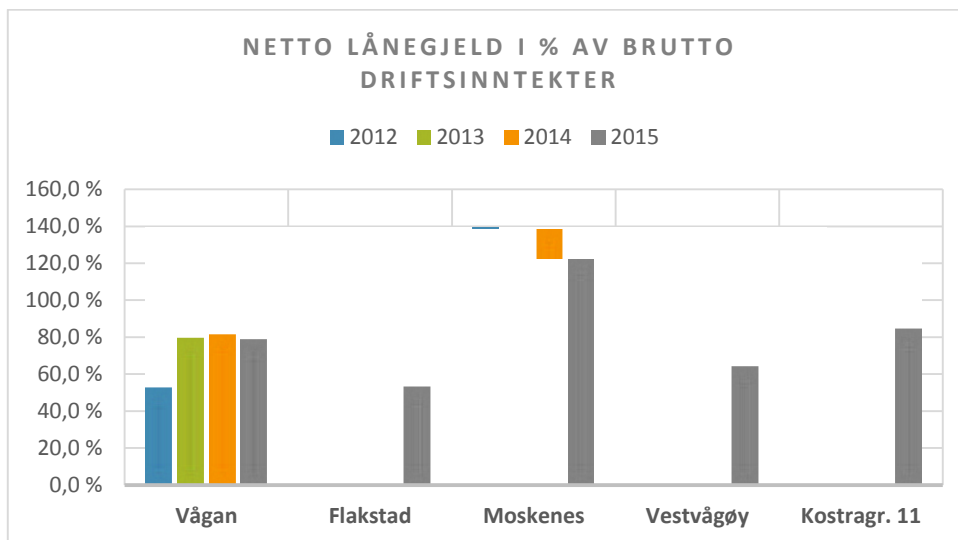
Netto lånegjeld i % av brutto driftsinntekter er ansett som et bilde på gjeldsgraden i kommunene, og sier noe om hvor krevende det kan bli å betale ned gjelden.

Netto lånegjeld bør over tid ikke overstige 75 % av brutto driftsinntekter.

Tabellen nedenfor viser kommunenes lånegjeld i 2014 samt samlet lånegjeld dersom disse hadde vært en kommune.

Tabellen viser netto lånegjeld i % av brutto driftsinntekter for Flakstad, Moskenes, Vestvågøy og Vågan.

Netto lånegjeld i % av brutto driftsinntekter. (Konserntall)				
<i>Per 31.12.2015 – foreløpige tall for 2015</i>				
	2012	2013	2014	2015
Vågan	52,9 %	79,6 %	81,4 %	78,6 %
Flakstad	63,4 %	60,5 %	56,5 %	53,2 %
Moskenes	139,0 %	138,1 %	137,8 %	121,7 %
Vestvågøy	58,9 %	59,8 %	61,3 %	64,2 %
Kostragr. 11	73,6 %	78,1 %	79,1 %	84,2 %

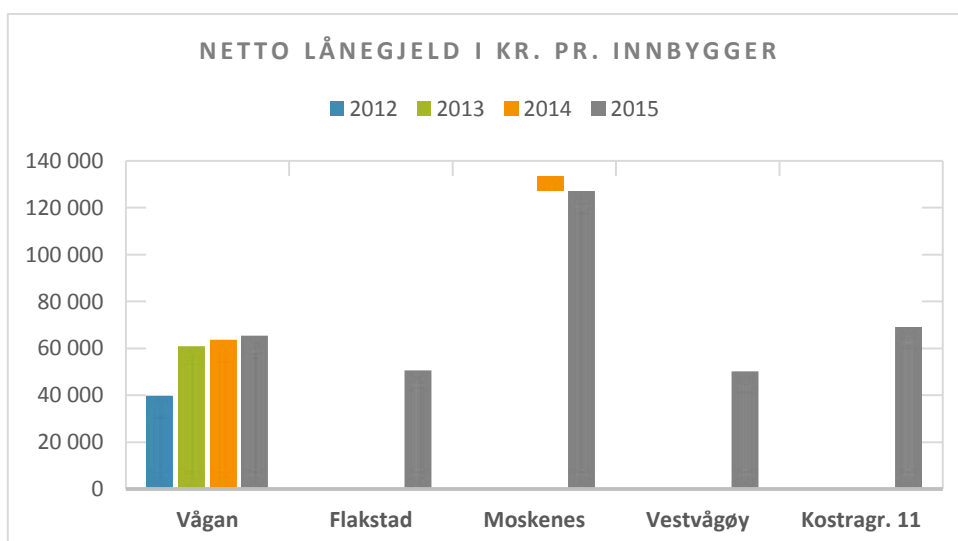

Tabellen og figuren nedenfor viser netto lånegjeld i kr. Pr. innbygger.

Oppdatert 27.04.2016

Netto lånegjeld i kr. pr. innbygger. (konserntall)

	2012	2013	2014	2015
Vågan	39 835	61 131	63 511	65 310
Flakstad	56 221	54 304	51 591	50 746
Moskenes	129 914	128 026	133 081	126 524
Vestvågøy	44 970	47 296	47 728	50 331
Kostragr. 11	55 076	61 275	64 728	68 954

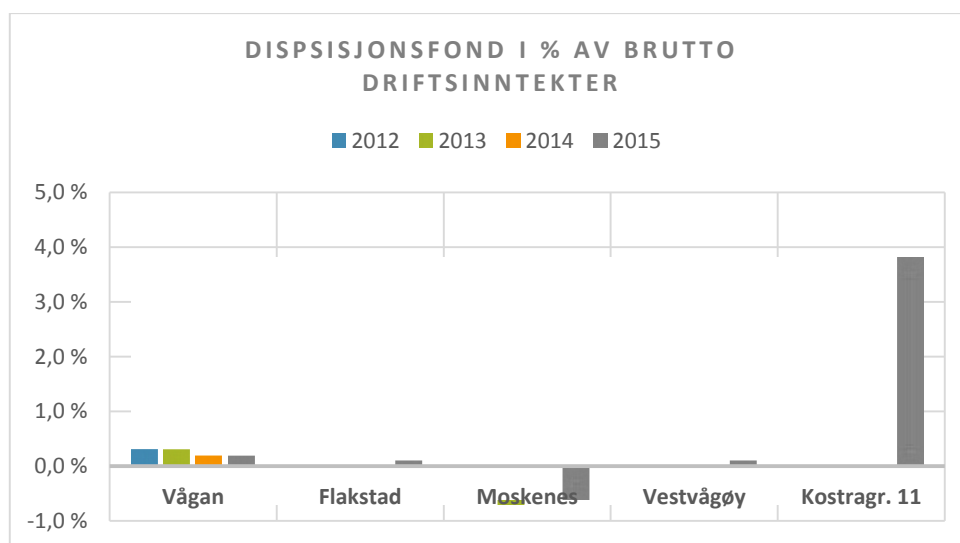
7.4. Disposisjonsfond

Disposisjonsfond er oppsparte midler som fritt kan benyttes til finansiering både i drifts- og investeringsregnskapet, og indikatoren disposisjonsfond i % av brutto driftsinntekter kan si noe om hvor stor økonomisk buffer kommunen har for sin løpende drift.

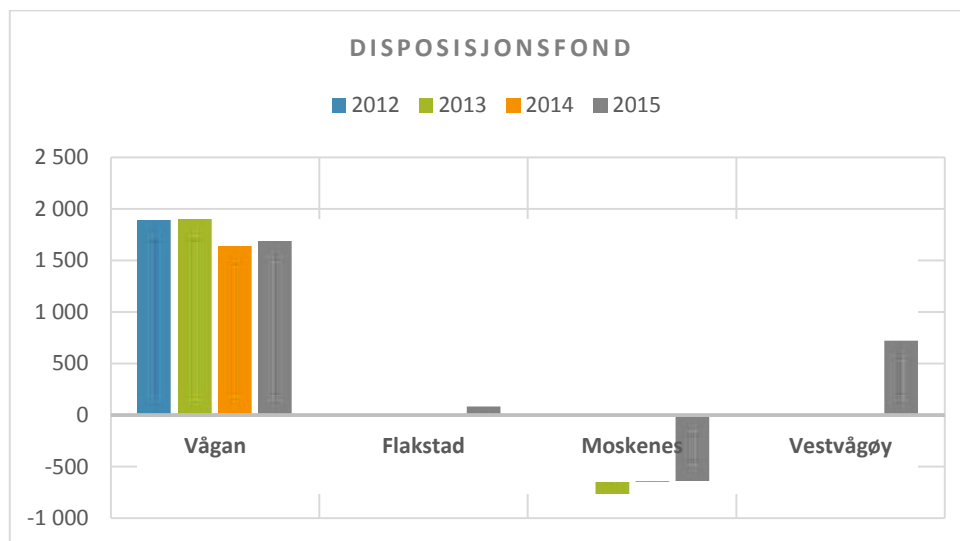
Disposisjonsfond bør over tid være 10 % over brutto driftsinntekter:

- Buffer mot uforutsette hendelser
- Sikkerhet mot plutselige renteøkninger
- Handlefrihet til å gripe de muligheter som byr seg
- Egenkapital i framtidige investeringer

Disposisjonsfond i % av brutto driftsinntekter. (Konserntall)				
Tall for 2015 er per 01.01.16.				
	2012	2013	2014	2015
Vågan	0,3 %	0,3 %	0,2 %	0,2 %
Flakstad	0,2 %	0,1 %	0,1 %	0,1 %
Moskenes	-0,7 %	-0,7 %	-0,6 %	-0,6 %
Vestvågøy	0,2 %	0,1 %	0,1 %	0,1 %
Kostragr. 11	3,6 %	3,3 %	3,6 %	3,8 %

Disposisjonsfond (konserntall)				
Tall for 2015 er per 01.01.16.				
	2012	2013	2014	2015
Vågan	1 890	1 899	1 638	1 679
Flakstad	265	70	70	86
Moskenes	-757	-757	-642	-627
Vestvågøy	1 786	1 274	1 253	722

7.5. Premieavvik

Dersom kommunene over tid har betalt en pensjonspremie som er høyere enn den beregnede pensjonskostnaden, vil de bygge opp et positivt premieavvik i balansen som skal dekkes inn/utgiftsføres i regnskapet. Kommunene kan gjøre dette over de neste 15/10/7 årene (amortiseringstiden er redusert fra 15 år til 7 år som følge av endringer i regnskapsreglene).

Regnskapsreglene for kommunene knyttet til utgiftsføring av pensjonskostnader i forhold til hva kommunen faktisk må betale i forsikringspremie til forsikringsselskapene, medfører at det utgiftsføres et lavere beløp enn det som betales inn i premie. Differansen avsettes i balansen som "premieavvik".

Alt annet likt kan man si at dersom premieavviket hadde vært utgiftsført, måtte øvrige driftsutgifter (tjenestetilbudet til innbyggerne i kommunen) vært redusert med tilsvarende beløp. Premieavviket er dermed med på å svekke kommunens likviditet.

Tall fra SSBs KOSTRA-database (foreløpige tall for 2015) viser at kommunesektoren ved årsskiftet hadde et oppsamlet premieavvik på 26,4 milliarder kroner. Det er 2,8 milliarder mindre enn på samme tid året før.

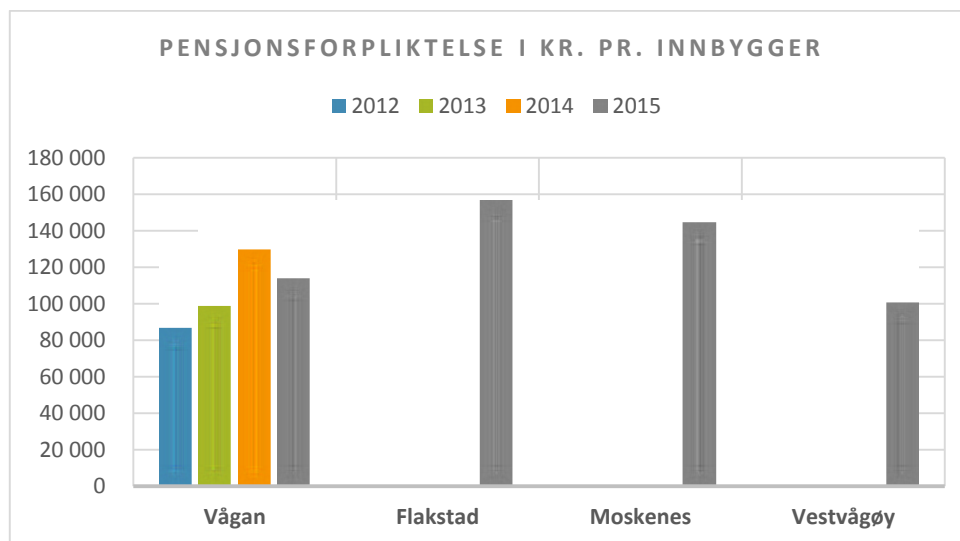
Premieavvik (tall i hele 1000)				
	2012	2013	2014	2015
Vågan	38 475	47 265	47 901	41 052
Flakstad	9 821	10 654	13 818	12 110
Moskenes	3 432	3 086	5 455	4 763
Vestvågøy	43 392	51 638	66 823	66 626

7.6. Pensjonsforpliktelse.

Figuren viser pensjonsforpliktelser i kr. Pr. innbygger. Pensjonsforpliktelser inngår fra og med regnskapsåret 2002 i langsiktig gjeld.

Pensjonsforpliktelsen til kommunen er verdien av det ansvaret kommunen per i dag har for pensjonen til dagens pensjonister og ansvaret i forhold til opparbeidede rettigheter hos dagens ansatte. Pensjonsforpliktelsen påvirkes av størrelse/omfang av pensjonsordninger, lønnsnivå, forutsetninger om rentenivå og levealder.

Pensjonsforpliktelse i kr. pr. innbygger. (konserntall)				
	2012	2013	2014	2015
Vågan	86 465	98 795	129 472	113 320
Flakstad	133 517	142 357	151 019	156 132
Moskenes	115 860	128 338	140 961	144 141
Vestvågøy	86 103	95 372	100 686	100 496

7.7. Eiendomsskatt

Vågan kommune har en eiendomsskattesats 5,25 promille for 2016.

I tillegg har vi en konsesjonskraft inntekter på om lag kr 150 000 fra Lofotkraft.

Utbytte fra Lofotkraft er ca. 4,2 mill. per år. Det arbeides for tiden med muligheter for å ta ut utbytte (næringsavfall) hos Lofoten Avfallsselskap (LAS).

Kommune	Grunnlag	Forskjeller i kommunen	Sats 2015
Vestvågøy	Takst	Ulike takstsoner	7 ‰
Flakstad	Takst.	Nei	6 ‰
Moskenes	Formuesgrunnlaget bolig, takst på all annen eiendom.	Nei	4 ‰
Vågan	Takst	Ulike takstsoner	5 ‰

7.8. Fremtidig investeringsbehov

Vågan

Vågan Eiendom KF ivaretar kommunens eiendomsporteføljer. I perioden 2016-2019 har kommunen et investeringsbehov på 243 100 mill. Investeringsbehovet i handlingsplansperioden inklusiv «investeringstiltak (se nedenfor) er på 458 405 mill. kroner. er totalt på kr

Økonomiplan 2016-2019					
Tall ex. mva.	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Sum 2016-19
Til investering i anleggsmidler	24 100 000	83 800 000	102 100 000	46 800 000	256 800 000
<i>Fordelt slik:</i>					
Sydal skole påkostning	10 200 000	2 600 000			12 800 000
Gimsøy skole påkostning	1 100 000	6 800 000			7 900 000
Havly omsorgssenter - tak	2 000 000				2 000 000
Påkostning skolebygg	1 000 000				1 000 000
Meierigården	2 500 000				2 500 000
Vågan lokalmedisinske senter	3 800 000	40 000 000	14 600 000		58 400 000
Bibliotekbygget	3 000 000				3 000 000
Kabelvåg skole		34 000 000	68 200 000	34 000 000	136 200 000
Offentlig barnehage Kabelvåg			12 900 000	6 400 000	19 300 000
"Leie-til-eie"-prosjekter			6 000 000	6 000 000	12 000 000
Påkostning utleieboliger	500 000	400 000	400 000	400 000	1 700 000
Sum investeringer i anleggsmidler	24 100 000	83 800 000	102 100 000	46 800 000	256 800 000

Investeringstiltak 2016-2019	2016	2017	2018	2019	Totalt
Programområde Rådmann	6 167	2 918	2 668	2 368	14 121
Programområde Oppvekst	100	0	0	0	100
Programområde Utvikling	37 040	42 040	16 190	13 340	108 610
Programområde Helse og omsorg	1 500	510	308	207	2 525
Fellesområde	22 550	22 500	22 500	22 400	89 950
Sum investeringsbehov	67 357	67 968	41 666	38 315	215 306

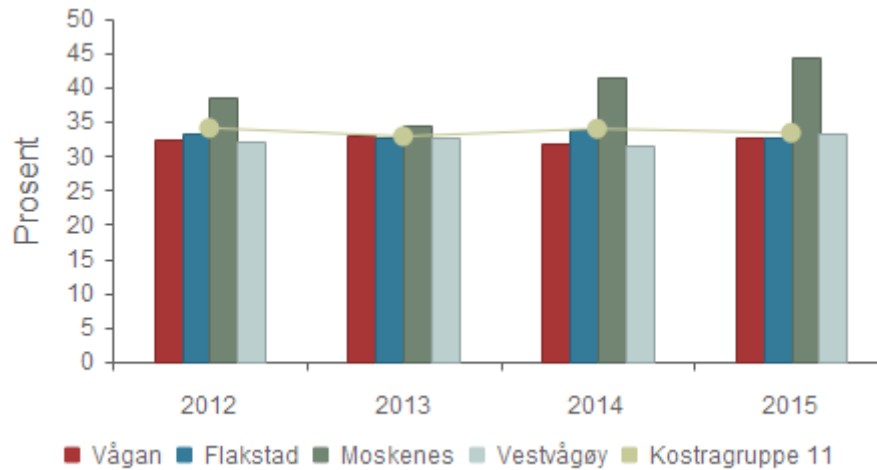
Investeringsbehov i Flakstad, Moskenes og Vestvågøy – foreløpige tall:

Investeringsbehov				
Kommune	2016	2017	2018	2019
Vestvågøy	175 204	72 745	61 380	56 380
Flakstad	22 400			
Moskenes				

8. Status - Pleie og omsorgstjenestene

8.1. Netto driftsutgifter pleie og omsorg i prosent av kommunens totale netto driftsutgifter

Prioritet - Netto driftsutgifter pleie og omsorg i prosent av kommunens totale netto driftsutgifter
Gruppert per år.

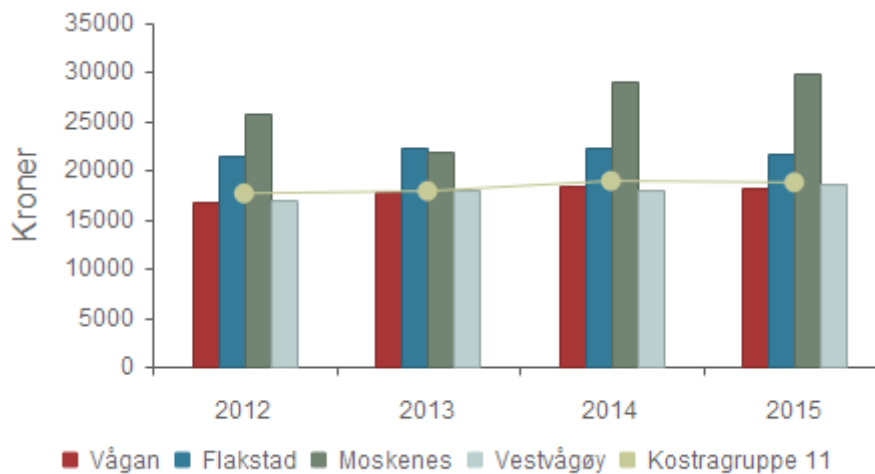
	2012	2013	2014	2015
Vågan	32,3 %	32,8 %	31,9 %	32,6 %
Flakstad	33,1 %	32,7 %	33,7 %	32,6 %
Moskenes	38,4 %	34,5 %	41,4 %	44,2 %
Vestvågøy	32,0 %	32,6 %	31,4 %	33,3 %
Kostragruppe 11	34,0 %	32,8 %	33,9 %	33,3 %

8.2. Pleie og omsorg - Prioritet, produktivitet kvalitet, dekningsgrad og kvalitet

Produktivitet er et uttrykk for hvor effektivt kommunen produserer sine tjenester og blir vanligvis målt som kostnad pr «bruker» (enhetskostnader målt ved brutto driftsutgifter pr. bruker/mottaker, dvs. ikke fratrukket tilhørende inntekter).

	Vågan 2014	Vågan 2015	Flakstad	Vestvågøy	Moskenes	Kostragruppe 11
Prioritet						
Netto driftsutgifter pleie og omsorg i prosent av kommunens totale netto driftsutgifter	31,9 %	32,6 %	32,6 %	33,3 %	44,2 %	33,3 %
Netto driftsutgifter pr. innbygger i kroner, pleie- og omsorgtjenesten	18 278	18 212	21 685	18 509	29 777	18 710
Netto driftsutgifter, pleie og omsorg pr. innbygger 67 år og over	115 999	112 030	102 734	115 146	130 136	111 535
Netto driftsutgifter, pleie og omsorg pr. innbygger 80 år og over	364 961	374 255	314 902	370 112	372 035	360 681
Tjenester til hjemmeboende (f254) - andel av netto driftsutgifter til PLO	49,5 %	50,8 %	54,8 %	53,4 %	51,7 %	53,1 %
Produktivitet						
Korrigerte brutto driftsutg pr. mottaker av hjemmetjenester (i kroner)	247 644	273 918	305 478	323 687	171 745	240 598
Korrigerte brutto driftsutgifter, institusjon, pr. kommunal plass	997 540	991 612	857 789	1 114 280	657 833	1 023 473
Dekningsgrad						
Andel beboere i bolig m/ heldøgns bemanning	101,0 %	104,9 %	100,0 %	96,1 %	60,0 %	51,8 %
Andel beboere i institusjon av antall plasser (belegg)	98,8 %	99,0 %	119,6 %	115,2 %	93,0 %	96,6 %
Mottakere av hjemmetjenester, pr. 1000 innb. 0-66 år	21	19	23	11	11	26
Mottakere av hjemmetjenester, pr. 1000 innb. 67-79 år	79	68	105	77	133	76
Mottakere av hjemmetjenester, pr. 1000 innb. 80 år og over	355	321	250	361	294	358
Økonomi						
Brutto driftsutgifter, helse og omsorg, i prosent av totale brutto driftsutgifter	35,5 %	34,1 %	36,5 %	37,0 %	49,6 %	33,7 %
Grunnlagsdata (Nivå 3)						
Sykehjemsbeboere	96	98	19	110	23	0
Andre nøkkeltall						
Netto driftsutgift 253 Helse- og omsorgstjenester i institusjon pr.innb (80 år og eldre) (B)	160 426	164 576	118 880	145 957	147 694	135 773
Netto driftsutgift 254 Helse- og omsorgstjenester til hjemmeboende pr.innb (80 år og eldre) (B)	180 813	190 240	172 424	197 666	192 400	191 450
Netto driftsutgift 261 Institusjonslokaler pr.innb (80 år og eldre) (B)	13 004	8 747	23 598	15 941	27 918	16 564

8.3. Netto driftsutgifter pr. innbygger i kroner, pleie- og omsorgstjenesten

Netto driftsutgifter pr. innbygger i kroner, pleie- og omsorgstjenesten

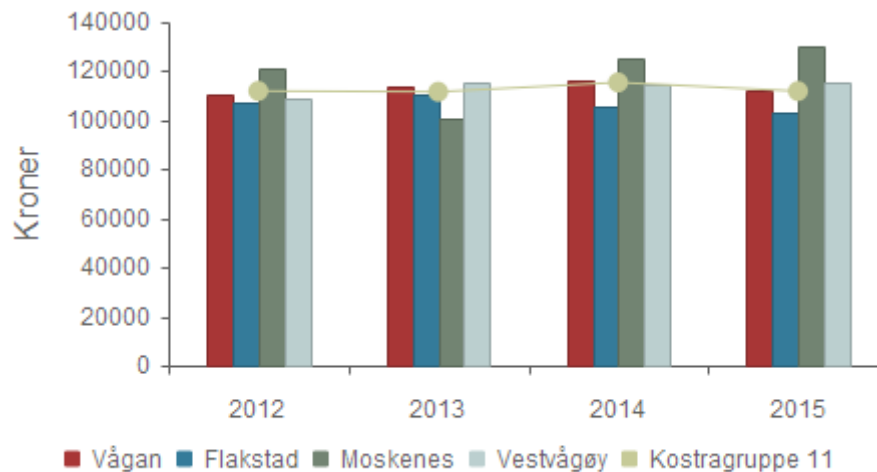
	2012	2013	2014	2015
Vågan	16 832	17 807	18 278	18 212
Flakstad	21 368	22 257	22 143	21 685
Moskenes	25 678	21 934	28 911	29 777
Vestvågøy	16 865	17 904	18 044	18 509
Kostragruppe 11	17 590	17 828	18 856	18 710

8.4. Netto driftsutgifter, pleie og omsorg pr. innbygger 67 år og over

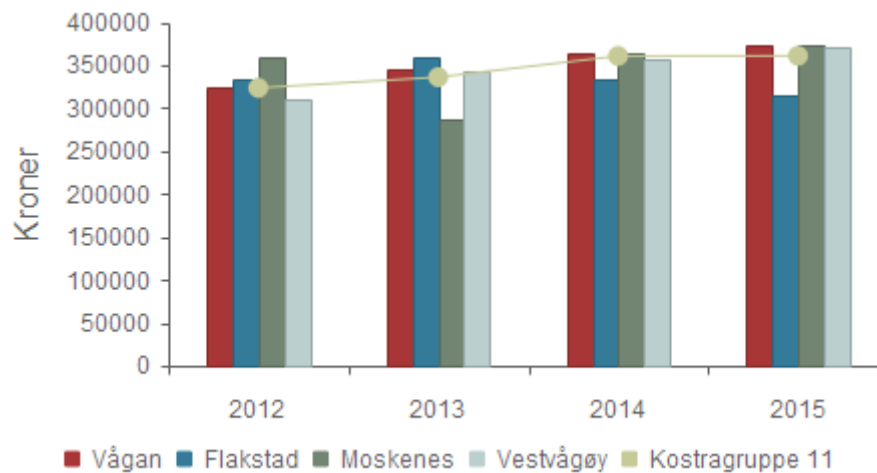
Prioritet - Netto driftsutgifter, pleie og omsorg pr. innbygger 67 år og over.

Gruppert per år.

	2012	2013	2014	2015
Vågan	109 985	113 735	115 999	112 030
Flakstad	106 533	109 917	105 509	102 734
Moskenes	121 131	100 426	124 738	130 136
Vestvågøy	108 665	114 737	113 950	115 146
Kostragruppe 11	111 599	111 258	115 061	111 535

8.5. Netto driftsutgifter pleie og omsorg pr. innbygger 80 år og over

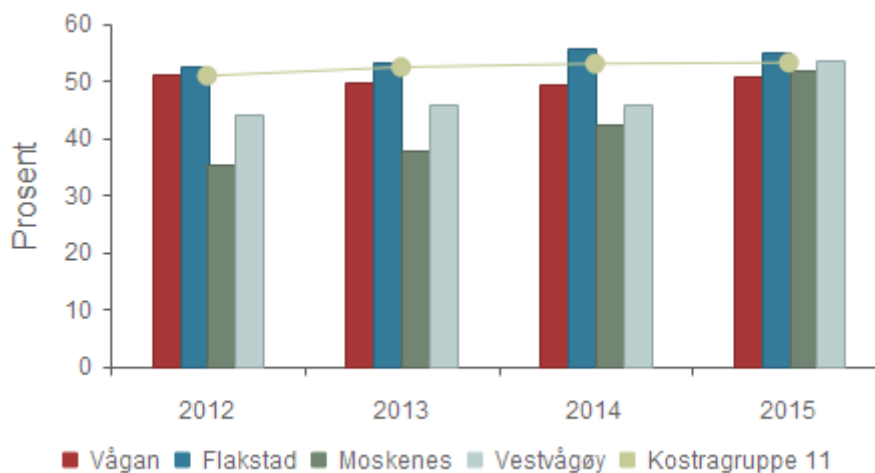

	2012	2013	2014	2015
Vågan	324 883	345 754	364 961	374 255
Flakstad	334 125	358 200	334 111	314 902
Moskenes	358 850	285 918	363 941	372 035
Vestvågøy	311 236	343 010	355 766	370 112
Kostragruppe 11	323 362	335 834	360 492	360 681

8.6. Tjenester til hjemmeboende - andel av netto driftsutgifter til pleie og omsorg

Prioritet - Tjenester til hjemmeboende (f254) - andel av netto driftsutgifter til pleie- og omsorg.

Gruppert per år.

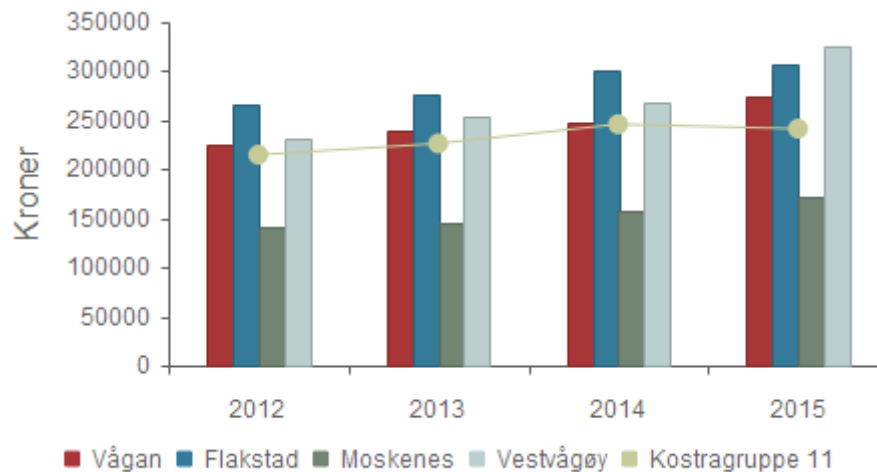

	2012	2013	2014	2015
Vågan	51,2 %	49,7 %	49,5 %	50,8 %
Flakstad	52,6 %	53,1 %	55,6 %	54,8 %
Moskenes	35,4 %	37,7 %	42,3 %	51,7 %
Vestvågøy	44,0 %	45,8 %	45,9 %	53,4 %
Kostragruppe 11	50,8 %	52,3 %	52,9 %	53,1 %

8.8. Korrigerede brutto driftsutg pr. mottaker av hjemmetjenester

Produktivitet - Korrigerede brutto driftsutg pr. mottaker av hjemmetjenester (i kroner).

Gruppert per år.

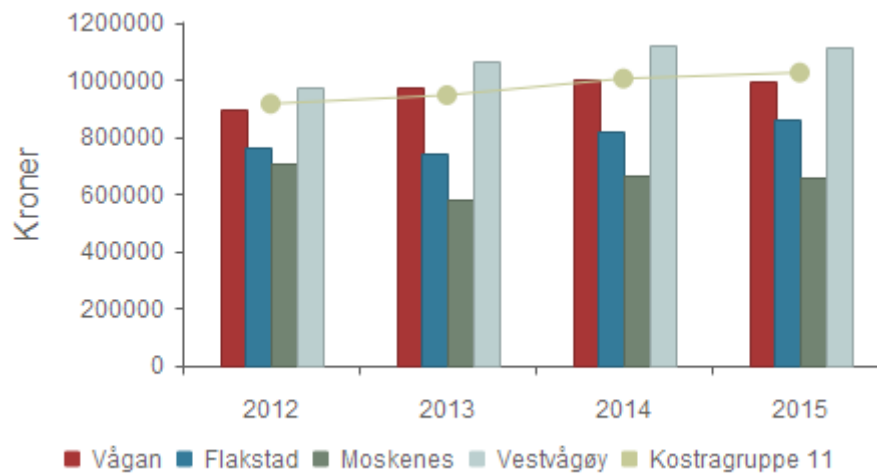

	2012	2013	2014	2015
Vågan	224 825	238 979	247 644	273 918
Flakstad	264 485	276 077	299 179	305 478
Moskenes	140 900	144 000	157 288	171 745
Vestvågøy	229 781	253 024	267 364	323 687
Kostragruppe 11	214 131	225 577	245 167	240 598

8.9. Korrigerede brutto driftsutgifter, institusjon, pr. kommunal plass

Produktivitet - Korrigerede brutto driftsutgifter, institusjon, pr. kommunal plass.

Gruppert per år.

	2012	2013	2014	2015
Vågan	898 833	972 042	997 540	991 612
Flakstad	764 130	743 609	818 100	857 789
Moskenes	707 458	580 208	663 250	657 833
Vestvågøy	972 081	1 061 057	1 119 746	1 114 280
Kostragruppe 11	914 564	944 634	1 002 593	1 023 473

8.10. Estimert framtidige tjenestebehov i årsverk

Kompetanseprofil Vågan – pleie og omsorg:

Det er totalt 316,94 årsverk i pleie og omsorg i Vågan kommune (2014 tall). Av disse har 76,76 relevant fagutdanning. Andel årsverk i brukertilrette tjenester med fagutdanning er 79 prosent i Vågan. Tilsvarende andel mot brukertilrette tjenester på landsbasis er på 75 prosent. Her skiller dermed kommunen seg ut med større kompetanse enn landssnittet (Telemarksforsking).

Estimert framtidige tjenestebehov i årsverk per 1000 innbyggere 20-66 år.

Kommune	2014	2020	2040
Samlet	58,9	60,7	87,4
Flakstad	55,3	58,2	79,8
Vågan	56	58,1	88,1
Moskenes	66,7	61,1	71,6
Vestvågøy	61,1	63,2	88,9

9. Status - Kommnehelse

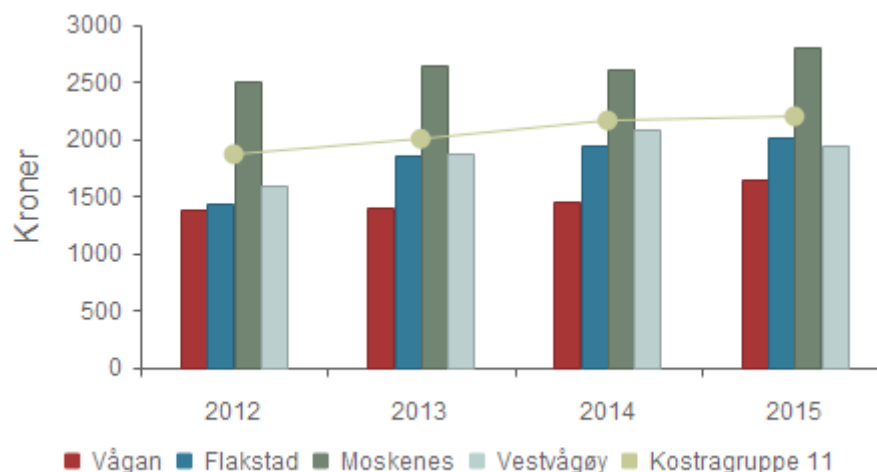
9.1. Prioritet, produktivitet kvalitet, dekningsgrad og kvalitet

	Vågan 2014	Vågan 2015	Flakstad	Vestvågøy	Moskenes	Kostragruppe 11
Prioritet						
Netto driftsutg til forebygging, helsestasjons- og skolehelsetj. pr. innb 0-20	1 456	1 649	2 019	1 933	2 796	2 194
Netto driftsutg til forebygging, helsestasjons- og skolehelsetj. pr. innb 0-5 år	5 952	7 052	8 182	7 209	12 327	8 567
Netto driftsutgifter til forebyggende arbeid, helse pr. innbygger	578	764	-153	204	187	166
Dekningsgrad						
Fysioterapiårverk per 10 000 innbyggere, kommunehelsetjenesten	9,8	9,7	15,8	10,2	9,4	9,6
Legeårverk pr 10 000 innbyggere, kommunehelsetjenesten	11,6	11,6	22,5	16,1	18,8	11,6
Kvalitet						
Gjennomsnittlig listelengde	1 167	1 180	576	944	559	988
Reservekapasitet fastlege	101,0 %	100,0 %	139,0 %	101,0 %	116,0 %	105,0 %
Åpningstid ved helsestasjon for ungdom. Sum timer per uke	2,0	2,0	0,0	2,0	0,0	0,0

9.2. Netto driftsutg til forebygging, helsestasjons- og skolehelsetj.

Prioritet - Netto driftsutg til forebygging, helsestasjons- og skolehelsetj. pr. innb 0-20.

Gruppert per år

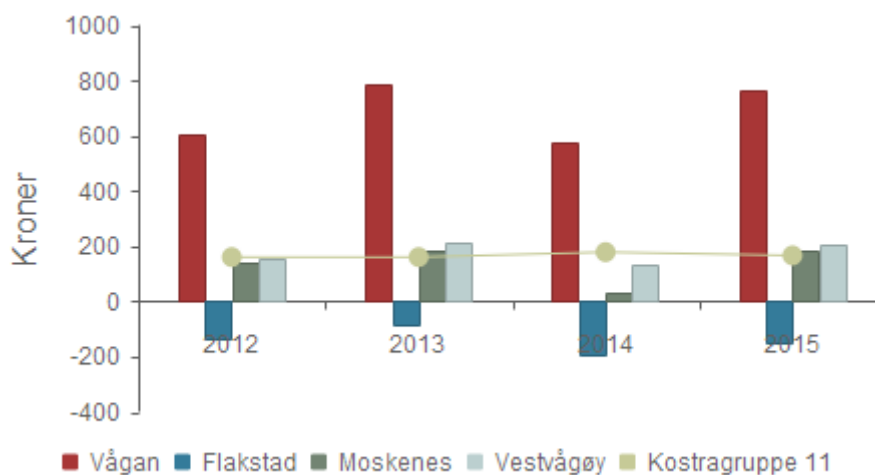

	2012	2013	2014	2015
Vågan	1 381	1 391	1 456	1 649
Flakstad	1 441	1 862	1 938	2 019
Moskenes	2 496	2 648	2 609	2 796
Vestvågøy	1 590	1 871	2 077	1 933
Kostragruppe 11	1 863	1 998	2 158	2 194

9.3. Netto driftsutgifter til forebyggende arbeid, helse pr. innbygger

Prioritet - Netto driftsutgifter til forebyggende arbeid, helse pr. innbygger

Gruppert per år

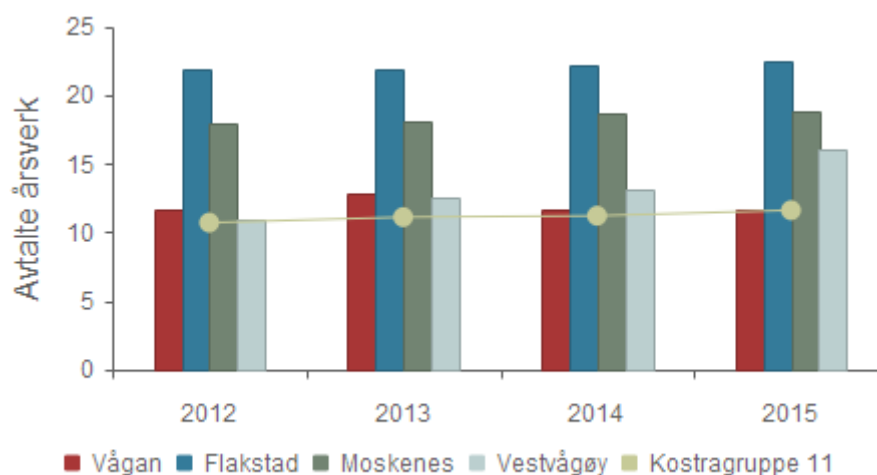

	2012	2013	2014	2015
Vågan	602	787	578	764
Flakstad	-132	-83	-196	-153
Moskenes	138	186	29	187
Vestvågøy	158	211	136	204
Kostragruppe 11	160	160	178	166

9.4. Dekningsgrad - Legeårsverk kommunehelsetjenesten

Dekningsgrad - Legeårsverk pr 10 000 innbyggere, kommunehelsetjenesten.

Gruppert per år.

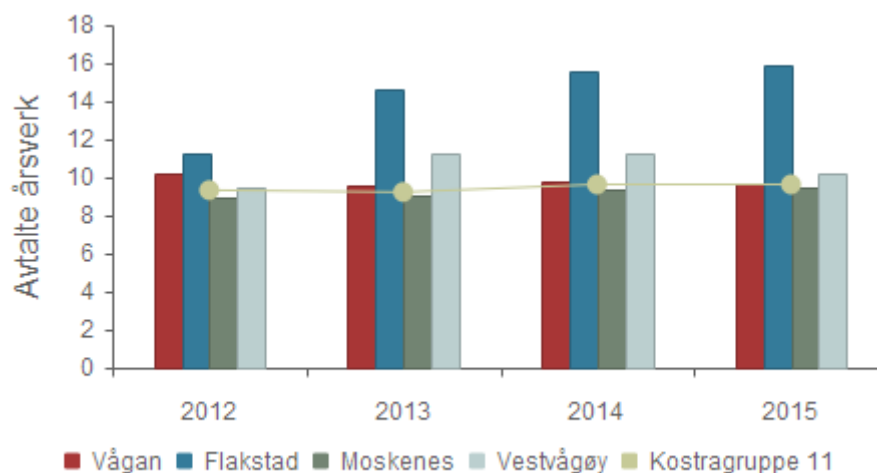

	2012	2013	2014	2015
Vågan	11,7	12,8	11,6	11,6
Flakstad	21,8	21,9	22,1	22,5
Moskenes	17,9	18,1	18,7	18,8
Vestvågøy	10,9	12,5	13,1	16,1
Kostragruppe 11	10,7	11,1	11,2	11,6

9.5. Dekningsgrad - Fysioterapiårsverk

Dekningsgrad - Fysioterapiårsverk per 10 000 innbyggere, kommunehelsetjenesten.

Gruppert per år.

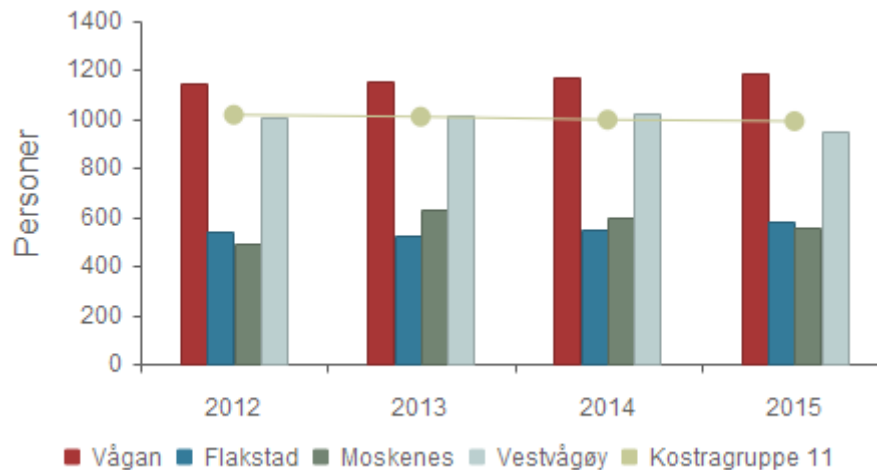

	2012	2013	2014	2015
Vågan	10,2	9,6	9,8	9,7
Flakstad	11,2	14,6	15,5	15,8
Moskenes	8,9	9,0	9,3	9,4
Vestvågøy	9,4	11,2	11,2	10,2
Kostragruppe 11	9,3	9,2	9,6	9,6

9.6. Kvalitet - Gjennomsnittlig listelengde

Kvalitet - Gjennomsnittlig listelengde.

Gruppert per år.

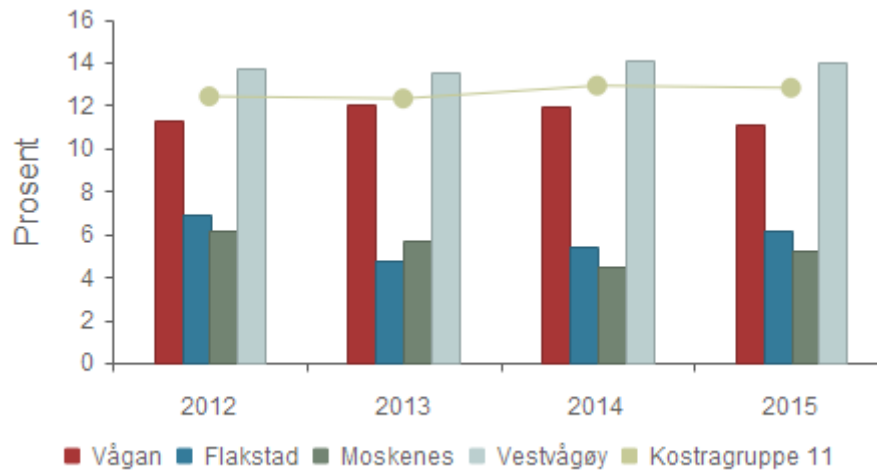

	2012	2013	2014	2015
Vågan	1 140	1 155	1 167	1 180
Flakstad	537	526	551	576
Moskenes	486	627	600	559
Vestvågøy	1 005	1 015	1 019	944
Kostragruppe 11	1 014	1 006	994	988

10. Status - Barnehage

10.1. Netto driftsutgifter barnehagesektoren

Netto driftsutgifter barnehagesektoren i prosent av kommunens totale netto driftsutgifter

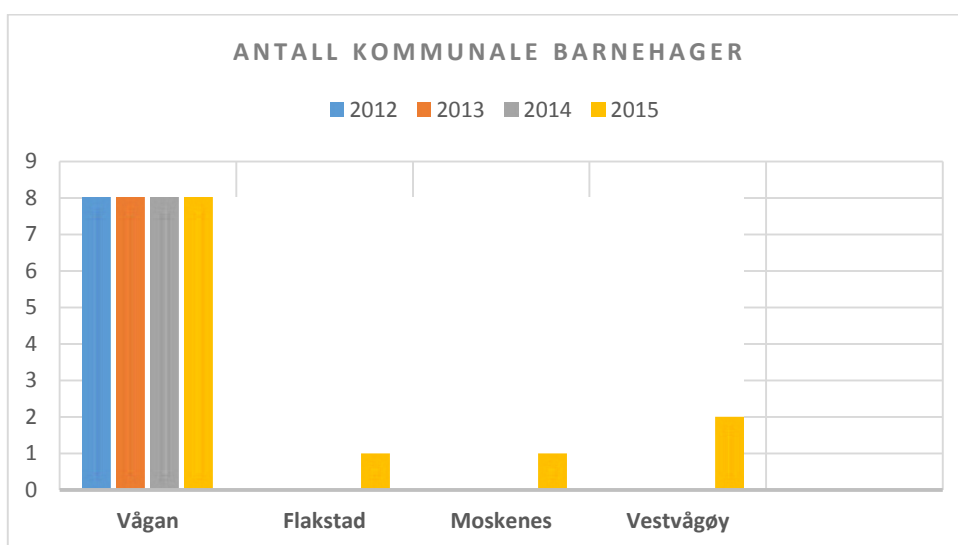
10.2. Prioritet, produktivitet kvalitet, dekningsgrad og kvalitet

Barnehager -	Vågan 2014	Vågan 2015	Flakstad	Vestvågøy	Moskenes	Kostragruppe 11
Prioritet						
Funksjon 211 - Tilrettelagte tiltak	14,3 %	12,0 %	0,0 %	29,6 %	3,6 %	9,2 %
Netto driftsutgifter barnehagesektoren i prosent av kommunens totale netto driftsutgifter	11,9 %	11,1 %	6,2 %	14,0 %	5,2 %	12,8 %
Netto driftsutgifter per innbygger 1-5 år i kroner, barnehager	127 087	131 036	78 129	124 846	87 833	128 599
Produktivitet						
Korrigerte brutto driftsutgifter i kroner per barn i kommunal barnehage	183 654	202 766	146 176	197 879	220 950	172 708
Korrigerte brutto driftsutgifter til kommunale barnehager per korrigert oppholdstime (kr)	59	63	49	59	79	58
Korrigerte oppholdstimer per årsverk i kommunale barnehager	9 833	9 695	9 605	11 210	8 015	11 103
Utgifter til kommunale lokaler og skyss per barn i kommunal barnehage (kr)	6 923	6 757	5 529	7 667	11 950	14 331
Dekningsgrad						
Andel barn 0 år med barnehageplass i forhold til innbyggere 0 år	7,7 %	4,4 %	0,0 %	1,6 %	0,0 %	3,6 %
Andel barn 1-2 år med barnehageplass i forhold til innbyggere 1-2 år	81,5 %	82,8 %	60,6 %	83,2 %	92,3 %	80,9 %
Andel barn 3-5 år med barnehageplass i forhold til innbyggere 3-5 år	88,6 %	92,7 %	70,3 %	96,9 %	89,7 %	97,4 %
Andel barn i kommunale barnehager i forhold til alle barn i barnehage	31,0 %	27,7 %	37,0 %	10,5 %	52,6 %	51,8 %
Andel minoritetsspråklige barn i barnehage i forhold til alle barn med barnehageplass	11,7 %	14,2 %	6,5 %	9,6 %	5,3 %	10,6 %
Kvalitet						
Andel barn 1-5 år med barnehageplass	85,9 %	88,8 %	65,7 %	91,6 %	90,5 %	90,4 %
Andel styrere og pedagogiske ledere med godkjent barnehagelærerutdanning	82,4 %	88,9 %	77,8 %	81,9 %	83,3 %	93,6 %
Antall barn korrigert for alder per årsverk til basisvirksomhet i kommunale barnehager	5,5	6,5	6,0	7,4	5,2	8,2
Leke- og oppholdsareal per barn i barnehage (m2)	5,9	6,0	10,0	5,6	10,5	6,1

10.3. Kommunale barnehager

Oversikt over kommunale barnehager i Flakstad, Moskenes, Vestvågøy og Vågan, sammenlignet med Kostragruppe 11.

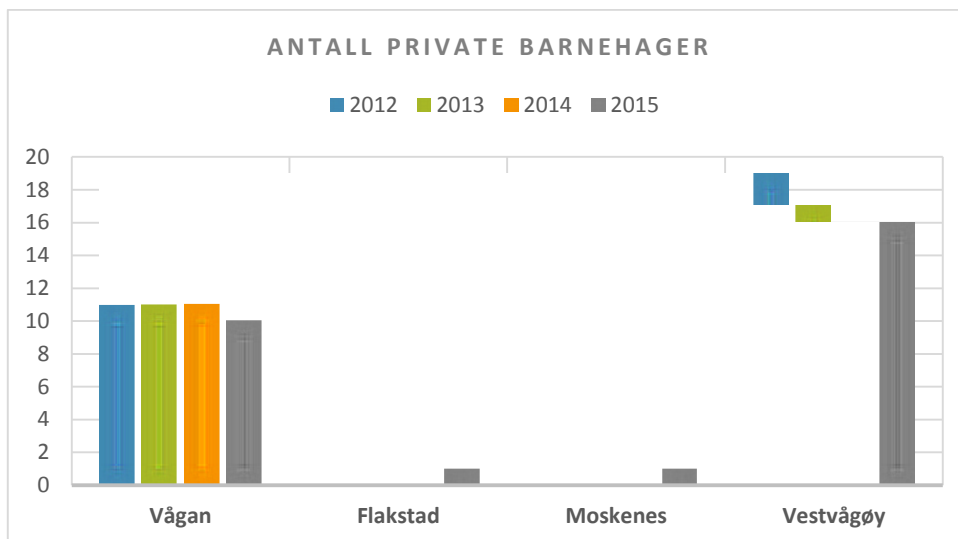
Antall kommunale barnehager.				
	2012	2013	2014	2015
Vågan	8	8	8	8
Flakstad	2	1	1	1
Moskenes	1	1	1	1
Vestvågøy	1	1	1	2

10.4. Private barnehager

Oversikt over private barnehager Flakstad, Moskenes, Vestvågøy og Vågan, sammenlignet med Kostragruppe 11.

Antall private barnehager.				
	2012	2013	2014	2015
Vågan	11	11	11	10
Flakstad	1	1	1	1
Moskenes	1	1	1	1
Vestvågøy	19	17	16	16

Barnehage: Estimert framtidig tjenestebehov i årsverk per 1000 innbygger 20-66 år.

Kommune	2014	2020	2040
Samlet	23,6	24,1	24,3
Flakstad	15,8	17,2	19,5
Vågan	23,1	25,3	24,7
Moskenes	14,6	14,6	13,7
Vestvågøy	25,9	24,9	25,5

Kilde: Ny kommune (2014 tall)

11. Status - Grunnskole

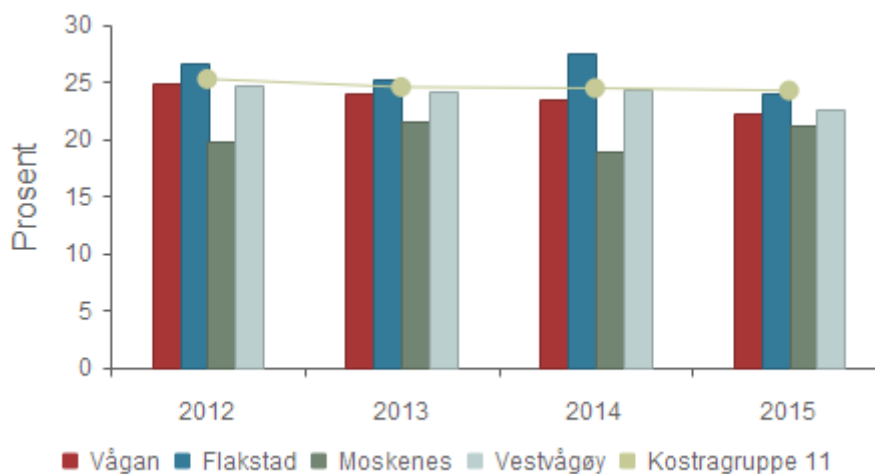
Det er totalt 1117 elever i grunnskolen i Vågan for skoleåret 2015/2016, hvorav 1063 går i kommunale skole og 54 i privatskole.
Andelen elever i grunnskolen som får spesialundervisning er 13.4 % (SSB, foreløpige tall 2015).

11.1. Netto driftsutgifter grunnskolesektor - netto driftsutgifter

Prioritet - Netto driftsutgifter grunnskolesektor (202, 215, 222, 223) i prosent av samlede netto driftsutgifter

Gruppert per år

	2012	2013	2014	2015
Vågan	24,9 %	23,9 %	23,5 %	22,3 %
Flakstad	26,6 %	25,2 %	27,4 %	23,9 %
Moskenes	19,8 %	21,6 %	18,9 %	21,2 %
Vestvågøy	24,7 %	24,1 %	24,3 %	22,6 %
Kostragruppe 11	25,2 %	24,5 %	24,4 %	24,2 %

11.2. Nøkkeltall grunnskole:

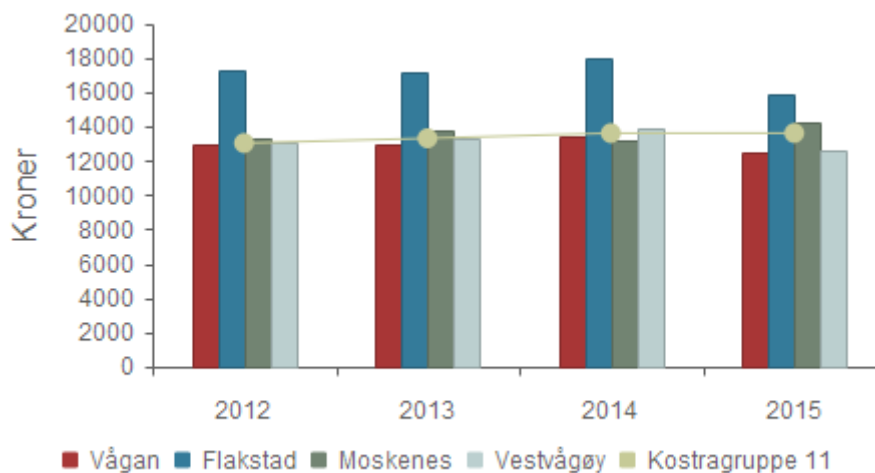
	Vågan 2014	Vågan 2015	Flakstad	Vestvågøy	Moskenes	Kostragruppe 11
Prioritet						
Netto driftsutgifter grunnskolesektor (202, 215, 222, 223) i prosent av samlede netto driftsutgifter	23,5 %	22,3 %	23,9 %	22,6 %	21,2 %	24,2 %
Netto driftsutgifter til grunnskole (202), per innbygger 6-15 år	86 121	86 622	124 523	83 039	100 455	89 330
Netto driftsutgifter til skolefritidstilbud (215), per innbygger	393	367	284	207	414	213
Netto driftsutgifter til skolelokaler (222), per innbygger 6-15 år	20 537	11 508	27 515	15 712	44 253	16 021
Netto driftsutgifter til skoleskyss (223), per innbygger 6-15 år	1 060	1 301	6 015	2 386	3 838	3 104
Produktivitet						
Driftsutgifter til inventar og utstyr (202), per elev i grunnskolen	517	369	357	353	321	802
Driftsutgifter til undervisningsmaterieill (202), per elev i grunnskolen	1 358	1 410	1 791	1 371	857	1 684
Korrigerte brutto driftsutgifter til grunnskole (202), per elev	91 639	92 640	125 604	89 722	105 075	94 389
Korrigerte brutto driftsutgifter til grunnskole, skolelokaler og skoleskyss (202, 222, 223), per ele	116 016	107 151	160 946	107 527	156 375	113 377
Korrigerte brutto driftsutgifter til skolefritidstilbud (215), per komm. Bruker	33 780	33 980	33 611	28 129	40 621	27 501

	Vågan 2014	Vågan 2015	Flakstad	Vestvågøy	Moskenes	Kostragruppe 11
Lønnsutgifter til grunnskole, skolelokaler og skoleskyss (202, 222, 223), per elev	93 985	95 376	131 318	87 067	112 232	92 383
Dekningsgrad						
Andel elever i grunnskolen som får morsmålsopplæring	0,0 %	0,0 %	0,0 %	3,4 %	0,0 %	0,6 %
Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning	9,3 %	13,4 %	14,4 %	11,0 %	19,8 %	8,2 %
Andel elever i grunnskolen som får særskilt norskopplæring	4,4 %	6,4 %	2,2 %	7,4 %	1,1 %	3,6 %
Andel innbyggere 6-9 år i kommunal og privat SFO	48,9 %	49,6 %	43,9 %	48,4 %	21,4 %	48,1 %
Kvalitet						
Elever per kommunal skole	107	108	59	211	91	174
Elevunders. 10. trinn - Trivsel	4,2	4,2	3,9	4,0	4,1	0,0
Frafall i videregående skole	25,0 %	27,0 %	43,0 %	29,0 %	42,0 %	0,0 %
Gjennomsnittlig gruppestørrelse, 1.-10.årstrinn	11,3	11,6	7,4	13,0	8,9	12,4
Gjennomsnittlige grunnskolepoeng	41,0	41,6	42,6	41,2	44,9	0,0
Nasjonale prøver 5. trinn: Engelsk	46,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Nasjonale prøver 5. trinn: Lesing	45,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Nasjonale prøver 5. trinn: Regning	47,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Standpunkt 10. trinn - Engelsk skriftlig	4,2	3,8	0,0	3,9	4,7	0,0
Standpunkt 10. trinn - Matematikk	3,8	3,5	0,0	3,5	4,2	0,0
Standpunkt 10. trinn - Norsk hovedmål	3,8	3,9	0,0	3,8	4,0	0,0

11.3. Prioritet - Netto driftsutgifter grunnskolesektor

Prioritet - Netto driftsutgifter grunnskolesektor (202, 215, 222, 223), per innbygger

Gruppert per år

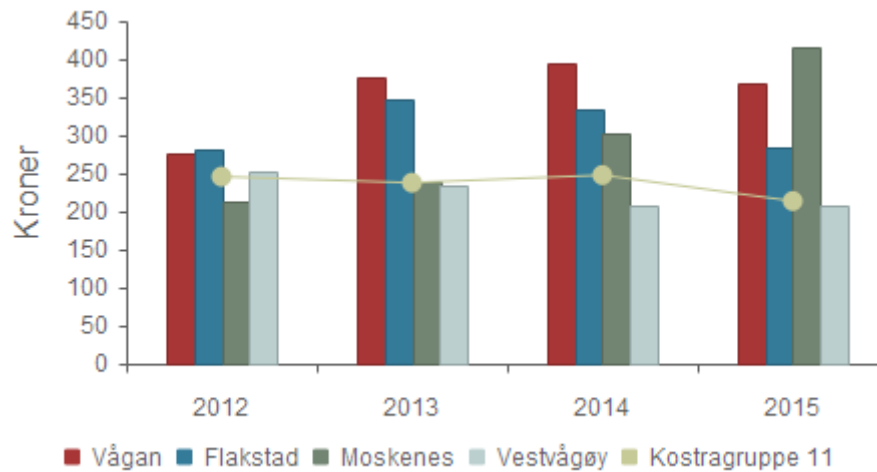

	2012	2013	2014	2015
Vågan	12 962	12 983	13 456	12 426
Flakstad	17 209	17 130	17 997	15 900
Moskenes	13 271	13 711	13 236	14 262
Vestvågøy	13 031	13 269	13 928	12 562
Kostragruppe 11	13 013	13 293	13 591	13 598

11.4. Prioritet - Netto driftsutgifter til skolefritidstilbud

Prioritet - Netto driftsutgifter til skolefritidstilbud (215), per innbygger

Gruppert per år

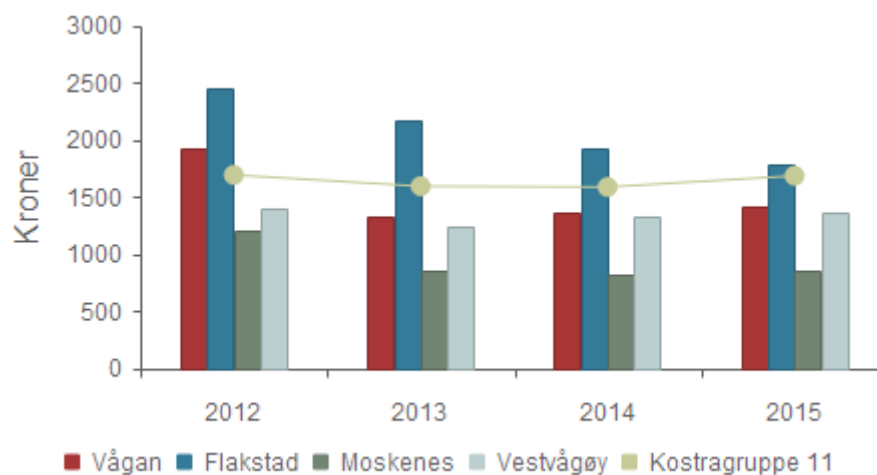

	2012	2013	2014	2015
Vågan	275	376	393	367
Flakstad	281	346	333	284
Moskenes	213	240	301	414
Vestvågøy	252	234	207	207
Kostragruppe 11	245	237	247	213

11.5. Produktivitet - Driftsutgifter til undervisningsmateriell

Produktivitet - Driftsutgifter til undervisningsmateriell (202), per elev i grunnskolen.

Gruppert per år

	2012	2013	2014	2015
Vågan	1 923	1 334	1 358	1 410
Flakstad	2 449	2 176	1 916	1 791
Moskenes	1 207	849	830	857
Vestvågøy	1 395	1 237	1 326	1 371
Kostragruppe 11	1 691	1 593	1 586	1 684

11.6. Estimert framtidig tjenestebehov i årsverk - grunnskole

Estimert framtidig tjenestebehov i årsverk per 1000 innbygger 20-66 år.

Kommune	2014	2020	2040
Samlet	22,5	21,9	23,2
Flakstad	27,6	23,8	32,6
Vågan	22,2	21,8	22,6
Moskenes	19,5	17,5	18,3
Vestvågøy	22,5	22,2	23,4

Kilde: Ny kommune (2014 tall)

12. Status - Sosialtjenesten

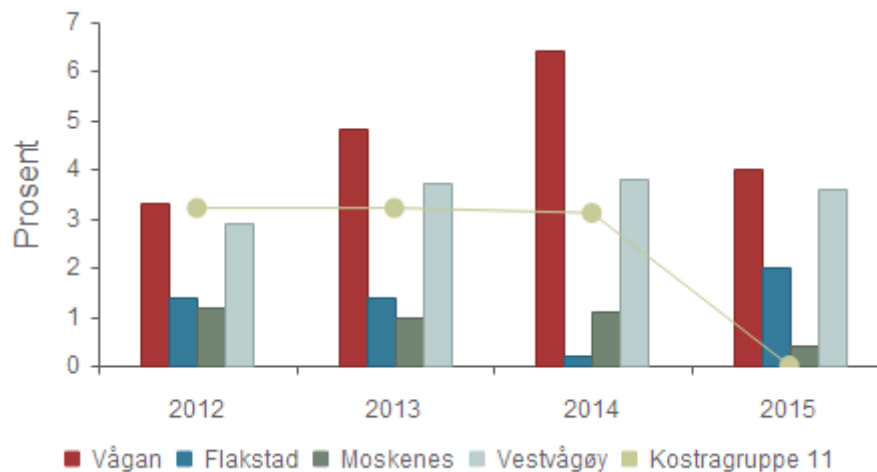
12.1. Nøkkeltall sosialtjenesten:

	Vågan 2014	Vågan 2015	Flakstad	Vestvågøy	Moskenes	Kostragruppe 11
Prioritet						
Netto driftsutg. til råd, veiledning og sos.forebyggend arb. pr. innb, 20-66 år	4 054	1 678	1 738	1 260	275	0
Netto driftsutg. til sosialtjenesten i prosent av samlede netto driftsutgifter	6,4 %	4,0 %	2,0 %	3,6 %	0,4 %	0,0 %
Netto driftsutg. til tilbud til pers. med rusprobl. pr. innb. 20-66 år	258	316	0	354	0	0
Netto driftsutgifter til sosialtjenesten pr. innbygger 20-66 år	5 984	3 670	2 344	3 409	428	0
Produktivitet						
Brutto driftsutgifter til introduksjonsordningen pr. innbygger	719	956	16	876	0	0
Brutto driftsutgifter til økonomisk sosialhjelp pr. mottaker	29 678	28 601	0	52 093	11 750	0
Dekningsgrad						
Andel mottakere med sosialhjelp som hovedinntektskilde	31,6 %	35,4 %	0,0 %	49,8 %	50,0 %	0,0 %
Andelen sosialhjelpsmottakere i forhold til innbyggere i alderen 20-66 år	5,8 %	6,0 %	0,0 %	3,6 %	1,3 %	0,0 %
Kvalitet						
Gjennomsnittlig deltakelseslengde (måneder)	8	8	0	7	0	0
Gjennomsnittlig stønadslengde mottakere 18-24 år	3,3	3,1	0,0	3,2	0,0	0,0
Gjennomsnittlig stønadslengde mottakere 25-66 år	4,0	3,8	0,0	3,7	1,3	0,0
Gjennomsnittlig utbetaling pr. stønadsmåned	7 850	8 099	0	9 473	5 561	0
Korrigerede driftsutgifter til sosialtjenesten pr. mottaker	74 906	35 688	0	42 603	100 250	0
Sosialhjelpsmottakere med stønad i 6 måneder eller mer	87	73	0	49	0	0

12.2. Prioritet - Netto driftsutg. til sosialtjenesten

Prioritet - Netto driftsutg. til sosialtjenesten i prosent av samlede netto driftsutgifter.

Gruppert per år.

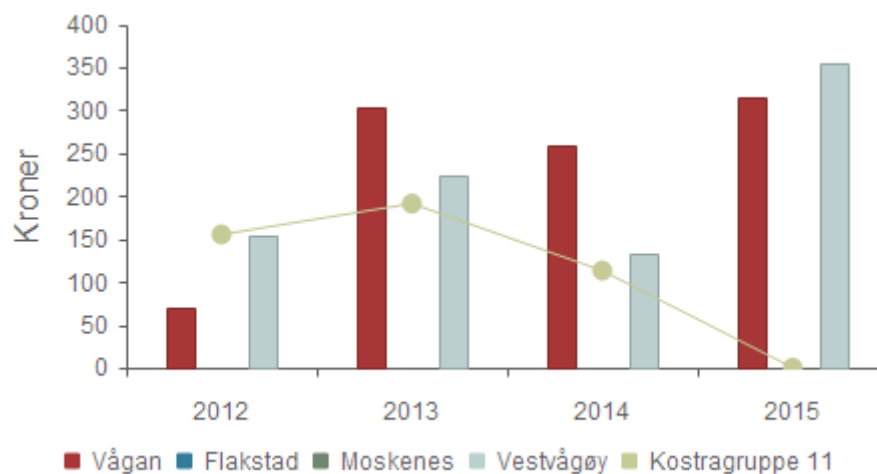

	2012	2013	2014	2015
Vågan	3,3 %	4,8 %	6,4 %	4,0 %
Flakstad	1,4 %	1,4 %	0,2 %	2,0 %
Moskenes	1,2 %	1,0 %	1,1 %	0,4 %
Vestvågøy	2,9 %	3,7 %	3,8 %	3,6 %
Kostragruppe 11	3,2 %	3,2 %	3,1 %	0,0 %

12.3. Prioritet - Netto driftsutg. til tilbud til pers. med rusproblemer

Prioritet - Netto driftsutg. til tilbud til pers. med rusprobl. pr. innb. 20-66 år.

Gruppert per år.

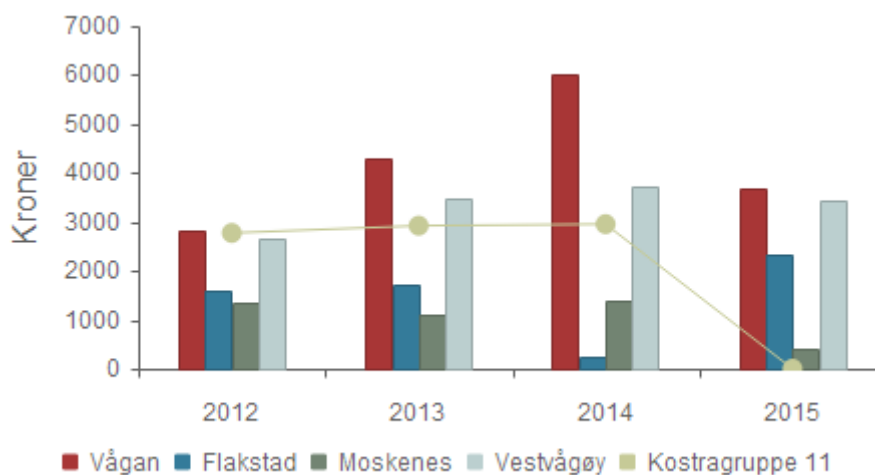

	2012	2013	2014	2015
Vågan	71	303	258	316
Flakstad	0	0	0	0
Moskenes	0	0	0	0
Vestvågøy	154	224	134	354
Kostragruppe 11	155	191	113	0

12.4. Netto driftsutgifter til sosialtjenesten pr. innbygger 20-66 år

Prioritet - Netto driftsutgifter til sosialtjenesten pr. innbygger 20-66 år.

Gruppert per år.

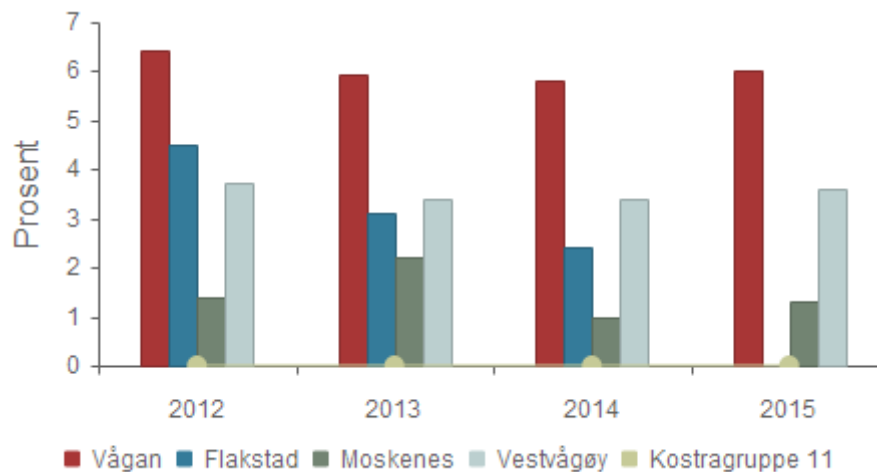

	2012	2013	2014	2015
Vågan	2 815	4 302	5 984	3 670
Flakstad	1 588	1 734	250	2 344
Moskenes	1 354	1 122	1 379	428
Vestvågøy	2 664	3 480	3 716	3 409
Kostragruppe 11	2 765	2 913	2 945	0

12.5. Andelen sosialhjelpsmottakere i forhold til innbyggere

Dekningsgrad - Andelen sosialhjelpsmottakere i forhold til innbyggere i alderen 20-66 år.

Gruppert per år.

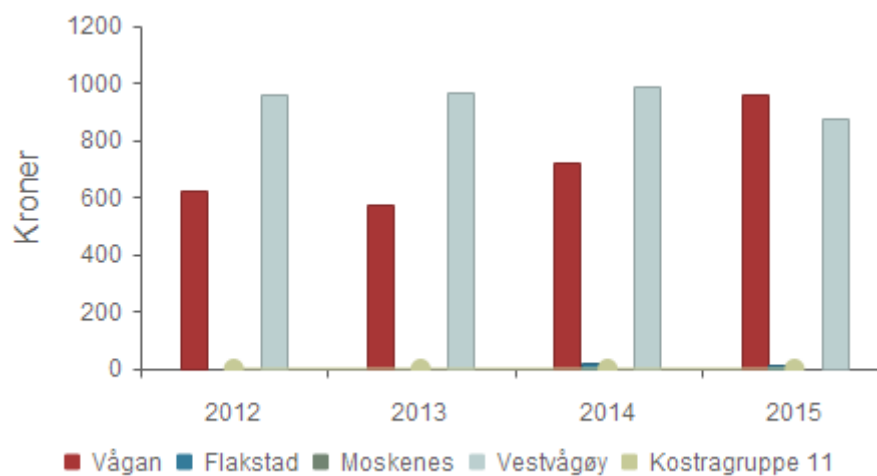

	2012	2013	2014	2015
Vågan	6,4 %	5,9 %	5,8 %	6,0 %
Flakstad	4,5 %	3,1 %	2,4 %	0,0 %
Moskenes	1,4 %	2,2 %	1,0 %	1,3 %
Vestvågøy	3,7 %	3,4 %	3,4 %	3,6 %
Kostragruppe 11	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %

12.6. Produktivitet - Brutto driftsutgifter til introduksjonsordningen

Produktivitet - Brutto driftsutgifter til introduksjonsordningen pr. innbygger.

Gruppert per år.

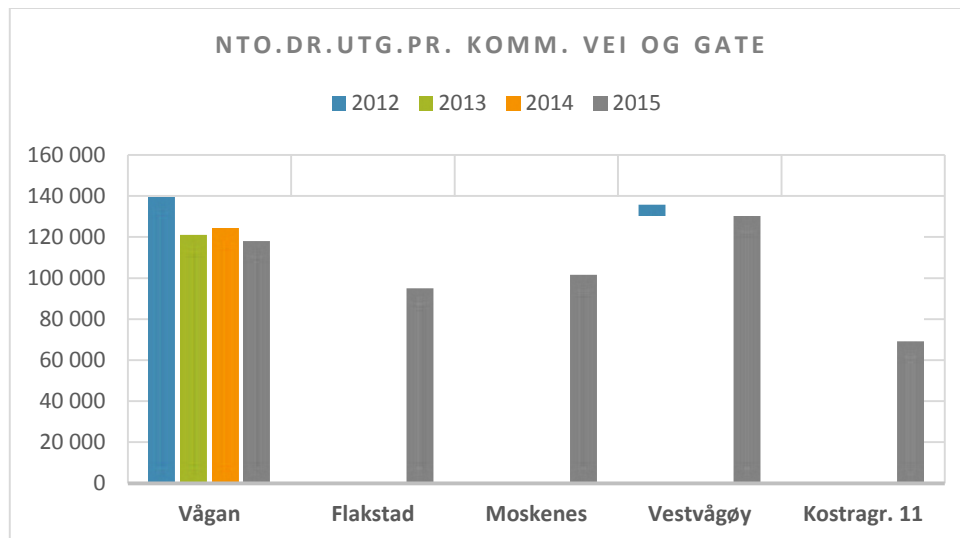

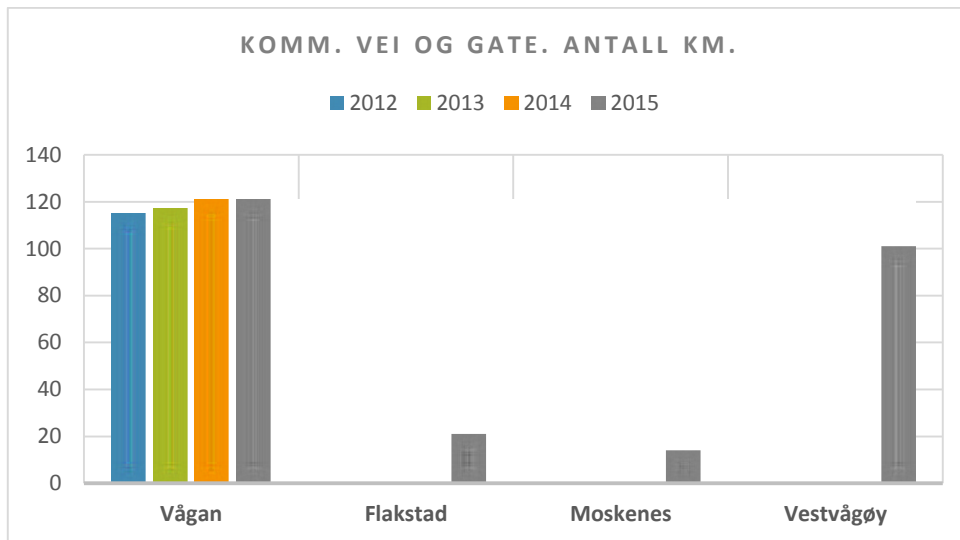
	2012	2013	2014	2015
Vågan	620	575	719	956
Flakstad	0	0	21	16
Moskenes	0	0	0	0
Vestvågøy	961	964	990	876
Kostragruppe 11	0	0	0	0

13. Status - Samferdsel

<i>Nto. dr.utg. ekskl. avskrivninger i kr pr. km kommunal vei og gate</i>				
	2012	2013	2014	2015
Vågan	139 009	120 607	123 917	117 562
Flakstad	81 714	75 048	105 571	94 714
Moskenes	98 467	91 667	95 133	101 214
Vestvågøy	135 109	122 168	108 040	129 842
Kostragr. 11	66 634	63 552	62 190	68 924

Kommunal vei og gate, Antall kilometer				
	2012	2013	2014	2015
Vågan	115	117	121	121
Flakstad	21	21	21	21
Moskenes	15	15	15	14
Vestvågøy	101	101	101	101

Lødingen

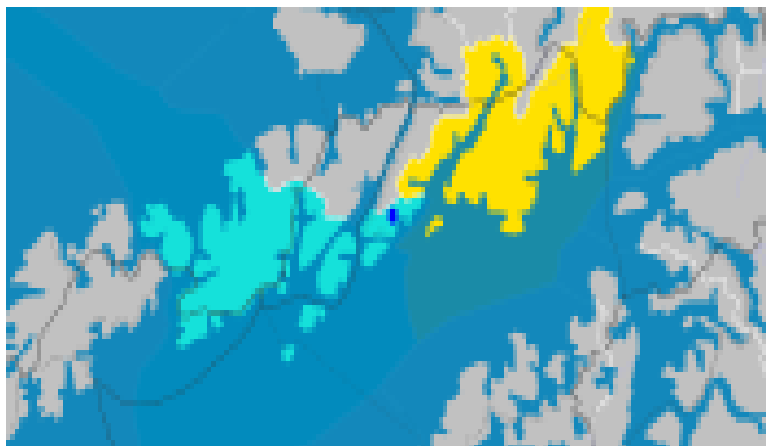

Vågan

Foreløpig rapport Status- og faktagrunnlag

Lødingen og Vågan

Arbeidstittel «Aust-Lofoten kommune»

Korrigert 29.04.16

Innhold

1.	Faktaopplysninger om Kommunereformen	4
1.1.	Oppbygging av rapporten.....	4
1.2.	Kommuneproposisjonen 2015	4
1.3.	Regjeringens mål for kommunereformen.....	4
1.4.	Regjeringens kriterier for god kommunestruktur	5
1.5.	Nye oppgaver til kommunene	6
2.	Kommuneutredning i Lødingen og Vågan - vedtak	7
2.1.	Vedtak i Lødingen og Vågan	7
2.2.	Grensejusteringer	8
3.	Økonomisk konsekvenser ved kommunereformen	8
3.1.	Engangsstøtte	8
3.2.	Reformstøtte	9
3.3.	Inndelingstilskudd	9
3.4.	Nytt inntektssystem	10
3.5.	Konsekvenser av nytt inntektssystem – 0- alternativet	11
4.	Utredning.....	12
4.1.	Prinsipper for sammenslåingsprosessen – Lødingen og Vågan	13
4.2.	Mål for den nye kommunen.....	13
5.	Kartlegging og analyse demografiske og sosioøkonomiske forhold	14
5.1.	Befolkningsutvikling	14
5.2.	Framskrivninger	14
5.3.	Framskrivninger - Aldersgrupper.....	15
5.4.	Innbyggere 20-66 år i forhold til eldre innbyggere	16
5.5.	Befolkningssammensetning	18
5.6.	Privat og offentlig sysselsetting.....	19
5.7.	Næringssammensetting	19
5.8.	Sårbarhetsindikator	20
5.9.	Arbeidspendling.....	20
6.	Areal og bosettingsmønster	22
6.1.	Areal	22
6.2.	Bosettingsmønster i kommunene	22
6.3.	Grunnkretser i Vågan.....	22
6.4.	Grunnkretser i Lødingen.....	23
6.5.	Avstand, kommunikasjon og senterfunksjoner.....	23
7.	Økonomisk status i Lødingen og Vågan.....	24
7.1.	Kommunenes inntekter.....	24
7.2.	Driftsinntekter	24

7.3.	Vågan.....	24
7.4.	Lødingen	24
7.5.	Økonomisk soliditet – netto driftsresultat	25
7.6.	Lånegjeld	26
7.7.	Disposisjonsfond.....	28
7.8.	Premieavvik	29
7.9.	Pensjonsforpliktelser.....	29
7.10.	Eiendomsskatt	30
7.11.	Fremtidig investeringsbehov i Lødingen og Vågan.....	31
8.	Enhetene	33
8.1.	Budsjett 2016 – fordeling pr sektor Vågan kommune	33
8.2.	Budsjett 2016 – fordeling pr sektor Lødingen kommune	33
8.3.	Enhetskostnader innenfor tjenestene.....	34
8.4.	Barnehager	34
8.5.	Grunnskole	36
8.6.	Nøkkeltall Helse- og sosial.....	38
8.7.	Pleie og omsorg	39
9.	Vurdering – kommunesammenslåing	42
9.1.	Telemarksforskings vurderinger – 0 alternativet	42
9.2.	Ny kommune – noen faktatall.....	43
9.3.	Ny kommune Lødingen og Vågan – foreløpig kort vurdering	43

1. Faktaopplysninger om Kommunereformen

1.1. Oppbygging av rapporten

Rapporten beskriver hovedtrekkene i Kommunereformen samt faktaopplysninger om den enkelte kommune, herunder økonomi, befolkning og befolkningsframskriving og status på tjenesteområdene. Det er ikke gjort inngående vurderinger i forhold til måloppnåelse og robusthet i en eventuell ny kommune sett i forhold til Kommunereformens målsettinger. Dette vil bli inngående vurdert dersom det settes ned et politisk forhandlingsutvalg som skal arbeide videre med en kommunesammenslåing.

Av hensyn til leservennlighet gis her en kort oversikt over oppbygging av rapporten:

Kapittel 1: Faktaopplysninger om Kommunereformen

Kapittel 2: Kommuneutredning i Lødingen og Vågan - Vedtak om kommuneutredning

Kapittel 3: Økonomiske konsekvenser av Kommunereformen

Kapittel 4: Utredning – Lødingen og Vågan

Kapittel 5: Kartlegging og analyse av demografiske og sosioøkonomiske forhold i Lødingen og Vågan

Kapittel 6: Areal og bosettingsmønster

Kapittel 7: Økonomisk status i Lødingen og Vågan

Kapittel 8: Enhetene i kommunene - status

Kapittel 9: Vurdering - kommunesammenslåing

1.2. Kommuneproposisjonen 2015

Regjeringen Solberg la 14. mai 2014 frem Prop. 95 S (2013-2014) Kommuneproposisjonen 2015.

Regjeringen ønsker å flytte makt og ansvar til større og mer robuste kommuner. Målet er et lokaldemokrati som kan ivareta velferd og sikre verdiskaping og trivsel. Regjeringen er opptatt av at kommunene må ha kraft til å møte de utfordringene som venter. Det er utfordringer knyttet til demografi, velferd og kompetanse og evne til å utvikle gode og attraktive lokalsamfunn.

Et første steg i prosessen med å utrede mulige sammenslåinger vil være å skaffe en oversikt over hvor kommunen selv står og å kartlegge styrker, svakheter og de viktigste utfordringene som kommunen står ovenfor i et 30 til 40 års perspektiv.

Regjeringen har pålagt alle kommuner i Norge en utredningsplikt.

1.3. Regjeringens mål for kommunereformen

Regjeringen har 4 overordnede mål for kommunereformen:

1. Gode og likeverdige tjenester til innbyggerne

Større kommuner med bedre kapasitet og kompetanse vil legge til rette for gode og likeverdige tjenester over hele landet. Større fagmiljø vil gi mer stabile arbeidsmiljø, bredde i kompetansen og en bredere tiltaksportefølje, særlig i små og spesialiserte tjenester.

2. Helhetlig og samordnet samfunnsutvikling

Kommunesektoren skal bli bedre i stand til å løse nasjonale utfordringer. Reformen skal bedre forutsetningene for en styrket og samordnet lokal og regional utvikling i alle deler av landet både når det gjelder arealbruk, samfunnsikkerhet- og beredskap, transport, næring, miljø og klima, og også den sosiale utviklingen i kommunen. Det er ønskelig at kommunegrensene i større grad tilpasses naturlige bo- og arbeidsmarkedsregioner.

3. Bærekraftige og økonomisk robuste kommuner

Større kommuner vil ha større ressursgrunnlag og kan også ha en mer variert befolknings- og nærings sammensetning. Det gjør kommunene mer robuste overfor uforutsette hendelser og utviklingstrekk. Bærekraftige og økonomisk robuste kommuner vil legge til rette for en mer effektiv ressursbruk innenfor begrensede økonomiske rammer.

4. Styrke lokaldemokratiet og gi større kommuner flere oppgaver

Større og mer robuste kommuner kan få flere oppgaver. Dette vil gi økt makt og myndighet til kommunene, og dermed økt lokalt selvstyre. Større kommuner vil også redusere behovet for interkommunale løsninger. Færre og større kommuner som gjennomfører en velferdspolitik i henhold til nasjonale mål, vil redusere behovet for statlig detaljstyring. Kommunene vil slik få større frihet til å prioritere og tilpasse velferdstilbudet til innbyggernes behov.

Ved behandlingen av kommunereformen 18. juni 2014 sluttet Stortinget seg til Regjeringens mål. Stortingsflertallet har understreket at det er et utredningsansvar for alle kommuner. Dette er å forstå slik at alle kommuner skal gå gjennom prosessen med å diskutere og vurdere sammenslåing, samt gjøre vedtak innen våren 2016, i tråd med det tidsløp som er skissert i kommuneproposisjonen.

1.4. Regjeringens kriterier for god kommunestruktur

Regjeringens ekspertutvalg har anbefalt ti kriterier for god kommunestruktur som er rettet mot kommunene, og to kriterier som er rettet mot staten. Kriteriene angir hva som skal til for at en kommune på en god måte skal kunne ivareta sine fire roller som tjenesteyter, myndighetsutøver, samfunnsutvikler og demokratisk arena, og oppgaveløsningen knyttet til disse. Kriteriene ivaretar samfunnsmessige hensyn som strekker seg ut over den enkelte kommunegrense, og er anbefalt som grunnlag for å vurdere kommunenes oppgaveløsning i dag og for å vurdere en framtidig kommunestruktur.

Kriterier rettet mot kommunene er som følger:

1. Tilstrekkelig kapasitet
2. Relevant kompetanse
3. Tilstrekkelig distanse
4. Effektiv tjenesteproduksjon
5. Økonomisk soliditet
6. Valgfrihet
7. Funksjonelle samfunnsutviklingsområder
8. Høy politisk deltakelse
9. Lokal politisk styring
10. Lokal identitet

Med bakgrunn i disse kriteriene kom utvalget med tre anbefalinger for en god kommunestruktur:

- For det første sier utvalget at kommunene bør ha minst 15 000 – 20 000 innbyggere for å sikre en god oppgaveløsning. Dette er blant annet begrunnet med at kommunene skal løse mer spesialiserte oppgaver med mindre bruk av interkommunalt samarbeid. Den største utfordringa knyttet til dette er avstander og demokrati. Mange kommuner med lavt innbyggertall, har store arealer.
- Kommunestrukturen bør i større grad nærme seg funksjonelle samfunnsutviklingsområder
- Staten bør redusere detaljstyringen og ordninger for politisk deltakelse bør videreutvikles for å sikre gode og slagkraftige demokratiske arenaer

1.5. Nye oppgaver til kommunene

Regjeringen vil overføre oppgaver til kommunene på en rekke områder i forbindelse med kommunereformen. Større og mer robuste kommuner legges til grunn som en forutsetning for overføring av oppgavene. Generalistkommunesystemet skal fortsatt være hovedmodellen for kommunesektoren, og nye oppgaver skal som hovedregel overføres til alle kommuner. Det vil likevel kunne være gevinster å hente på å gi enkelte oppgaver kun til de største kommunene. Dette vil kunne gi et mer helhetlig tjenestetilbud for innbyggerne i disse kommunene ved at oppgaver som nå er splittet av forvaltningsmessige skiller kan ses i sammenheng på lokalt nivå.

Ekspertutvalget for kommunereformen ble satt ned i januar 2014 og har foreslått prinsipper og kriterier for en ny nasjonal kommuneinndeling. Utvalget er satt sammen av erfarne forskere og praktikere, som til sammen representerer en allsidig og god kompetanse på hele kommunesektoren.

Ekspertutvalget har levert sin sluttrapport til regjeringen i desember 2014. Rapporten inneholder en vurdering om kommunene skal få enda flere oppgaver, og i hvilke type oppgaver. Dette er nå lagt fram i Stortingsmelding 14 (2014-15) våren 2015.

Regjeringen legger til rette for at kommuner som slår seg sammen skal få flere og større oppgaver. Regjeringen foreslår 30 nye oppgaver til kommunene i meldingen som ble lagt fram 20.3.15.

Regjeringen foreslår å overføre ansvaret for følgende oppgaver til kommunene:

Innen velferd:

- Tannhelse
- Rehabilitering
- Forsøk DPS
- Hjelpemidler
- Boligtilskudd
- Varig tilrettelagt arbeid
- Arbeids- og utdanningsreiser
- Finansieringsansvar pasienttransport
- Statlig barnevern
- Familievern

Innen lokal utvikling:

- Forenkling av utmarksforvaltning
- Lokal nærings- og samfunnsutvikling
- Motorferdsel i utmark
- Forenklinger innen plan- og bygningsloven: Revisjon av forskrift om konsekvensutredninger og utviklingsavtaler på planområdet
- Vannscooter
- Tilskudd til nærings- og miljøtiltak skogbruk
- Tilskudd til tiltak i beiteområder
- Tilskudd til kulturlandskap jordbruk
- Tilskudd til verdensarvområdene
- Konesjonsbehandling småkraftverk
- Myndighet til enkelte utslippstillatelser, forurensningsloven
- Naturforvaltning: små verneområder, økt ansvar etter innlandsfiskeforskriften og jakt- og fangsttider for enkelte fremmede arter
- Tilskudd til frivilligsentralene

Andre oppgaver:

- Vigselsrett for borgerlige vielser
- Notarialforretninger
- Godkjenning svømmeanlegg
- Sivile politioppgaver

Til de største kommunene:

- Videregående skoler
- Kollektivoppgaver

2. Kommuneutredning i Lødingen og Vågan - vedtak

2.1. Vedtak i Lødingen og Vågan

Lødingen og Vågan utreder begge flere alternativer i forbindelse med kommunereformen.

Lødingen utreder, i tillegg til Vågan, et alternativ med Ibestad, Kvæfjord, Skånland, Evenes, Tjeldsund, Lødingen og Harstad som en kommune.

Vågan utreder et alternativ med Moskenes, Flakstad, Vestvågøy og Vågan som en kommune.

Nedenfor følger siste vedtak fra kommunene.

Vågan:

Kommunestyret i Vågan har fattet følgende vedtak:

KS- 111/15 Vedtak:

1. Det utredes en mulig sammenslåing med våre nabokommuner i Vest-Lofoten, og en sammenslåing med Lødingen og Hadsel Kommune i øst
2. Utredningen skal kort drøfte fordeler og ulemper med en Lofoten og Vesterålen kommune
3. I utredningen utredes alternativet med å bestå som egen kommune
4. Det nedsettes en utredningsgruppe bestående av strategisk ledelse, som ledes av rådmannen
5. Formannskapet er styringsgruppe for utredningen

Hadsel kommune har vært invitert inn i et utredningssamarbeid med Lødingen og Vågan, men de vurderer at det ikke er hensiktsmessig på det nåværende tidspunkt. Hadsel vurderer at en eventuell kommunesammenslåing med Vågan forutsetter tunell under Hadselfjorden, noe som ikke er ferdig utredet ennå.

Lødingen:

Kommunestyret i Lødingen har fattet følgende vedtak:

KS-010/16 Vedtak:

Lødingen kommune slutter seg til fremlagte utkast til intensjonsavtale av 8. februar 2016 for kommunereformprosjektet mellom Ibestad, Kvæfjord, Skånland, Evenes, Tjeldsund, Lødingen og Harstad kommuner, med følgende endring:

Intensjonsavtalens pkt. 4.

Hvilken fylkeskommune den nye kommunen skal tilhøre, skal vedtas når en har hatt en gjennomgang av pluss og minus med Nordland og Troms fylke.

Dette betyr at Lødingen kommune ønsker å delta i den videre dialogen om kommunesammenslåing.

2.2. Grensejusteringer

Vågan vurderer at det i forbindelse med kommunereformen er naturlig å ta opp temaer om grensejusteringer med Hadsel kommune, om de nåværende grensene er hensiktsmessige i forhold til effektiv tjenesteproduksjon.

Hadsel kommunes areal omfatter deler av Austvågøya, og kommunikasjon mellom innbyggerne på Austvågøya som tilhører Hadsel, er avhengig av ferge (eller kjøre Lofast) for å komme inn til kommunesenteret. En følge av avstandene er at flere av Hadsels innbyggere på «vår» side av Hadselfjorden etterspør tjenester fra Vågan kommune fordi disse er lettere tilgjengelig for dem. Dette gjelder spesielt på helse- og omsorgssiden. I 2015 var det det for eksempel 152 gjestepasienter hos fastlegene i Vågan med bostedsadresse i Hadsel kommune.

Ved en eventuell kommunesammenslåing mellom Lødingen og Vågan er det også naturlig å se på grensejusteringer mot Kvæfjord kommune i områder indre Gullesfjord, blant annet går elever fra området på skole i Lødingen.

3. Økonomisk konsekvenser ved kommunereformen

3.1. Engangsstøtte

Med en omfattende kommunereform vil departementet gjøre dekningen av engangskostnader ved en sammenslåing mer forutsigbar for kommunene, og unngå mange og tidkrevende søknadsprosesser.

Departementet legger opp til at alle kommuner som slår seg sammen i reformperioden får dekket engangskostnader ved sammenslåingen etter en standardisert modell.

Tallene er hentet fra kommuneproposisjonen 2016.

Det gis engangsstøtte til kommuner som velger å slå seg sammen etter antall kommuner og innbyggere.

Antall kommuner og innbyggere i sammenslåingen	0-19 999 Innbyggere	20-49 999 innbyggere	20-99 999 innbyggere	Over 100 000 innbyggere
2 kommuner	20 000 000	25 000 000	30 000 000	35 000 000
3 kommuner	30 000 000	35 000 000	40 000 000	45 000 000
4 kommuner	40 000 000	45 000 000	50 000 000	55 000 000
5 eller flere kommuner	50 000 000	55 000 000	60 000 000	65 000 000

Lødingen og Vågan vil ved en kommunesammenslåing få Kr 20 000 000 i engangsstøtte.

3.2. Reformstøtte

Kommuner som fatter nasjonale vedtak om sammenslåing i reformperioden vil kunne få reformstøtte fra staten. Utbetalingen blir gitt uten ytterligere søknad fra kommunene, og utbetales på tidspunktet for sammenslåingen. Reformstøtten vil bli tildelt etter en standardisert modell.

Antall innbyggere i sammenslåingen	Reformstøtte
0-14 999 innbyggere	5 mill.
15 000- 29 999 innbyggere	20 mill.
30 000- 49 999 innbyggere	25 mill.
Over 50 000 innbyggere	30 mill.

Lødingen og Vågan vil ved en kommunesammenslåing få Kr 5 000 000 i reformstøtte.

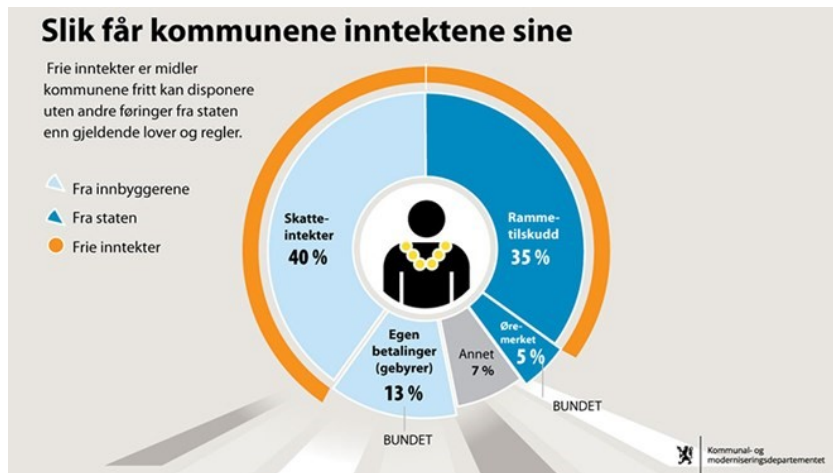
3.3. Inndelingstilskudd

Inndelingstilskuddet sikrer at kommuner som slår seg sammen til en ny kommune i reformperioden beholder tilskudd som om den fortsatt er to (eller flere) kommuner i 15 år etter sammenslåingen. Deretter trappes inndelingstilskuddet ned over 5 år.

Kommuner	Innbyggere 1.01.14
1865 Vågan	9 223
1851 Lødingen	2 248
Beregning knyttet til inndelingstilskudd	1000 kr
Tap av basistilskudd (del av kostnadsutj)	-12 837
Tap småkommunetilskudd	-5 475
Tap/gevinst distriktstilskudd Sør-Norge	0
Tap/gevinst tilskudd Nord-Norge/Namdalen	505
Kompensasjon ved inndelingstilskudd	17 807
Netto utslag etter inndelingstilskudd	0

Lødingen og Vågan vil ved en kommunesammenslåing få Kr 17.800.000 i inndelingstilskudd.

3.4. Nytt inntektssystem

Regjeringen har varslet endringer i inntektssystemet for kommunene, saken har vært ute på høring og det forventes at det kommer nærmere avklaringer i forbindelse med at kommuneproposisjonen for 2017 legges fram i mai.

Fra høringsnotatet:

«Regjeringen vil at prinsippene om økonomisk rammestyring fortsatt skal ligge til grunn for den statlige styringen av kommunesektoren. Staten styrer kommunene gjennom inntektene, ikke gjennom detaljstyring av utgiftene. Rammefinansiering er viktig for lokaldemokratiet, og fremmer effektivitet ved at det gir kommunene handlingsrom til å prioritere ressursbruken i tråd med lokale forhold og behov. Det er et mål for denne regjeringen at innbyggere over hele landet skal ha et likeverdig tjenestetilbud. Utgiftsutjevningen i inntektssystemet bidrar til dette, og omfordeler rammetilskudd mellom kommunene etter deres varierende utgiftsbehov. Den demografiske utviklingen og endringer i tjenestebehov krever jevnlig revidering av kostnadsnøklene, slik at utjevningen på best mulig måte gjenspeiler de reelle forskjellene i utgiftsbehov mellom kommunene. Forslaget til ny kostnadsnøkkel, som regjeringen legger fram i dette høringsnotatet, er basert på en faglig oppdatering av kostnadsnøkkelen fra 2011, og reflekterer de senere års endringer i befolkningssammensetning og utgiftsbehov. Fra og med 2016, med virkning i budsjettet for 2017, tilbakeføres en del av selskapskatten til kommunene gjennom en ny inntekt basert på vekst i lønnssum i privat sektor slik at verdier tilbakeføres til lokalsamfunnet. Endelig modell for dette vil bli presentert i kommuneproposisjonen for 2017».

Regjeringen foreslår å fortsatt gi kompensasjon for utgifter til tjenester som skyldes lange avstander og spredt bosetting, for eksempel til grunnskole og hjemmetjeneste. Kommuner som er ufrivillig små vil fortsatt få fullt basistilskudd, som i hovedsak dekker administrasjon. Dersom det er kort avstand til nabokommunen, er kommunen frivillig liten. Slike kommuner vil få et lavere basistilskudd.

I forslaget til nytt inntektssystem foreslår regjeringen å videreføre, men målrette de regionalpolitiske tilskuddene. Regjeringen vil slå sammen de regionalpolitiske tilskuddene til ett distriktstilskudd for Sør-Norge og ett distriktstilskudd for Nord-Norge/Namdalen.

Småkommunetilskuddet blir videreført, men vil bli mer målrettet mot kommuner som har reelle distriktspolitiske utfordringer. I tillegg ønsker regjeringen at en større del av tilskuddene skal gis per innbygger, og noe mindre per kommune (Regjeringen).

3.5. Konsekvenser av nytt inntektssystem – 0- alternativet

Netto omfordeling av strukturkriteriet vil gi følgende utslag for Lødingen og Vågan:

Strukturkriterium:

Kommune	Gjennomsnittlig reiseavstand for å nå 5000 innbyggere	Netto omfordeling av basis ved strukturkriteriet Grenseverdi lik 25,4 km		Netto omfordeling av basis ved strukturkriteriet Grenseverdi lik 16,5 km		Netto omfordeling av basis ved strukturkriteriet Grenseverdi lik 13,3 km	
		1000 kr	Kr per innbygger	1000 kr	Kr per innbygger	1000 kr	Kr per innbygger
1851 Lødingen	46,2	1 162	538	856	396	719	333
1865 Vågan	9,4	-3 984	-429	-2 466	-266	-1 109	-119

Ny kostnadsnøkkel og strukturkriterium:

--

Vågan kommune:

Telemarksforskning har gjort en vurdering av fordeler og ulemper dersom Vågan velger å bestå som egen kommune. De har gjort en vurdering i forhold til nytt inntektssystem for Vågan kommune:

«I vurderingen av konsekvenser av nytt inntektssystem har vi sett på effekten ved innføring av et nytt strukturkriterium og ny oppdatert kostnadsnøkkel. Vågan synes generelt å få en reduksjon som følge av lav verdi på strukturkriteriet, og dermed en frivillig smådriftsulempe.

Illustrasjonsberegningene viser dermed et samlet negativt utslag av ny kostnadsnøkkel og innføring av et strukturkriterium for Vågan tilsvarende om lag -6,7 mill. kr (med grenseverdi 16,4 km) Vågan kommune mottar i dag Nord-Norgetilskudd. I og med at det ikke er fremmet forslag til nye tilskuddssatser har det ikke vært mulig å lage virkningstabeller ned på kommunenivå av endring knyttet til regionalpolitiske tilskudd.

Det er ellers verdt å nevne at det som følge av de foreslåtte endringene også oppstår andre omfordelingseffekter, samt at inntektsgarantiordningen (INGAR) og eventuelle andre tapskompensasjonsordninger også vil dempe eventuelle negative utslag for den enkelte kommune.»

Lødingen kommune:

Telemarkforskning har gjort tilsvarende utredning for Lødingen.

Lødingen synes å bli skjermet for reduksjon i basistillegget, pga. lange reiseavstander og dermed ufrivillige smådriftsulemper. Samlet effekt for Lødingen ved innføring av strukturkriteriet (grenseverdi lik 16,5 km) anslås til 0,85 mill. kr.

Som følge av ny (oppdatert) kostnadsnøkkel beregnes en effekt for Lødingen på - 0,4 mill. kr. Illustrasjonsberegningene viser dermed et samlet utslag av ny kostnadsnøkkel og innføring av et strukturkriterium for Lødingen på rundt 0,4 mill. kr.

Lødingen mottar Nord-Norgetilskudd og småkommunetilskudd i 2016. I og med at det ikke er fremmet forslag til nye tilskuddssatser har det ikke vært mulig å lage virkningstabeller ned på kommunenivå av endring knyttet til regionalpolitiske tilskudd.

Lødingen synes å få noe reduksjon i småkommunetilskuddet, ved at en større andel av tilskuddet er foreslått gitt med en sats per innbygger. Samtidig har kommunene lav verdi på distriktsindeksen, og er dermed vurdert å ha relativt stor grad av distriktpolitiske utfordringer, noe som vil virke i motsatt retning.

Det er ellers verdt å nevne at det som følge av de foreslåtte endringene også oppstår andre omfordelingseffekter, samt at inntektsgarantiordningen (INGAR) og eventuelle andre tapskompensasjonsordninger også vil dempe eventuelle negative utslag for den enkelte kommune.

4. Utredning

Formålet med status- og utfordringsbildet i Lødingen og Vågan er å gi en oversikt over hvor kommunene står i dag og i et langsiktig perspektiv når det gjelder demografisk utvikling, økonomisk status og kommunens rolle som tjenesteyter, myndighetsutøver, samfunnsutvikler og demokratisk arena.

Regjeringen ønsker å flytte makt og ansvar til større og mer robuste kommuner. Målet er et lokaldemokrati som kan ivareta velferd og sikre verdiskapning og trivsel. Regjeringen er opptatt av at kommunene må ha kraft til å møte de utfordringene som venter. Det er utfordringer knyttet til demografi, velferd og kompetanse og evne til å utvikle gode og attraktive lokalsamfunn.

4.1. Prinsipper for sammenslåingsprosessen – Lødingen og Vågan

Hovedprinsippet ved en eventuell kommunesammenslåing er at:

- Kommunene er ulike, men likeverdige.

En ny kommune skal bygges med utgangspunkt i:

- Befolkningens og arbeidslivets behov, og på basis av de gamle kommunenes fortrinn og sterke sider.
- Utvikling av lokaldemokratiet skal gis høy prioritet i den nye kommunen.
- I arbeidet med organisering av ledelsesfunksjoner og administrative funksjoner for øvrig skal bygging av struktur, systemer og organisasjonskultur vektlegges.
- Teknologiske løsninger (kommunikasjon) og nye løsninger innenfor tjenesteproduksjon (for eksempel velferdsteknologi)

4.2. Mål for den nye kommunen

Mål for den nye kommunen er:

1. Et sterkt lokaldemokrati
2. Et godt og tilgjengelig tjenestetilbud
3. Effektiv ressursbruk som frigjør ressurser til tjenesteyting
4. Samordnet samfunnsplanlegging/samfunnsutvikling

Med dette forstås:

Et sterkt lokaldemokrati

- Økt lokalpolitisk innflytelse over spørsmål av betydning for kommunen og innbyggerne, f.eks. ved lokal- eller bygdedelsutvalg.
- Økt lokalpolitisk innflytelse over spørsmål av betydning for kommunen og innbyggerne ved at kommunen overtar oppgaver fra overordnet forvaltningsorgan.
- Høy politisk deltakelse med et aktivt lokaldemokrati og tydelige medvirkningsorganer

Et godt og tilgjengelig tjenestetilbud

- Gode og brukerorienterte kommunale tjenester med tilstrekkelig kapasitet.
- Tjenestetilbud som helse og omsorg, barnehage og skole skal være geografisk nær der folk bor
- En administrasjon med kapasitet og kompetanse til å yte service til innbyggerne
- Relevant kompetanse med sterke fagmiljøer, god ledelse samt god internkontroll
- Tilstrekkelig distanse for å skape objektivitet mellom saksbehandlere og innbyggere
- Gjøre hverdagen enklere for innbyggerne
- Den nye kommunen skal være bedre i stand til å påta seg nye oppgaver

Effektiv ressursbruk og frigjøring av ressurser til tjenesteyting

- Større kostnadseffektivitet i den kommunale oppgaveoppaveløsningen/tjenesteproduksjonen
- Overføring av ressurser (økonomisk og personalmessig) fra administrasjon til direkte tjenesteproduksjon

Mer samordnet samfunnsplanlegging

- En mer helhetlig areal- og transportplanlegging slik at natur- og miljøressursene i hele området kan forvaltes på en bærekraftig måte

- En helhetlig og bærekraftig kommunal tilrettelegging for en offensiv næringsutvikling basert på videreutvikling eksisterende næringsliv og etablering av ny næringsvirksomhet:
  - Mer attraktiv for næringsetablering
  - Tilrettelegge for vekst og bosetting
  - Satse på attraksjonsutvikling og turisme
- Styrket regional konkurransekraft
- Tilstrekkelige beredskapsplaner og beredskapsløsninger

5. Kartlegging og analyse demografiske og sosioøkonomiske forhold

5.1. Befolkningsutvikling

Vågan hadde en nedgang i befolkningen fra 1980 til 2000 med 537 innbyggere, men innbyggertallet har økt igjen de siste årene og er pr. 1.01.16 på 9 350.

Lødingen har hatt en markant nedgang fra 1980 til 2016 med 956 innbyggere og har pr. 1.01.16 2 144 innbyggere.

Per 1.01.16 er samlet befolkningen i en eventuelt ny kommunen 11 494.

Per 1.01.16

Kommune	1972	1980	2000	2015	2016
SAMLET	12 678	12 866	11 700	11 445	11 494
VÅGAN	9 601	9 766	9 229	9 285	9 350
LØDINGEN	3 077	3 100	2 471	2 160	2 144

Kilde: Ny kommune

5.2. Framskrivninger

Befolkningsframskrivingene viser at innbyggertallet øker både i Lødingen og Vågan fram mot 2020.

En eventuell ny kommune bestående av Lødingen og Vågan vil etter SSBs framskrivninger, i 2020 har 11 895 innbyggere (middel vekst).

2020

Kommune	LAVT	MIDDELS	HØYT
SAMLET	11 650	11 895	12 185
VÅGAN	9 383	9 584	9 807
LØDINGEN	2 267	2 311	2 378

Kilde: Ny kommune

I 2040 vil innbyggertallet etter SSBs framskrivninger være på 12 708, innbyggertallet øker både i Lødingen og Vågan (middels vekst).

2040

Kommune	LAVT	MIDDELS	HØYT
SAMLET	11 429	12 708	14 724
VÅGAN	9 270	10 303	11 922
LØDINGEN	2 159	2 405	2 802

5.3. Framskrivninger - Aldersgrupper

Framskrevet utvikling for 6 ulike aldersgrupper i en ny kommune bestående av Lødingen og Vågan. Framskrivningene er basert på SSBs mellomalternativ.

I perioden fra 2015 til 2040 er det relativt små endringer: aldersgruppen 0-5 år øker med 87, 6-16 år øker med 69, 16-19 år forblir uendret og 20-66 år øker med 55.

I aldersgruppen 67-79 år øker antallet jevnt med 270 fra 2015 fram mot 2020, for deretter å øke med ytterligere med 209 fram mot 2040. Aldersgruppen 80 år og eldre er nesten uendret fram mot 2020 (-8), men får deretter en markant økning på 581 fram mot 2040.

De demografiske utfordringene for kommunene vil bli en stor utfordring og er alene beregnet av Telemarksforsking å utgjøre ca. 160 mill. kroner for Lødingen og Vågan (130 mill. for Vågan og ca. 30 mill. for Lødingen).

Vågan:

Ut i fra 0-alternativet for Vågan kommune (Telemarksforsking: Tall fra 2014) er det lagt inn et effektiviseringspotensial innenfor pleie- og omsorg (1,9 mill.), grunnskole (11,2 mill.), sosialtjenesten (1,4 mill), kommunehelse (8 mill.), brann/ulykkesvern (2,3 mill.) og samferdsel (16,3 mill.). Til sammen er det et effektiviseringspotensial på ca. 28 mill. kroner, beløpet er korrigert for områder der kommunen drifter billigere enn landsgjennomsnittet (barnevern, barnehage, fysisk planlegging, administrative tjenester).

Målt i prosent av brutto driftsinntekter utgjør dette ca. 3,95 %.

Lødingen:

Ut i fra 0-alternativet for Lødingen kommune (Telemarksforsking: Tall fra 2014) er det lagt inn et effektiviseringspotensial innenfor barnehage (0,1 mill.), grunnskole (4,2 mill.), barnevern (0,4 mill), kommunehelse (3 mill), brann/ulykkesvern (0,2 mill.), samferdsel (2,6 mill.) og kirke (0,9 mill). Til sammen er det et effektiviseringspotensial på ca. 11,7 mill. kroner, beløpet er korrigert for områder der kommunen drifter billigere enn landsgjennomsnittet (kultur, sosialtjeneste og fysisk planlegging).

Målt i prosent av brutto driftsinntekter utgjør dette ca. 5,3 %.

2015

Kommune	0 - 5 år	6 - 15 år	16 - 19 år	20 - 66 år	67 - 79 år	80 år - eldre
SAMLET	668	1 341	586	6 902	1 328	620
VÅGAN	559	1 126	473	5 664	998	465
LØDINGEN	109	215	113	1 238	330	155

Kilde: Ny kommune

2020

Kommune	0 - 5 år	6 - 15 år	16 - 19 år	20 - 66 år	67 - 79 år	80 år - eldre
SAMLET	768	1 360	547	7 010	1 598	612
VÅGAN	631	1 110	439	5 700	1 243	461
LØDINGEN	137	250	108	1 310	355	151

Kilde: Ny kommune

2040

Kommune	0 - 5 år	6 - 15 år	16 - 19 år	20 - 66 år	67 - 79 år	80 år - eldre
SAMLET	755	1 410	586	6 957	1 807	1 193
VÅGAN	611	1 148	474	5 674	1 454	942
LØDINGEN	144	262	112	1 283	353	251

Kilde: Ny kommune

5.4. Innbyggere 20-66 år i forhold til eldre innbyggere

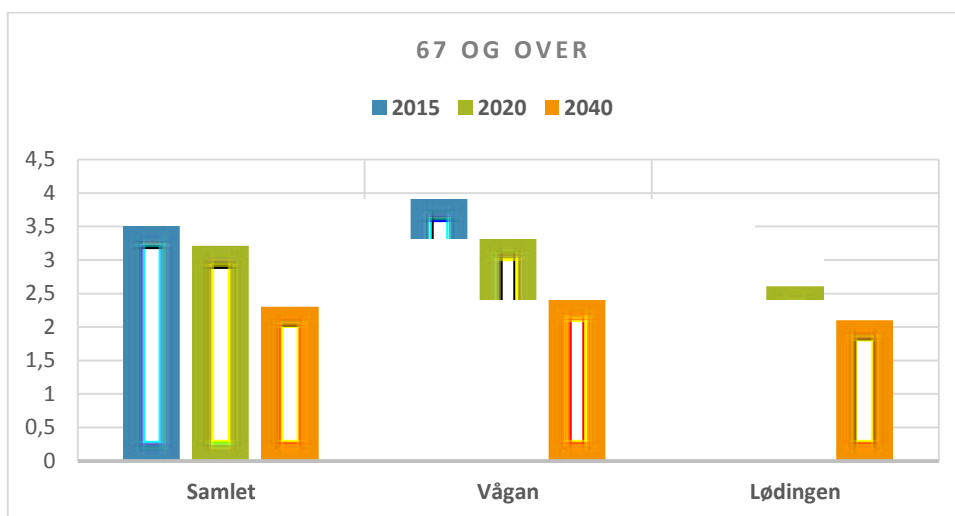
Tabellene nedenfor viser antall personer i arbeidsfør alder i forhold til to ulike grupper av eldre i 2015, 2020 og 2040.

Arbeidsfør alder er 20- 66 år mens de eldre aldersgruppene er 67 år og over, og 80 år og over. En reduksjon i forholdstallet mellom de to aldersgruppene betyr at det er færre innbyggere i yrkesaktiv alder per innbygger i den eldre aldersgruppen, yrkesaktive er de som blant annet bidrar til å finansiere opprettholdelse av velferdstilbudet til befolkningen.

67 år og over (antall personer)

Kommune	2015	2020	2040
SAMLET	3,5	3,2	2,3
VÅGAN	3,9	3,3	2,4
LØDINGEN	2,6	2,6	2,1

Kilde: Ny kommune

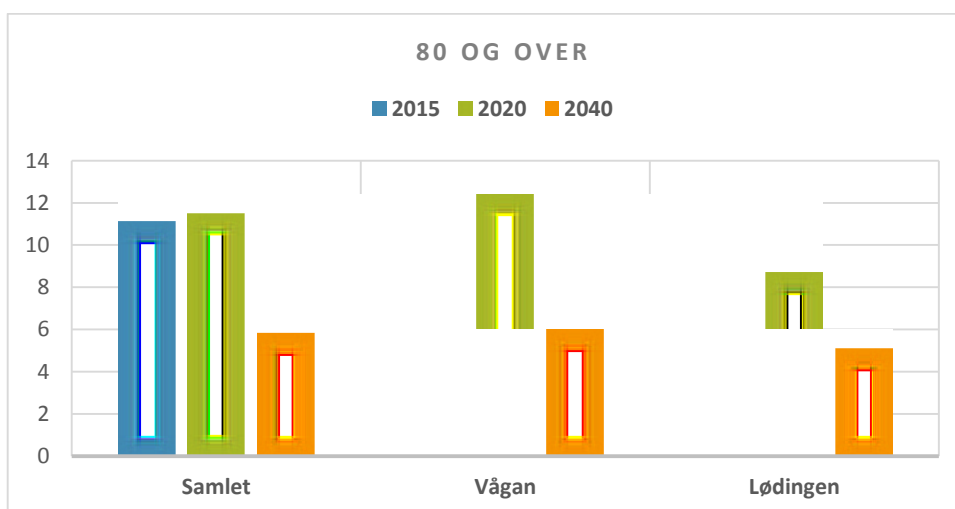

Kilde: Ny kommune

80 år og over

Kommune	2015	2020	2040
SAMLET	11,1	11,5	5,8
VÅGAN	12,2	12,4	6,0
LØDINGEN	8,0	8,7	5,1

Kilde: Ny kommune

Kilde: Ny kommune

5.5. Befolknings sammensetning

Kommunenes inntekter (rammeoverføringer) er i stor grad avhengig av befolkningsstørrelse og befolknings sammensetning og framtidig befolkningsstruktur vil dermed påvirke kommuneøkonomien.

I dagens inntektssystem er det kun deler av distriktstilskuddet, samt småkommunetilskuddet og skjønnskommunetilskuddet som er befolkningsuavhengig.

Befolkningsstrukturen er en stor framtidig utfordring for både Vågan og Lødingen kommunen fram mot 2040. Antall yrkesaktive pr. innbygger over 67 og over vil i en ny kommune være 2,3 i 2040, til sammenligning var den 3,5 i 2015. For aldersgruppen 80 år og over vil den i 2040 være 5,8 mot 11,1 i 2015.

Prognosene viser at den yrkesaktive befolkningen øker noe fra 2015 til 2020, deretter går den noe ned igjen mot 2040 slik at den da ligger noe over 2020 nivå. Den svake økningen i antall yrkesaktive er imidlertid ikke stor nok til å demme opp for den økende eldregruppen. Den yrkesaktive befolkning mellom 20 – 66 år er den alderskategorien kommunene trenger for å fylle barnehager med barn og skoler med elever, samt hender for å ta seg av økt tjenestefomfang i helse og omsorgstjenestene.

Telemarksforsking har gjort en vurdering av framtidige demografiutfordringer i Vågan.

«Med utgangspunkt i TBUs beregningsopplegg knyttet til den demografiske utviklingen, har vi beregnet framtidige «demografikostnader» for Vågan fra 2016 – 2030 knyttet til ulike aldersgrupper. Samlet er det beregnet merutgifter som følge av demografi på rundt 130 mill. kr i perioden 2016-2040, se side 69 i rapport fra Telemarksforsking om 0-alternativet. Dette utgjør 18,0 % av dagens brutto driftsinntekter».

Samlet økonomisk utfordring i et framtidig perspektiv er til sammen ca. 140 mill. kroner som følge av demografiske utfordringer og nytt inntektssystem i Vågan.

Telemarksforsking har gjort en tilsvarende vurdering i Lødingen:

«Med utgangspunkt i TBUs beregningsopplegg knyttet til den demografiske utviklingen, har vi beregnet framtidige «demografikostnader» for Lødingen fra 2016 – 2040 knyttet til ulike aldersgrupper. Lødingen får beregnet økte demografikostnader tilsvarende 13,1 % av dagens brutto driftsinntekter «.

For Lødingen utgjør dette ca. 30 mill. kr.

Det er en stor utfordring for kommunene å møte denne utviklingen. Det er i utgangspunktet to ting som skaper innflytting til et sted – stedlig attraktivitet og arbeidsplasser. Målet bør derfor være befolkningsvekst og økt innflytting gjennom regional stedsutvikling og tilrettelegging for næringslivet.

Samlet vil en ny kommune bestående av Lødingen og Vågan ha et omstillingsbehov i et framtidig perspektiv på ca. 170 mill. kroner.

5.6. Privat og offentlig sysselsetting

Figuren viser andel sysselsatte i offentlig og privat sektor i kommunene i 2010, 2012 og 2014.
Kilde: SSB.

2010

Kommune	OFFENTLIG	PRIVAT
SAMLET	30,00%	70,00%
VÅGAN	27,00%	73,00%
LØDINGEN	44,00%	56,00%

Kilde: Ny kommune

2012

Kommune	OFFENTLIG	PRIVAT
SAMLET	30,00%	70,00%
VÅGAN	28,00%	72,00%
LØDINGEN	40,00%	60,00%

Kilde: Ny kommune

2014

Kommune	OFFENTLIG	PRIVAT
SAMLET	31,00%	69,00%
VÅGAN	29,00%	71,00%
LØDINGEN	41,00%	59,00%

Kilde: Ny kommune

5.7. Næringssammensetting

Disse tallene viser næringssammensetningen fordelt på primær, sekundær og tertiær næring i kommunene i 2014. Tall fra SSB.

Primærnæringer er:

Næringer som særlig fremstiller råvarer: jordbruk, skogbruk, fiske og fangst.

Sekundærnæringer er:

Betegnelsen på industri og andre råvarebearbeidende næringer.

Tertiærnæringer er:

Servicenæringer, tjenesteytende næringer, de næringer som særlig driver tjenesteytende virksomhet og som ikke produserer varer.

Kommune	PRIMÆRNÆRING	SEKUNDÆRNÆRING	TÆRTIÆRNÆRING
SAMLET	6%	21%	74%
VÅGAN	5%	22%	73%
LØDINGEN	9%	14%	77%

Vågan har hatt sterk nedgang innenfor fiske, havbruk og næringsmiddelindustri. Samtidig har antall ansatte i handel, overnatting, bygg og anlegg og forretningsmessig tjenesteyting økt sterkt. Vågan har dermed fått en annen næringsstruktur i 2013 enn i 2000.

Lødingen hadde omtrent det samme strukturelle utgangspunktet som Vågan i 2000, men har hatt en helt annen utvikling. Lødingen har hatt vekst i industri, og også fått nye arbeidsplasser i de teknologiske næringene. Lødingen har dermed vært svært attraktiv for bedrifter i basisnæringene (primær og sekundærnæring), særlig i de siste årene.

Vågen er en typisk besøkskommune, ved at besøksnæringene er ganske store i forhold til befolkningen. Besøksnæringene i Vågen har vokst seg fra stor til større, og hatt en vekst som er mye større enn hva befolkningsveksten tilsier siden 2000.

Vågen har dermed vært en attraktiv besøkskommune. Den beste utviklingen i besøksnæringene i Vågen skjedde imidlertid mellom 2005 og 2011. I de siste tre årene har besøksnæringene i Vågan hatt mindre vekstkraft.

Lødingen har forholdsvis lite av besøksnæringer, og besøksnæringene har også krympet fram til i dag. Besøksnæringene har fått negative impulser fra befolkningsnedgangen, men har også utviklet seg langt svakere enn befolkningsnedgangen skulle tilsi (Telemarksforskning: Regional analyse av Vågan og Lødingen).

5.8. Sårbarhetsindikator

Denne indeksen sier noe om hvor sårbart næringslivet i kommunen er. En kommunes næringsmessige sårbarhet er i denne sammenheng målt ved å kombinere tre indikatorer – hjørnesteinsfaktor, bransjespesialisering og arbeidsmarkedsintegrasjon. En høyere verdi tilsvarer større sårbarhet. Denne sårbarhetsindeksen er utviklet av Telemarksforskning og viser sårbarheten til kommunene i Norge basert på 2011-tall.

Kommune	Sårbarhetsindikator
Lødingen	12
Vågan	7,6

Kilde: Ny kommune

5.9. Arbeidspendling

Tabellene nedenfor viser utpendling og innpendling i Lødingen og Vågan.

Innpendling: Denne tabellen viser i første kolonne fra venstre totalt antall sysselsatte i kommunen, kolonne 2 viser antall personer som er bosatt og arbeider i kommunen (samme som kolonne 2 i utpendlingstabellen). De neste fem kolonnene viser de kommunene hvor flest pendler fra, og siste

kolonne er summen av de som pendler fra andre kommuner. Summen av kolonne 2 til 8 gir totalt antall sysselsatte i kommunen noe som tilsvarer kolonne 1.

De fem neste kolonnene viser de kommunene hvor flest pendler til, og den siste kolonnen viser summen av antall pendlerne til andre kommuner.

Data er hentet fra SSBs pendlingstall for 2014.

Innpendling

Kommune	Arbeidstakere	Pendler ikke	1.	2.	3.	4.	5.	Andre
Samlet	5445	4879	Vestvågøy: 118	Harstad: 41	Hadsel: 39	Sortland: 31	Bodø: 26	311
Vågan	4510	4056	Vestvågøy: 117	Hadsel: 36	Bodø: 24	Oslo: 20	Moskenes: 17	240
Lødingen	935	813	Harstad: 27	Sortland: 22	Tjeldsund: 14	Tromsø: 8	Kvæfjord: 5	46

Utpendling: Denne tabellen viser i første kolonne fra venstre totalt antall arbeidstakere bosatt i kommunen. Kolonne to fra venstre viser antall arbeidstakere som arbeider i kommunen og er bosatt i kommunen (hvor mange av de fra kolonne 1 som jobber i samme kommune som de er bosatt i)

Utpendling:

Kommune	Arbeidstakere	Pendler ikke	1.	2.	3.	4.	5.	Andre
Samlet	5716	4879	Vestvågøy: 152	Oslo: 91	Bodø: 71	Hadsel: 70	Tromsø: 67	386
Vågan	4724	4056	Vestvågøy: 149	Oslo: 80	Hadsel: 63	Bodø: 60	Tromsø: 46	270
Lødingen	992	813	Harstad: 35	Sortland: 23	Tromsø: 21	Oslo: 11	Bodø: 11	78

Kilde: Ny kommune

Vågan:

I Vågan er det 4 056 som bor og jobber i kommune, det tilsvarer 85,9 % av de som er sysselsatt i kommunen. Det er til sammen 668 som pendler ut av kommunen, i hovedsak til Vestvågøy, Oslo og Hadsel. Det er til sammen 454 personer som pendler inn til kommunen, i hovedsak fra Vestvågøy og Hadsel.

Vågan kommune er definert som en egen bo- og arbeidsmarkedsregion (NIBR 2013).

Lødingen:

I Lødingen er det 813 som bor og jobber i samme kommune, og det tilsvarer 87 % av de som er sysselsatt i kommunen. 179 pendler ut av kommunen av disse fleste til Harstad, Sortland og Tromsø. Det er til sammen 122 personer som pendler inn til kommunen fleste fra Harstad, Sortland og Tjeldsund.

Lødingen er definert som egen bo- og arbeidsmarkedsregion (NIBR 2013).

6. Areal og bosettingsmønster

6.1. Areal

Lødingen kommune har et landareal på 527,13 km² (fastland og øyer). Vågan kommune har et landareal på 479,49 km². En eventuelt ny sammenslått kommune vil dermed få et landareal på 1006,62 km².

6.2. Bosettingsmønster i kommunene

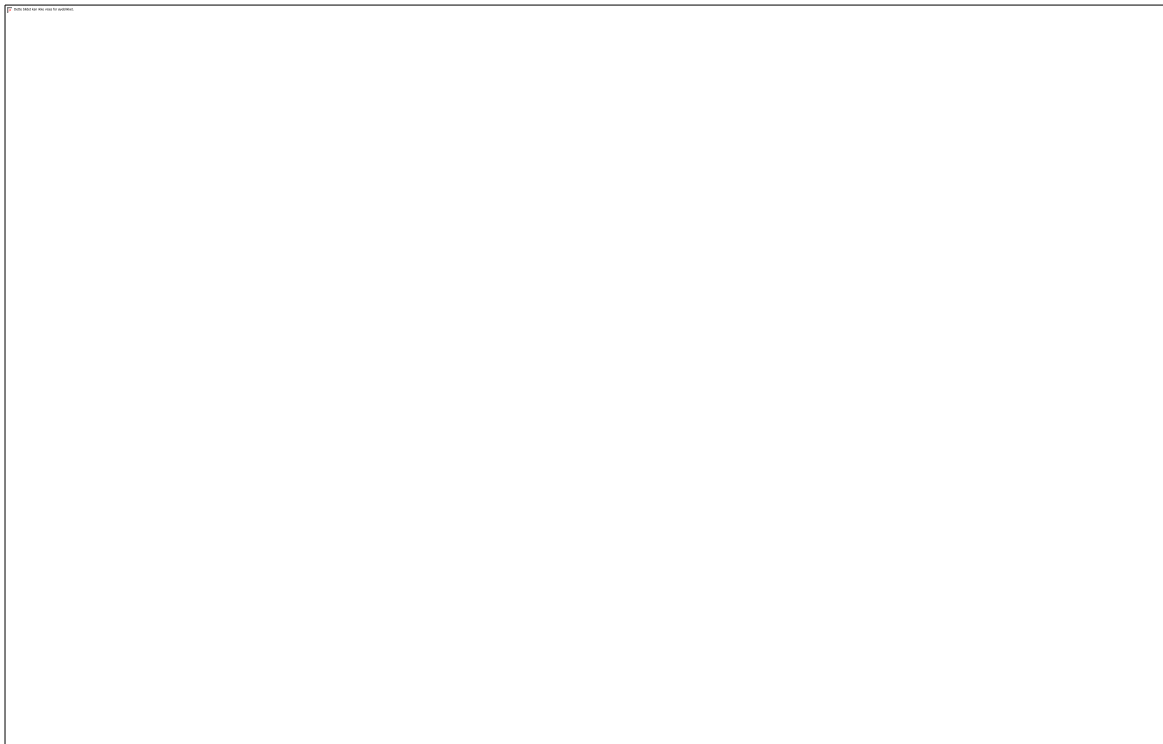
Tabellen nedenfor viser hvordan bosettingsmønsteret er i kommunene.

KOSTRA					
Kommune	Tettbygde strøk	Spredtbygde strøk	Ukjent	I alt	Andel bosatte i tettbygde strøk
Lødingen	1746	412	2	2160	80,8 %
Vågan	6770	2483	32	9285	79,9 %

Kilde: SSB: Foreløpige tall 2015

6.3. Grunnkretser i Vågan

Nedenfor vises befolkningsutviklingen i grunnkretsene i Vågan.

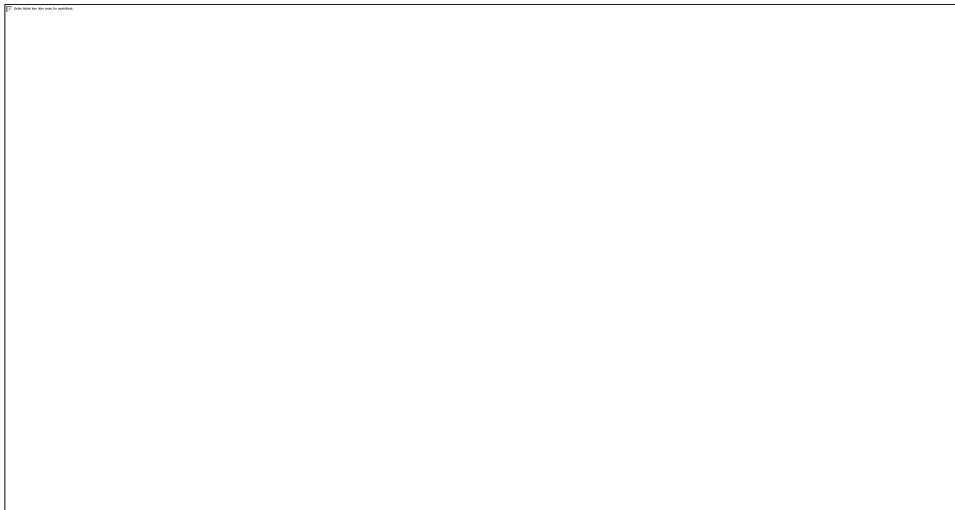

Kilde: SSB, Tabell 04317

6.4. Grunnkretser i Lødingen

Nedenfor vises befolkningsutviklingen i grunnkretsene i Lødingen.

Kilde: SSB, Tabell 04317

6.5. Avstand, kommunikasjon og senterfunksjoner

Reisetid til kommunesenteret i minutter under forutsetning av at Svolvær blir kommunesenter i en ny kommune bestående av Lødingen og Vågan (Kilde: Gule sider).

Tid i minutter.

	Svolvær		Lødingen		Vestbygda		Digermulen		Gimsøy	
	Tid	Mil	Tid	Mil	Tid	Mil	Tid	Mil	Tid	Mil
Svolvær			83	10,2	108	12,6	64	7,3	29	3,3
Lødingen	83	10,2			48	4,6	61	7,0	107	13,3
Vestbygda	108	12,6	48	4,6			88	9,6	133	15,8
Digermulen	64	7,3	61	7,0	88	9,6			90	10,0
Gimsøy	29	3,3	107	13,3	133	15,8	90	10,0		

Dersom Vågan og Lødingen slås sammen til en kommune og Svolvær blir nytt kommunesenter, så vil det være relativt store avstander fra de ulike tettstedene/bygdene inn til kommunesenteret. Til dels vil det også være store avstander mellom bygdene i kommunen.

I Vågan er hoveddelen av befolkning, i overkant av 70 % bosatt i Kabelvåg og Svolvær, mens enkelte bygder har relativt lang vei inn til kommunesenteret. I Lødingen bor ca. 80 % i tettstedet.

Dersom en kommunesammenslåing medfører endringer i dagens lokaliseringsstruktur, for eksempel gjennom sentralisering og/eller samlokalisering av ulike offentlige tjenester, vil dette kunne føre til større geografisk avstand mellom brukerne og de offentlige tjenestene.

Før en eventuell endring av tjenestelokaliseringen gjennomføres, bør det uansett foretas analyser av hvilke tjenester som oppfattes som nødvendig i lokalmiljøene og hvilke som uten for store omkostninger kan eller bør lokaliseres til et større tettsted, bygd eller kommunesenter.

Moderne teknologi legger forholdene til rette for flere lokaliseringalternativer enn tidligere, uten at dette går på bekostning av kvalitet og effektivitet. Særlig vil dette kunne være tilfellet dersom fokus rettes mot effektivisering av de administrative leddene i tjenesteproduksjonen.

7. Økonomisk status i Lødingen og Vågan

7.1. Kommunenes inntekter

Kommunenes viktigste inntektskilder er:

- Rammetilskudd og skatteinntekter
- Flyktningetilskudd
- Eiendomsskatt / festeavgifter
- Renteinntekter og utbytte

I tillegg kommer brukerbetaling, som helt eller delvis skal dekke kommunens direkte utgifter knyttet til den aktuelle tjenesten.

7.2. Driftsinntekter

Kommune	Per innbygger	Sum for kommunen
SAMLET	82	942 978
VÅGAN	78	724 194
LØDINGEN	101	218 784

7.3. Vågan

Kommunal- og regionaldepartementet sitt anslag for Vågan kommune for 2016 er følgende:

- Anslag skatteinntekter   Kr 202 129 000,-
- Totale rammeoverføringer   Kr 297 104 000,-
- Totalt anslag frie inntekter   Kr 499 200 000,-

Vågan kommune har de siste årene hatt en drift, der veksten i driftsutgiftene har vært høyere enn veksten i driftsinntektene. Kommunen har i 2015 hatt en omfattende omstillingsprosjekt som skal bidra til å snu denne trenden, omstillingsprosjektet videreføres i 2016.

Foreløpig regnskap for 2015 viser et regnskapsresultat på i overkant av 35 mill.

7.4. Lødingen

Kommunal- og regionaldepartementet sitt anslag for Vågan kommune for 2016 er følgende:

- Anslag skatteinntekter   Kr 46 715 000
- Totale rammeoverføringer   Kr 95 427 000
- Totalt anslag frie inntekter   Kr 141 854 000

Lødingen kommune legger med dette frem et budsjett med en netto ramme for 2016 på nærmere 229 mill. Økning fra revidert budsjett 2015 er på vel 4,8 mill.

Budsjettet legges fram med et netto driftsresultat på 1,0 %. Teknisk beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi har i mange år anbefalt et netto driftsresultat på 3 %. Denne anbefalingen er nå justert ned til 1,75 %.

Foreløpig regnskap for 2015 viser et regnskapsresultat i Lødingen på – 2,5 mill. kroner.

7.5. Økonomisk soliditet – netto driftsresultat

Netto driftsresultat er hovedindikatoren for den økonomiske balansen i kommuner og fylkeskommuner. Netto driftsresultat viser årets driftsoverskudd etter at renter og avdrag er betalt, og er et uttrykk for hva kommuner har til disposisjon til avsetninger og investeringer.

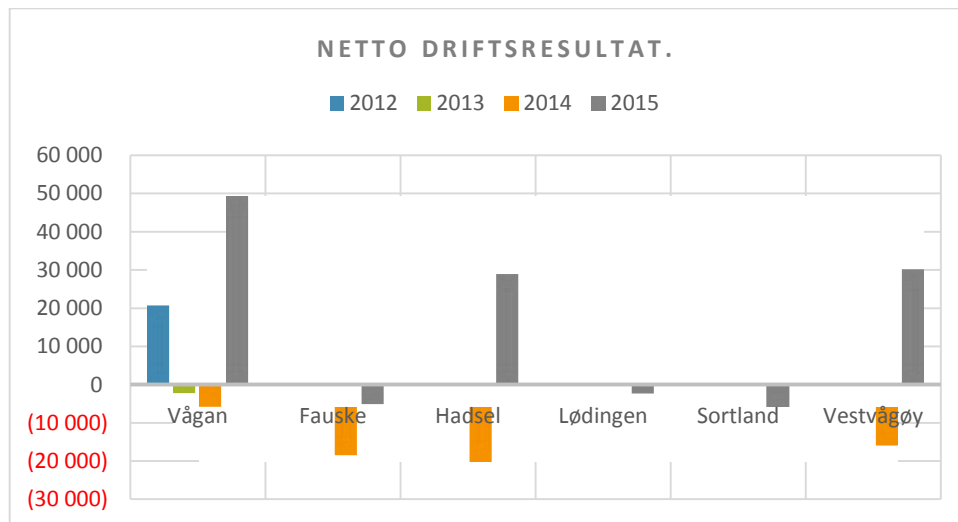
Ifølge Det tekniske beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi (TBU) bør netto driftsresultat for kommunesektoren under ett og over tid utgjøre om lag 1,75 pst. av inntektene. Netto lånegjeld er langsiktig gjeld fratrukket utlån og ubrukte lånemidler, i prosent av brutto driftsinntektene for samme kommune.

Figuren nedenfor viser netto driftsresultat for Lødingen, Vågan og sammenlignbare kommuner i Vågans størrelse.

Korrigerte tall: 27.04.2016

Netto driftsresultat. (konserntall)

	2012	2013	2014	2015
Vågan	20 532	-2 121	-5 695	49 187
Fauske	4 457	6 472	-18 232	-4 908
Hadsel	7 177	-19 031	-20 200	28 967
Lødingen	10 887	9 528	4 241	-2 209
Sortland	33 656	20 773	11 892	-5 769
Vestvågøy	16 022	861	-15 749	30 075

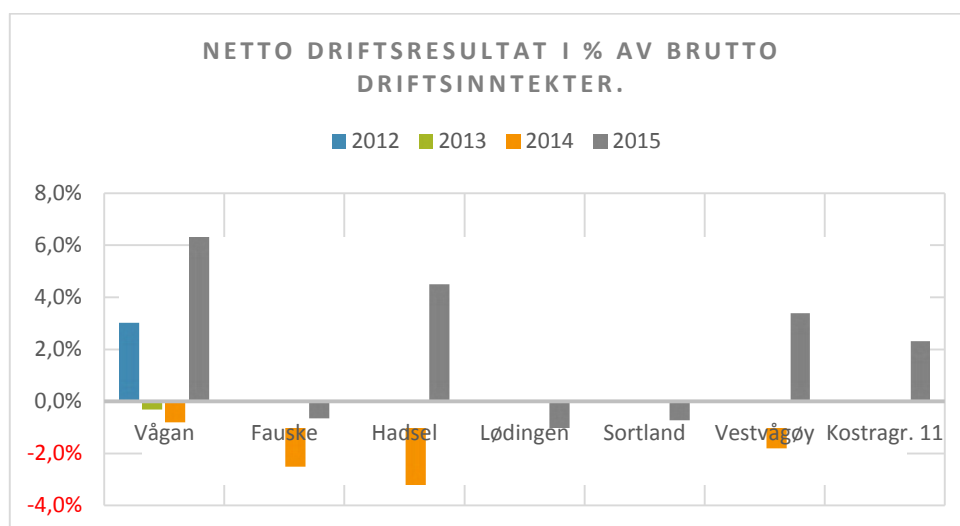

Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter er beregnet ved å dividere netto driftsresultat på brutto driftsinntekter. Driftsinntektene er summen av skatteinntekter, rammetilskudd, øremerkede tilskudd til løpende drift og gebyrer/salgs- og leieinntekter.

Korrigerte tall: 27.04.2016

Netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter. (konserntall)

	2012	2013	2014	2015
Vågan	3,0%	-0,3%	-0,8%	6,3%
Fauske	0,6%	0,9%	-2,5%	-0,6%
Hadsel	1,2%	-3,0%	-3,2%	4,5%
Lødingen	5,4%	4,4%	1,9%	-1,0%
Sortland	4,2%	2,4%	1,3%	-0,7%
Vestvågøy	1,9%	0,1%	-1,8%	3,4%
Kostragr. 11	2,3%	1,9%	0,8%	2,3%

7.6. Lånegjeld

I KOSTRA er netto lånegjeld definert som langsiktig gjeld eksklusive pensjonsforpliktelser. I tillegg gjøres det fradrag for totale utlån og ubrukte lånemidler. I totale utlån inngår formidlingslån og ansvarlige lån (utlån av egne midler). Indikatoren inkluderer også selvfinansierende lån i VAR-sektoren (vann, avløp og renovasjon) og lånegjeld knyttet til rentekompensasjonsordninger. I kommunenes budsjett og økonomiplan er det satt opp bruk av lånemidler, og det skilles ikke mellom tidligere opptatt, men ubrukte lånemidler og nytt låneopptak.

Netto lånegjeld i % av brutto driftsinntekter er ansett som et bilde på gjeldsgraden i kommunene, og sier noe om hvor krevende det kan bli å betale ned gjelden.

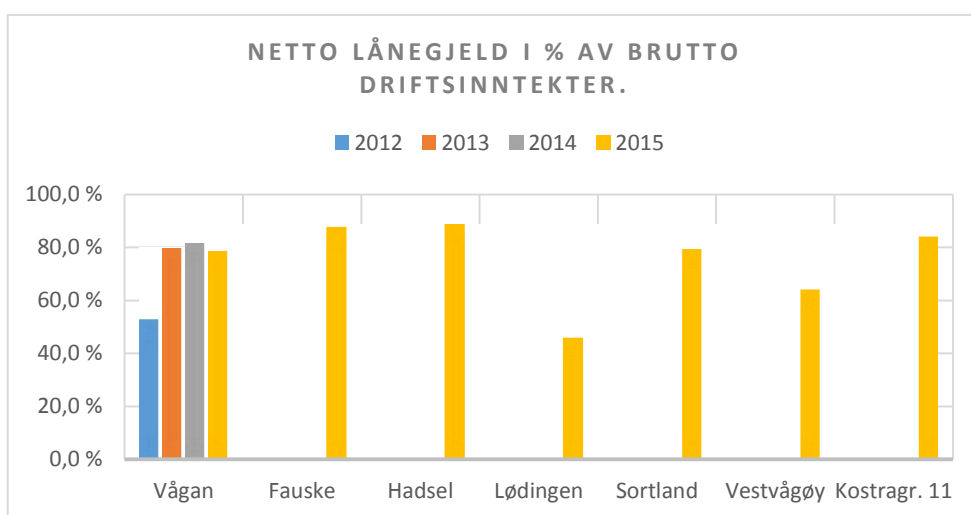
Netto lånegjeld bør over tid ikke overstige 75 % av brutto driftsinntekter.

Tabellen viser lånegjeld i % av brutto driftsinntekter for Lødingen, Vågan og sammenlignbare kommuner i Vågan størrelse, samt KOSTRA gruppe 11.

Korrigerte tall: 27.04.2016

Netto lånegjeld i % av brutto driftsinntekter. (konserntall)

	2012	2013	2014	2015
Vågan	52,9 %	79,6 %	81,4 %	78,6 %
Fauske	60,1 %	64,8 %	69,6 %	87,6 %
Hadsel	64,9 %	64,7 %	77,9 %	88,8 %
Lødingen	48,0 %	44,4 %	45,2 %	46,0 %
Sortland	80,0 %	78,3 %	77,6 %	79,2 %
Vestvågøy	58,9 %	59,8 %	61,3 %	64,2 %
Kostragr. 11	73,6 %	78,1 %	81,3 %	84,2 %

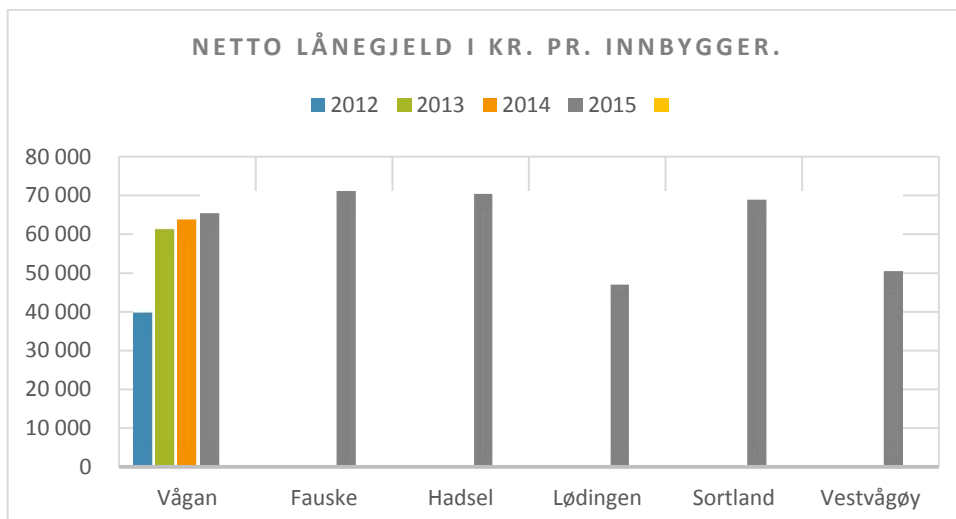

Tabellen og figuren nedenfor viser netto lånegjeld i kr. Pr. innbygger.

Korrigerte tall: 27.04.2016

Netto lånegjeld i kr. pr. innbygger. (konserntall)

	2012	2013	2014	2015
Vågan	39 835	61 131	63 511	65 310
Fauske	44 309	48 961	53 375	70 907
Hadsel	49 346	51 054	60 746	70 194
Lødingen	43 919	42 398	45 734	46 835
Sortland	64 264	67 328	67 794	68 701
Vestvågøy	44 970	47 296	47 728	50 331
Kostragr. 11	55 076	61 275	64 728	68 954

7.7. Disposisjonsfond

Disposisjonsfond er oppsparte midler som fritt kan benyttes til finansiering både i drifts- og investeringsregnskapet, og indikatoren disposisjonsfond i % av brutto driftsinntekter kan si noe om hvor stor økonomisk buffer kommunen har for sin løpende drift.

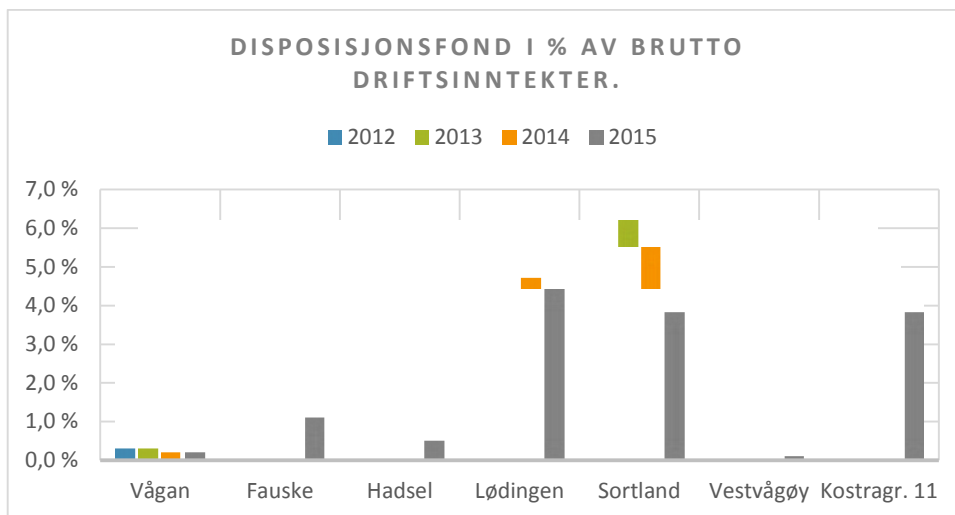
Disposisjonsfond skal over tid være 10 % over brutto driftsinntekter:

- Buffer mot uforutsette hendelser
- Sikkerhet mot plutselige renteøkninger
- Handlefrihet til å gripe de muligheter som byr seg
- Egenkapital i framtidige investeringer

Korrigerte tall: 27.04.2016

Disposisjonsfond i % av brutto driftsinntekter. (konserntall)

	2012	2013	2014	2015
Vågan	0,3 %	0,3 %	0,2 %	0,2 %
Fauske	3,0 %	2,3 %	1,5 %	1,1 %
Hadsel	0,7 %	0,5 %	0,5 %	0,5 %
Lødingen	0,1 %	1,6 %	4,7 %	4,4 %
Sortland	5,6 %	6,2 %	5,5 %	3,8 %
Vestvågøy	0,2 %	0,1 %	0,1 %	0,1 %
Kostragr. 11	3,6 %	3,3 %	3,6 %	3,8 %

7.8. Premieavvik

Premieavvik (tall i hele 1000)				
	2012	2013	2014	2015
Vågan	38 475	47 265	47 901	41 052
Fauske	714 158	44 218	62 051	48 315
Hadsel	31 580	28 285	42 023	30 715
Lødingen	17 919	16 783	19 332	16 153
Sortland	63 251	60 100	79 042	73 470
Vestvågøy	43 392	51 638	66 823	66 626

7.9. Pensjonsforpliktelser.

Dersom kommunene over tid har betalt en pensjonspremie som er høyere enn den beregnede pensjonskostnaden, vil de bygge opp et positivt premieavvik i balansen som skal dekkes inn/utgiftsføres i regnskapet. Kommunene kan gjøre dette over de neste 15/10/7 årene (amortiseringstiden er redusert fra 15 år til 7 år som følge av endringer i regnskapsreglene).

Regnskapsreglene for kommunene knyttet til utgiftsføring av pensjonskostnader i forhold til hva kommunen faktisk må betale i forsikringspremie til forsikringsselskapene, medfører at det utgiftsføres et lavere beløp enn det som betales inn i premie. Differansen avsettes i balansen som "premieavvik".

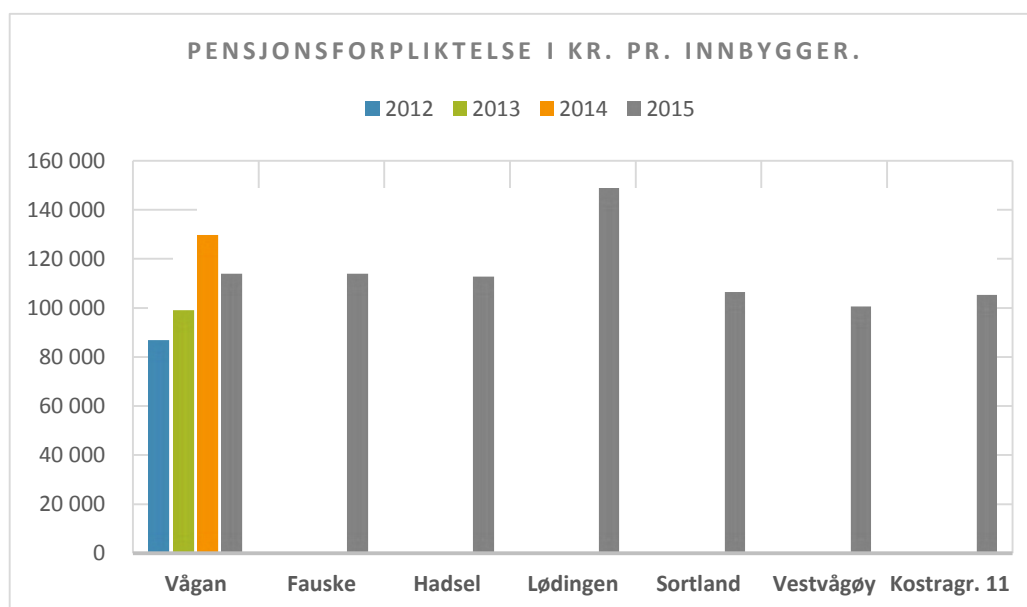
Akkumulert premieavvik for Vågan kommune pr. 31.12.14 var ca. kr 42 mill. Alt annet likt kan man si at dersom premieavviket hadde vært utgiftsført, måtte øvrige driftsutgifter (tjenestetilbudet til innbyggerne i kommunen) vært redusert med tilsvarende beløp. Premieavviket er dermed med på å svekke kommunens likviditet.

Tall fra SSBs KOSTRA-database (foreløpige tall for 2015) viser at kommunesektoren ved årsskiftet hadde et oppsamlet premieavvik på 26,4 milliarder kroner. Det er 2,8 milliarder mindre enn på samme tid året før.

Figuren viser pensjonsforpliktelse i kr. Pr. innbygger. Pensjonsforpliktelser inngår fra og med regnskapsåret 2002 i langsiktig gjeld.

Pensjonsforpliktelsen til kommunen er verdien av det ansvaret kommunen per i dag har for pensjonen til dagens pensjonister og ansvaret i forhold til opparbeidede rettigheter hos dagens ansatte. Pensjonsforpliktelsen påvirkes av størrelse/omfang av pensjonsordninger, lønnsnivå, forutsetninger om rentenivå og levealder.

Pensjonsforpliktelse i kr. pr. innbygger. (konserntall)				
	2012	2013	2014	2015
Vågan	86 465	98 795	129 472	113 320
Fauske	92 404	103 497	108 433	113 634
Hadsel	95 208	103 890	109 743	112 500
Lødingen	117 381	128 718	140 230	148 396
Sortland	91 969	101 138	108 265	106 252
Vestvågøy	86 103	95 372	100 686	100 496
Kostragr. 11	88 768	96 677	101 103	105 167

7.10. Eiendomsskatt

Vågan kommune har en eiendomsskattesats 5,25 promille for 2016.

I tillegg har vi en konsesjonskraft inntekter på om lag kr 150 000 fra Lofotkraft.

Utbytte fra Lofotkraft er ca. 4,2 mill. per år. Det arbeides for tiden med muligheter for å ta ut utbytte (næringsavfall) hos Lofoten Avfallsselskap (LAS).

Lødingen kommune har ikke innført eiendomsskatt. I september 2013 ble det avholdt folkeavstemming om saken. Ca. 3/4 av de som stemte gikk i mot eiendomsskatt. Kommunestyret vedtok senere samme år ikke å innføre eiendomsskatt.

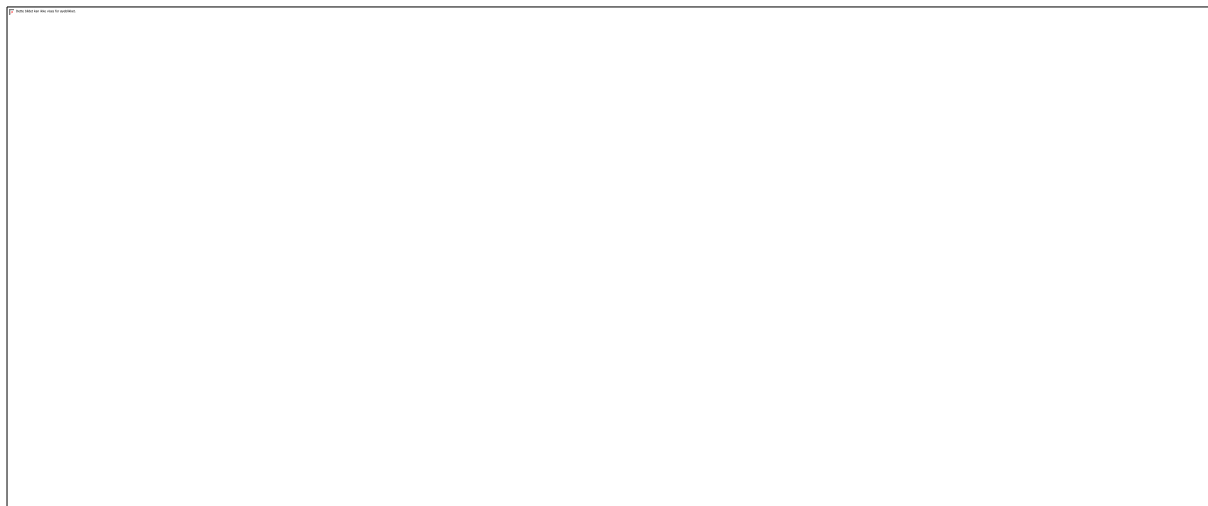

Oversikt over eiendomsskatt i Vågan følger som vedlegg til dokumentet

7.11. Fremtidig investeringsbehov i Lødingen og Vågan

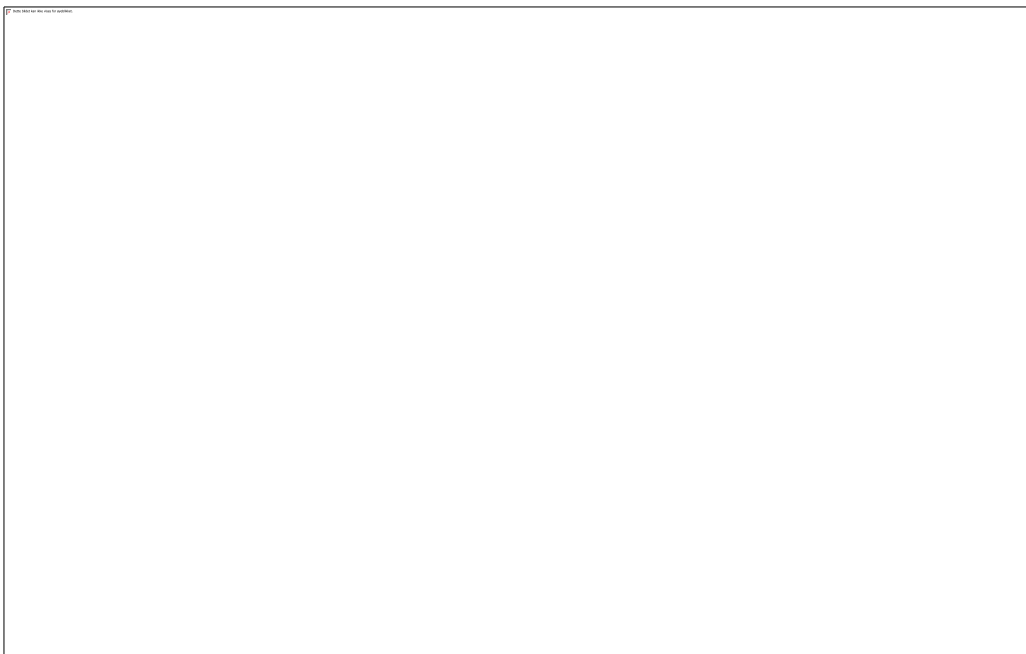
Vågan

Vågan Eiendom KF ivaretar kommunens eiendomsporteføljer. I perioden 2016-2019 har kommunen et investeringsbehov på 243 100 mill.

Investeringstiltak 2016-2019	2016	2017	2018	2019	Totalt
Programområde Rådmann	6 167	2 918	2 668	2 368	14 121
Programområde Oppvekst	100	0	0	0	100
Programområde Utvikling	37 040	42 040	16 190	13 340	108 610
Programområde Helse og omsorg	1 500	510	308	207	2 525
Fellesområde	22 550	22 500	22 500	22 400	89 950
Sum investeringsbehov	67 357	67 968	41 666	38 315	215 306

Lødingens investeringsbudsjett:

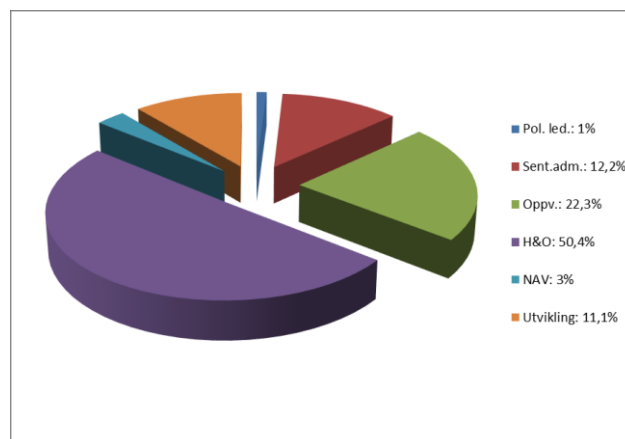
A large, empty rectangular box with a thin black border, intended for entering the investment budget details for Lødingen.A second large, empty rectangular box with a thin black border, identical to the one above, for further investment budget details.

8. Enhetene

8.1. Budsjett 2016 – fordeling pr sektor Vågan kommune

8.2. Budsjett 2016 – fordeling pr sektor Lødingen kommune

8.3. Enhetskostnader innenfor tjenestene

Produktivitet er et uttrykk for hvor effektivt kommunen produserer sine tjenester og blir vanligvis målt som kostnad pr «bruker» (enhetskostnader målt ved brutto driftsutgifter pr. bruker/mottaker, dvs. ikke fratrukket tilhørende inntekter).

Kilde: SSB

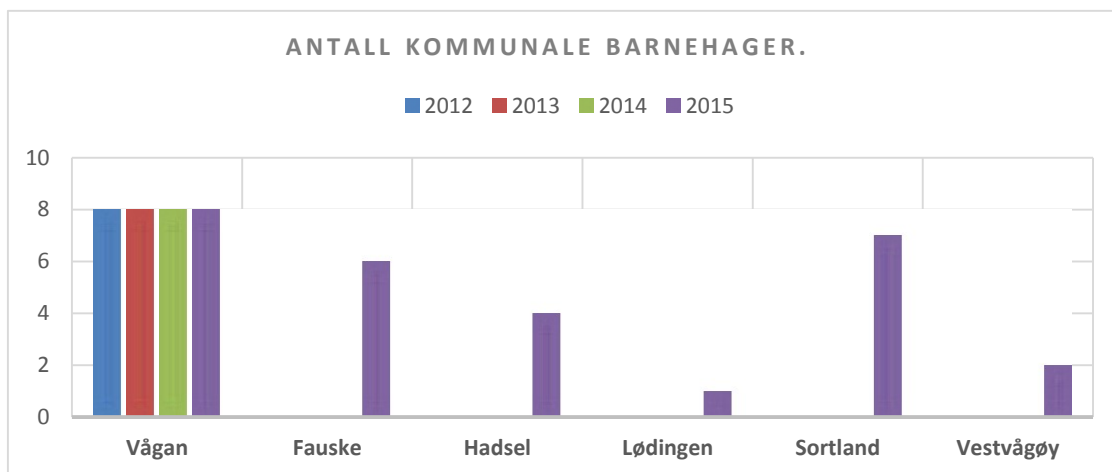
8.4. Barnehager

Oversikt over kommunale barnehager i Lødingen og Vågan samt noen sammenlignbare kommuner på Vågans størrelse.

Antall kommunale barnehager.				
	2012	2013	2014	2015
Vågan	8	8	8	8
Fauske	7	7	6	6
Hadsel	4	4	4	4
Lødingen	2	2	2	1 ¹
Sortland	7	7	7	7
Vestvågøy	1	1	1	2

Kilde: Kostra

¹ En barnehage ble nedlagt fra 1.01.16

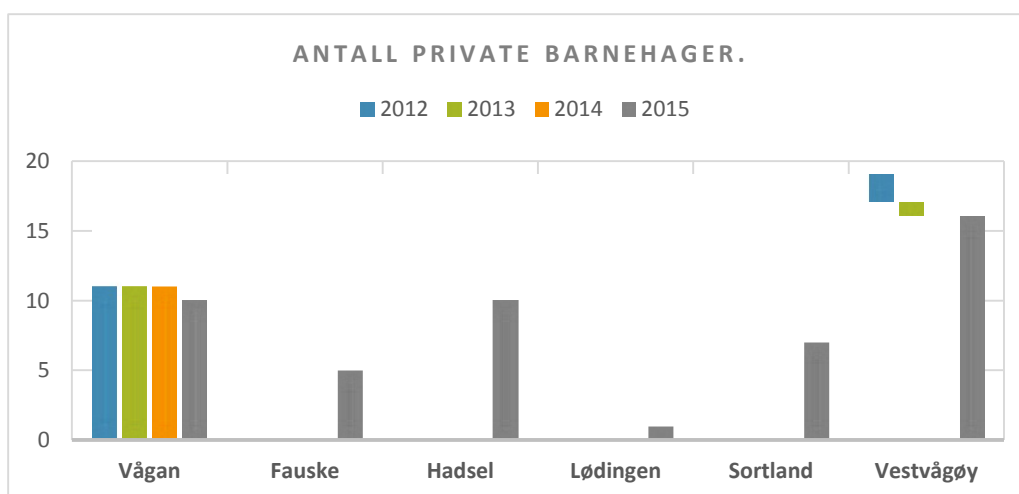

Kilde: Kostra

Oversikt over private barnehager i Lødingen og Vågan samt noen sammenlignbare kommuner på Vågans størrelse.

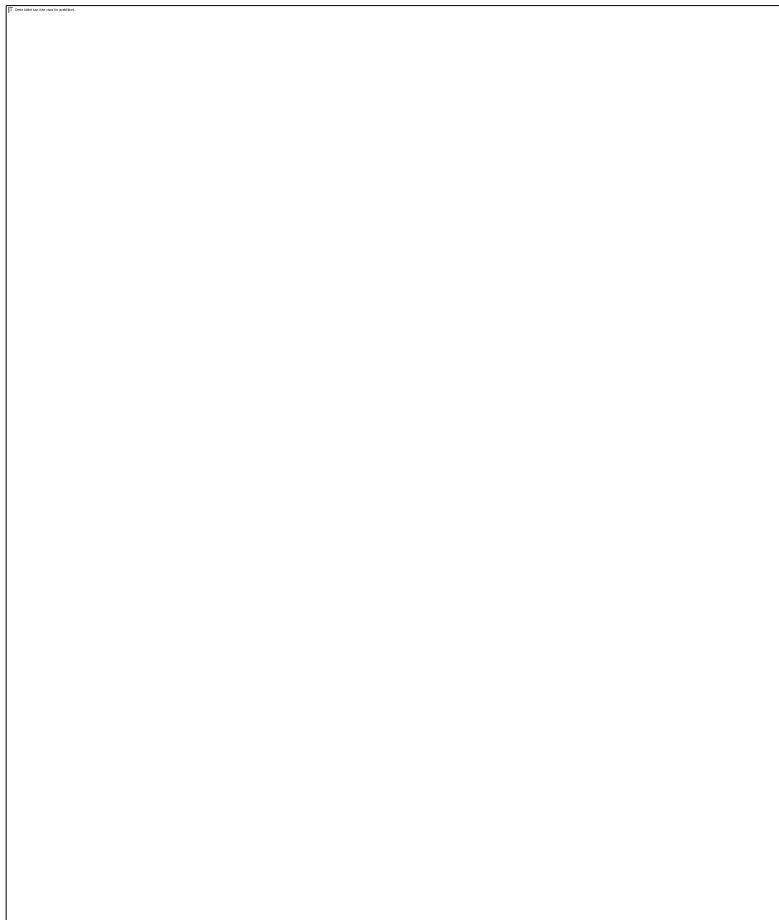
Antall private barnehager.				
	2012	2013	2014	2015
Vågan	11	11	11	10
Fauske	5	5	5	5
Hadsel	9	9	10	10
Lødingen	0	0	0	1
Sortland	7	7	7	7
Vestvågøy	19	17	16	16

Kilde: Kostra

Kilde: Kostra

Nøkkeltall barnehager i Lødingen og Vågan.

Kilde: Telemarksforsking (2014 tall)

Barnehage: Estimert framtidig tjenestebehov i årsverk per 1000 innbygger 20-66 år.

Kommune	2014	2020	2040
SAMLET	22,7	25,1	24,9
VÅGAN	23,1	25,3	24,7
LØDINGEN	21,0	24,4	25,7

Kilde: Ny kommune (2014 tall)

8.5. Grunnskole

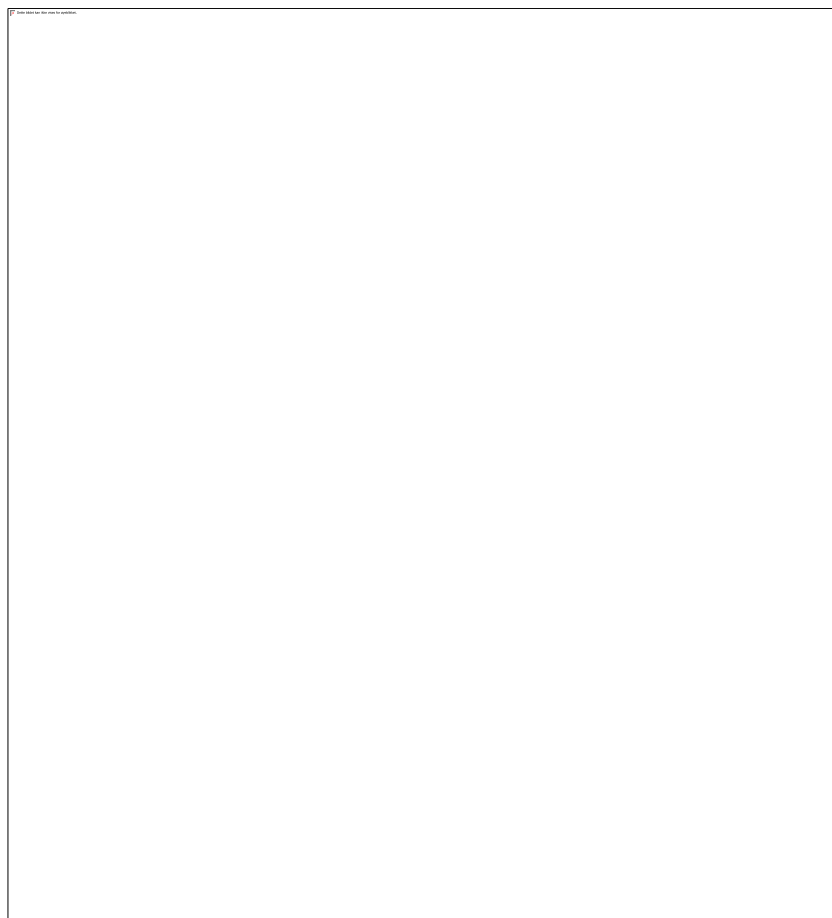
Det er totalt 1117 elever i grunnskolen i Vågan for skoleåret 2015/2016, hvorav 1063 går i kommunale skole og 54 i privatskole.

Andelen elever i grunnskolen som får spesialundervisning er 13.4 % (SSB, foreløpige tall 2015).

I Lødingen er det totalt 227 elever i grunnskolen.

Andelen elever i grunnskolen som får spesialundervisning er 13.2 % (SSB, foreløpige tall 2015).

Nøkkeltall grunnskole i Lødingen og Vågan.

Kilde: Kostra 2014

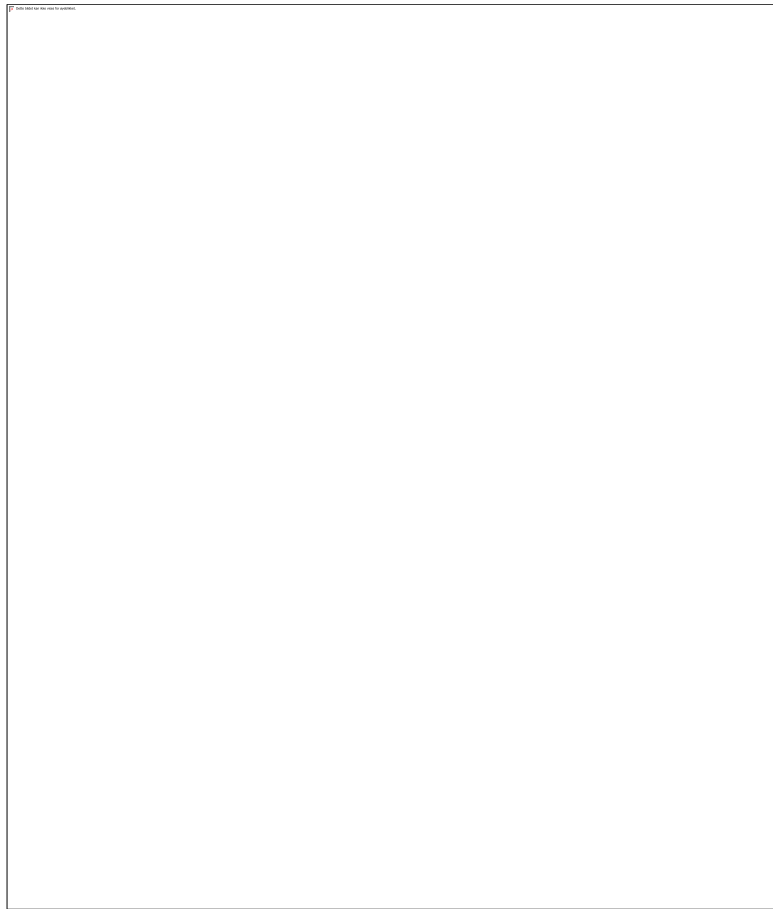
Estimert framtidig tjenestebehov i årsverk per innbygger 20-66 år.

Kommune	2014	2020	2040
SAMLET	22,5	22,5	23,6
VÅGAN	22,2	21,8	22,6
LØDINGEN	23,4	26,0	28,1

Kilde: Ny kommune (2014 tall)

8.6. Nøkkeltall Helse- og sosial

Nøkkeltall Helse- og sosial i Lødingen og Vågan.

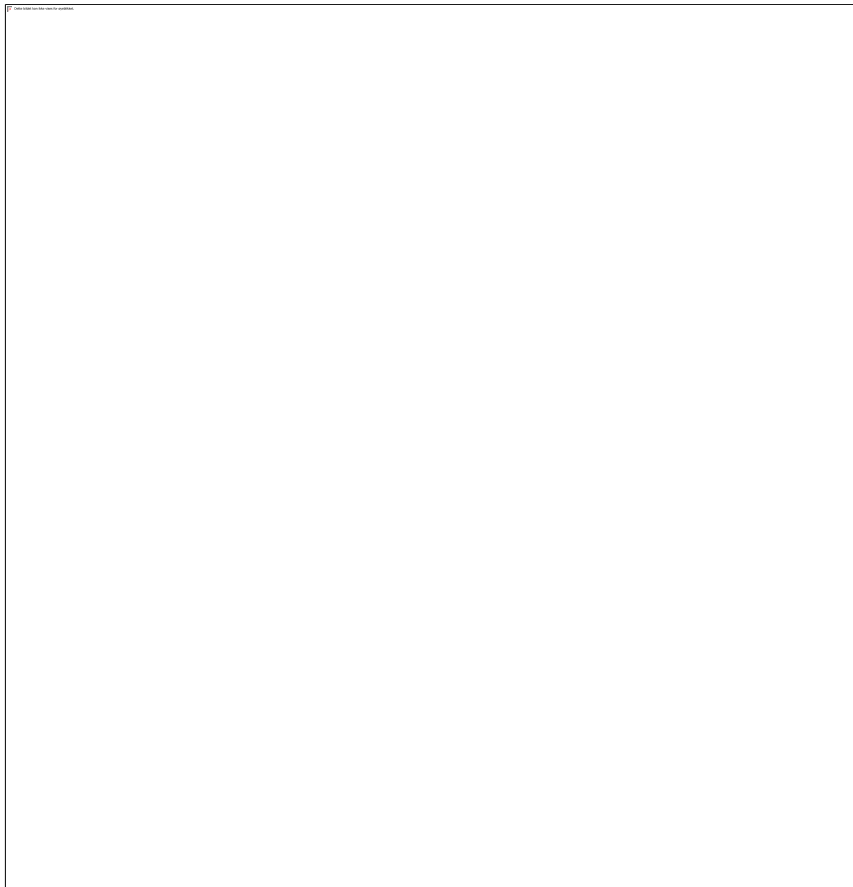

Kilde: Kostra 2014

8.7. Pleie og omsorg

Nøkkeltall pleie og omsorg – kapasitet:

Kilde: Kostra 2014

Kompetanseprofil Vågan – pleie og omsorg:

Det er totalt 316,94 årsverk i pleie og omsorg i Vågan kommune. Av disse har 76,76 relevant fagutdanning. Andel årsverk i brukerrettede tjenester med fagutdanning er 79 prosent i Vågan. Tilsvarende andel mot brukerrettede tjenester på landsbasis er på 75 prosent. Her skiller dermed kommunen seg ut med større kompetanse enn landssnittet (Telemarksforsking).

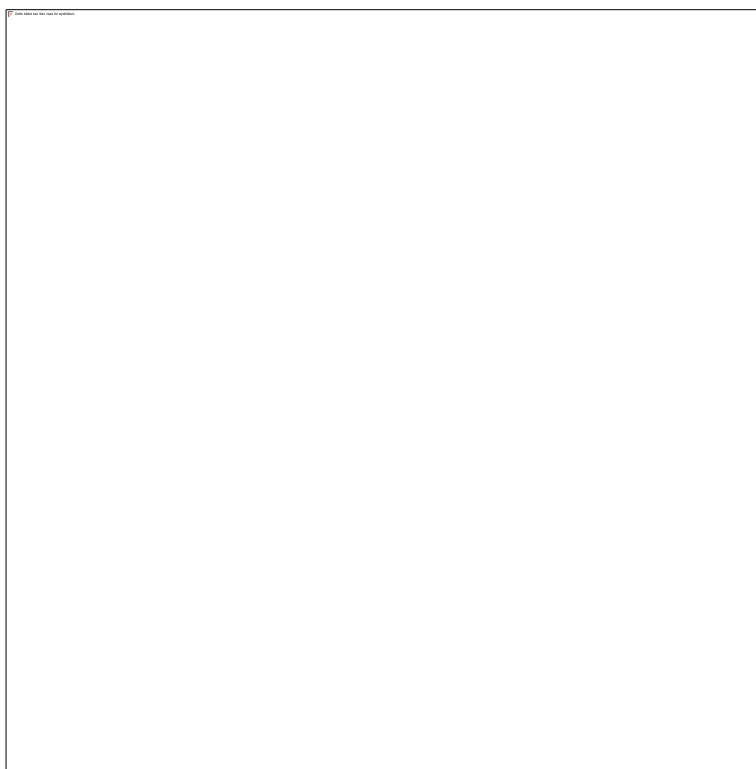
Kompetanseprofil Lødingen – pleie og omsorg

Det er til sammen 108,63 kommunale årsverk innen pleie og omsorg i Lødingen kommune. 69 prosent av disse har relevant fagutdanning. Tilsvarende andel på landsbasis er 71,5 prosent. Antall årsverk i brukerrettede tjenester er 99,85. Av disse har 75 prosent relevant fagutdanning. Dette er tilsvarende landsgjennomsnittet. Totalt sett har Lødingen dermed en tilsvarende kompetanse som landsgjennomsnittet (Telemarksforsking).

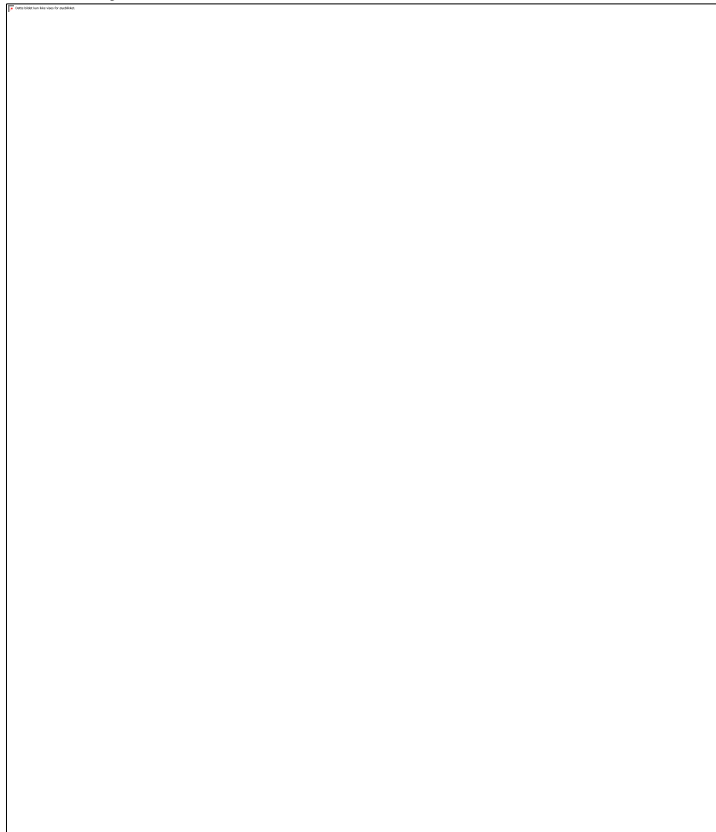
Estimert framtidig tjenestebehov i årsverk per innbygger 20-66 år:

Kommune	2014	2020	2040
SAMLET	61,7	62,9	94,1
VÅGAN	56,0	58,1	88,1
LØDINGEN	88,0	84,0	120,8

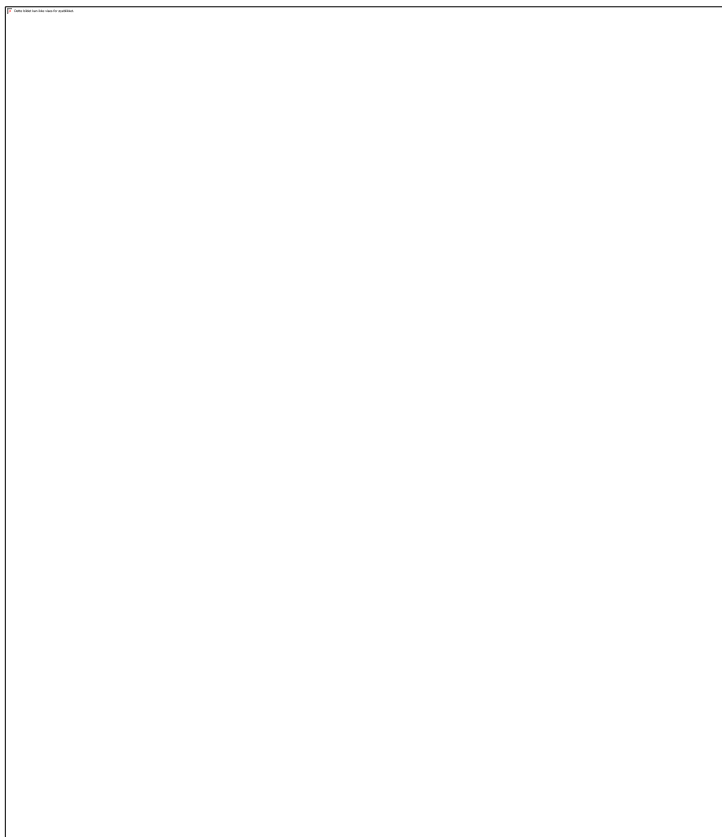
Nøkkeltall små/spesialiserte tjenester – barn og unge

Nøkkeltall små/spesialiserte tjenester – teknisk

A large, empty rectangular box with a thin black border, intended for entering key figures for technical services.

Nøkkeltall små/spesialiserte tjenester – helse og bibliotek:

A large, empty rectangular box with a thin black border, intended for entering key figures for health and library services.

9. Vurdering – kommunesammenslåing

9.1. Telemarksforskings vurderinger – 0 alternativet

Vågan: styrker, svakheter og utfordringer – utdrag fra Telemarksforsking

Samfunnsutvikling: Det forventes vekst i folketallet i Vågan basert på SSBs prognoser. Det vil være en særlig vekst i de eldste aldersgruppene, altså de over 67 år. Kommunen har i dag god kompetanse på samfunnsutviklingsarbeid, og blir i spørreundersøkelsen vurdert som en aktiv bidragsyter med samfunnsutviklingen i kommunen. Det har vært vekst i antallet arbeidsplasser, noe som er positivt. Næringsstrukturen i kommunen er derimot noe lite variert, og det er en del bransjer representert i Vågan som er bransjer som på landsbasis har vært i nedgang. Vågan er en egen bo- og arbeidsmarkedsregion, og over 80 prosent av de sysselsatte arbeider i egen kommune.

Økonomi: Vågan synes få en nedgang på basiskriteriet som følge av innføringen av lav verdi på strukturkriteriet, og derav en frivillig smådriftsulempe. Vågan hadde i 2014 negativt netto driftsresultat, samtidig som kommunen har et beskjedent disposisjonsfond som «buffer». Vi finner at Vågan driver administrasjon effektivt i dag, sammenliknet med kommuner av lik størrelse i samme fylke. Det er derimot et effektiviseringspotensial dersom utgiftene til Vågan blir harmonisert ned på nivå med gjennomsnittskommunen.

Tjenester: Respondentene i spørreundersøkelsen er godt fornøyd med tjenestene i kommunen. Videre har kommunen få interkommunale samarbeid. Dette tyder på at Vågan har kapasitet og kompetanse til å løse oppgavene på egenhånd. Kommunen har også flere skoler og barnehager med en viss variasjon i pedagogiske tilbud i barnehagesektoren. Vågan har også et godt tilbud innen pleie- og omsorgstjenesten. Kompetansen og kapasiteten innen de store tjenestene er også jevnt over god, men med noe lavere kompetanse innen barnehage, sammenliknet med landsgjennomsnittet.

Lokaldemokrati: Kommunen har hatt en lav valgdeltagelse, men har 7 partier representert i kommunestyret, samt flere kommunestyrerepresentanter enn lovpålagt. Videre har kommunen lagt god til rette for innbyggerne ved å ha flere medvirkningsorganer, næringsforum og flere frivillige organisasjoner. Innbyggerne i kommunen har en sterk identitet mot sine bo-områder, samt kommunen generelt. På generell basis er respondentene fornøyd med lokaldemokratiet i egen kommune.

Lødingen: styrker, svakheter og utfordringer

Samfunnsutvikling: Lødingen er i dag en liten kommune med om lag 2 000 innbyggere. SSBs framskrivninger tilsier ikke at folketallet vil øke betraktelig frem mot 2040. Det har vært en nedgang i antallet arbeidsplasser i kommunen etter 2008, samtid som næringsstrukturen i kommunen bærer preg av å ha flere bransjer i nedgangsbransjer dersom vi sammenlikner med et landsgjennomsnittlig nivå. Kapasiteten og kompetansen til å drive med samfunnsutvikling blir gjennom svarene i spørreundersøkelsen vurdert som lav.

Økonomi: Vi har sett på effekten av nytt inntektssystem for Lødingen kommune. Lødingen synes generelt å bli skjermet for nedgang på basistillegget på grunn av relativt lange reiseavstander, og derav en ufrivillig smådriftsulempe. Samlet utslag av ny kostnadsnøkkel og innføring av strukturkriteriet gir en samlet effekt på om lag 0,45 mill kr. Når det gjelder regionalpolitiske tilskudd vil Lødingen fortsatt være kvalifisert for Nord-Norgetilskudd og småkommunetilskudd. Da det ikke er fremmet forslag for konkrete satser på det nye Nord-Norgetilskuddet har det ikke vært mulig å

beregne effekten av innføringen av dette for Lødingen kommune. Lødingen synes å få noe reduksjon i småkommunetilskuddet, ved at en større andel av tilskuddet er foreslått fordelt per innbygger. Samtidig har Lødingen lav verdi på distriktsindeksen (tilsvarende en indeksverdi på 3,4 i 2015), og er dermed vurdert til å ha stor grad av distriktpolitiske utfordringer, noe som vil virke i motsatt retning. Lødingens finansielle nøkkeltall var i 2014 på et tilfredsstillende nivå sammenliknet med landsgjennomsnittet. Det har derimot vært en negativ utvikling generelt når vi har sett på tallene for 2015. Vi finner et effektiviseringspotensialer på både administrasjon og tjenester, der potensialet er størst på tjenesteområdene dersom utgiftene til Lødingen blir harmonisert ned på nivå med landsgjennomsnittet.

Tjenester: Funnene i spørreundersøkelsen viser at respondentene er fornøyd med dagens tjenester. Flere av tjenestene har også god kompetanse, men særlig innen de små/spesialiserte tjenestene er det små og sårbare fagmiljøer. Dette kom også frem i spørreundersøkelsen. Innen de større tjenesteområdene barnehage og grunnskole, har kommunen noe lavere kompetanse enn landssnittet. Innen pleie og omsorg er imidlertid kompetansen noe bedre. Kommunen har også et relativt utbredt tjenestetilbud gjennom interkommunale samarbeid. Dette kan være en indikator på at kommunen ikke klarer å håndtere disse tjenestene selv. Den demografiske utviklingen i kommunen tyder på at det vil være særlig økte demografikostnader knyttet til de eldste aldersgruppene, i tillegg tilsier prognosene at antall årsverk i pleie og omsorg vil øke i fremtiden. Det kan resultere i at Lødingen må vri ressursbruken mer i retning av pleie- og omsorg, og mindre til for eksempel skole og oppvekst.

Lokaldemokrati: Lødingen har over en lengre periode hatt en god valgdeltagelse. Kommunen har også flere kommunestyrerepresentanter enn lovpålagt. Videre har kommunen de lovpålagte medvirkningsorganene, samt ungdomsråd og et næringsutvalg. Det politiske handlingsrommet ble vurdert som lite, både i spørreundersøkelsen og i intervjuene. Kommunen har i dag flere interkommunale samarbeid og respondentene føler disse er uproblematisk med tanke på demokratisk styring. Lødingen er etter vår vurdering for liten til å kunne håndtere nye oppgaver selv. Disse må i så fall løses med mer og utvidet interkommunalt samarbeid.

9.2. Ny kommune – noen faktatall

Ny kommune - faktatall	
Antall innbyggere (2016 tall)	11 494
Areal	1006,62 km ²
Driftsinntekter (2014 tall)	942 978 mill.
Vedtatt lånebehov (investering 2016)	175 000 mill.

9.3. Ny kommune Lødingen og Vågan – foreløpig kort vurdering

Telemarksforsknings har vurdert fordeler og ulemper ved at Lødingen og Vågan fortsetter som egen kommune.

Vågan:

Telemarksforskning har gjort en vurdering av fordeler og ulemper ved at Vågan fortsetter som egen kommune. Samlet sett oppnår Vågan som egen kommune en poengscore på 280 av 400 mulige poeng, det tilsvarer en måloppnåelse på 70 prosent.

Utslagene og scoren på samfunnsutvikling er svært gode, deretter følger lokaldemokrati, tjenester og økonomi.

Lødingen:

I Telemarksforskings rapport «Fordeler og ulemper ved å fortsette som egen kommune» (0-alternativet) oppnår Lødingen kommune samlet bare 185 poeng av 400 oppnåelige innenfor områdene samfunnsutvikling, økonomi, tjenesteproduksjon og lokaldemokrati.

Telemarksforskings undersøkelse i Lødingen kommune blant 40 nøkkelpersoner innen politikk, fagforeninger og administrasjonen konkluderer med at kommunens kompetanse og kapasitet blir vurdert som noe lav. Likevel kommer det frem at kommunen er en aktiv bidragsyter i samfunnsutviklingen.

Det vil alltid være en sammenheng mellom en kommunes inntekter på den ene siden og bredde og kvalitet på tjenesteproduksjonen på den andre. Lødingen kommunes viktige ubesvarte spørsmål vil dessuten være om man som selvstendig kommune er stor nok for på en tilfredsstillende måte å kunne ta i mot og produsere nye tjenester i fremtiden. Telemarksforskning gir i rapporten sitt svar på dette spørsmålet.

Målsettinga med kommunereformen er:

- Gode og likeverdige tjenester til innbyggerne
- Helhetlig og samordnet samfunnsutvikling
- Bærekraftige og økonomisk robuste kommuner
- Styrke lokaldemokratiet og gi større kommuner flere oppgaver

Følgende 10 kriterier er vurdert etter en eventuell sammenslåing av Lødingen og Vågan kommuner til en ny «Aust-Lofoten» kommune.

1. Tilstrekkelig kapasitet

Kommunene må ha en tilstrekkelig kapasitet både faglig og administrativt for å kunne løse oppgavene på en effektiv og god måte. Tilstrekkelig kapasitet henger nært sammen med tilgang til relevant kompetanse. Å få én stilling med god fagkompetanse vil ikke gi grunnlaget for et godt fagmiljø. Til det trenger man også et antall fagpersoner med beslektet kompetanse, ha god kontroll og oversikt, og til å utvikle fagmiljøene.

Vågan:

Vågan kommune har god kapasitet på de fleste fagområdene med bl.a.:

- Kommunepsykolog
- Allmennlegespesialister
- Hverdagsrehabiliteringsrehabilitering

- Demenskoordinator og demensteam, dagsenter for demente

På næringsområdet må innsatsen styrkes for at kommunen også i framtiden skal klare å ivareta næringsdrivere og næringsutviklinger. Innkjøpsordningen i kommunen bør også styrkes.

Lødingen:

Lødingen er generelt sårbar på de fleste fagområder og er avhengig av enkeltpersoners kompetanse. Kommunen mangler kapasitet innfor tjenester innenfor kultur, næring, brann og enkelte funksjoner innenfor helse- og omsorgssektoren.

Vurdering:

Aust-Lofoten kommune vil kunne få tilstrekkelig kapasitet innenfor de fleste fagområdene basert på en samordning av de respektive fagmiljøene. Det må allokeres ressurser til innkjøp og næringsutvikling.

2. Relevant kompetanse

I tillegg til tilstrekkelig kapasitet, er også relevant kompetanse avgjørende for å sikre sterke fagmiljøer og en god administrasjon. Dette innebærer også at det må være en bredde i kompetansen. Manglende kapasitet og kompetanse er også fremhevet som utfordringer for at kommunen skal ivareta sine roller som samfunnsutvikler og myndighetsutvikler. Innenfor kommunens rolle som demokratisk arena kan en kommunal administrasjon med kompetanse og kapasitet til å utarbeide gode beslutningsgrunnlag for de folkevalgte bedre den politiske styringen og utnytte det lokalpolitiske handlingsrommet.

Av hensyn til lokaldemokratisk styring er det avgjørende at kommunen selv kan sikre tilstrekkelig kapasitet og kompetanse og ikke er avhengig av samarbeid eller hjelp fra andre.

Vågan:

Vågan har god kompetanse i kommuneorganisasjonen. Vågan har god kompetanse i kommuneorganisasjonen, se pkt. 1. Enkelte små spesialtjenester er kommunen sårbar på innenfor programområdene.

Lødingen:

Lødingen har god kompetanse i kommuneorganisasjonen generelt, men er sårbar på grunn av små miljøer. Kommunen mangler kompetanse på organisasjonsutvikling, innkjøp, næring, helse og brann. Lødingen deltar i regionalt samarbeid og benytter kompetanse innenfor helse og omsorg, oppvekst og renovasjon gjort tilgjengelig i interkommunalt samarbeid.

Vurdering:

Aust-Lofoten kommune vil kunne få mer relevant kompetanse basert på få større og bredere fagmiljøer innenfor de fleste fagområder enn dagens to kommuner. Tjenesteproduksjonen vil i stor grad være basert på ny teknologi og betydningen av avstander vil reduseres og noen ganger elimineres ved strukturert bruk og utvikling av brukerkompetanse.

3. Tilstrekkelig distanse

Kommunene må ha en slik størrelse at det er tilstrekkelig distanse mellom saksbehandler og innbyggerne. Dette for å sikre likebehandling og at det ikke tas utenforliggende hensyn i myndighetsutøvelsen, samt at innbyggerne sikres de rettigheter de har etter loven. I tillegg skal

habilitetsreglene sikre tilliten til kommunene og beskytte den enkelte saksbehandler mot utidig press.

Vågan:

Vågan vurderes å ha god nok distanse i saksbehandlingen. Kommunen har organisert tildelingstjenestene innenfor Helse og omsorg i en egen stabsenhet, noe som har bidratt til nødvendig distanse og flere valgmuligheter i saksbehandlingen. Det er kun i enkelt tilfeller kommunen må be settekommune ivaretar saksbehandlingen, dette skjer svært sjelden.

Lødingen:

Småkommunene har ikke alltid tilstrekkelig distanse mellom innbygger og fagperson. I Lødingen er det små forhold og man må innimellom ty til alternative saksbehandlere på grunn av habilitetsutfordringer. Faren for at saksbehandleren utsettes for press og påvirkning i lokalmiljøet er tilstede.

Vurdering:

Aust-Lofoten kommune vil i større grad enn dagens to kommuner sikre tilstrekkelig distanse mellom beslutningstaker og saksbehandler på den ene siden og innbygger på den andre. Det vil også være lettere å praktisere lik behandling for alle.

4. Effektiv tjenesteproduksjon

Større kommuner vil legge bedre til rett for økt rammestyring fra statens side og dermed økt mulighet for å tilpasse tjenestetilbudet til lokale forhold. Større kommuner kan gi bedre utnyttelse av potensielle stordriftsfordeler. Bosettingsmønsteret i kommunen og hensynet til innbyggernes ønske om nærhet til tjenestene kan gjøre det vanskelig å hente ut stordriftsfordeler på alle tjenester i kommunen. Men det vil trolig være effektiviseringsgevinster på enkelte områder – slik som i den overordnede styringen og planleggingen i sektoren.

Vågan:

Vågan kommune har en relativt effektiv produksjon, ref. KOSTRA/kommunebarometeret, men har effektiviseringsmuligheter innenfor grunnskole, pleie- og omsorg, kommunehelse, samferdsel, sosialtjeneste og brann og ulykkesvern (Telemarksforsking basert på 2014 tall). Det arbeides kontinuerlig med omstilling og effektivisering innenfor kommuneorganisasjonen.

Lødingen:

Lødingen produserer tjenester til en kostnad 23 % over landsgjennomsnittet uten at kvaliteten er bedre enn gjennomsnittet (Kommunebarometeret januar 2016).

I Lødingen er antall lignende saker få og fagpersoner må ofte bruke lang tid i saksbehandlingen idet det er lang tid siden man siste anvende relevant lov- og regelverk. Effektivitet i tjenesteproduksjonen blir dermed lav og krav til saksbehandlingstider blir ikke alltid overholdt. Fagkompetansen er ofte hos enkeltindivid og ikke i fagmiljø.

Vurdering:

Aust-Lofoten kommune vil kunne effektivisere tjenesteproduksjonen gjennom å ta ut stordriftsfordeler og ved å restrukturere den nye virksomhet på en innovativ måte.

5. Økonomisk soliditet

En viktig forutsetning for at kommunene skal kunne tilby sine innbyggere gode velferdstjenester er at kommunene har god kontroll på økonomien og kan håndtere uforutsette hendelser. Kommuner med sunn økonomi, som sørger for å ha et økonomisk handlingsrom, kan i større grad håndtere uforutsette hendelser uten at det får direkte konsekvenser for tjenestetilbudet til innbyggerne. Små kommuner er mer sårbare enn større kommuner i slike situasjoner, fordi de har et mindre budsjett å omdisponere innenfor.

Vågan:

Vågan har over flere år jobbet med omstilling for å styrke den økonomiske situasjonen. Netto driftsresultat har vært negativt de siste årene. I 2015 ser man effekt av omstillingstiltakene, noe som har gitt et positivt resultat.

I et fremtidig perspektiv i forhold til omstilling på 130 millioner samt tapt av inntekter med det nye inntektssystemet ser man utfordringer og fortsatt behov for omstilling.

Lødingen:

Lødingen kommune var i 10 år Robek-kommune. Økonomien er meget sårbar og har lite rom for å møte dagens krevende oppgaver og nye utfordringer. Kommunen har ikke eiendomsskatt.

Vurdering:

Aust-Lofoten kommune vil fortsatt være faglig sterk, men økonomisk sårbar. En omstillingsprosess er nødvendig dersom kommunen skal kunne demme opp for demografisk utvikling. Disposisjonsfondet må styrkes slik at det er over 10 % av brutto driftsinntekter.

6. Valgfrihet

Innbyggerne vil i større grad kreve flere valgalternativer innenfor tjenestene. Større kommuner kan tilby en større bredde i tilbudet til sine innbyggere, som vil være vanskelig å tilby i små kommuner.

Vågan:

Vågan kommune har et bredt tjenestetilbud som ivaretar lovpålagte oppgaver. Brukerne har tilstrekkelig valgfrihet både i forhold til tjenester og saksbehandler.

Lødingen:

Lødingen tilbyr i hovedsak de lovpålagte tjenester, men utover disse tjenestene er det lite rom for å tilby andre kommunale tjenester.

Vurdering:

Aust-Lofoten kommune vil i større grad gjennom samordning av tilbud og tjenester kunne gi sine innbyggere flere valgalternativer innenfor de fleste tjenesteområder.

7. Funksjonelle samfunnsutviklingsområder

Kommunene må ha en inndeling som er mest mulig funksjonell for de områder det er nødvendig å se i sammenheng for å sikre helhetlige løsninger, særlig på areal- og transportområdet. De siste tiårene har det vært en vedvarende regional integrasjon gjennom pendling og tettstedsutvikling, slik at kommunene i stadig mindre grad utgjør en funksjonell enhet. Denne utviklingen vil fortsette. Særlig i byområder gjør behovet for mer funksjonelle samfunnsutviklingsområder at kommunene bør vurdere sammenslåing. Erfaring tilsier at kommunene hver for seg har sterke

insentiver for å ivareta egne behov og at de felles løsningene ikke blir optimale, verken i planleggingen eller i implementeringen av planene. I mindre sentrale strøk vil kriterier som kapasitet og kompetanse om samfunnsutvikling være viktigere når kommunesammenslåing skal vurderes.

Vågan:

Vågan kommune som funksjonell samfunnsutvikler er ivaretatt i forhold til relativt spredt næringsaktivitet. I et framtidig perspektiv kan det være behov for nye arealer på sjø- og landsiden.

Lødingen:

Lødingen kommune som samfunnsutvikler er preget av at kommunen ligger relativt langt fra andre tettsteder og samtidig befinner seg i skjæringspunkt mellom flere regionale sentra. Dette gir utfordringer i forhold til effektiv regional samhandling og egen utvikling.

Vurdering:

Aust-Lofoten kommune vil som en større enhet både befolkningsmessig og i areal kunne tilrettelegge for en bedre samfunnsutvikling innenfor næring, turisme, infrastruktur og overordnede planfunksjoner, herunder oppgaver som er tenkt overført fra regionalt nivå.

8. Høy politisk deltakelse

Det er viktig å ha et aktivt lokaldemokrati med valgmuligheter både i forbindelse med stemmegivningen og at innbyggerne har mulighet til å få sin stemme hørt mellom valgene. Større kommuner legger i dag i større grad til rette for deltakelse mellom valgene, og de oftere ulike former for medvirkningsorgan. På noen indikatorer scorer de minste kommunene høyst – valgdeltakelsen ved lokalvalg er størst i de minste kommunene og flere innbyggere i små kommuner har vært i kontakt med ordfører enn i større kommuner. Men analyser viser at for noen av disse indikatorene har resultatet mer å gjøre med kjennetegn ved innbyggerne enn at kommunen er liten.

Vågan:

Vågan har over år hatt lav valgdeltakelse. Kommunen har flere representanter enn minimumsløsningen i Kommunestyret og har mange lag og foreninger som er med og ivareta innbyggermedvirkning.

Lødingen:

Lødingen har over år hatt høy valgdeltakelse. Kommunen har flere representanter enn minimumsløsningen i Kommunestyret og har mange lag og foreninger som er med og ivaretar innbyggermedvirkning.

Vurdering:

Aust-Lofoten kommune vil som større kommune stille sterkere ved rekruttering av nye politikere. Interessen for å delta i politikken i en større og mer slagkraftig kommune med større ansvarsoppgaver for viktige samfunnsoppgaver, vil øke.

9. Lokal politisk styring

Det er avgjørende for lokal politisk styring at den kommunale administrasjonen har nødvendig kompetanse og kapasitet til å utarbeide gode beslutningsgrunnlag for de folkevalgte. Kommunene bør ha mulighet for en hensiktsmessig lokal organisering og prioritering, og ikke

være nødt til å organisere sin tjenesteproduksjon i interkommunale ordninger for å levere lovpålagte velferdstjenester.

Vågan:

I Vågan finnes det god kompetanse for å utrede politiske saker. Vågan klarer å være en generalistkommune og har derfor i liten grad hatt behov for interkommunalt samarbeid.

Lødingen:

Lødingen har god kompetanse på å utrede politiske saker. På grunn av manglende kompetanse og kapasitet innenfor noen fagfelt, har kommunen vært nødt til å inngå en rekke interkommunale samarbeidsløsninger som har sikret kvaliteten på tjenestene, men redusert den politiske styring som resultat.

Vurdering:

Aust-Lofoten kommune vil i kunne ivareta saksbehandlingen og utrede politiske saker på en god måte. På grunn av størrelsen vil Aust-Lofoten i større grad enn dagens kommuner ivareta egen tjenesteproduksjonen og derigjennom ha direkte politisk styring av den.

10. Lokal identitet

Det er etter utvalgets vurdering to dimensjoner som spiller inn på dette området, og som kommunene bør vurdere i spørsmålet om sammenslåing: opplevd tilknytning til et område og felles identitet med andre områder. Antakelsen om at noe av dagens nærhet vil forsvinne ved større kommuner, enten det gjelder til kommunehuset, lokalpolitikere eller tjenester, vil med stor sannsynlighet bli opplevd som problematisk og utfordrende av de berørte innbyggerne. En slik opplevelse vil kunne bli forsterket dersom dagens politiske og administrative system ikke tilpasses nye forutsetninger. Resultatet vil kunne bli et svekket lokalt demokrati. Utvalget tar også som utgangspunkt at det vil være lettere å gjennomføre sammenslåinger med kommuner som i stor grad opplever å ha interkommunal identitet, enn mellom kommuner som ikke har det.

Vågan:

Innbyggerne i Vågan har sterk identitet til kommunen, men også til bygdene de bor i.

Lødingen:

Man stilles egentlig foran en utfordring med små kommuner med høy grad av politisk styring innenfor trange budsjettammer, eller potensielt reduksjon av små lokalsamfunns innflytelse på politikk og større økonomisk frihet. Innbyggerne i Lødingen har sterk identitet til kommunen. Identitet omkringliggende/regionsentra har variert over tid og er i dag mer situasjonspreget.

Vurdering:

Aust-Lofoten kommune vil kunne opprettholde innbyggernes sterke identitet til sitt bosted og rimelig raskt kunne bygge fellesskap til sammenslått kommune som vil bli regnet som en del av Lofoten.

Opinion:

Innbyggerundersøkelse Kommunereformen

Undersøkelse gjennomført i
Vågan kommune

Opinion AS
Februar-mars 2016

Oppdragsbeskrivelse

Oppdragsgiver	Vågan kommune
Kontaktperson	Tommy Stensvik i Vågan kommune og Kjell Furu, Lofotrådet
Formål	Innbyggerundersøkelse i forbindelse med kommunereformen basert på et representativt utvalg
Metode	Kvantitativ, telefonundersøkelse, sannsynlighetsutvelging
Utvalgsområde/univers	Innbyggere i Vågan kommune, 18 år og eldre
Vekting	Data er vektet på kjønn og alder for å gjenspeile sammensetningen i kommunen
Antall intervju (n=)	n=500
Feilmargin	Se side 5
Feltperiode	23. februar – 4. mars 2016
Ansv konsulent Opinion	Henrik Høidahl, hh@opinion.no , tlf. 992 61 015

Kommunereformen

Kommunesammenslåing er blitt satt på agendaen de siste årene. Det er 50 år siden forrige kommunereform og mye har skjedd når det gjelder oppgaver og ansvar siden den gang. Stortinget har gitt tilslutning til å gjennomføre en ny kommunereform som skal gi ny kommunestruktur og nye oppgaver til kommunene. Målet er større og mer robuste kommuner. Dette anses nødvendig for å møte morgendagens utfordringer og stadig økte forventninger blant innbyggerne.

En innbyggerhøring, som verktøy i kommunereformen, vil bidra til

- 1) å gi innspill og kunnskap, blant annet til de folkevalgte, om hva det er innbyggerne i kommunen er opptatt av og hvor de føler tilhørighet,
- 2) å identifisere innbyggernes syn på kommunesammenslåing
- 3) at kommunereformen får økt oppmerksomhet og heve innbyggernes engasjement om reformen.

I denne rapporten er resultatene på hovedtallsnivå (totalbasen) lagt inn i grafene. Signifikante forskjeller mellom kvinner og menn og mellom aldersgrupper er også kommentert. For nedbrytninger på bakgrunnsspørsmål vises det til resultattabeller i Excel.

Kilde: <http://www.lofoten-startside.no>

Om undersøkelsen

Utvalgssammensetning og representativitet

- Målgruppen, 18 år og eldre, kan identifiseres i sentralt befolkningsregister
- I hvert område av kommunen trekkes det et tilfeldig utvalg, der alle har den samme muligheten til å bli valgt
- Utvalget tilrettelegges med andre ord ved sannsynlighetsutvelging
- Det trekkes utvalg på postnummer
- Det gir et godt og representativt utvalg i tettstedene, og dermed i kommunen totalt sett, der også spredt bebyggelse inngår
- Videre vektes det på kjønn og alder slik at utvalget i undersøkelsen gjenspeiler befolkningssammensetningen i kommunen

Kontrollrutiner

- Samarbeidspartner på datainnsamling, Norstat Norge AS, og Opinion AS har gode kvalitetsrutiner for å avdekke utvalgsskjevheter og eventuelle feil i forbindelse med datainnsamlingen. Disse rutinen inkluderer:
  1. Riktig rekruttering/opplæring av intervjuere
  2. Innlytting/veiledning gjennomført av spesialopplærte veiledere/intervjuledere på det enkelte produksjonssted
  3. Dialerstatistikk på den enkelte intervjuers arbeidstid, herunder gjennomsnittlig intervjutid, antall bortfall og pålogget tid
  4. Kontroll av svarmønstre på intervjuernivå, hvor det fokuseres på eventuelle avvik i svargivning
  5. Minst mulig grunnlag for at intervjuer skal kunne påvirke utvelgingen av respondenter
  6. Råmaterialet er nøye gjennomgått før vekting av data, videre bearbeiding og rapportering

Feilmargintabell

Alle undersøkelser er beheftet med feilmarginer. Feilmarginene knytter seg i hovedsak til statistisk usikkerhet. Dette er utvalgsskjevheter, som medfører at utvalget ikke er identisk med universet eller målgruppen. Ulikheter kan knytte seg til bestemte kjennetegn eller adferd.

Feilmarginene ved ulike utvalgsstørrelser og prosentresultat ved 95% signifikansnivå er vist i tabellen til høyre.

Ved en base på 500 (n=500) kan vi med 95% sannsynlighet si at det riktige resultatet ligger innenfor $\pm 1,9$ og $\pm 4,4$ prosentpoeng, avhengig av prosentresultatets størrelse. Usikkerheten er størst ved et prosentresultat på 50% og minst ved prosentresultater på 5%/95%.

	Prosentresultat									
	5,0 %	10,0 %	15,0 %	20,0 %	25,0 %	30,0 %	35,0 %	40,0 %	45,0 %	50,0 %
Utvalgsstørrelse										
25	8,5 %	11,8 %	14,0 %	15,7 %	17,0 %	18,0 %	18,7 %	19,2 %	19,5 %	19,6 %
50	6,0 %	8,3 %	9,9 %	11,1 %	12,0 %	12,7 %	13,2 %	13,6 %	13,8 %	13,9 %
75	4,9 %	6,8 %	8,1 %	9,1 %	9,8 %	10,4 %	10,8 %	11,1 %	11,3 %	11,3 %
100	4,3 %	5,9 %	7,0 %	7,8 %	8,5 %	9,0 %	9,3 %	9,6 %	9,8 %	9,8 %
150	3,5 %	4,8 %	5,7 %	6,4 %	6,9 %	7,3 %	7,6 %	7,8 %	8,0 %	8,0 %
200	3,0 %	4,2 %	4,9 %	5,5 %	6,0 %	6,4 %	6,6 %	6,8 %	6,9 %	6,9 %
250	2,7 %	3,7 %	4,4 %	5,0 %	5,4 %	5,7 %	5,9 %	6,1 %	6,2 %	6,2 %
300	2,5 %	3,4 %	4,0 %	4,5 %	4,9 %	5,2 %	5,4 %	5,5 %	5,6 %	5,7 %
400	2,1 %	2,9 %	3,5 %	3,9 %	4,2 %	4,5 %	4,7 %	4,8 %	4,9 %	4,9 %
500	1,9 %	2,6 %	3,1 %	3,5 %	3,8 %	4,0 %	4,2 %	4,3 %	4,4 %	4,4 %
600	1,7 %	2,4 %	2,9 %	3,2 %	3,5 %	3,7 %	3,8 %	3,9 %	4,0 %	4,0 %
700	1,6 %	2,2 %	2,6 %	3,0 %	3,2 %	3,4 %	3,5 %	3,6 %	3,7 %	3,7 %
800	1,5 %	2,1 %	2,5 %	2,8 %	3,0 %	3,2 %	3,3 %	3,4 %	3,4 %	3,5 %
900	1,4 %	2,0 %	2,3 %	2,6 %	2,8 %	3,0 %	3,1 %	3,2 %	3,3 %	3,3 %
1000	1,4 %	1,9 %	2,2 %	2,5 %	2,7 %	2,8 %	3,0 %	3,0 %	3,1 %	3,1 %

Opinion:

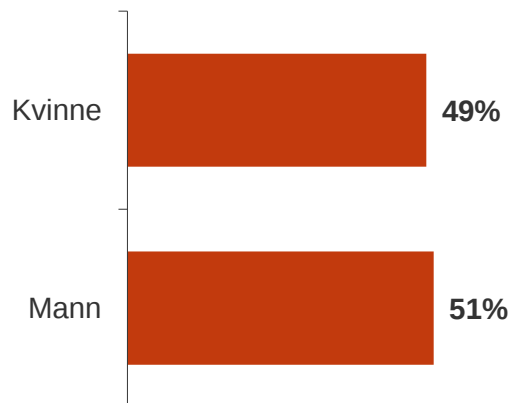
Utvalget i undersøkelsen

Opinion AS

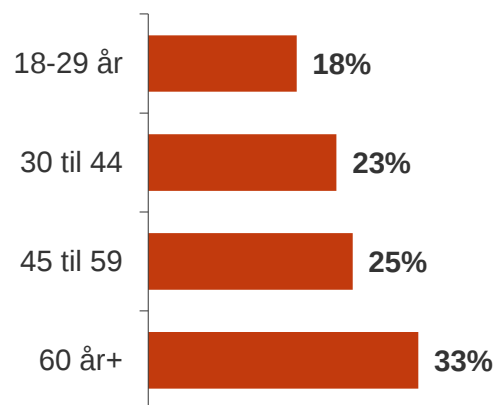
Februar-mars 2016

Utvalget: Innbyggere i Vågan kommune, 18 år+

Kjønn

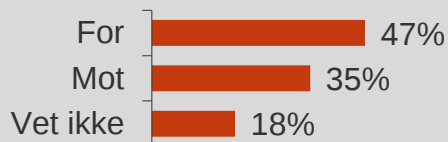
Alder

Hovedfunn

Signifikant flere er for (47 %) enn mot (35 %) sammenslåing – «vet ikke»-andelen er 18 %. Signifikant flere foretrekker at Vågan går sammen med Vestvågøy, Flakstad og Moskenes (56 %) enn sammenslåing med Hadsel og Lødingen (37 %).

- 47 % av innbyggerne er for at Vågan kommune slår seg sammen med én eller flere kommuner. Det er signifikant flere som er for enn mot sammenslåing. «Vet ikke»-andelen er 18 %.
- Mest motstand finner vi i aldersgruppen 60 år+. Der er det 41 % som er for, 39 % som er mot sammenslåing.

- Det er signifikant flere som foretrekker at Vågan slår seg sammen med Vestvågøy, Flakstad og Moskenes (56 %) enn at Vågan slår seg sammen med Hadsel og Lødingen (37 %).

- I valget mellom syv mål for en kommunesammenslåing, er det 45 % av innbyggerne som mener at bedre næringsutvikling er blant de tre viktigste målene, etterfulgt av økt kvalitet på de kommunale tjenestene (42 %), en mer kostnadseffektiv kommunal drift (41 %) og det å sikre livskraftige lokalsamfunn (40 %).
- Signifikant flere tror kommunen vil løse en rekke oppgaver bedre enn dårligere etter en sammenslåing

Opinion:

Resultater fra spørreundersøkelsen

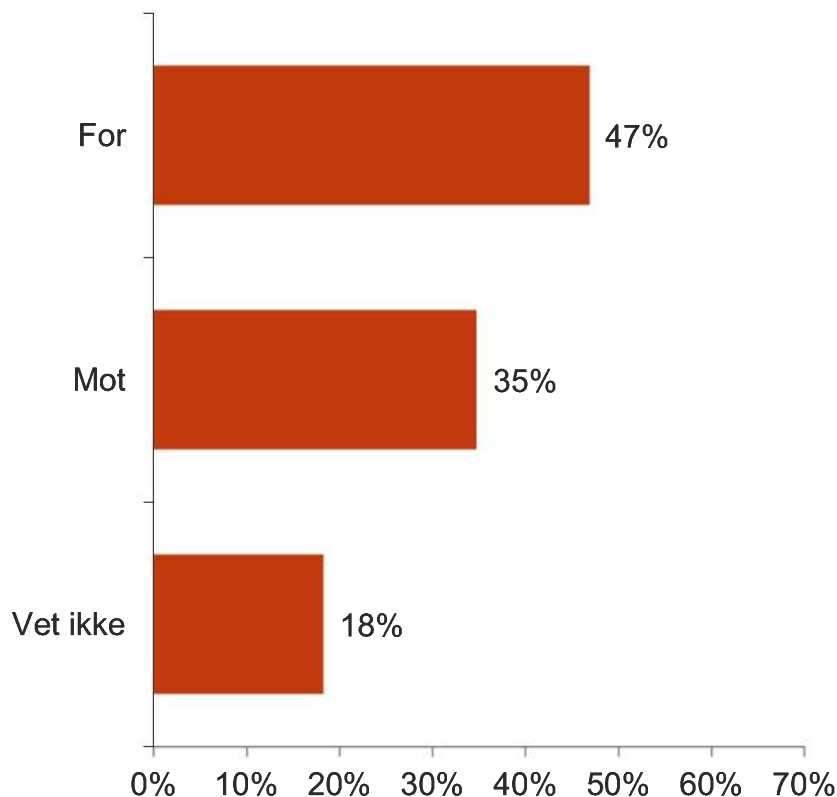
Presentert i den rekkefølgen som spørsmålene er stilt i telefonundersøkelsen

Opinion AS

Februar-mars 2016

Signifikant flere er for (47 %) enn mot (35 %) sammenslåing – «vet ikke»-andelen er 18 %

1. Vågan kommune er nå inne i en prosess, for å vurdere om kommunen bør slå seg sammen med en eller flere kommuner. Er du for eller imot en slik sammenslåing?

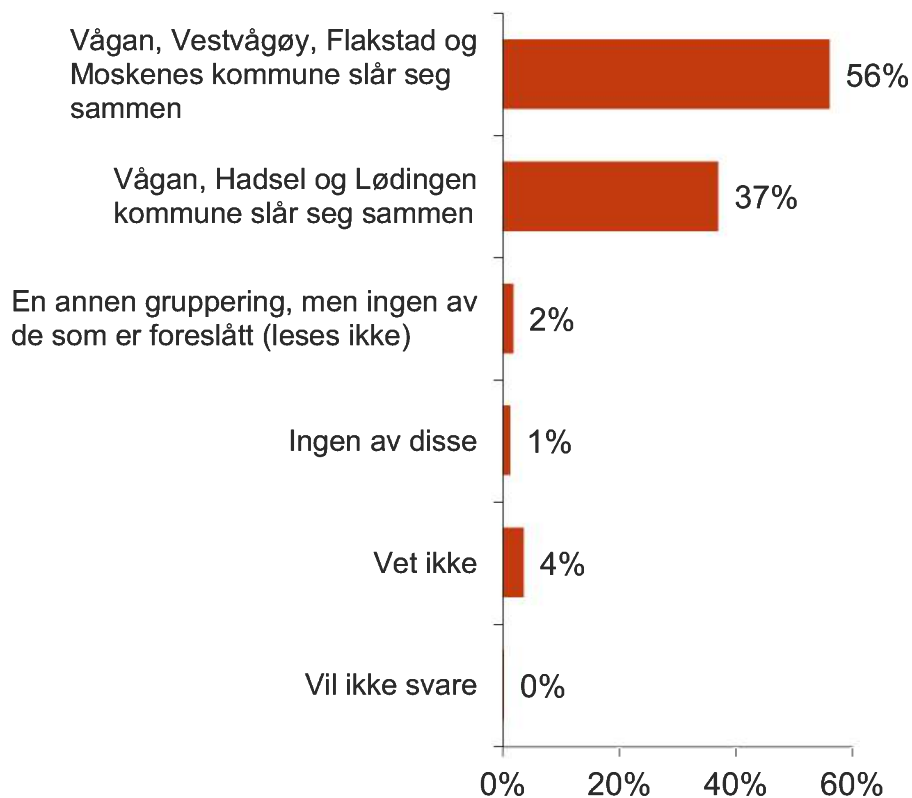

- 47 % av innbyggerne er for at Vågan kommune slår seg sammen med én eller flere kommuner. Det er signifikant flere som er for enn mot sammenslåing. «Vet ikke»-andelen er 18 %.
- Mest motstand finner vi i aldersgruppen 60 år+. Der er det 41 % som er for, 39 % som er mot sammenslåing.
- Det er signifikant flere menn (54 %) enn kvinner (40 %) som er for sammenslåing. Det er like mange kvinner som er for som mot sammenslåing.

	Mann	Kvinne	18-29 år	30-45 år	46-59 år	60 år+
Base	253	247	91	116	126	167
For	54%	40%	49%	50%	53%	39%
Mot	30%	40%	34%	29%	32%	41%
Vet ikke	17%	20%	17%	21%	15%	20%

Signifikant flere foretrekker Vestvågøy, Flakstad og Moskenes (56 %) enn Hadsel og Lødingen (37 %)

2. Dersom det blir bestemt at Vågan kommune skal slå seg sammen med én eller flere nabokommuner, hvilket av følgende alternativer foretrekker du da?

- Det er signifikant flere som foretrekker at Vågan slår seg sammen med Vestvågøy, Flakstad og Moskenes (56 %) enn at Vågan slår seg sammen med Hadsel og Lødingen (37 %).
- Den yngste aldersgruppen (18-29 år) foretrekker i større grad enn de eldre aldersgruppene alternativet Vågan, Vestvågøy, Flakstad og Moskenes, mens de over 60 år i større grad enn de øvrige aldersgruppene foretrekker Vågan, Hadsel og Lødingen.

	Mann	Kvinne	18-29 år	30-45 år	46-59 år	60 år+
Base	253	247	91	116	126	167
1	54%	59%	74%	59%	61%	41%
2	40%	34%	20%	33%	34%	51%
3	2%	2%	-	1%	1%	4%

Bedre nærings- og samfunnsutvikling på topp, etterfulgt av økt kvalitet på kommunale tjenester og mer kostnadseffektiv drift

3. Kommunene kan ha flere mål for en kommunesammenslåing. Jeg ber deg nå velge hva du mener er de tre viktigste målene for en fremtidig kommune, blant dem jeg leser opp:

I valget mellom syv mål for en kommunesammenslåing, er det 45 % av innbyggerne som mener at bedre næringsutvikling er blant de tre viktigste målene, etterfulgt av økt kvalitet på de kommunale tjenestene (42 %), en mer kostnadseffektiv kommunal drift (41 %) og det å sikre livskraftige lokalsamfunn (40 %).

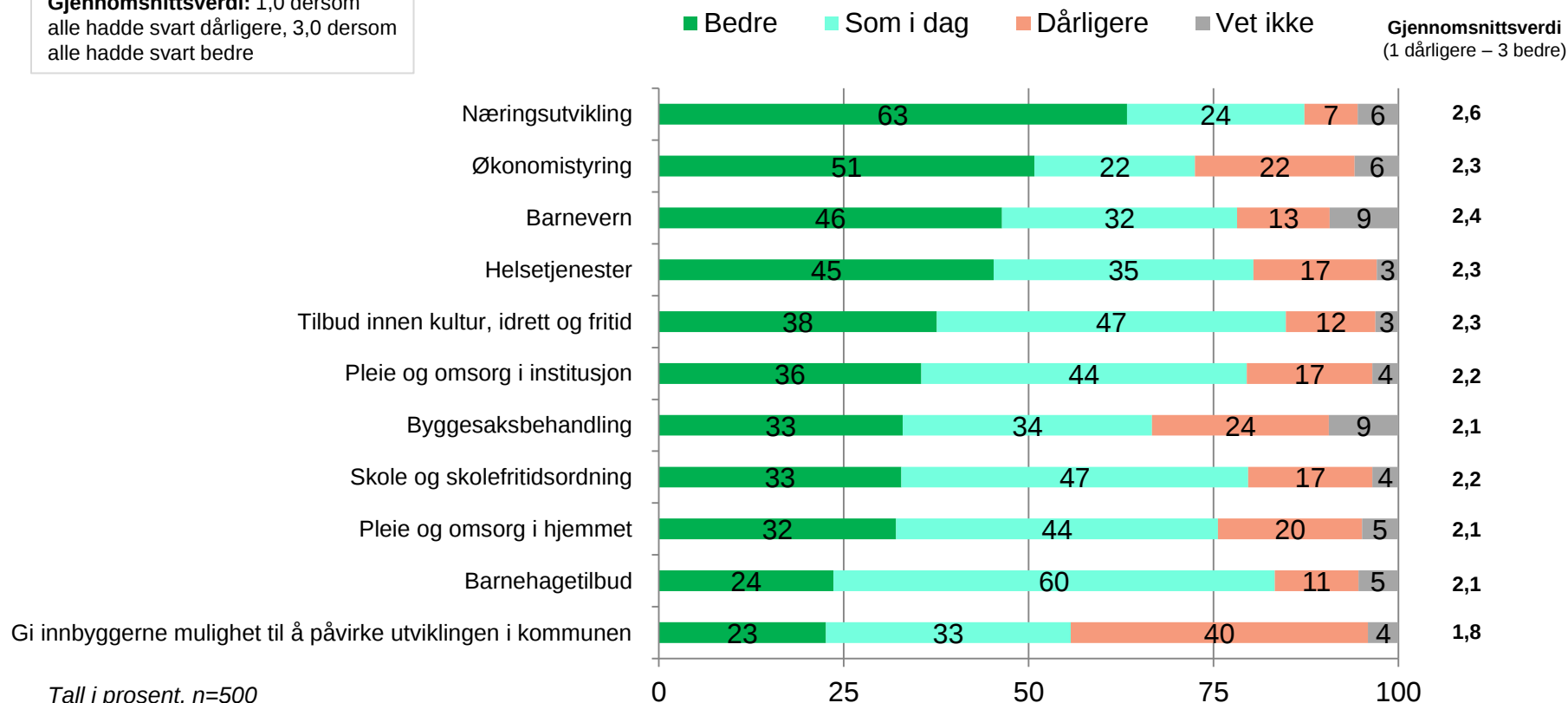
	Mann	Kvinne	16-29 år	30-45 år	46-59 år	60 år+
Base	253	247	91	116	126	167
1	46%	44%	49%	44%	42%	45%
2	36%	48%	34%	49%	52%	33%
3	48%	34%	35%	46%	46%	37%
4	37%	42%	37%	45%	39%	38%
5	28%	36%	37%	30%	30%	32%
6	32%	30%	28%	31%	34%	30%
7	20%	25%	25%	20%	22%	24%
Vet ikke	4%	5%	8%	3%	3%	5%
Ingen	2%	2%	-	-	2%	4%

Svaralternativene er opplest i tilfeldig rekkefølge (randomisert)

Signifikant flere tror kommunen vil løse en rekke oppgaver bedre enn dårligere etter en sammenslåing

4. Jeg leser nå opp noen kommunale oppgaver, og ber deg vurdere hvordan du mener kommunen vil løse disse etter en kommunesammenslåing, sammenliknet med i dag. 1 betyr «Dårligere», 2 «Som i dag», 3 «Bedre» (+ «Vet ikke», IKKE LES). De kommunale oppgavene er:

Gjennomsnittsverdi: 1,0 dersom alle hadde svart dårligere, 3,0 dersom alle hadde svart bedre

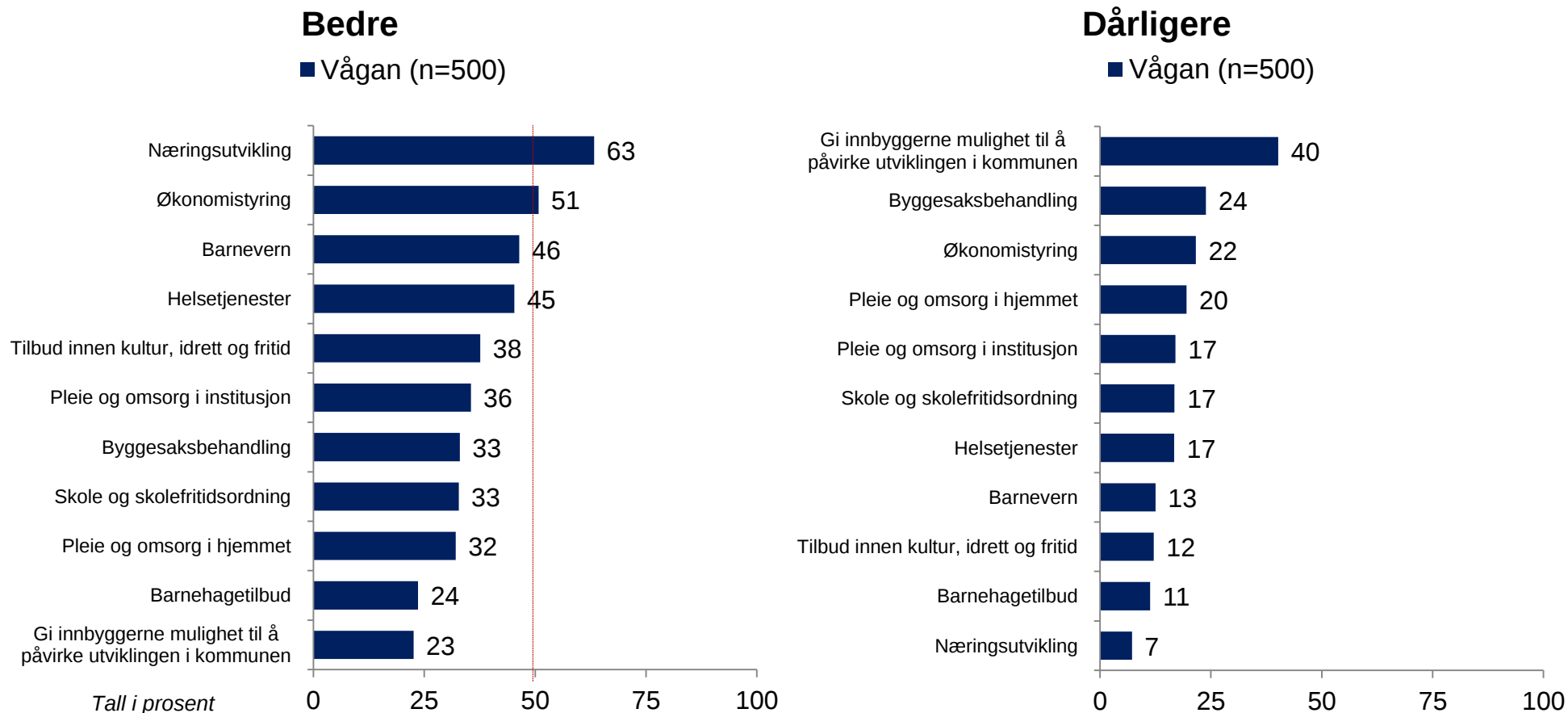

Tall i prosent, n=500
Oppgaver er randomisert
Sortert på «Bedre» (verdi 3-1)

Signifikant flere tror kommunen vil løse en rekke oppgaver bedre enn dårligere etter en sammenslåing

4. Jeg leser nå opp noen kommunale oppgaver, og ber deg vurdere hvordan du mener kommunen vil løse disse etter en kommunesammenslåing, sammenliknet med i dag. 1 betyr «Dårligere», 2 «Som i dag», 3 «Bedre» (+ «Vet ikke», IKKE LES). De kommunale oppgavene er:

Innsikt som bringer deg videre

opinion.no

Opinion AS
Maridalsveien 13E
0178 OSLO
T: 21 300 400
E: post@opinion.no

INTENSJONSAVTALE NY KOMMUNE

INNLEDNING

Lødingen og Vågan kommuner tar sikte på å slå seg sammen senest 01.01.2020. Det er kommunestyrene i de respektive kommunene som endelig vedtar om kommunene skal søke om ny kommune.

Avtalepartene er orientert om at kommunene også vurderer andre alternativ, inklusive å bestå som egen kommune.

SAMMENDRAG

«Aust- Lofoten kommune» skal etableres, driftes og videreutvikles med utgangspunkt i hver av dagens kommuners tradisjoner, fortrinn, sterke sider og utfordringer. Det har vært et overordnet prinsipp for forhandlingene at kommunene skal være likeverdige.

Kommunen skal legge til rette for å sikre gode tjenester, gjennom å ha tilstrekkelig kapasitet innenfor de ulike tjenesteområdene, relevant kompetanse med større fagmiljøer, god ledelse samt god internkontroll. Innovasjon og utvikling i tjenester og fellesadministrasjon prioriteres. Struktur, organisasjonskultur og systemer, må derfor vektlegges.

En rasjonell, effektiv og publikumsrettet tjenesteproduksjon skal opprettholdes lokalt der det er forutsetninger for dette. Innbyggerne skal få like gode tjenester fra kommunen som det de har i dag, og i hovedsak få dekket sine behov for kommunale basistjenester der de bor.

Utvikling av lokaldemokratiet og aktive medvirkningsprosesser vektlegges og gis høy prioritet. Politisk ledelse og styring skal være brukerorientert, og fokusere på beslutninger av prinsipiell betydning. Politisk nivå har ansvar for den strategiske utvikling av kommunen.

I tillegg til en politisk struktur bygd på formannskapsmodellen, skal kommunen legge til rette for etablering av ulike lokale utvalg/nemder¹ der dette finnes hensiktsmessig.

«Aust- Lofoten kommune» skal være en «Tett-på» kommune med utstrakt grad av brukermedvirkning og innbyggerinvolvering, og det skal utvikles gode kommunikasjonsstrategier rettet mot innbyggerne. Kommunen skal prioritere digitale tjenester og e-kommunikasjon.

---

¹ Fellesnemnd

For å gi rom for tjenesteutvikling og vekst i fremtiden legges til grunn at kommunen etableres ved hjelp av:

- Eksisterende kompetanse og kapasitet
- Eksisterende infrastruktur
- Lokal forankring av tjenesteansvarsområder
- Funksjonsbasert organisering av tjenesteområder

Det legges til grunn at eventuelle gevinster som oppnås i form av bedre organisering, vil bidra til å sikre kvalitet og nødvendig omfang på tjenestene, og gi handlingsrom for vekst og utvikling innen næringsliv og bosetting i hele den nye kommunen. Den relative andel av kommunale stillinger i dagens kommuner søkes opprettholdt.

Behov for økt tjenesteproduksjon i en «Aust- Lofoten kommune» vil gjøre tjenestene mindre sårbar enn i dagens 2 kommuner.

Lødingen og Vågan vil i fellesskap legge til rette for gode prosesser slik at organisasjonsendringene kan gjennomføres på en effektiv og god måte mellom vedtak om sammenslåing blir gjort og frem til «Aust- Lofoten kommune» etableres fra 1.1.2020.

Søknad om sammenslåing

Ved eventuelt positive vedtak om sammenslåing mellom kommunene, vil søknad bli sendt. Under forutsetning av godkjenning av søknaden etableres den nye kommunen fra 1. januar 2020.

PRINSIPPER FOR SAMMENSLÅINGSPROESSEN

Forhandlinger om sammenslåing skal preges av likeverdighet, raushet og forståelse for hverandres ståsted. «Aust-Lofoten kommune» skal etableres, driftes og videreutvikles med utgangspunkt i hver av de gamle kommunenes tradisjoner, fortrinn, sterke sider og utfordringer. Det har vært et overordnet prinsipp for forhandlingene at kommunene skal være likeverdige. En ny kommune skal etableres, driftes og videreutvikles med utgangspunkt i hver av de gamle kommunenes tradisjoner, fortrinn, sterke sider og utfordringer. Struktur, organisasjonskultur og systemer skal vektlegges, og utvikling av nærdemokrati skal gis høy prioritet.

Innbyggerundersøkelser / folkeavstemming

Innbyggerundersøkelser eller folkeavstemming er opp til den enkelte kommune å beslutte og gjennomføre.

Rammer for gjennomføring

Inndelingslova av 2001 ligger til grunn for hvordan sammenslåingen skal gjennomføres.

Fellesnemndⁱ (se avslutningsvis i dokumentet)

Det opprettes en Fellesnemnd som har overordnet ansvar for planlegging og gjennomføring. Utgangspunktet for sammensetning av fellesnemnda skal være formannskapene i de enkelte kommuner, men de tilpasninger som partene blir enige om.

Mandat:

- 1) Fellesnemnda skal ansette prosjektleder for sammenslåingsprosessen.
- 2) Fellesnemnda skal behandle prosjektleders innstilling til organisering av og ansettelse til den øverste administrative ledelse etter 1. januar 2020.
- 3) Fellesnemnda skal se til at regler og avtaler om ansattes og tillitsvalgtes medvirkning/-bestemmelse i forhold som gjelder sammenslåing av kommunene blir ivaretatt.
- 4) Fellesnemndas medlemmer skal også utgjøre arbeidsgivers representanter i partssammensatt utvalg for sammenslåingsprosessen.
- 5) Fellesnemnda tar stilling til revisjonsordning for den nye kommunen etter innstilling fra kontrollutvalgene i de tre kommunene.
- 6) Fellesnemnda skal etterspørre og avklare alle prinsipielle forhold vedrørende sammenslåingsprosessen.
- 7) Kommunene har i perioden frem til 31.12. 2019 ansvar for sin ordinære drift, men spørsmål som kan ha betydning for den nye kommunen bør først drøftes i fellesnemnda.
- 8) Fellesnemnda kan uttale seg i saker som er til behandling i kommunenes ordinære utvalg frem til den nye kommunen er etablert og som fellesnemnda anser for å kunne ha konsekvenser for sammenslåingsprosessen.
- 9) Fellesnemnda har et spesielt ansvar for å vurdere saker med økonomiske konsekvenser og forberede budsjett for 2020 og økonomiplan 2020-2023. Det er imidlertid det nye formannskapet som skal avgjøre budsjettinnstilling til det nye kommunestyret.
- 10) Fellesnemnda skal søke å oppnå konsensus i alle avgjørelser. Ved uenighet skal Fellesnemnda vurdere om spørsmålet kan utsettes til etter at nytt kommunestyre er konstituert. Forhold som likevel vurderes som nødvendig å ta stilling til avgjøres med alminnelig flertall.

Det operative arbeidet skal utføres av en prosjektorganisasjon og beskrives i en prosjektplan. Politikere, administrasjonen og tillitsvalgte skal ha definerte roller i prosjektorganisasjonen. Fellesnemnda vurderer etablering av prosjektledelse.

Kommunesenter

Kommunesenteret og rådhuset skal ligge i Svolvær. Kommunehuset i Lødingen vil være lokalt servicesenter.

Kommunenavn og kommunevåpen

«Aust-Lofoten kommune» brukes som arbeidstittel på den nye kommunen. Fellesnemnda fastsetter kommunevåpen og ordførerkjede mm.

Prinsipper for organisering av den nye kommunen

Det er et mål å lage en enkel og kostnadseffektiv administrativ struktur, med politisk demokratisk forankring.

Politisk organisering

En ny sammenslått kommune skal basere sin politiske organisering på:

- Formannskapsmodellen
- Politiske utvalg inndelt etter fagområder som hovedmodell
- Det etableres kommunedelsutvalg, underlagt formannskapet, for tidligere Lødingen kommune.

Kommunedelsutvalget skal:

- Være utviklingsorientert
- Ha uttalerett i alle saker (budsjett mv), og særskilt uttalerett i saker som gjelder kommunedelen
- Kunne sette saker på «dagsorden» saker som gjelder kommunens virksomhet – planlegging, drift, forvaltning og i samfunnsmessige spørsmål/politiske spørsmål for øvrig som gjelder kommunedelen
- Formelt utnevnes av kommunestyret etter prosesser i kommunedelen som sikrer lokal forankring og legitimitet

Administrativ organisering

Hovedmålet for administrativ organisering er at den skal være effektiv og kostnads-besparende. Den administrative omorganiseringen skal gjennomføres ved en god prosess i nært samarbeid med tillitsvalgte og medarbeiderne. Det vurderes desentralisert lokalisering av administrative tjenester der dette er hensiktsmessig

Kommunen som arbeidsgiver

Det er viktig at prosessen med kommunesammenslåing ivaretar de ansatte på en god måte, både med hensyn til forutsigbarhet og for å kunne gi gode tjenester. Den nye kommunen vil også ha stort behov for medarbeidere med god kompetanse, og det er viktig å legge forholdene til rette slik at arbeidstakerne ønsker å fortsette i den nye kommuneorganisasjonen. Den administrative omorganiseringen skal gjennomføres i nært samarbeid med de tillitsvalgte og medarbeidere. Den nye kommunen skal ha en tydelig, raus og inkluderende arbeidsgiverpolitikk, og legge til rette for mangfold blant de ansatte i virksomhetene.

Fellesnemnda skal etablere en egen plan for medbestemmelse etter behandling i det part-sammensatte utvalget for sammenslåingsprosessen.

Kommunen skal ha en aktiv rolle i elevenes 13-årige skoleløp, og bidra til framtidig rekruttering gjennom å ta inn tilstrekkelig antall lærlinger.

Ansatte som berøres av kommunesammenslåingen gis en ansettelsesgaranti i inntil 3 år med hensyn til oppsigelse i arbeidsforhold. Eventuelt overtallige skal tilbys nye/andre oppgaver i den nye kommunen. Nye oppgaver og arbeidssted kan være aktuelt (endringsoppsigelser). Effektiviseringstiltak gjennomføres i størst mulig omfang ved naturlig avgang.

En felles strategi for personalbehandling vil bli utarbeidet etter at et evt vedtak om sammenslåing er fattet og som del av Fellesnemndas oppgave. Arbeidsgrupper oppnevnes for å foreta vurderinger og gi innspill til hvordan «Aust-Lofoten kommune» skal designes på operativt nivå.

KS og Fylkesmannen i Nordland antas å være aktive medspillere i kommunereformprosessen, gjennom klargjøre nødvendige prosessuelle og formelle hensyn som må ivaretas i forhold til å ivareta lov og avtaleverk på en god og tillitvekkende måte.

Kommunestyret

Kommunestyrets medlemstall for første valgperiode i den nye kommunen fastsettes etter eventuelle vedtak om sammenslåing.

TJENESTETILBUDET

Innbyggerne skal i hovedsak få dekket sine behov for kommunale basistjenester der de bor. Forhandlingsutvalget ser også at ny teknologi gjør at mange tjenester kan hentes/leveres via nettbaserte tjenester.

Skolestruktur

Nåværende og gjeldende vedtak om skolestruktur søkes opprettholdt.

Skolekretsgrenser i en ny kommune bør følge nærskoleprinsippet og optimaliseres.

Barnehager

Den nye kommunen skal ha full barnehagedekning for de med rett til barnehageplass. Eventuelt nye barnehager tilpasses befolkningsveksten, slik at nærhet til tjenestene og effektiv drift sikres.

Helse og omsorg

Hele omsorgstilbudet skal ivareta nærhet til tjenestene for innbyggerne.

Dagens tilbud om sykehjemsplasser, omsorgsboliger og bo- og servicesenter videreføres. Spesialistfunksjoner samlokaliseres for å sikre sterke fagmiljøer med relevant kompetanse. Hjemmebaserte tjenester skal tilbys med et naturlig geografisk utgangspunkt for å sikre en best mulig tjeneste.

Bibliotek

Det skal være bemannede bibliotekfilialer etter dagens struktur. Bibliotekene skal fungere som samlingssted og kulturutvikler.

Lokale servicekontor

Servicekontor etableres i dagens kommunesentra, og tilrettelegges med tjenester som tar i bruk ny teknologi. Blant annet Nav tjenester kan ytes her.

Klima og miljø

Det skal utarbeides en strategi for en klimanøytral kommune innen 2030. Kommunen skal ha en oppdatert klima- og energiplan.

Interkommunalt samarbeid

Fellesnemda må avklare hvordan eventuelle interkommunale avtaler/samarbeidsordninger skal organiseres, forut for at kommunesammenslåing gjennomføres.

Beredskap

Trygghet og sikkerhet er viktig for kommunens innbyggere, og den nye kommunen skal prioritere beredskap. Dette skjer blant annet gjennom oppdaterte beredskapsplaner og øvelser.

Jordvern og arealutnyttelse

Gjennom helhetlig arealpolitikk skal det legges opp til en effektiv, bærekraftig og fremtidsrettet arealpolitikk hvor god matjord sikres, og at sjøarealer egnet for sjømatproduksjon ivaretas på best mulig måte.

Frivillighet, lag og foreninger

Frivillighet er en grunnpilar i kommunen, og både lag, foreninger og privatpersoner skal stimuleres til frivillighet. Kommunens lag og foreninger sikres støtte slik at lokal aktivitet opprettholdes på samme nivå eller forsterkes.

Tekniske tjenester

Gode tekniske tjenester er viktig for innbyggerne, og tjenesten søkes forbedret og utviklet i hele den nye kommunen, bl.a. ved bruk av ny teknologi.

Kulturarbeid/kulturskole

Dagens kulturskole struktur og kulturarbeid søkes opprettholdt og forsterket.

KOMMUNIKASJON, NÆRING- OG SAMFUNNSUTVIKLING

Gang- og sykkelstier

Den nye kommunen skal realisere flere sykkeltraseer, gang- og sykkelstier for å sikre trygge skoleveier, skape god folkehelse og samt gjennomføre tiltak som innvirker positivt på klima og miljø.

Vei

Det må aktivt arbeides med spørsmålet om E10, sykkelveier, rasteplasser m.v. Trafikksikkerhet skal gis høy prioritet. Veikvalitet er også miljøsatsing, og vedlikehold skal prioriteres.

Fiskerihavner / Kaier

I samarbeid med kystverket skal det utarbeides en strategi for å sikre gode og effektive fiskerihavner, havner for godstransport og trygge farleder.

Øvrig infrastruktur

Det skal arbeides aktivt for å etablere et godt kollektivtilbud, herunder buss- og båt-tilbud internt i og til og fra den nye kommunen. Et godt bredbåndstilbud og mobildekning er vesentlig for god infrastruktur.

Næringsutvikling/arealpolitikk

Kommunen skal være blant de ledende næringskommuner gjennom en aktiv næringspolitikk hvor næringsdrivende og innbyggere møter en positiv og profesjonell holdning blant kommunens politikere og ansatte.

Den nye «Aust-Lofoten» kommune skal jobb for realisering av:

- Regionalhavn på Fiskøya
- Ny flyplass på Gimsøya
- Øksfjordveien (tidligere «Panoramaveien»)
- Ferdigstille Osan-Syd
- Forsterket fergesamband Lødingen-Bognes (sammenknytning europaveien E6-E10)
- Ny E10 gjennom Lofoten
- Tomter til fritidsboliger
- Opprettholdelse og forsterking av samferdselstilbudet
- Reetablering av videregående skole
- Forsterkning og utvikling av fiskerihavner/farleder

Eierskap i aksjeselskaper

Kommunestyret i den nye kommunen skal behandle overordnede prinsipper for forvaltning av eierskap i selskaper (eiermelding) i forbindelse med årlig budsjettbehandling. Som en del av dette skal de overordnede føringene for kommunens eierskap i f.eks AS trekkes opp.

Næringstiltak

Det legges til grunn en attraktiv nærings- og samfunnsutvikling i hele kommunen, basert på lokale fortrinn.

Tettstedsutvikling

Kommunen har flere tettsteder med attraktive særpreg. Publikumsrettede tjenester skal som hovedregel gis der innbyggerne bor, og tettstedene skal utvikles som attraktive bo- og arbeidssteder.

ØKONOMIFORVALTNING

Den nye kommunens økonomiforvaltning skal sikre at kommunens økonomi er i balanse og gir handlingsrom i et langsiktig perspektiv.

Økonomiplan innrettes slik at etatenes netto driftsresultat er i samsvar med TBU`s² anbefaling.

Inndelingstilskudd

Kommunene er enig om at 50 % av det årlige inndelingstilskuddet som man mottar skal brukes i et infrastrukturfond hvor det årlige beløpet fordeles mellom områdene for kommunene ihht den respektive kommunens andel av arealet på tidspunktet for vedtak om sammenslåing.

---

² Det tekniske beregningsutvalget for inntektsoppgjørene (TBU) legger til rette for at partene i arbeidslivet og myndighetene har best mulig felles forståing av situasjonen i norsk økonomi.

De øvrige 50 % av inndelingstilskuddet fordeles til bruk i den nye kommunen fordelt mellom områdene ihht andel av folketallet i den respektive kommune på tidspunkt for vedtak om sammenslåing.

Midlene som kommer fra inndelingstilskuddet skal dog brukes slik at det utvikler tjenestetilbudet i de respektive områder i tråd med overordnede retningslinjer og kommuneplan for ny kommune.

En fordeling av et inndelingstilskudd på kroner 17,8 millioner vil gi 8,9 mill. pr område:

Tabell for fordeling av inndelingstilskudd:

Kommune	Km ²	Innbyggere (1.01.16)	Folketall
Lødingen	527	2 144	19 %
Vågan	479	9 350	81 %
Ny kommune	1006	11 494	
Fordeling av inndelingstilskudd			
	Vågan	Lødingen	Inndelingstilskudd
Etter areal	4 272 000	4 628 000	50 %
Etter folketall	7 209 000	1 691 000	50 %
Totalt	11 481 000	6 319 000	

Infrastrukturfond – Lødingen: kr. 6 319 000

Infrastrukturfond – Vågan: kr. 11 481 000

Engangskompensasjon

30 % av engangskompensasjonen tildeles den enkelte kommune ihht andel folketall på tidspunktet for vedtak om kommunesammenslåing. Midlene brukes til omstillingstiltak som kommunen må gjøre i perioden fra vedtak om sammenslåing til sammenslåing finner sted. Midlene forvaltes av det enkelte kommunestyre.

70 % av engangskompensasjonen brukes til omstillingstiltak som skal gjøre den nye kommunen best mulig til å levere tjenester på en rasjonell og effektiv måte i tråd med de rammer som denne avtale gir. De avsatte midler forvaltes av fellesnemnden.

Fordeling av engangsstøtte			
	Fordeling i %	Engangsstøtte	Kommentar
Vågan	30 % engangsstøtte	6 075 000	Fond Vågan
Lødingen	30 % «	1 425 000	Fond Lødingen

Fellesnemnd	70 % «	17 500 000	Fond fellesnemnd
	Totalt	25 000 000	

Bruk av disponibel formue i kommunene

Disponibel formue fra kommunene skal disponeres av det nye kommunestyret til beste for innbyggerne i den nye kommunen.

I perioden frem til en endelig sammenslåing skal alle kommunene orientere hverandre så tidlig som mulig gjennom en fremtidig fellesnemnd om aktuelle investeringsprosjekt som kommunene arbeider med. Dette gjelder prosjekter med en kostnadsramme på over kr 1,0 mill. Informasjon skal komme senest 14 dager i forkant av et eventuelt vedtak i kommunestyret.

Eiendomsskatt

Eiendomsskatten harmoniseres ved en eventuell kommunesammenslutning. Det er ikke realistisk å avvikle denne i nærmeste framtid.

Regionsamarbeid

Den nye «Aust-Lofoten» kommune skal ha regionstilørighet til Lofoten.

Lødingen/Svolvær, 18.05.2016

Atle Andersen
Ordfører
Lødingen kommune

Eivind Holst
Ordfører
Vågan kommune

---

1. Fellesnemnd

Ved samanslåing av kommunar eller fylkeskommunar og ved deling som nemnt i § 3 andre ledd bokstav b skal det opprettast ei fellesnemnd til å samordne og ta seg av førebuinga av samanslåinga eller delinga. Nemnda bør spegle av innbyggjartalet i dei enkelte kommunane eller fylkeskommunane. Det skal likevel vere minimum tre medlemmer i nemnda frå kvar kommune eller fylkeskommune. Fellesnemnda blir valt av og blant medlemmene i kommunestyret eller fylkestinget. Nemnda vel sjølv leiaren og nestleiaren i nemnda. Reglane i kommunelova om val og saksbehandling i folkevalde organ gjeld elles tilsvarande.

Kommunane eller fylkeskommunane kan også opprette eit felles partssamansett utval etter kommunelova § 25 for behandling av saker som gjeld forholdet mellom den nye eininga som arbeidsgivar og dei tilsette.

Fellesnemnda skal ta hand om det førebuaende arbeidet med økonomiplanen og med budsjettet for det første driftsåret etter at samanslåinga eller delinga som nemnt i § 3 andre ledd bokstav b, er sett i verk. Nemnda skal i sin verkeperiode gi fråsegn til departementet om årsbudsjetta og økonomiplanen for dei kommunane eller fylkeskommunane saka gjeld.

Andre arbeidsoppgåver og fullmakter for nemnda blir fastsette i reglement som må vedtakast i alle kommunestyra eller fylkestinga. Kvar av kommunane eller fylkeskommunane kan be departementet om å ta avgjerd i slike spørsmål dersom det ikkje er mogleg å kome til semje.

Nemnda kan få fullmakt til å tilsetje personale i den nye eininga. Dette omfattar også tilsetjing av administrasjonssjef og revisor. Tilsetjing av revisor skjer på bakgrunn av innstilling frå kontrollutvala. Nemnda kan òg få fullmakt til å vidareføre deltaking i interkommunalt samarbeid om revisjon eller vidareføre avtale med annan revisor. Tilsvarande gjeld for sekretariatet for kontrollutvalet. Slikt vedtak skjer etter innstilling frå kontrollutvala.

Fellesnemnda kan gi eit arbeidsutval myndigheit til å gjere vedtak i enkeltsaker eller i saker som ikkje er av prinsipiell art.

Reglane i kommunelova om møte- og talerett for ordførar, leiar av kommuneråd eller fylkesråd, administrasjonssjef og tilsette gjeld tilsvarande for nemnda. Reglane i § 59 om lovlegkontroll gjeld tilsvarande for avgjerder fellesnemnda tek.

Funksjonsperioden for fellesnemnda går ut når det nye kommunestyret eller fylkestinget er konstituert etter reglane i § 27.

27.04.2016

Intensjonsdokument G

27.4.2016 Kommunereform

Lofoten

Prosjektarbeidsgruppen 27.4. 2016

1. INNLEDNING

Stortinget har vedtatt at det skal gjennomføres en kommunereform. Formålet med reformen er å skape kommuner som skal være i stand til å håndtere fremtidens velferdsoppgaver på en god måte.

Kommunene skal få flere og nye oppgaver som Moskenes, Flakstad og Vestvågøy ser er utfordrende å håndtere på egenhånd. Vågan og Værøy kommuner har på senere tidspunkt tatt del i sammenslåingsprosessen.

Forhandlingsutvalget viser også til Faktagrunnlaget som er utarbeidet i forbindelse med reformarbeidet for de tre kommunene, Moskenes, Flakstad og Vestvågøy samt eget faktagrunnlag for Vågan og Værøy.

2. SAMMENDRAG

På bakgrunn av vedtak i kommunene Moskenes, Flakstad og Vestvågøy, slik de fremgår av vedlegg 1, samt Vågan og Værøy kommuners ønske om å delta i prosessen, legger Forhandlingsutvalget med dette fram sin utredning om sammenslåing av de fem kommunene til en ny «Lofoten kommune».

«Lofoten kommune» skal etableres og videreutvikles med utgangspunkt i hver av dagens kommuners tradisjoner, fortrinn, sterke sider og utfordringer. Det har vært et overordnet prinsipp for forhandlingene at kommunene skal være likeverdige.

Kommunen skal legge til rette for å sikre gode målstyrte tjenester innenfor de ulike tjenesteområdene, relevant kompetanse med større fagmiljøer, god ledelse samt god internkontroll. Innovasjon og utvikling i tjenester og fellesadministrasjon prioriteres. Struktur, organisasjonskultur og systemer, må derfor vektlegges.

En rasjonell, effektiv og publikumsrettet tjenesteproduksjon skal opprettholdes lokalt der det er forutsetninger for dette. Innbyggerne skal få like gode tjenester fra kommunen som det de har i dag, og i hovedsak få dekket sine behov for kommunale basistjenester der de bor.

Utvikling av lokaldemokratiet og aktive medvirkningsprosesser vektlegges og gis høy prioritet. Politisk ledelse og styring skal være brukerorientert, og fokusere på beslutninger av prinsipiell betydning. Politisk nivå har ansvar for den strategiske utvikling av kommunen.

I tillegg til en politisk struktur bygd på formannskapsmodellen, skal kommunen legge til rette for etablering av ulike lokale utvalg/nemder¹ der dette finnes hensiktsmessig.

«Lofoten kommune» skal være en «Tett-på» kommune med utstrakt grad av brukermedvirkning og innbyggerinvolvering, og det skal utvikles gode kommunikasjonsstrategier rettet mot innbyggerne. Kommunen skal prioritere digitale tjenester og e-kommunikasjon.

For å gi rom for tjenesteutvikling og vekst i fremtiden legges til grunn at kommunen etableres ved hjelp av:

- eksisterende kompetanse og kapasitet

---

¹ Se pkt 6.1

- eksisterende bygninger
- eksisterende infrastruktur
- lokal forankring av tjenesteansvarsområder
- funksjonsbasert organisering av tjenesteområder

Det legges til grunn at eventuelle gevinster som oppnås i form av bedre organisering, vil bidra til å sikre kvalitet og nødvendig omfang på tjenestene, og gi handlingsrom for vekst og utvikling innen næringsliv og bosetting i hele den nye kommunen. Den relative andel av kommunale stillinger i dagens kommuner søkes opprettholdt.

Økt volum på tjenesteproduksjonen i en «Lofoten kommune» vil gjøre tjenestene mindre sårbar enn i dagens 5 kommuner. Alle tidligere kommuner skal være «Livsløps-samfunn» slik at hele livet fortsatt kan leves der.

Værøy, Moskenes, Flakstad, Vågan, og Vestvågøy vil i fellesskap legge til rette for gode prosesser slik at organisasjonsendringene kan gjennomføres på en effektiv og god måte, mellom vedtak om sammenslåing blir gjort og frem til «Lofoten kommune» etableres fra 1.1.2020.

Forhandlingsutvalget har bestått av:

Navneliste+bilder

Søknad om sammenslåing

Ved eventuelt positive vedtak om sammenslåing i to eller flere kommuner, vil søknad bli sendt. Under forutsetning av godkjenning av søknaden etableres den nye kommunen fra 1. januar 2020.

3. KOMMUNENAVN OG SYMBOLER

Kommunens navn er Lofoten kommune. Kommunens øverste politiske organ benevnes kommunestyre. Etter at søknad om kommunesammenslåing er sendt, igangsettes det en prosess for utarbeidelse av kommunevåpen, ordførerkjede, og kommunens øvrige symboler.

4. PRINSIPPER FOR SAMMENSLÅINGSPROSESSEN

Forhandlinger om sammenslåing skal preges av likeverdighet, raushet og forståelse for hverandres ståsted. «Lofoten kommune» skal etableres og videreutvikles med utgangspunkt i hver av de gamle kommunenes tradisjoner, fortrinn, sterke sider og utfordringer. Det har vært et overordnet prinsipp for forhandlingene at kommunene skal være likeverdige. En ny kommune skal etableres og videreutvikles med utgangspunkt i hver av de gamle kommunenes tradisjoner, fortrinn, sterke sider og utfordringer. Struktur, organisasjonskultur og systemer skal vektlegges, og utvikling av nærdemokrati skal gis høy prioritet.

Innbygger medvirkning

Utredningen bygger på de vurderinger Forhandlingsutvalget har lagt til grunn og at det skal være en medvirkningsprosess i form av folkemøter og innbyggerundersøkelser. Vi ser fram til stort engasjement og konstruktiv dialog i denne viktige avgjørelsen for kommunene. Det tas derfor

forbehold om at innspillene i medvirkningsprosessen kan endre spørsmålet om kommunesammenslåing som skal behandles i kommunestyrene våren 2016. Det utarbeides et felles informasjonsgrunnlag til egne ansatte og innbyggere. Kommunene organiserer selv innbyggerdialogen for å sikre informasjon om reformen til innbyggerne, og gi muligheter for involvering i forhold til de alternativer som vurderes.

5. KOMMUNEREFORM OG MÅLSETTING

Stortingets mål for kommunereformen er blant annet å styrke lokaldemokrati og gi kommunene flere oppgaver. Innbyggerne skal sikres gode og likeverdige tjenester, og kommunene skal være bærekraftige og ha økonomisk handlingsrom. Kommunene skal ha et helhetlig og samordnet samfunnsutviklingsperspektiv.

5.1. Kommunale oppgaver i en ny kommune

Den nye kommunen skal sikre:

- 1) tilstrekkelig kapasitet innenfor de ulike virksomhetsområdene, slik at også eventuelt nye tildelte oppgaver kan løses.
- 2) relevant kompetanse med sterke fagmiljøer, god ledelse samt god internkontroll
- 3) tilstrekkelig distanse for å skape objektivitet mellom saksbehandlere og innbyggere
- 4) lokal identitet med nærhet til likeverdige basistjenester
- 5) en enklere hverdag for innbyggerne
- 6) effektiv tjenesteproduksjon hvor stordriftsfordeler nyttes til bedre tjenester for innbyggerne
- 7) økonomisk soliditet
- 8) valgfrihet, med en bredde i tjenestetilbudet
- 9) funksjonelle samfunnsutviklingsområder med god infrastruktur og tettstedsutvikling
- 10) et næringsliv som ivaretar og skaper nye arbeidsplasser
- 11) styrket regional konkurransekraft
- 12) høy politisk deltakelse med et aktivt lokaldemokrati og tydelige medvirkningsorganer
- 13) lokal politisk styring der man søker lokal organisering av lovpålagte velferdstjenester

Kommunenes planverk skal gjelde inntil nytt, felles planverk blir vedtatt i ny kommune.

5.2 Fordeler og ulemper

Gjennom utredningsarbeidet har vi sett både fordeler og ulemper ved en kommunesammenslåing.

Kort opplistet er dette:

Ulemper	Fordeler
Større interne avstander	Kan påvirke utviklingen i hele regionen.
Mulig svekket nærdemokrati	Forsterke Lofoten som merkevare.
Mulig vanskeligere å motivere til deltakelse og engasjement	Fiskerisenter i Norge
Endret identitet	Høyere utdanningstilbud i regionen.
Usikkerhet om oppgaver og inntektssystem	Kompetansearbeidsplasser.
Kulturelle forskjeller og historiske motsetninger	En sterk stemme utad.
Redusert nærhet til innbyggerne	Sterkere fagmiljø.
Frykt for sentralisering	Likhet i tjenester.
	Forutsigbare frie inntekter i 15-20 år.

En ny sammenslått kommune vil bli en større og mer ressurssterk kommune, og dermed kunne være bedre rustet til å håndtere eksisterende, nye og større oppgaver.

6. LOKALDEMOKRATI OG ORGANISERING

Etablering av kommunedelsutvalg, utviklingslag, nærmiljøutvalg eller lignende, med eget budsjett, kan styrke lokalt engasjement og aktivitet. Et valgt lokalt organ, sammen med frivillige organisasjoner/enkelt personer, kan skape gode lokalsamfunn ved å ha tilgang på «friske midler» til disposisjon for aktivitet og utvikling – og samtidig være avlastet for den offentlige tjenesteproduksjonen som den kommunale virksomheten må og skal ta ansvar for.

6.1 Nærdemokrati

Lofoten kommune vil prioritere å utvikle former for nærdemokrati for å stimulere til utvikling i hele kommunen. Det er en forutsetning at organ for nærdemokrati skal ha direkte og regelmessig kontakt med politisk ledelse.

Dette vil være et viktig supplement til formelle styrer, nemnder og råd, og det er aktuelt å gi organ for nærdemokrati beslutningsmyndighet innenfor definerte rammer. Gjennom slike utvalg økes samfunnsengasjement og deltakelse, utover det antall medlemmer som er i dagens kommunestyre/formannskap.

Etter eventuelt vedtak om etablering «Lofoten kommune» vil Fellesnemnda få i oppgave å vedta organisering av nærdemokratiske organ.

Forslag til modell for utøvelse av nærdemokrati følger i vedlegg 1

6.2 Politisk organisering

Den nye kommunen styres etter Formannskapsmodellen, og Fellesnemnda foreslår nærmere organisering av kommunestyre og formannskap, herunder behov for en bedre tilrettelegging for politisk aktivitet, for eksempel gjennom godtgjøring eller frikjøp i gitte sammenhenger.

I kommunevalget 2019 velges kommunestyret. I november/desember 2019 gjennomføres første møte for å vedta budsjett 2020 og økonomiplan 2020-2025.

De politiske partiene får spesielt ansvar med å sikre representativ deltakelse gjennom sine valglister.

Den nye Lofoten kommune vil også være del av et større regionsamarbeid.

6.3 Fellesnemnd

Samtidig som det vedtas å søke om sammenslåing, vedtar kommunestyrene i de fem kommunene å oppnevne en Fellesnemnd, og at det skal etableres et partssammensatt utvalg for sammenslåingsprosessen. Fellesnemnda oppnevnes i medhold av Inndelingslova² § 26.

Fellesnemnda skal bestå av 21 personer, henholdsvis 3 fra Værøy, 3 fra Moskenes, 3 fra Flakstad, 6 fra Vågan og 6 fra Vestvågøy. Det skal velges 7 varamedlemmer, to fra hver av de to største, og en fra de andre tre.

---

² Inndelingslova følger som eget vedlegg

Mandat:

- 1) Fellesnemnda skal ansette prosjektleder for sammenslåingsprosessen.
- 2) Fellesnemnda skal behandle innstilling til organisering av og ansettelser til den øverste administrative ledelse etter 1. januar 2020.
- 3) Fellesnemnda skal se til at regler og avtaler om ansattes og tillitsvalgtes medvirkning/-bestemmelse i forhold som gjelder sammenslåing av kommunene blir ivaretatt.
- 4) Fellesnemndas medlemmer skal også utgjøre arbeidsgivers representanter i partssammensatt utvalg for sammenslåingsprosessen.
- 5) Fellesnemnda tar stilling til revisjonsordning for den nye kommunen etter innstilling fra kontrollutvalgene i de tre kommunene.
- 6) Fellesnemnda skal etterspørre og avklare alle prinsipielle forhold vedrørende sammenslåingsprosessen.
- 7) Kommunene har i perioden frem til 31.12. 2019 ansvar for sin ordinære drift, men spørsmål som kan ha betydning for den nye kommunen bør først drøftes i fellesnemnda.
- 8) Fellesnemnda kan uttale seg i saker som er til behandling i kommunenes ordinære utvalg frem til den nye kommunen er etablert, og som fellesnemnda anser for å kunne ha konsekvenser for sammenslåingsprosessen.
- 9) Fellesnemnda har et spesielt ansvar for å vurdere saker med økonomiske konsekvenser og forberede budsjett for 2020 og økonomiplan 2020-2023. Det er imidlertid det nye formannskapet som skal avgi budsjettinnstilling til det nye kommunestyret.
- 10) Fellesnemnda skal søke å oppnå konsensus i alle avgjørelser. Ved uenighet skal Fellesnemnda vurdere om spørsmålet kan utsettes til etter at nytt kommunestyre er konstituert. Forhold som likevel vurderes som nødvendig å ta stilling til avgjøres med alminnelig flertall.

Fellesnemnda sørger for at alle politiske utvalg kan avgi uttalelse om budsjett 2020 og økonomiplan 2020-2023 i løpet av høsten 2019. Det nye formannskapet for den sammenslåtte kommunen har sitt første møte i oktober/november 2019 for å kunne avgi innstilling i budsjett for 2020 og økonomiplan 2020-23.

6.4 Partssammensatt utvalg

Partssammensatt utvalg for sammenslåingsprosessen skal ha 15 medlemmer, med tillegg for vararepresentanter. Arbeidsgiversiden har 10 medlemmer med personlig vara. Fra arbeidstakersiden oppnevner de ansatte 5 medlemmer, en fra hver kommune.

Innstilling til Fellesnemnda vedr. ansettelse av prosjektleder, ny rådmann og øverste administrative ledelse behandles i partssammensatt utvalg. Utvalget skal behandle saker som gjelder forholdet mellom den nye kommunen som arbeidsgiver og de ansatte. Utvalget skal gi uttalelse i saker som vedrører overordnede personalpolitiske spørsmål, retningslinjer og planer i forbindelse med kommunesammenslåingen.

7. TJENESTETILBUDET

Innbyggerne skal i hovedsak få dekket sine behov for kommunale basistjenester der de bor. Forhandlingsutvalget ser også at ny teknologi gjør at mange tjenester kan hentes/leveres via nettbaserte tjenester. Dagens 5 kommuner skal alle opprettholdes som livsløpssamfunn.

7.1 Lokalisering

Alle dagens kommunehus benyttes til egnet virksomhet, hvor antall nåværende arbeidsplasser søkes opprettholdt. Øvrige lokaliseringsspørsmål avklares i den videre prosessen, hvor en ser nærmere på stedsavhengige og stedsuavhengige tjenester.

7.2 Skolestruktur

Nåværende og gjeldende vedtak om skolestruktur søkes opprettholdt. Skolekretsgrenser i en ny kommune bør følge nærskoleprinsippet og optimaliseres.

7.3 Barnehager

Den nye kommunen skal ha full barnehagedekning for de med rett til barnehageplass. Eventuelt nye barnehager tilpasses befolkningsveksten, slik at nærhet til tjenestene og effektiv drift sikres.

7.4 Helse og omsorg

Hele omsorgstilbudet skal ivareta nærhet til tjenestene for innbyggerne. Sykehjemsplasser, omsorgsboliger og bo- og servicesenter videreføres. Spesialistfunksjoner samlokaliseres for å sikre sterke fagmiljøer med relevant kompetanse. Hjemmebaserte tjenester skal tilbys med et naturlig geografisk utgangspunkt for å sikre en best mulig tjeneste. Det gis helsestasjonstjenester fra lokale helsestasjoner i Værøy, Moskenes, Flakstad, Vågan og Vestvågøy.

7.5 Bibliotek

Det skal være bemannede bibliotekfilialer etter dagens struktur. Bibliotekene skal fungere som samlingssted og kulturutvikler.

7.6 Lokale servicekontor

Servicekontor etableres i dagens kommunesentra, og tilrettelegges med tjenester som tar i bruk ny teknologi.

7.7 Klima og miljø

Det skal utarbeides en strategi for en klimanøytral kommune innen 2030. Kommunen skal ha en oppdatert klima- og energiplan.

7.8 Interkommunalt samarbeid

Den enkelte kommune avklarer om interkommunale avtaler/-samarbeidsordninger skal avvikles, forut for kommunesammenslåing skal gjennomføres.

7.9 Beredskap

Trygghet og sikkerhet er viktig for kommunens innbyggere, og den nye kommunen skal prioritere beredskap. Dette skjer blant annet gjennom oppdaterte beredskapsplaner og øvelser. Ambulans og brannberedskap skal dekke hele kommunen.

7.10 Jordvern og arealutnyttelse

Gjennom helhetlig arealpolitikk skal det legges opp til en effektiv, bærekraftig og fremtidsrettet arealpolitikk hvor god matjord sikres, og at sjøarealer egnet for sjømatproduksjon ivaretas på best mulig måte.

7.11 Frivillighet, lag og foreninger

Frivillighet er en grunnpilar i samfunnet. Lag, foreninger og privatpersoner skal stimuleres til frivillig arbeid. Kommunens lag og foreninger skal sikres støtte slik at lokal aktivitet opprettholdes på samme nivå eller forsterkes.

7.12 Tekniske tjenester

Gode tekniske tjenester er viktig for innbyggerne og tjenesten søkes forbedret og utviklet i hele den nye kommunen, bl.a. ved bruk av ny teknologi.

7.13 Kulturarbeid/kulturskole

Dagens kulturskole struktur og kulturarbeid søkes opprettholdt og forsterket.

8. KOMMUNIKASJON, SAMFUNNS- OG NÆRINGSUTVIKLING

8.1 Vei

Arbeid med å få bygget ny E10 skal intensiveres og ønskes videreført i fergesambandet til Værøy og Røst, også med fokus på helårlig drift av sykkelveier, rasteplasser m.v.

Trafikksikkerhet skal gis høy prioritet, og rasutsatte strekninger må sikres snarest, herunder realisering av «Bainveien». Veikvalitet er også miljøsatsing, og vedlikehold skal prioriteres.

8.2 Storflyplass

Lofoten kommune skal arbeide for å få etablert en ny storflyplass, med minst 2000 meter rullebane i kommunen.

8.3 Gang- og sykkelstier

Den nye kommunen skal realisere flere sykkeltraseer, gang- og sykkelstier for å sikre trygge skoleveier, skape god folkehelse samt gjennomføre tiltak som innvirker positivt på klima og miljø.

8.4 Fiskerihavner / Kaier

I samarbeid med Kystverket skal det utarbeides en strategi for å sikre gode og effektive fiskerihavner, havner for godstransport og trygge farleder.

8.5 Sjøverts kommunikasjon

Fergekai og anløp i Moskenes videreutvikles, også med sikte på økt rute frekvens til/fra Værøy og Røst.

Hurtigbåtforbindelser og Hurtigruten har stor betydning for reiseliv og øvrig næringsliv, og ønskes videreutviklet.

8.6 Sykehus

Lofoten kommune skal sikre og videreutvikle et godt sykehusstilbud med akuttberedskap.

8.7 Næringsutvikling/arealpolitikk

Kommunen skal være blant ledende kommuner for næringsetablering, gjennom en aktiv næringspolitikk hvor næringsdrivende og innbyggere møter en positiv og profesjonell holdning i kommunen.

8.8 Eierskap

Kommunestyret i den nye kommunen skal behandle overordnede prinsipper for forvaltning av eierskap (eiermelding).

8.9 Næringstiltak

Det legges til grunn en god nærings- og samfunnsutvikling i hele kommunen, basert på lokale fortrinn. Det settes inn ressurser for å sikre nærings- og utviklingsarbeid i alle dagens kommuner.

Aktuelle tiltak er:

- Malstrømsenter
- Oljevern- og miljøsentere
- Flere statlige- offentlige arbeidsplasser
- Kunnskapspark med universitets-/høgskoletilbud, hvor FoU innen blå/grønn sektor og opplevelse/reiseliv fokuseres, for økt verdiskaping i Lofoten.

8.10 Tettstedsutvikling

Kommunen har flere tettsteder med attraktive særpreg, og skal fortsatt fungere som «Livsløps-steder». Dette gjelder i særdeleshet på Værøy. Publikumsrettede tjenester skal som hovedregel gis der innbyggerne bor, og tettstedene skal utvikles som attraktive bo- og arbeidssteder.

8.11 Øvrig infrastruktur

Det skal arbeides aktivt for å etablere et godt kollektivtilbud, herunder buss- og båt-tilbud, internt og til og fra den nye kommunen.

Et godt bredbåndstilbud og mobildekning er vesentlig infrastruktur og viktig for innbyggere, offentlig forvaltning og næringslivet.

8.12 Regionsenter og kommunesenter

Lofoten har i dag to regionsenter som må videreutvikles.

I «Lofoten kommune» plasseres ordfører og kommunens administrative ledelse i kommunesenteret. Regionsenteret ... videreutvikles med varaordfører i fullstilling, og med næringsavdelingen for den nye kommunen.

Øvrige hovedfunksjoner plasseres av Fellesnemda, på en slik måte at antall offentlige arbeidsplasser fordeles/etableres i tråd med intensjonsavtalens pkt 7.1

9. ØKONOMIFORVALTNING

Den nye kommunens økonomiforvaltning skal sikre at kommunens økonomi er i balanse og gir handlingsrom i et langsiktig perspektiv.

Økonomiplan innrettes slik at etatenes netto driftsresultat er i samsvar med TBU's³ anbefaling.

De engangstilskuddene som oppnås ved eventuell sammenslåing av to eller flere kommuner skal disponeres av det nye kommunestyret. Reformstøtte brukes til finansiering av prosess og kostnader forbundet med eventuell sammenslåing og til drift av Fellesnemda.

10. EFFEKTIVISERING

Etablering av Lofoten kommune vil kunne frigjøre økonomiske midler, hovedsakelig ved virksomhetsovergrepene felles- og administrative funksjoner. Frem til Lofoten kommune er etablert skal dagens kommuner informere hverandre før tilsetting i lederstillinger og spesialiststillinger, og vurdere samarbeid der det er mulig.

Videre arbeid for å sikre effektivitet skal baseres på en kultur for kontinuerlig forbedring kombinert med prosjektbaserte gjennomganger av virksomhetsområder. Prinsipper for effektiviseringsarbeid og oppnådde resultater skal vurderes en gang i valgperioden i den nye kommunen, og skal sikre at tillitsvalgte og medarbeidere blir involvert på en god måte. Hvordan prinsippene kan presiseres og følges opp med konkrete tiltak skal behandles av partssammensatt utvalg. Fellesnemnda vil ha det overordnede ansvaret for å sikre at den nye kommunen etableres med effektive løsninger.

11. KOMMUNEN SOM ARBEIDSGIVER

Det er viktig at prosessen med kommunesammenslåing ivaretar de ansatte på en god måte, både med hensyn til forutsigbarhet og for å kunne gi gode tjenester. Den nye kommunen vil også ha stort behov for medarbeidere med god kompetanse, og det er viktig å legge forholdene til rette slik at arbeidstakerne ønsker å fortsette i den nye kommuneorganisasjonen. Den administrative omorganiseringen skal gjennomføres i nært samarbeid med de tillitsvalgte og medarbeidere. Den nye kommunen skal ha en tydelig, raus og inkluderende arbeidsgiverpolitikk, og legge til rette for mangfold blant de ansatte i virksomhetene.

Fellesnemnda skal etablere en egen plan for medbestemmelse etter behandling i det part-sammensatte utvalget for sammenslåingsprosessen.

Kommunen skal ha en aktiv rolle i elevenes 13-årige skoleløp, og bidra til framtidig rekruttering gjennom å ta inn tilstrekkelig antall lærlinger.

Ansatte som berøres av kommunesammenslåingen gis en ansettelsesgaranti i inntil 3 år med hensyn til oppsigelse i arbeidsforhold. Eventuelt overtallige skal tilbys nye/andre oppgaver i den nye kommunen. Nye oppgaver og arbeidssted kan være aktuelt (endringsoppsigelser). Effektiviseringstiltak gjennomføres i størst mulig omfang ved naturlig avgang.

Nærmere mandat og innhold overlates til Fellesnemda/partssammensatt utvalg i tråd med Hovedavtalen og inndelingslovens § 26. Det opprettes et partssammensatt utvalg etter kommunelovens

³ Det tekniske beregningsutvalget for inntektsoppgjørene (TBU) legger til rette for at partene i arbeidslivet og myndighetene har best mulig felles forståing av situasjonen i norsk økonomi.

§ 25 for behandling av saker som gjelder forholdet mellom den nye kommunen som arbeidsgiver og de tilsatte. Fellesnemnda får fullmakt til å oppnevne medlemmer til utvalget.

En felles strategi for personalbehandling vil bli utarbeidet etter at et evt vedtak om sammenslåing er fattet og som del av Fellesnemndas oppgave. Arbeidsgrupper oppnevnes for å foreta vurderinger og gi innspill til hvordan Lofoten kommune skal designes på operativt nivå.

KS og Fylkesmannen i Nordland antas å være aktive medspillere i kommunereformprosessen, gjennom klargjøre nødvendige prosessuelle og formelle hensyn som må ivaretas i forhold til å ivareta lov og avtaleverk på en god og tillitvekkende måte.

Vedlegg 1 Nærmiljøutvalg/Utviklingslag/Kommunedelsutvalg

1. Nærmiljøutvalg

Nærmiljøutvalg kan etableres ved å formalisere og skape faste samarbeidsstrukturer mellom de ulike aktørene i et lokalmiljø - og fungere som koordinerende instans - for god utnyttelse av ressursene og den samlede kompetansen lokalt. Et nærmiljøutvalg kan fungere som en arena for utveksling av informasjon, erfaring, ideer og hvor eventuelle samarbeidsprosjekter kan drøftes og/eller planlegges. Det oppfattes ofte som meningsfylt å delta i et slikt utvalg, og man har en reell mulighet til å iverksette eller støtte positive tiltak. Utvalget er ofte et sentralt og viktig høringsorgan for kommunen i forbindelse med offentlige tiltak og planlegging i lokalmiljøet.

2. Utviklingslag

Utviklingslag er definert som frittstående, partipolitiske uavhengige foreninger som skal arbeide for kulturell, sosial og næringsmessig utvikling av bygdene. Alle innbyggere i bygda er medlemmer av utviklingslaget. I tillegg kan personer med nær tilknytning til bygda også sitte i styret. Utviklingslagene er høringsinstans i viktige saker for lokalsamfunnet, og kan fremme saker til behandling i kommunen. Drift av utviklingslagene er regulert i egne vedtekter. Modellen innebærer at kommunen stiller til disposisjon et rammeverk (vedtekter m.m.), og så det er det opp til bygda selv å vurdere om det skal etableres utviklingslag.

3. Kommunedelsutvalg

Et annet alternativ kan være kommunedelsutvalg for deler av kommunen. Medlemmer til kommunedelsutvalg kan velges av kommunestyret, eller ved direkte valg samtidig som valg til kommunestyret. Kommunedelsutvalg kan tildeles avgjørelsesmyndighet i alle saker vedrørende kommunedelen hvor ikke annet følger av lov. Det kan f.eks. være aktuelt å tildele beslutningsmyndighet etter fastsatte kriterier for deler av plan- og bygningsloven.

4. Personvalg

Valg til Nærmiljøutvalg, Utviklingslag eller Kommunedelsutvalg kan skje årlig, hvert 2. eller hvert 4. år.

5. Finansiering

Dersom ny kommune etableres med Nærmiljøutvalg/Utviklingslag/Kommunedelsutvalg, skal den lokale organisasjonen som velges/opprettes tildeles av kommunestyret et basistilskudd hvert år.

6. Beslutning

Fellesnemda avgjør innen 2018 hvilken modell og valgordning som skal benyttes for ivaretagelse av lokalt demokrati og nærmiljøutvikling i den nye kommunen.

Vedlegg 2 Økonomiske virkemiddel for Kommunereformen

Kommuner som slår seg sammen får dekket engangskostnader etter en standardisert modell. Basert på utbetalingene i de siste sammenslåingsprosessene er 20 mill. kroner satt som et grunnbeløp per sammenslåing, og differensieres etter antall kommuner og antall innbyggere i sammenslåingen. Beløpet utbetales når nasjonale vedtak om sammenslåing er gjort.

Modell for dekning av engangskostnader i reformperioden (kroner).

Antall kommuner og innbyggere i sammenslåingen	0-19 999 innbyggere	20- 49 999 innbyggere	50- 99 999 innbyggere	Over 100 000 innbyggere
2 kommuner	20 000 000	25 000 000	30 000 000	35 000 000
3 kommuner	30 000 000	35 000 000	40 000 000	45 000 000
4 kommuner	40 000 000	45 000 000	50 000 000	55 000 000
5 eller flere kommuner	50 000 000	55 000 000	60 000 000	65 000 000

Reformstøtte

Kommuner som slår seg sammen vil få reformstøtte. Reformstøtten går til alle sammenslåtte kommuner med vedtak i reformperioden, med et minstebeløp på 5 mill. kroner per sammenslåing. Støtten er differensiert etter innbyggertall. Maksimalt beløp er 30 mill. kroner for de mest folkerike sammenslåingene. Utbetalingen blir gitt uten ytterligere søknad fra kommunene, og utbetales på tidspunktet for sammenslåingen.

Modell for reformstøtte i reformperioden (kroner).

Antall innbyggere i sammenslåingen	Reformstøtte
0-14 999 innbyggere	5 mill.
15 000- 29 999 innbyggere	20 mill.
30 000- 49 999 innbyggere	25 mill.
Over 50 000 innbyggere	30 mill.

For Lofoten gjelder:

Innbyggertall

Kommune	2015	2016	Endring i %
Værøy	780	765	-1,9
Moskenes	1070	1062	-0,7
Flakstad	1358	1336	-1,6
Vestvågøy	11140	11198	0,5
Vågan	9285	9350	0,7

Alternative sammenstillinger

Kommune	Innbyggere	Engangsstøtte	Reformstøtte	Sum
Flakstad og Vestvågøy	12534	20 mill	5 mill	25 mill
Moskenes, Flakstad og Vestvågøy	13596	30 mill	5 mill	35 mill
Moskenes, Flakstad, Vestvågøy og Vågan	22946	45 mill	20 mill	65 mill
Værøy, Moskenes, Flakstad, Vestvågøy og Vågan	23711	55 mill	20 mill	75 mill
Værøy, Moskenes, Flakstad, Vestvågøy	14361	40 mill	5 mill	45 mill

Vedlegg 3 Ekspertutvalg om større kommuner og nye oppgaver

Kommunal- og moderniseringsdepartementet oppnevnte et ekspertutvalg ledet av professor Signy Vabo, for å se på kriterier for kommuneinndeling med sluttrapport i desember 2014.

Ekspertutvalget bygger på disse forutsetningene:

- Kommunereformen skal sikre et sterkt lokaldemokrati*
- Kommunereformen skal legge til rette for at kommuner slår seg sammen til større, robuste enheter som samsvarer bedre med de naturlige bo- og arbeidsregionene som har utviklet seg over tid.*
- Reformen skal legge til rette for at alle kommuner skal kunne løse sine lovpålagte oppgaver selv.*
- Større og mer robuste kommuner skal gjøre at dagens oppgaver kan løses med mindre behov for interkommunale løsninger og statlig detaljstyring.*
- Større kommuner vil også kunne tildeles flere oppgaver.*
- Større kommuner vil styrke forutsetningene for en helhetlig og samordnet samfunnsutvikling, herunder arealplanlegging, transport, næring, miljø og klima ved at større områder og befolkningsgrunnlag kan sees i sammenheng.*

Kilde: KMD Delrapport fra ekspertutvalg: Kriterier for god kommunestruktur (mars 2014)

Ekspertutvalget slår fast at en kommunereform stiller krav både til kommunene og til staten. Utvalget setter opp ti kriterier de mener kommunene må tilfredsstille, og to kriterier for staten.

For staten er kriteriene:

- Bred oppgaveportefølje. Utvalget mener det er sentralt at kommunene fortsatt har ansvar for en bred oppgaveportefølje. De tar signalene fra regjeringen om at kommunene kan få flere oppgaver, men understreker at kommunene allerede i dag ivaretar betydningsfulle oppgaver, og at disse er sentrale i kommunens rolle som demokratisk arena.*
- Statlig rammestyring. Utvalget mener at større og mer robuste kommuner vil redusere dagens behov for detaljert statlig styring.*

Ekspertutvalgets gjennomgang av mulige nye oppgaver for kommunene, og hvilke kriterier som må oppfylles hvis disse skal kunne overføres.

Sektor	Samfunnsmessige hensyn	Kriterier ekspertutvalget setter opp for kommunene
Tjenesteyting	- Kvalitet i tjenestene - Effektiv bruk av samfunnets ressurser - Likeverdighet	Tilstrekkelig kapasitet Relevant kompetanse Effektiv tjenesteproduksjon Økonomisk soliditet Valgfrihet Statlig rammestyring
Myndighetsutøvelse	- Rettsikkerhet	Tilstrekkelig kapasitet Relevant kompetanse Tilstrekkelig distanse

Samfunnsutvikling	<ul style="list-style-type: none"> - Helhetlig ivaretagelse av areal- og transportinteresser tilpasset klima- og miljøhensyn. - Tilrettelegging for positiv utvikling i lokalsamfunnet og storsamfunnet 	Funksjonelle samfunnsutviklingsområder Tilstrekkelig kapasitet Relevant kompetanse
Demokratisk arena	<ul style="list-style-type: none"> - Betydningsfulle oppgaver og rammestyring - Lokal politisk styring - Levende lokalt folkestyre - Aktiv lokal politisk arena 	Høy politisk deltakelse Lokal politisk styring Lokal identitet

En ny «Lofoten kommune» med over 20000 innbyggere vil kunne ta flere oppgaver.

Vedlegg 4 Mulige nye oppgaver til kommunene

Meld. St. 14 (2014–2015) Kommunereformen – nye oppgaver til større kommuner

Regjeringen foreslår å overføre ansvaret for følgende oppgaver til kommunene (som har kapasitet):

- * Tannhelse
- * Rehabilitering
- * Basishjelpemidler
- * Distrikts psykiatriske sentre (DPS) (forsøk)
- * Barnevern
- * Familievern
- * Boligtilskudd
- * Varig tilrettelagt arbeid
- * Arbeids- og utdanningsreiser
- * Finansiering pasienttransport
- * Tilskudd frivillighetssentraler
- * Forenkling av utmarksforvaltning
- * Motorferdsel
- * Lokal nærings- og samfunnsutvikling
- * Større handlingsrom i plan- og byggesaker
- * Tilskudd nærings- og miljøtiltak i skogbruk
- * Tilskudd beite, jordbruk, verdensarv
- * Konesjonsbehandling, småkraftverk
- * Enkeltutslippstillatelser, forurensingslov
- * Naturforvaltning
- * Det åpnes for at storbyene kan ta over ansvaret for videregående skoler og for kollektivtrafikken under bestemte forutsetninger.

Vår kommentar:

Nye oppgaver til kommunene gir forventning om flere stillingshjemler til å forvalte oppgavene.

Flytting av oppgaver/ansvar vil kreve at økonomi følger med, dvs at oppgaver som i dag forvaltes av stat/fylkeskommune og som overføres til kommunenivå, også må følges av penger.

Hadsel kommune
ORDFØRER

Vågan Kommune
V/Rådmann

Deres ref.:

Vår ref.:

Saksbehandler:
Siv Dagny Aasvik

Dato:
19.02.2016

Status kommunereform Hadsel – Vågan/Lødingen

Hadsel kommune har valgt nytt arbeidsutvalg som jobber med kommunereformen. Utvalget er politisk og har som oppgave å drive prosessen videre.

Utvalget har så langt hatt ett møte, og har konkludert med at vi primært utreder 0-alternativet på nåværende tidspunkt. Dette primært med bakgrunn i at våre nabokommuner i Vesterålen har gitt uttrykk for et ønske om å bestå som egne kommuner. Vi er imidlertid positiv til å utrede alternativer i Vesterålen om våre naboer her gir andre signaler enn de som så langt er fremkommet.

Utvalget har også drøftet alternativet Hadsel/Vågan/Lødingen. Utvalget stiller seg positiv til å vurdere dette såfremt det fattes positive vedtak knyttet til utredning, planlegging og finansiering av Hadsselfjordtunnelen. Dette med bakgrunn i at vi mener det må være en forutsetning for god, intern kommunikasjon i en evt ny kommune. Dette vil være en prosess som ikke kan være avklart før våren 2017, og inntil disse forhold er avklart mener vi det ikke vil være naturlig å utrede alternativet.

Det tas forbehold om at dette er det foreløpige arbeidet til et politisk nedsatt arbeidsutvalg, og at kommunestyret skal behandle saken første gang 10. mars i år.

Med vennlig hilsen

Siv Dagny Aasvik
ordfører